

Colecția „Ego. Proză” este coordonată de Lucian Dan Teodorovici.

O 2011 by Editura POLIROM

Editura POLIROM

Iași

BAETICA MORPURGO, IOANA

Imigranții/Ioana Baetica Morpurgo. — Iași: Polirom, 2011

Ioana Baetica Morpurgo

Imigranții

Roman

POLIROM 201

1

se dedică:

lui Răzvan Țabrea, Nicoletei Baetica, lui Theo Langton, lui Adrian Moraru, lui Carlos Guarita, lui Martin Boswell-Harper, lui Giulio Arrigo și altor trecători de granițe.

Orice asemănare cu persoane reale e pur accidentală.

/ want to share this emptiness with you. Not fill the silence with false notes or put tracks through the void. I want to share this wilderness of failure...

The others have built you a highway - fast lanes in both directions; I offer you a Journey without direction, uncertainty and no sweet conclusion.

When the light faded, I went in search of myself. There were many paths and many destinations.

(Derek Jarman, *The Garden*, 1990)

Răzvan

Not weapons. Conscience. That will suffice.

(Martin Boswell-Harper)

(1)

seaford, mai 2009: *is it true that salmon swim back up their stream?*

Ții minte tipul din *Don't Come Knocking?* Tipul care-ajunge în înfundătura aia de

lume unde tot trecutul lui – copii, mamă, iubită etc. – încă își trăiește fantomatic existența deconectată de a lui? Un ștecher scos din priză. Asta sunt. Parcă și-n Londra mă simt mai acasă cumva. *Buzz-ul* din centru îmi anesteziază emoțiile. Marea, dealurile de-aici, din Dorset, mi le acutizează, așa încât simt nevoia de iubit direct în inimă – o urgență. Ca atunci când ai nevoie disperată de sex și ți se tot perindă prin fața ochilor tot felul de țipi mișto și ți se contractă mușchii de sub abdomen de intri într-o erecție atât de feroce, încât doare. Cam așa mă simt acum, cu inima în... erecție. Simt cum mi se contractă toracele și-n curând o să înceapă să mă doară.

Sting alternează pe un CD player cu o voce pop rătoită, deranjantă, de adolescentă, care spune *I love you* de parcă ți-ar reproșa ceva, de parcă te-ar expune unui pluton de execuție. La masa din față stă un moș care și-a pus deja zece pliculețe de zahăr în ceașca de ceai și acum contemplă autobuzele

Ioana Baetica Morpurgo

multicolore ce trec prin dreptul geamului. La dreapta mea – un cărucior cu un copil adormit. Căruciorul e îndesat cu cumpărături, un număr infinit de sacose de plastic de la Morrison, pline cu naiba știe ce, stau agățate de mâner. Unul dintre băieții de la bar, aproape simpatic, dă cu mătura pe linoleumul galben, total plictisit. În rest... aparate de jocuri ale căror luminițe vii îți amintesc de moarte. Chiar... cum ar fi? – o lume postnucleară în care nu mai există nimic în afara unui deșert de ruine și câteva mașinării din astea trimitându-și luminițele colorate într-o beznă totală. Și vocea tipei de mai înainte – *I love you, love you, love youuuu...*

Mai am de ars vreo două ore. Până la 1, când Ravi are pauza de prânz. O grasă cu bluza mulată și roz, cocoțată pe tocuri, împinge căruciorul printre mese, afară din pafenea sau cantină, ce naiba o fi. Dispare printre autobuze și mașini parcate în autogară. Una dintre mașini – un Mercedes roșu – e parcată chiar în dreptul ferestrei mele. O țipă tânără cu profil asiatic și un tip cu părul tuns scurt stil SS discută aprins înăuntru. Se ceartă. Evident, n-am cum să-i aud. Tipa gesticulează exagerat de mult, probabil încearcă să se facă înțeleasă într-o engleză nu foarte cursivă. Tipul – genul bine conservat, musculos, de vreo 50 de ani – probabil că dă pe la sală de cel puțin trei ori pe săptămână – își pierde răbdarea și se rătoiește peste explicațiile ei, cu mușchii faciali atacați de o expresie convulsivă. Genul de individ care a cauzat mișcarea feministă, în afară de față, tot trupul pare să-și fi găsit o poziție perenă, impasibilă, de relaxare totală, cu un braț ancorat de volan. Ia uite că-i sună mobilul acum, tocmai în mijlocul discuției. Tipa întoarce capul în direcția opusă – adică unde sunt eu, după geamul de la Cafe Royale. Nu mă vede. Nu vede nimic. Ochii i se umplu de lacrimi. Lacrimile i se umplu de rimei. După câteva minute nazistul pune mobilul la o parte și tipa își suflă nasul. Nu se mai ceartă. Nu mai vorbesc. Se uită amândoi undeva în gol, fiecare în propriul gol, ea neajutorată, el sictirit. Sunt surprins să-i găsesc fix în aceeași poză când mă întorc de la veceu. Pe urmă nazistul răsucesce cheia în contact și dispar cu tot cu drama lor în trafic. E timpul să mă car din cafeneaua asta (peisaj Edward Hopper), mă întristează

.E sâmbătă spre prânz și-n Seaford e zi de târg. Papuci de cauciuc, o tarabă cu delicatese franțuzești, antichități aproape credibile, vitrine cu kitschuri zen, kitschuri celtice, kitschuri *new-age*, țoale *vintage*, plăcinte locale, *Friends of the Earth*, o orchestră militară, legume cu sau fără fertilizanți artificiali, ceșcuțe desperecheate, tinichele, baticuri, unelte de grădinărit, pseudoartă și multă populație. „Cât de multe lucruri există pe lume”, zicea tăticu’ Socrate parcă, „pe care nu mi le doresc!¹”. Totuși, pe una dintre mesele scoase în stradă în fața unui anticariat (Wild and Homeless Books – nume mișto de anticariat, nu-i așa?) îi găsesc lui Ravi o ediție specială *Wasteland*. E fără zece. Tre’ s-o iau spre Taj Mahal.

— Nu, nu vreau nimic. Nu prea mi-e foame.

Ravi în schimb înfulecă dintr-o farfurie plină vârf cu curry, puțin nervos, puțin nesigur pe el, puțin intrigat – combinație de umori care m-a atras întotdeauna la el pentru că îi înfășoară toate mișcărilor într-un fel de delicatețe. Grație.

— Ce faci în Seaford? mă întreabă fără să-și. ridice ochii din curry.

— Am venit să te văd, evident. Ce crezi că fac?...

Pauză nervoasă.

— Și să-ți dau asta.

Îi întind T.S. Eliot peste pâinea naan umflată ca o bășică. Ba nu, ca o placentă imensă. Din care el tocmai mușcă.

Ravi deschide volumul și-l răsfoiește în timp ce mestecă placenta.

— A...

— Spuneai că, dacă vrei să înțelegi o lume străină, cel mai bine e să începi prin a-i citi poezia, încerc să-i amintesc de o discuție pe care-am avut-o într-un bar din Londra acum un an.

Ravi abia îi dăduse papucii lui Julian în dimineața aia. L-am invitat la mine în seara respectivă, dar el a preferat să ne aciuăm în The Corinthian, în Soho, și să discutăm poezie. Regretam cumplit. Dar îmi amintesc ce zicea. Zicea că poezia e un fel de sistem underground de transport, ca metroul, care te poartă dintr-un colț într-altul fără să trebuiască să-ți abaț

iliana Baetica Morptirgo

atenția la detaliile mărunte de la suprafață. Și că fiecare poet e ca o linie de metrou care te duce într-o anumită direcție printr-o cultură, intersectându-se inevitabil cu alte linii în stații esențiale... moartea, dragostea, natura... bla bla.

Ravi și-a lăsat furculița pe marginea farfuriei și mă ascultă. Ochii lui incredibil de adânci și-au proptit privirea de mâinile mele, care freacă un șervețel.

— Și că toată rețeaua de linii, de poetici adică, acoperă pe cât posibil întregul teritoriu al unei culturi.

— Știu, îmi amintesc discuția, răspunde. Și, totuși, de ce-ai venit?

— Ca să te rog să nu te însori.

Plaja e o carte poștală. Mă plimb de-a lungul și de-a latul printr-o carte poștală aflată la cel mult o jumătate de oră de mers pe jos de târgul aglomerat de azi-dimineață. Malurile masive sunt tăiate abrupt de mii de ani de fluxuri și refluxuri. De sub pielea verde le iese la iveală o carne moale, bătrână, din lut purpuriu și bătucit. Un penis uriaș de ciment se alungește nefericit în apă. Promontoriul, vreau să zic. Dintr-un chioșc de tinichea o bătrână anemică și împopoțonată vinde ceai și înghețate.

Pe Ravi l-am cunoscut la începutul verii, anul trecut. În primul meu an de doctorat, mai exact. La un chef. Venise cu un englez genul dandy, unul Julian de la Arte, tot la UCL, ca și mine. Îmi amintesc c-am conversat atunci cu acest Julian despre subiectul lui de cercetare – numărul de aur de la grecii antici și până la postmoderniști. O labă de subiect. Englezii bagă bani în tot felul de cercetări stupide. Ravi a rămas nemișcat pe tot parcursul explicațiilor complicate ale iubitului lui, cu un pahar de vin roșu în mână stângă și fără să rostească vreun cuvânt. O umbră mută și întunecată a celuiilalt. Din când în când, aproape mecanic, corpul viu, adică respectivul Julian, își atinge umbra ușor cu mâna pe umăr, ca și cum l-ar fi consolât pentru un fapt nerostit. Sau ca și cum ar fi vrut să se asigure că mai e acolo. Că nu și-a rătăcit umbra, ca Peter Pan.

Pierdusem deja logica teoriei numărului de aur și ce ecuații aplici ca s-o descoperi în instalațiile lui Damian Hurs

țși mă străduiam să trag cu ochiul la Ravi fără să fiu observat. Purta o cămașă largă din în cu guler scurt și niște blugi negri destul de strâmtuți. Pe figură îi strălucea genul ăla de zâmbet care se concentrează în jurul ochilor, lăsând mușchii feței și buzele impartiiale. Înalt, aproape la fel de înalt ca mine, părea mult mai fragil. Îmi doream să-l văd mișcându-se, făcând câțiva pași prin încăperea ticsită cu fum de țigară, voci, cocteiluri și doctoranzi.

— Ravi, de asemenea, e un produs uman al aceluiași număr de aur, a spus Peter Pan și i-a înlăturat de pe frunte o șuviță de păr negru, zâmbind „cu dublu înțeles”, credea el – „prostește”, aș fi spus eu.

Singura chestie pe care a spus-o Mr. Golden No. în ultima jumătate de oră de când mă conversa și care mi s-a părut de necontestat.

Ravi și-a coborât privirea spre motivele persane din covor – părea un covor destul

de scump – și-a stropșit fără milă o boabă de strugure sub talpa pantofului. Nu l-a observat nimeni în afară de mine. Julian era deja pe jumătate întors cu spatele. Gazda îl prezenta unei *fag bag* care nu știu ce învârtea și ea pe la Tate Modern.

Țin minte că mi-am petrecut toată seara respectivă încercând să înregistrez clandestin cât mai multe detalii despre Ravi. Am aflat că avea 25 de ani – eram de-o vârstă deci — și că a venit în UK cu câțiva ani în urmă cu părinții, patru surori și-un unchi. Peter Pan îl agățase într-unul din cinematografele gay din Soho. Erau împreună de câteva luni bune. Însă nu pentru mult timp.

După un punct anume nu mai poți întâlni decât indivizi saturați de fascinație. Poveștile tale îi lasă reci, nu-i mai impresionează, oricât de impresionate ar fi. Aceștia sunt oamenii care nu mai pot fi „mișcați” decât de șocuri electrice existențiale — de cei care înghit foc, de scamatori, de celebrități, de eroi, poate și de moarte, deși mă îndoiesc. Extravaganțele fac parte din rutina lor zilnică. Durerea, de pildă, e o banalitate, nu intră în calcul, nu e demnă de interes. Mai ales dacă n

uloana Baetica Morpurgo

le aparține. Mă rog, nu știu cum am ajuns aici, la felul ăsta de a pune problema.

A... da, îmi amintesc acuma. Mă gândeam la Peter Pan, Mr. Golden No., Julian, ex-ul lui Ravi. Citit și manierat, stăpân pe sine, îmbrăcat mereu de parcă ar trăi la începutul secolului trecut, cu o conversație impecabilă, evident dintr-o familie înstărită (cică deține și-un lord în genealogie), fără a fi snob peste măsură, într-un mod emfatic adică, strident, ci mai degrabă snob într-un fel intim, reflexiv și misterios (pare mândru că deține un dram de snobism), Julian mă calcă pe nervi la fel de mult acum, când nu mai reprezintă vreun obstacol, ca și-atunci, în seara aia de iunie când i-a dat la o parte lui Ravi o șuviță de păr căzută pe frunte... De ce? Fiindcă e clar genul de *Englishman* care, când crește mare și termină cu numerele lui de aur, se ancorează drept în Partidul Conservator în poziție de PR sau, și mai rău, plonjează fix în MI5. Habar n-am ce-a văzut Martin la el de i-a devenit prieten. De Ravi nu mai vorbesc. N-am să i-o iert niciodată. Spune-mi cu cine te fuți ca să-ți spun cine ești.

— La ce te referi mai exact? (Julian – în aceeași seară.)

Făcuse greșeala să mă întrebe despre cercetarea mea de doctorat și ajunseserăm să discutăm despre războiul din Irak.

— Mă refer la modul cum au reacționat americanii la problema terorismului. Au răspuns prin a maximiza teroarea, au răspândit-o pe tot globul. Politica fricii, cu alte cuvinte, la asta mă refer. Un milion de oameni s-au strâns în Teheran să protesteze împotriva atacurilor din septembrie 2001. Șapte ani mai târziu, SUA sunt una dintre cele mai detestate națiuni de pe fața pământului.

Mr. Golden No. părea interesat de subiect, așa c-am continuat:

— În momentul de față sunt peste 80.000 de prizonieri ținuți în închisorile secrete ale CIA și ale guvernelor cu care colaborează în toată lumea, știi? Guantânamo nu e decât vârful icebergului. Și cei mai mulți dintre oamenii ăștia nici măcar n-au fost capturați pe câmpul de luptă, ceea ce înseamnă că sunt civili și trebuie judecați de o curte de justiție civilă. Asta nu se-ntâmplă. Fiecare prizonier închis pe nedrept și maltratată în închisorile CIA trezește tendințe fundamentalist evindicative la cel puțin alți zece islamiști. Fă calculul dacă democrațiile occidentale sunt acum în pericol mai mare sau mai mic decât erau în 2001.

— Mulți dintre prizonieri colaborau cu Talibanul sau cu rețelele de teroriști, ceilalți sunt suspecti și doar nu vrei să le dea drumul în toiul războiului, să-și facă de cap, mi-a răspuns Julian, aprinzându-și calm o a treia țigară.

Ba nu: pipă. Peter Pan trăgea la pipă, nu la tutun *himpenproletar*.

— Ba mulți dintre ei au fost vânduți pe 5.000 de dolari în programul de colaborare cu populația civilă din Afghanistan și Pakistan¹. Americanii i-au dat câte 5.000 de dolari oricărui individ care le-a prezentat pe tavă un suspect terorist. Bănuiesc că știi ce înseamnă suma asta de bani pentru un țăran din sudul Afghanistanului. Echivalentul a vreo șapte ani de muncă. Astora, cum le-a cășunat pe vreunul, cum au pus mâna pe el

¹ The Bounty Programme, © Guvernul SUA.

și l-au vândut la americani cu câte-o poveste. Și-au rezolvat în felul ăsta o grămadă de vendete inter-tribale. Odată ce-ai ajuns prizonier în bazele americane, nici naiba nu mai știe de tine. Extrădări speciale. Pe la mama naibii, prin Maroc și Egipt, unde te torturează până admiți tot ce vor ei să audă.

— Ești îndoctrinat de presa de stânga. Printre ăștia sunt și teroriști adevărați. Nu e ușor să-i depistezi. Și, dacă am de ales între a ține la pârnaie niște oameni nevinovați pentru câțiva ani de zile și repetarea evenimentelor din septembrie 2001, n-am nici o reticență. Nu sunt de acord cu tortura, nu pot ignora poziția unor intelectuali ca Chomsky. Sau ca Harold Pinter, care a declarat în discursul de primire a Premiului Nobel că tortura e inacceptabilă, în orice fel de circumstanțe...

(Hm, nu e total pe dinafară tipul, m-am gândit. Poate face pe avocatul diavolului. Ar trebui să fiu mai atent la ce zic de-aici încolo.)

— ...însă nu văd în situația de față cum ar fi trebuit să procedeze guvernul american. Are responsabilitatea nu numai a siguranței naționale, ci și a preservării valorilor democratice occidentale

.Ioana Baetica Morpurgo

— Bla bla... care valori democratice occidentale? Consumis- mul? Încălcarea flagrantă a drepturilor omului? Libertatea de a alege între două sute de canale de televiziune? De a-și băga nasul în politica altor state, cum procedează în Gaza? Cum a făcut în Chile în '73?

— Compari drepturile omului din SUA cu drepturile omului în Irak? a continuat Julian.

— Bun, și, dacă s-au decis să propovăduiască ortodoxia democrației în lumea largă, de ce le-a cășunat pe Irak? Majoritatea teroriștilor din atacurile din 2001 au fost saudiți. În Arabia Saudită femeile sunt cu mult mai marginalizate decât erau în Irak sub Saddam și homosexualii de prin alte țări islamiste din Orientul Mijlociu se pedepsesc cu moartea.

— O să-mi servești teoria cu interesele economice ale americanilor în rezervele de petrol.

— Ți se pare o ipoteză nejustificată?

Julian întinde mâna după o sticlă de vin pe jumătate goală și-și umple paharul, deja plin pe jumătate. Mi-l umple și mie, deși nu mai voiam să beau, și continuă pe același ton impasibil, în timp ce mie sunt sigur că mi se urcase tot sângele în obraji și deja nu mai puteam să-mi stăpânesc iritarea.

— Mi se pare că a ataca o dictatură care refuză să trateze pe căi diplomatice și care e pe punctul de a dispune de arme de distrugere în masă e o acțiune rezonabilă, nu ești de acord? În plus, Al-Qaida colaborează cu Saddam, zice Peter Pan, sorbind din vin.

— Și unde sunt armele nucleare ale lui Saddam? Nu le-au găsit nici până-n ziua de azi. Iar dovezile americanilor de colaborare între Al-Qaida și Saddam au fost obținute prin tortură. Asta se știe acum. Tipul de la care au obținut informația, al-Sheikh al-Libi, a fost torturat de egipteni. L-au mutilat și l-au electrocutat timp de șase luni de zile până le-a spus absolut tot ce-au vrut ei să audă. Tu ce-ai alege: să fii castrat sau să admiți că ești urs?!

— Pari foarte supărat... Mi-ar plăcea să știu cum să te calmez...

— Iar în privința armelor nucleare, nu numai că nu le-au găsit în Irak, ci între timp Coreea de Nord și Iranul își

idesfășoară în pace programul de înarmare nucleară și SUA nu-i atacă.

Era evident că n-aveam cum să-l conving pe Peter Pan. Julian e un produs de succes fix al genului de gândire thatch- eristă cu care probabil părinții lui, care au profitat din plin în anii '80 de politica de dreapta, l-au îndoctrinat din scutece. În plus, Julian e tipul de individ care în orice situație dificilă avea să se spele pe mâini sub pretextul că, fiind artist, e mai presus de chestiunile astea mundane. Avea un fel de expresie care-i flutura pe față din când în când, mai ales când te prindea surescitat de vreo cauză, un zâmbet abia perceptibil și capul ușor ridicat și înclinat spre dreapta. Te privea de sus, dintr-un turn de fildeș izolat de temperaturile insuportabile ale vremilor. Iar faptul că

nu-și pierdea nici măcar o clipă siguranța de sine îi conferea un fel de victorie colaterală argumentului, un fel de victorie de stil.

Nu mă mai asculta sau nu mai părea interesat să-mi dea vreun răspuns, așa că am încercat să abat discuția într-o altă direcție:

— Cum e posibil ca un homosexual să fie de partea establishmentului când în întreaga tradiție a culturii gay cu toții, de la Socrate până la Lorca și Pasolini, au fost niște rebeli?

— Homosexualitatea nu ține de politică, ține de erotism, mi-a răspuns pe un ton de parcă mi-ar fi împărtășit cine știe ce mister. Speram că poți face diferența, dragul meu. Ar fi de recomandat să nu le bagi pe-amândouă în aceeași oală. Altfel s-ar putea să-ți pierzi raționamentul în cazul ideilor politice și plăcerea în cazul practicilor erotice.

Pe-atunci nu-mi picase încă fisa. Școlile private din Anglia au o relație plină de afecțiune și cu establishmentul, și cu homosexualitatea. S-a întors spre Ravi, care asistase la întreaga discuție cu un zâmbet ironic pe buze, căutând un răspuns în expresia lui, ce nu i-a parvenit. Apoi a purces să socializeze cu alții, cu speranța că n-o să mai dea peste vreun activist al drepturilor omului pentru tot restul nopții.

O oră și ceva mai târziu mintea mi-era încă ocupată de două traiectorii separate – unu: mă obseda persoana lui Ravi, căruia deja îi creasem un trecut glorios de penurie și izolare

,Ioana Baetica Morpurgo

de muncă grea pe câmpul de bumbac, descult și la bustul gol, bătut de soarele nemilos al Indiei de Sud, și doi: îmi veneau în minte tot felul de argumente pe care i le-aș fi putut servi frumos și crud lui Julian – definiții ale democrațiilor moderne, tratate NATO semnate de membri și nerespectate în cazul Irakului și altele. Dar seara era una blândă în cele din urmă și sticlele de șampanie continuau să răsară pe mese ca macii pe câmp, *sweet sweet inntiendo* cât cuprinde. Am mai discutat nu mai știu ce cu vreo doi lectori de la mine din *department*, amândoi băieți de treabă, gay fără fițe adică, genul calm, pragmatic, sănătos și inteligent, cam urâtei, nu m-aș fi încurcat cu nici unul dintre ei, poate de-asta s-au și găsit unul pe altul. Etc. etc. – asta e tot ce se mai poate zice despre restul serii respective. În afară de un alt episod izolat. Episodul cu Martin.

După-amiaza se lasă borțoasă peste mare. Începe fluxul. Mi-am cumpărat niște cartofi prăjiți cu cod pane și-acum mănânc din cutia de poliester pe un zid de beton, cu căștile de la iPod în urechi. Ascult muzici clasice zilele astea. Asta fiindcă acum trei zile am făcut un experiment: am ascultat nonstop Aerosmith și Eminem la volum maxim – am vrut să văd ce-nseamnă, ce-au simțit ăia în închisorile secrete CIA când îi torturau în felul ăsta. Eu n-am rezistat mai mult de șase ore. Ei au supraviețuit săptămâni în șir. Bărcile de pescari se întorc în port. Aș vrea să am energia să mă preumblu în sus și-n jos pe plajă ca să-i găsesc lui Ravi vreo fosilă. Cică sunt cu miile prin zona asta de sud-vest. Doar că mi-e lene. Și sictir. Nu-mi iese din cap seara aia de iunie când l-am întâlnit prima oară pe Ravi. Încerc cumva să rememorez absolut tot în detaliu, ca și cum asta mi-ar conferi o perspectivă adecvată asupra relației noastre. Sau un fel de cheie pentru *dead end-xA* în care-am ajuns în momentul de față.

Cinci ore bune până iese din tură. Mi-a promis c-o să mai vorbim după ce termină treaba la restaurant. La prânz abia dac-am atins subiectul. Subiectul sfârșitului pe care el îl acceptă și pe care eu refuz să-l admit. Între timp trebuie recondiționat începutul

.Pe la miezul nopții, deja amețit, dar cu uniforma de maniere neșifonată, Peter Pan, pe care deja mă hotărâsem că-l urăsc, și-a amintit de mine și m-a abordat din nou, să mă prezinte unui amic:

— Scumpule, acesta e Răzvan (pronunțat „Lasvăn”) – un român activist...

— Activ, vrei să spui, adaugă noul personaj fără să-și ia ochii de la frumosul de mine.

— Cum vă place, domnul meu, cum vă place... și Julian se retrage, confiscat de altcineva.

— A vrut să spună că sunt un activist al drepturilor omului, am încercat eu să

rectific.

— Hm... prefer formularea, deși inexactă, „român activ” — o mână moale și caldă pe antebrățul meu, strângându-mi ușor mușchii.

Mi-am pus în cap să nu mai discut despre Irak și americani.

— Tu? Cine ești? Julian n-a catadicsit să mi te prezinte.

— Eu?... Eu nu sunt nici român și nici întotdeauna... „activ”.

Buzele i s-au subțiat conotativ...

— Sunt scriitor.

— Ce scrii?

— Poezii. Mă ocup cu futilitatea, adică. Spre deosebire de tine...

Am râs ușor. Tipul avea niște pantaloni de velur cărămizii și-o cămașă cam șifonată, cu mânecile suflecate. O jachetă ponosită. Pantofi maro din piele cu șireturi. Șleampăt, dac-ar fi din Europa de Est. *Shabby genteel*, fiindcă nu e. Uniforma băieților care-au trecut pe la școlile private. /I *boarding past*, cum s-ar zice.

— Dă-mi voie să mă prezint cum se cuvine...

Poetul face doi pași înapoi, evitând la milimetru să intre-n coliziune cu o domnișoară tunsă băiețește care tocmai traversa încăperea. Anne. Aveam s-o cunosc cu altă ocazie.

— Martin Boswell-Harper, poet reductibil și unul dintre cei mai talentați ai generației noastre.

Și-a făcut o plecăciune, vărsând nițel din cocteilul pe care-l avea în mână.

— N-am auzit de tine, îmi cer scuze

.Ioana Baetica Morpurgo

— Nu face nimic. Cu atât mai bine. Nu scriu pentru tine, ci pentru copiii tăi. Mă rog, dac-ai să faci copii vreodată... Oricum n-am publicat prea mult până în momentul de față.

— Cum așa?

— Oh, din pur egoism.

O umbră aproape invizibilă i-a traversat rapid trăsăturile feței și-a făcut imediat loc unui râset scurt și acut. Era și nițel luat de la ce-o fi băut pân-atunci. A continuat:

— Agenții literari, editorii, toată cloaca literară engleză mă deprimă cumplit. Sunt niște diletanți în marea majoritate. Preferă să publice maculatură comercială. Versurile mele nu li se cuvin, prin urmare.

Timp de câțiva ani buni Martin își tot trimisese lirismele pe la nenumărate agenții literare ce l-au respins fără scrupule, pe motiv că nu sunt *comtnercially viable*. Împreună cu alți câțiva prieteni (literați, artiști plastici etc.) a cumpărat o presă manuală veche pe care în momentul de față se chinuiau s-o recondiționeze și s-o transforme într-un proiect gen Hogarth Press, undeva într-un sat natal al unuia dintre ei, prin Cornwall.

— Arrogant Press o s-o cheme, mi-a explicat poetul. Iar de-a lungul deceniilor de grație ce vor urma, vom dezvolta o literatură clandestină de o sută de ori mai valoroasă decât cea oficială.

— Și-atunci de unde îți parvine reductibilitatea, maestre, dacă nu ești cunoscut în mediul oficial? am riscat eu.

— Celebritatea de calitate, dragul meu român, ar trebui să știi din experiența comunismului, nu vine de la mase, ci din intimitatea unui cerc restrâns și din încrederea unor oameni cu adevărat inteligenți. Vine din curaj. Celebritatea disidenței, nu a complezenței... de asta vorbesc. Valorile produse de o astfel de tentativă au o mare calitate – aceea de a supraviețui propriului timp în care au fost dezvoltate. Fiindcă refuză să se exprime în limbajul oficial al contemporaneității. Prin urmare, toate expresiile acestor valori, fie ele artistice, fie științifice, vor constitui singurul mijloc de conectare dintre prezent și viitor.

— O legătură de care avem neapărată nevoie, mă ofer eu

.— O legătură absolut necesară, evident, dacă iei exemplul cel mai la îndemână: incapacitatea generațiilor prezente de a proiecta destinul uman într-un viitor care

depășește limita de viață a individului occidental – deși încălzirea globală avansează rapid, noi continuăm să ardem benzină și să zburăm cu avionul încolo și-ncoace după bunul plac. Atât timp cât dezastrul nu va avea loc în timpul vieții noastre, ceea ce lăsăm moștenire nu ne mai privește personal. De trecut ne leagă veriga istorică, așa șubredă cum e. De viitor nu ne poate lega nimic altceva decât propria imaginație. Celor mai mulți dintre noi asta ne lipsește...

Îmi plăcea Martin.

— Și ce gen de poezie scrii? L-am întrebat după o vreme, deși părea îndeajuns de satisfăcut să-mi analizeze trăsăturile feței fără să spună nimic.

Stătea acolo, în picioare în fața mea, cu un cot sprijinit de nu știu ce mobilă și cu paharul de cocteil gol în cealaltă mână, și mă privea intens.

— *Radical Poetry*.

— În ce fel „radicală”?

— Gen Keston Sutherland... ai auzit de el? Se trage din mișcarea Poetry Revival din anii '60, J.H. Prynne... îți spune ceva?

Habar n-aveam.

— Poate-o să-ți citesc odată din *Stress Position*)...

Și-a zâmbit.

Îmi plăcea cum zâmbește. Nelanguros, fără a aștepta reciprocitate.

— Una dintre cărțile mele preferate e despre mare, despre valuri, mai exact. Șase personaje ale căror bătaii de inimă, energii interioare, ezitări se construiesc și se intersectează precum valurile într-un continuu flux și reflux al destinului. Anatomia emoțiilor lor e lichidă și adâncă. Un roman al Virginiei Woolf. O să ți-l dau odată să-l citești. (Martin, acum ceva vreme.)

1. © Keston Sutherland.

Deasupra mării apusul de soare din după-amiaza asta e ca un roșu în gât. Mi-l imaginez pe Ravi trăind aici, în proximitatea oceanului, descălțându-și tenișii murdari la sfârșitul zilei și plescăind cu tălpile frumoase prin valuri. Apoi îmi vine în cap automat o altă imagine cu el: îl văd cum se uită în gol din colțul camerei lui – apoi se îndreaptă spre o oglindă; în oglindă privirea îi apare deconcertantă, infinit de ambiguă sub sprâncenele negre îmbinate la rădăcina nasului. E singur și așteaptă fără bucurie să se scurgă săptămânile, lunile până când femeia străină propusă de familia lui spre a-i deveni soție va intra în această încăpere, își va agăța haina în cuier și se va așeza tăcută pe marginea patului cu palmele unite în poală, să-și ceară tacit dreptul ei la dragoste.

— Ai mei n-au știut niciodată. Nici măcar n-au bănuț. Uneori veneam acasă cu câte-o colegă de liceu. Ascultam tot felul de muzici în camera mea. De câteva ori m-am lăsat sărutat. Când ieșeam pe ușă să o conduc, tata își ridica privirea din ziar și-mi făcea cu ochiul. Lucrul ăsta singur – făcutul cu ochiul al tatălui meu – îmi recompensa tot efortul de ipocrizie, însemna că am reușit să-i mint. Că mă cred.

— Cât a trebuit să suporti toată punerea asta în scenă? L-am întrebat odată.

— Până am ajuns în Londra. În primul an am tot schimbat slujbele una după alta – am fost poștaş, am vândut băuturi răcoritoare în tren, am fost paznic de noapte la un mall. Apoi am găsit de lucru într-o librărie. Se specializa pe cărți de diletantism spiritual. Ezoterisme. Am fost fericit acolo doi ani și mai bine cât am stat. Mă simțeam liber, cu adevărat liber fără surori, fără părinți, toți cu ochii unul pe altul. Eram singur și fericit. Închideam librăria la 5 și aveam toată seara și noaptea la dispoziție să încerc să-nțeleg.

— Să-nțelegi?

— Să aflu ce-nseamnă... Am depistat câteva cluburi gay – The Octopus, The Corinthian Club, cinematograful din Soho. Îmi cumpărasem un maldăr de reviste porno care-au stat neatrinse câteva luni bune, sub un dulap de la mine din cameră, până am decis că nu mai sunt periculoase, că prin pericolul cel mai mare trecusem deja..

.Ravi își ținea mâinile încrucișate peste piept – gestul acela de autoîmbrățișare, gestul lui, marca *Ravi*, care nu l-a părăsit niciodată în momente ca ăsta, când explica

ceva ce contează pentru el. Un gest ce inspiră deopotrivă sinceritate și o protecție personală în fața adevărului. De câteva ori, în nopțile când am împărțit același pat, l-am surprins dormind adânc lângă mine îmbrățișându-se în același fel.

— Și care-a fost pericolul cel mai mare?

A ezitat. Nu știa dacă să-mi spună. Poate i se părea că ar trebui să se mai adune timp între noi. Totuși:

— Când am plecat de-acasă, tata mi-a pus în mână 1.000 de lire. „Pentru începutul de drum spre bărbăție, fiule!”, mi-a spus. Într-o sâmbătă dimineață am sunat la o agenție de servicii sexuale de lux.

Ravi, care nu fuma, și-a întrerupt povestea și s-a ridicat de pe scaun să deschidă o fereastră. Înjumătățisem deja un pachet de Marlboro în timp ce-l ascultam. Apoi a continuat:

— Ne-am dat întâlnire în librăria Teatrului Național. Urma să-l recunosc „după cur”, mi-a zis la telefon. „Am cel mai mișto cur din istorie. Nu-l poți trece cu vederea!” Mi-am petrecut ziua aiurea prin Londra, prin cafenele, pe străzi. Mi-am cheltuit toți banii pe-o cămașă de mătase turcoaz de pe Oxford Street.

— Asta pe care o porți acum? l-am întrerupt.

Mai târziu mi-a dat mie cămașa aia. Am insistat atâta...

— L-am depistat din prima în librăria teatrului în seara respectivă. Nu glumise, chiar avea un fund superb. Era bine făcut și-n rest, deși ceva pe figura lui mi-a displicut instantaneu. Un fel de răutate, un fel de urătenie în ciuda trăsăturilor foarte regulate și senzuale. De la depărtare părea un bărbat deosebit de frumos. Doar când l-am privit de-aproape, am văzut că ceva nu e în regulă în felul cum își compune expresiile feței. Extrem de artificial și extrem de versat în artificio, îmi dădea senzația că nu ascunde nici un fel de natură, că e compus pe calculator, cam așa ceva. Avea accent destul de puternic. L-am întrebat de unde e. „De peste mări și țări, scumpe...”, mi-a răspuns fără să elaboreze. „Ca și tine...”

”Ioana Baetica Morptirgo

E aproape 9. Ar trebui să mă-ntorc în Seaford. Ravi mi-a dat cheile și mi-a desenat pe un șervețel o hartă ca s-ajung la el și să-l aștept până iese de la Taj Mahal, restaurantul lui unchi-so, pe la 10.

Există locuri, la spații urbane mă refer, peste care lumina cade în unghiuri frânte, în zigzag. Un fel de bumerang care se lovește de ziduri, de trotuare și se întoarce buimăcit spre tine. Prezența luminii în astfel de spații e aproape materială. Roma e așa. În Roma te poți ține de mână cu lumina aia clară și plină de afecțiune.

Francesco știa cum să se decoreze cu lumină. Când mă aștepta, după ore, în fața școlii (într-a doispea am fost la Roma șase luni cu o bursă) în plin soare, capta lumina pe umeri în așa fel încât făcea corp comun cu ea. Părea un *ragazzone* din filmele lui Pasolini pe care le-am văzut împreună la el, cu câte-o pizza enormă făcută pe genunchi de maică-sa. „*Conținuți să detest cu toată puterea spiritul renunțării: reprezintă, în cele din urmă, dorința de a te integra și de-a deveni ca oricare individ de pe stradă.*

Nu-ți fie teamă de-a fi ridicol: nu renunța la nimic. (...) Nu-ți permite să te lași tentat de campionii nefericirii, de amărăciune prostească, de seriozitate stupidă” – un fel de

motto de viață, tot din Pasolini, pe care Francesco mi l-a citit într-o după-amiază, în penumbra aceleiași încăperi cu lumina târzie coborâtă în jurul gleznelor, dezbrăcată.

Primul meu iubit. Prima mea experiență erotică dusă până la capăt, primul trup gol pe care l-am atins, l-am sărutat pe săturate, l-am pătruns cu ferocitate și groază și l-am iubit.

N-am nici măcar o fotografie cu Francesco și i-am pierdut adresa de e-mail de mult. Mă întreb adesea ce-o mai fi cu el, dacă mai locuiește cu femeia aceea grasă și binedispusă — *mia mamma* – care obișnuia să aibă revelații periodice cu Santa Maria delle Lacrime și care n-ar fi bănuț în ruptul capului că băiețelul ei scump e *frocio*. îl visez câteodată: stăm întinși pe plajă la Ostia și ne prăjim la soare. Înotăm împreună.

Sau mă duce cu motoreta lui ruginită prin tot felul de cotloane ale Romei cu clădiri dărăpănate din care se aud voci de puradei. Și mă gândesc – de fapt sunt absolut sigur

- că de-asta a fost construit

ăRoma: ca să-i servească lui Francesco drept decor peste câteva mii de ani.

În Seaford însă lumina cade spartă în mii de cioburi mărunte pe asfalt. Dacă aş merge desculţ, m-aş tăia la tălpi. Ciudat, e la fel de clară şi de galbenă ca lumina Romei, doar că nu e compactă şi e rece. Îi lipseşte componenta ludică, să-i zicem așa. Îi lipseşte şi lascivitatea din cauza temperaturii. Are un fel de dimensiune a conştiinţei în schimb. Un fel de seriozitate în maniera în care-şi alege unghiurile de umbră şi penumbră. Răzbat prin ea cu mâna strânsă în buzunar pe harta lui Ravi şi mă simt un impostor.

Depistez adresa cu destulă dificultate. E pe o străduţă îngustă şi lăaturalnică. Răsucesc cheia-n broască. Îmi bate inima aiurea. Lumina slabă ce-şi face loc prin fereastra îngustă se împotmoleşte prin aer. Patul în care doarme Ravi noapte de noapte de când ne-am despărţit. Hainele lui puţine înşirate ordonat pe umerase agăţate pe o bară de metal. Masa unde mănâncă Ravi, tenişii murdari, statueta lui Ganesh cu flori roşii.

— E zeul începuturilor, zeul înlăturării obstacolelor, mi-a explicat Ravi odată. Fiul lui Shiva.

În noaptea aia de început - în camera mea de cămin din Londra - s-a ridicat de la masa din bucătărie şi braţele i-au căzut pe lângă corp inerte, de parcă n-ar fi putut aparţine aceluiaşi trup decât dacă-i stăteau încrucişate peste piept.

— Vrei nişte apă?

— Nu, mulţumesc, i-am răspuns, urmărindu-l cum îşi umple paharul de la robinet, cu spatele la mine şi cu umerii aduşi.

Ţin minte că a urmat o tăcere destul de lungă în care ne-am întâlnit privirea de câteva ori şi eu i-am zâmbit cât am putut mai afectuos şi el mi-a zâmbit acut şi timid - iarăşi o combinaţie de expresii pe care n-am întâlnit-o niciodată decât pe faţa lui Ravi. Are darul ăsta, de care nu cred că e conştient, de a îmbina cele mai neaşteptate emoţii într-o singură expresie a feţei. Când mi-a zis prima dată că mă iubeşte, a făcut-o de parcă şi-ar fi cerut scuze şi ar fi exprimat o bucurie imensă în acelaşi timp. Apologetic şi extatic. *Here is love for thee!*

— Ai cunoscut vreodată vreun argentinian? m-a întrebat brusc, redus acum la o singură expresie - una de simplă curiozitate - şi la aceeaşi poziţie, de autoîmbrăţişare.

— Pe Borges, i-am zis. Şi pe Cortázar...

Pe Cortázar îl ştia şi el, că doar eu îi cumpărasem *Şotron* de ziua lui.

— Argentinianul meu n-are nume. Mi-a spus doar că e din Buenos Aires. Şi-asta fiindcă l-am bătut la cap. Cred c-a minţit, oricum. Crezi c-a minţit? Crezi ca avea motive să mintă?

Am zâmbit fără să ştiu ce să-i răspund. Era aproape 3 dimineaţa în camera mea de cămin de la UCL. Era sfârşitul lui iulie. Lui Ravi îi luase mai bine de-o lună să scape de Peter Pan. Între timp eu îmi terminasem un capitol din teza de doctorat şi mă culcasem pe-o ureche. Mai dădeam pe la bibliotecă în câte-o dimineaţă, deşi nu prea mă trăgea inima. Ieşeam la pub cu Martin & co., mai câte-un chef... Simţeam că mă îndrăgostesc şi asta îmi ocupa aproape tot timpul. De prima oară când ne-am reîntâlnit, singuri de data asta, după ce negociasem îndelung cu Martin să-mi facă rost de numărul lui de telefon - de fapt să-l fure din mobilul lui Julian... Draci, hai să spun adevărul, deşi-i secret: Ravi n-are voie să afle! Lui Martin îi căzusem cu tronc la petrecerea aia şi se dădea peste cap să-mi intre-n graţii şi-n nădragi de la începutul verii. Îşi băgase-n cap că trebuie să ne cunoaştem mai bine. Şi să devenim prieteni buni. Şi apoi, de ce nu, să devenim şi iubiţi. Doar că eu i-am declarat răspicat că n-am de gând să mă-ncur(c) cu el. Stabilisem așa, un fel de legătură haioasă, în care el îmi declara dragoste nemărginită şi eu îl duceam la filme bune şi-apoi, seara, la despărţire, pa şi la revedere fără milă. Toţi amicii noştri ştiau de toată povestea, pentru că Martin nu e unu' care să-şi ţină gura când îl macină ceva. Râdeau de el, îi ziceau „Ofelia”. „Hamlet n-are timp

de tine, Ofelio! E ocupat cu dreptatea!” Râdea și el. La un moment dat, pe la începutul lui iulie, îmi scrisese o scrisoare chiar mișto – se vedea că e talentat la lirisme – în care, printre altele, zicea c-ar face orice, doar să mă vadă dezbrăcat. „Nu pun mâna, promit! *Just an eye's feast, I beg thee...*” Bun: atunci mi-a venit ideea.

— Fă-mi rost de numărul de telefon al tipului ăluia cu care-a venit Julian la chef.

— Ravi?

— Exact.

— De ce vrei să-l suni?

— Am să-i spun un secret.

— Ți-a căzut cu tronc, te pomenești... Vezi că Julien e chiar prins în relația asta. N-o să-ți fie prea ușor.

— Tu fă-mi rost de numărul lui Ravi și promit că dorm cu tine dezbrăcat.

Martin a râs scurt, a cântărit oferta pentru câteva secunde și-apoi a negociat.

— N-am numărul lui Ravi.

— Întreabă-l pe Julian.

— O să-i trezesc suspiciuni. Mi-e prieten, îți dai seama ce-mi ceri...

— Îți dai seama ce câștigi...

A râs din nou și m-a mângâiat cu vârful degetelor pe obraz.

— Îmi dau seama ce câștig și ce pierd în același timp. Va trebui să-i fur numărul din mobil cumva...

Așa că Martin a făcut rost de numărul lui Ravi cum a putut și eu am petrecut nu o noapte, ci un weekend întreg în Cornwall, la el, în Lostwithiel, la Arrogant Headquarters, mai mult sau mai puțin dezbrăcat; am băut vin scump, am citit, m-am plimbat pe dealuri, mi-am făcut din Martin un prieten apropiat, în ciuda faptului că n-am făcut sex. „Sexul e recuzitar într-o prietenie adevărată.” (© Martin)

M-am culcat cu el o dată, trebuie spus. Mai încolo, peste câteva luni, din caritate. (Evident, nici asta nu trebuie să știe Ravi.) Credeam că așa o să-l scot din depresie. M-a șantajat emoțional. Am fost surprins de modul total în care și-a oferit trupul, fără urmă de reticență. Mi-a cerut să-i leg mâinile la spate, ceea ce m-a emoționat într-o câțva, tre' să recunosc. Dar nu la asta vreau să mă gândesc acum.

Prin urmare – sfârșitul lui iulie, anul trecut. Cu Ravi numai și numai al meu, în camera mea de cămin cu ferestrele deschise spre o stradă pustie, cu un magazin de închiriat

blockbustere și un *take away* pe trotuarul opus, ambele închise la ora aia.

— Și cum a fost? I-am întrebat și mi-am aprins o altă țigară.

— Pe Millenium Bridge, argentinianul m-a luat de mână. A simțit că ezit și mi-a dat drumul ca să-mi arate cu degetul în direcția catedralei St. Paul. „Ai fost vreodată înăuntru?” Nu fusesem. „Hai să mergem să-ți arăt ceva”, mi-a spus. Nu prea înțelegeam bine ce se-ntâmplă, ce fel de joc avea de gând să joace cu mine. Țineam mâna strânsă-n buzunar pe plicul cu mia de lire și mă simțeam cumva amețit. Mă așteptam să-mi fi dat o adresă la vreun hotel. Nu să mă ducă la catedrală! Argentinianul însă voia să-mi arate Galeria Șoptelilor din St. Paul. Poate n-a înțeles bine ce voiam de la el, mi-a trecut prin minte. M-a tras după el pe cele două sute și ceva de trepte înguste, explicându-mi că, dacă stăm fiecare de-o parte și de alta a galeriei și șoptim în perete, ne putem auzi unul pe altul. Mi-a arătat cum să-mi lipesc urechea de zid ca s-aud ce-avea să-mi șoptească și-apoi s-a îndreptat spre partea opusă. „O să mă lase aici. O să se care.”

— Poate n-avea chef de sex. Poate n-avea nevoie de mia ta de lire. Ciudat tipul...

— Stai să vezi... M-am lipit precaut cu spatele de perete. „Ești gata?”, am auzit din zid. „Te-aud”, i-am răspuns. „Cum te cheamă?”, m-a întrebat zidul. „Ravi...” „Ravi... ce-ți place ție, Ravi? Ce te excită cel mai tare?”, mi-a șoptit vocea din zid. Noroc că nu mai era nimeni în galerie în minutele alea să ne intercepteze. „M-auzi?” „Da, te-aud...” „Ți-ar plăcea, de pildă, să te trântesc pe pat și să... ai mai fost vreodată dezbrăcat de un alt bărbat?” „Da”, am ezitat, mințind. „Minți!”, mi-a zis zidul. „O să te doară la început, să nu te sperii. Știu niște șmecherii. O să te ling bine înainte. O să te-nvăț cum

să-mi sugi puia, cum să-ți ții curul ridicat. Cum să-ți freci fesele de scula mea în erecție...” M-am depărtat câțiva pași de perete. N-am înregistrat ce spusese decât cu întârziere. Mă simțeam amețit. Când mi-am lipit din nou urechea de perete, argentinianul șoptea ceva despre cum o să-mi ia-n gură testiculele etc. etc. Mi-am lipit palma de zid ca și cum aș fi oprit cuvintele rostite dintr-o gură. Simțeam cum îmi ard obraji și-aveam o erecție din ce în ce mai incomodă.

Ceea ce mi se întâmpla și mie în seara aia, ascultându-l pe Ravi în camera mea.

— L-am întrebat pe urmă dacă de obicei își aduce clienții la St. Paul, a continuat Ravi. Nu mi-a răspuns. În schimb mi-a arătat o străduță îngustă prin dosul unor clădiri victoriene.

— Bizară creatură... mi-am dat eu cu părerea. Cred că-l excita să se mozolească mai întâi cu religie, ca preludiu.

— Crezi?

— Nu știi de la ce li se scoală oamenii în ziua de astăzi. O fi fost fan Richard Dawkins. Chiar, oare ce fantezii sexuale o avea Dawkins?

— Să-l fută pe Dumnezeu, bănuiesc, a râs Ravi și și-a continuat povestea: pe podeaua apartamentului lui am reprodus cu diverse variații scenariul cu care mă familiarizase deja. Era construit perfect gagiul. A insistat să dorm la el peste noapte. Am acceptat, deși mi-era oarecum frică de el. *Sexy fear*. De unde naiba făcuse rost de atâția bani să-și cumpere sau măcar să-și închirieze apartamentul ăla fix în buricul Londrei, habar n-am. Doar din prostituție nu cred.

— Poate învârtea și ceva afaceri cu droguri, am sugerat eu.

— Părea genul. Pe pereți avea vreo trei desene destul de bune în cărbune, cu el nud în diferite poziții. Nu erau obscene. Mi-a spus că a pozat pentru niște prieteni. M-am sculat pe la 6 dimineața, m-am îmbrăcat și i-am lăsat banii pe noptieră. Nu voiam să-l trezesc. M-a simțit totuși și s-a repezit la mine, m-a strâns în brațe și m-a sărutat și m-a rugat să nu plec, să stau măcar până se face ziuă de-a binelea. I-am răspuns ceva banal, că nu pot, am nu știu ce treabă devreme. M-a îmbrâncit și mi-a strigat: „Pleacă atunci, du-te naibii, pleacă!”. Mi s-a părut că avea lacrimi în ochi. A aruncat plicul cu bani după mine pe scări.

— E clar că nu din prostituție a făcut banii de decorațiuni interioare, am adăugat eu din colțul de bucătăriei.

Mă fascina felul în care povestea Ravi. Cu tot felul de detalii și pauze scurte în care-și conspecta liniile din palmă sau cele ale unor amintiri numai de el știute. Ca și cum și-ar fi vorbit lui însuși, ca și cum și-ar fi scris jurnalul.

— Poate nici nu era playboy, am adăugat eu. Poate era un excentric plin de bani și practica prostituția ca pe-un hobby ocazional.

— Greu de spus. Oricum, întreg la minte nu putea să fie. Tot ce mi-a rămas din experiența asta, în afara sentimentului crud de umilință, a fost un fel de claritate. Ca și cum aș fi văzut limpede în lumina zilei tot ce fusese ascuns în penumbră până atunci.

Ravi și-a desfăcut în sfârșit brațele de pe piept și m-a privit în ochi cu ochii lui negri imenși – două păsări de pradă:

— Și tu? m-a întrebat brusc. Care-i prima ta poveste?

De Francesco nu i-am spus atunci. Atunci nu puteam să mă gândesc decât la imaginea corpului lui zvelt ridicându-se din patul unui străin la 6 dimineața, în penumbra încăperii unde și-o pusese pentru prima dată. Voiam să-i șterg de pe cortex amintirea aia, să-i anulez întreaga experiență. Voiam să mă fi întâlnit pe mine prima oară.

Prima mea poveste gay s-a pierdut într-o ceață amară acum, când stau așezat pe patul lui Ravi, în orașul ăsta de pe malul oceanului. De fapt, toate poveștile mele par acum șterse cu guma. E și prima dată în ultimul an când nu m-am gândit deloc pe tot parcursul unei zile la închisorile CIA din România, la extrădări speciale, la Boeingul 737 și Convenția de la Geneva, în schimb mintea mi-e plină de flash-uri cu Ravi. Cum își trece el mâna prin păr, cum merge cu spatele drept și fruntea ușor adusă, într-una din

sintezele lui alchimice de umori greu de combinat – demnitate și pietate în cazul ăsta. Cum doarme în poziție de fetus, cum izbucnește câteodată într-un râs feroce, necontrolat, dezvelindu-și dantura perfectă. Cum își arcuiește spinarea ca să-mi prezinte curul lui îngust și tare ca o piersică necoaptă. Cum își încolăcește membrele în jurul meu ca o maimuță.

Are acum 26 de ani, ca și mine, dar ne despart cele două linii paralele care mie mi-au apărut la rădăcina nasului, între sprâncene, de parcă m-aș încrunta încontinuu. Prefer să cre

dcă mă concentrez încontinuu. Ne desparte un gen de inocență de partea lui, o prospețime a ideilor care n-a fost încă devastată de înțelegerea unor fapte dezastruoase, teribile.

— Să știi că mie îmi place lumea mai mult decât nu-mi place. Mă inspiră mai mult decât mă inhibă. Și îi sunt recunoscător mai mult decât îmi e dator. Nu vreau să fac nimic care ar putea să schimbe balanța, mi-a spus odată.

O inocență din care-mi place să mușc ca dintr-un măr ca să mă revigorez. Un fel de tăcere crudă. Un fel de solemnitate. Tot de partea lui. Toate astea se simt în modul în care ne iubim unul pe altul. Sau, mă rog, ne iubeam. Acum nu mai știu ce mai simte pentru mine. Plus că Ravi dispune de o forță extraordinară de a se dăruia, o forță instinctivă, și de o predispoziție spre bunăvoință. Elemente care, de asemenea, mă tem că mie îmi lipsesc din compoziție.

Mai sufăr și de complexul eroului. Ravi e fericit în penumbră, în anonimat, își trăiește zilele ordonat și cu o seriozitate tragică pentru unul ca mine. Nimic nu e joc pentru el, în afară de jocurile inițiate de el. Restul trebuie luat în serios. Deși cuvântul *tragic* nu i se potrivește de nici o culoare. *Acut* mai degrabă. Vreau să spun că e capabil să se dedice vieții în cele mai mici detalii. Nu se simte atras de traumă, de dezechilibru general, cum mi se întâmplă mie. Ceea ce nu mă face neapărat un individ ciudat, ci doar instabil. Iar instabilitatea e echivalentă cu inconsistența în ochii lumii. Și inconsistența e vecină cu lipsa de seriozitate. Mare greșală.

— Cum adică ești atras în mod special de traumă? m-a întrebat odată Martin. Nu-
nțeleg.

— Habar n-am cum să-ți explic. Simt că trebuie să fiu implicat în situațiile în care există suferință. S-o înlătur.

— Sindromul Maicii Tereza. Există așa ceva? m-a luat el peste picior.

— Scutește-mă! Vrei să știi cum e cu atracția față de traumă sau nu?

— Spune.

— Uite, de pildă, când l-am întâlnit o dată pe Moazzam Begg la o conferință Amnesty International. L-am ascultat vorbind despre anii petrecuți în Guantânamo, despre cum a fost arestat în Islamabad – știi toată povestea.

— O știu. Mi-ai spus-o de o mie de ori.

— ...primul lucru care mi-a trecut prin minte când am dat mâna cu el, după conferință, a fost că voiam să-i țin în brațe trupul trecut prin tortură și să-l spăl și să-l mângâi.

— E normal.

— Crezi?

— Sigur că da. E o reacție normală a unui om bun. Dacă suferi de vreun complex, e complexul de om bun. Na! Te-ai lămurit? Poate te ia prin surprindere faptul că ești capabil de sentimente umane de bun-simț.

— Numai că pe urmă vreau să mă erijez în salvator, înțelegi? Să împart dreptate și pedeapsă...

— Tot acolo intră. La complexul de om bun. Vezi-ți de drum, prietene, nu mai veni pe-aci, pe la nenea psiholog, că-mi ocupi canapeaua de pomană. Poate ți-ai pus speranța în ceva complicații psihice care să te facă mai interesant – îmi pare rău să te-

anunț, dar ești doar un om bun. Probleme sexuale n-ai, că tot ai plătit pentru ora de consultație?

Simțul umorului lui Martin e faimos. Te vindecă și de tine însuși.

Mai târziu însă mi-a citit un pasaj din W.G. Sebald²:

„Uitându-mă la corpurile acelea zdrobite (...), am înțeles în cele din urmă că, dincolo de un punct anume, durerea blochează singurul lucru ce-i e esențial pentru a fi resimțită – conștiința – și astfel, probabil, își cauzează propriul sfârșit; nu știm multe despre acest fenomen. Cu toate astea, ce e clar e că suferința mentală e efectiv fără sfârșit. Poți crede că ți-ai atins propria limită, dar întotdeauna urmează alte și alte dureri. Plonjezi dintr-un abis într-altul”.

— Poate asta să-ți explice mai bine ce discutăm acum o oră... mi-a zis. Confunzi conștiința cu conștiința civică. Sinteza cu analiza. Ce te doare pe tine e de ordin moral. Ca să-ți formulezi un răspuns valid din punct de vedere moral la o situație, trebuie ori să dispui de capacitatea extrem de rară de a „empatiza” emoțional – cu alte cuvinte, de a crea o sinteză de ordin psihic cu victima –, ori să fi trecut tu însuși prin același gen de experiență la un moment dat.

N-a fost prima dată când Martin făcea referire la imagistica religioasă ca să-și susțină vreo idee. Tonusul pur secular al personalității sale, străbătut involuntar de câte-o nervură religioasă ca de-un șoc electric ce vine și trece rapid, mi se pare o discrepantă. Mi-e imposibil să mi-o explic. Deasupra patului la el în dormitor are o reproducere după Sfântul Sebastian al lui Caravaggio.

Să m-apuc să scotocesc? După ce naiba să scotocesc... vreo poză de-a viitoarei neveste, prezervative folosite... ce aiurea. Nu! În plus, Ravi mi-a dat cheia pe încredere să-l aștept cuminte, nu să-i umblu prin lucruri. Ia uite, sertarul ăsta de la birou e închis cu cheia. Gata cu prostiile! Ah, put! Tre' să mă spăl la subraț. Îmi scot cămașa și mă spăl deasupra chiuvetei. Periuța de dinți a lui Ravi – ieftină și vernil – mă înduioșează. Îmi spăl și bagheta magică, *just in case*.

Am să mă dezbrac complet și-am să mă bag în patul lui. Și, dacă mă găsește-așa, ce-o să creadă? C-am venit să-l fut? Ceea ce n-ar fi complet neadevărat. Mai bine pun niște muzică. Singurul CD pe care reușesc să-l depistez fără a umbla prin sertare e unul cu Beethoven. Liniște, începe.

— Trasează o traiectorie melodică pe care te trimite exact atât cât să ai suficient timp să-ți creezi impresia că ești pe teren clasic. Apoi te bulversează cu un pasaj atonal demn de postmodernitate. (Martin, vorbindu-mi odată despre ultimele sonate pentru pian compuse de Beethoven pe care le ascult acum. Tocmai mi-am amintit.)

Poate chiar de la Martin are Ravi CD-ul ăsta. Nu m-aș mira să-și bage Martin bagheta de scamator unde nu-i fierbe alambicul. Nemernicul! Poate a aflat cumva că nu mai sunt cu Ravi și s-a băgat pe fir... Asta-i grav, nu i-aș ierta-o niciodată. *Vohiptas propinqua*, după propria lui exprimare. Futai prin substituție, te mulțumești cu ce stă în vecinătatea a ceea ce nu poți avea. Am făcut-o și eu. Cu sora lui Mircea. Doar că acum e vorba de Ravi. Spre deosebire de Martin, Ravi are principii erotice. *Homo erectus praeceptis* – cum l-a poreclit tot Martin, dacă tot suntem la lecția de limbi clasice.

— Bună!

Ravi a bătut ușor la ușă și-a intrat.

— Ai găsit adresa...

Își agață geanta de-un spătar de scaun și se-așază pe canapea să-și scoată pantofii. De ce nu-i put picioarele ca nouă, ăstorlalți?

— Ești obosit? Îl întreb.

— Puțin...

Dau să-nchid fereastra. Simt nevoia să-l izolez pe cât posibil de restul lumii, să-l am numai pentru mine.

— Las-o deschisă, te rog. E foarte cald. Ai mâncat? Ți-am adus ceva de la

² Pasajul din *Emigranfiise* referă la ciclul de picturi *Isenheim* ale lui Griinewald. Trad. I. Morpurgo.

restaurant.

N-am chef de orez și sosuri exotice.

— Ravi...

Mă apropiu de el și încerc să-i iau mâna într-a mea. Și-o retrage fără să mă privească. Sufăr. Nu știu cum să-ncep. Toate variantele de discurs pe care mi le-am confecționat pe tren de la Londra încoace îmi par acum cel puțin ridicole.

— De unde ai CD-ul cu sonatele lui Beethoven? (Care încă mai merge pe CD player.)

— L-am cumpărat în târg sâmbăta trecută.

Pauză aiurea. Mă întreb în mod serios dacă nu cumva ar merita să stau zece ani la pârnaie în cazul în care l-aș viola acum. E atât de sexy când e trist...

— Ce mai e de spus, Răzvan... ți-am explicat deja cum stau lucrurile. Lui taică-meo i-a intrat în cap că trebuie să mă-nsoar și că, dacă n-am fost în stare să-mi găsesc singur nevastă pe-aici, o să-mi aducă el una din India.

— Și ți-a găsit nevastă?

Nu-mi răspunde. Insist pe un ton cât pot de indiferent, care nu prea-mi iese. Asta fiindcă-mi vine să urlu.

— Da, mă, mi-a găsit! se răstește el. Vrei să vezi poze cu ea, cjevrei? Vrei să știi dacă e frumoasă și tânără și virgină și de familie bună și cu bani și tot tacâmu'?! Este. E tot ce vor ei /ă^fie

!— Și tu? Tu ce vrei, Ravi? – măcar de-aș putea să-l ating cu mâna pe umăr...

— Vreau să fiu lăsat în pace. Vreau să fiu singur. Vreau să-mi bag picioarele în restaurantu' mă-sii și să-mi iau lumea-n cap, departe de toți și de toate! Asta vreau!

— Departe și de mine? risc eu.

— Hai cu mine atunci, dacă nu vrei să te desparți de mine. N-ai curaj!

Se ridică de pe canapea și-și aruncă pantofii într-un colț de cameră — primul gest de genul ăsta pe care l-a făcut vreodată în prezența mea.

— Nu fi ridicol. Cu tine unde...?

— În pizda mă-sii, în Alaska, Noua Zeelandă, la capătul celălalt al pământului.

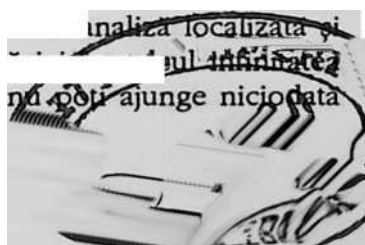
Și prima dată când îl aud înjurând.

O jumătate de oră mai târziu merg alături de Ravi pe stradă în căutarea unui pub unde să putem discuta. În camera lui pereții s-au strâns peste noi. „Îmi curg lacrimile../, îmi trece prin minte – plâng de-adevăratelea. N-am mai plâns de nu știu când. Mă simt așa cum îmi imaginez că se simte o femeie care tocmai iese din spital după un avort. Lumea continuă în ritmul ei normal, în ciuda faptului că ceva esențial a dispărut din ea pentru totdeauna. Normalitatea lumii devine vulgară în astfel de circumstanțe.

Sâmbătă seara nu e de găsit vreun pub unde să discuți în liniște, evident. Mai ales pe la 10, când tot ce mișcă e beat. Țipe în uniformă — fustă scurtă, bluze mulate, tocuri – se hlizesc cu sticle de bere în mână. Țipi hetero și neatrăgători le fac să se hlizească, tot cu sticle de bere în mână.

Ravi m-a dus până la urmă la un pârau care curge prin dosul pușcăriei. Stăm pe iarbă și ne holbăm la apă, deși e beznă, nu se vede nimic. Mă întreabă la ce mă gândesc. Dacă tot n-am nimic de pierdut acum, de ce să nu bag unul dintre discursurile construite pe tren încoace?

— Mă gândesc la o chestie din teoria cuantelor, pe care mi-a explicat-o odată cineva. La nivel de a specifică, la nivel minimal, trebuie să ^q oale de posibilități, ceea ce înseamnă că

la vreo concluzie. La un nivel de ansamblu, această infinitate de posibilități pur și simplu nu face parte din ecuație.

Ravi mă privește prin întuneric. Așteaptă. Plusez:

— Mă gândeam că poate de la ideea asta trebuie să pornim. Imaginea de ansamblu în cazul nostru e constituită de afectivitate. La acest nivel orice altceva e detaliu infinitesimal pe care pur și simplu nu-l băgăm în ecuație.

— Și dacă *dragostea* e unul dintre detaliile astea infinitesimale? Dacă ne concentrăm cu încăpățânare asupra dragostei ratând astfel perspectiva de ansamblu? (Ravi, lansându-și întrebarea peste curgerea neagră a râului ca o bărcuță plină cu pirați răutăcioși.)

— Și care-ar fi atunci perspectiva de ansamblu?

E rândul meu, deși sunt luat prin surprindere de răsturnarea imaginii cu teoria cuantelor. Eram oarecum mândru de ea, mai ales că e perfect validă: mi-a explicat-o un tip care-și face doctoratul pe *string theory*.

— Faptul că lumea nu-i a noastră, ci noi suntem ai lumii.

— A... frumos spus. Dar neadevărat. Dacă dragoste nu e, în pizda mă-sii de lume... nu așa se zice?

— Văd c-ai devenit un erotocrat. Mare păcat. Nu pentru tine, vreau să zic, pentru ideea de dragoste, în general.

Chiar, cum am ajuns să folosesc cuvinte din astea tarate – *dragoste, lume...*? Nu-mi stă-n caracter. Dar ce nu face omul împotriva propriului caracter, doar ca să se facă iubit? – ah, iar l-am folosit! Bun, deci varianta de discurs cu teoria cuantelor a dat rateu. Deja am plâns astăzi, deja mi-am căpătat reputația de fundamentalist al amorului, deja m-am coborât într-atât încât să folosesc cuvinte mari, ce mai urmează? Îmi propusesem să fiu tare, să discut cu el direct și rațional, ca un bărbat adevărat. În schimb nu fac decât să dau cu băta-n baltă.

— M-am gândit să-i spun adevărul lui tata... continuă. Bun așa.

— Și cum crezi c-ar reacționa?

„— Fie s-ar încăpățâna și mai tare să mă convingă să mă însor, ca să mă „vindec” sau ca să ne ascundem după aparențe, fie, cel mai probabil, m-ar da pe ușă afară, fără să mai vrea

s-audă de mine vreodată. În ambele cazuri, tot în punctul zero mă aflu. Ori mă însor, ori plec de-acasă și nu mai am ce căuta pe la ei.

— Și, dacă te-nsori, crezi că tipa n-o să-și dea seama până la urmă?

— Evident c-o să-și dea seama, dar poate mă înțelege. Poate acceptă să păstreze aparențele. E și-n interesul ei până la urmă.

— Și cu mine cum rămâne, Ravi? Crezi c-o să mă mulțumesc cu episoade clandestine?

Căcat! Suntem în secolul XXI, n-am timp de emotivități retrograde!

— Tu o să-ți găsești pe altcineva...

— Nu vreau pe nimeni altcineva. Te vreau pe tine și ăsta nu e un detaliu, ăsta e ansamblul, conținutul și întreaga perspectivă pentru mine.

— Ești isteric... mi-a tăiat-o scurt și-a aruncat o piatră-n râu.

Am auzit-o plescăind în beznă. Și-apoi liniște.

În pizda mă-sii, mi-au dat lacrimile din nou! Noroc că e întuneric și Ravi nu poate să mă vadă bine. În următoarea secundă o să fiu și mai dobitoc și-o să sar să-l sărut. L-am apucat de umăr și l-am tras spre mine fără să-i mai las timp să reacționeze. L-am strâns în brațe cu toată forța și l-am sărutat pe păr. Spre surprinderea mea, nu s-a desprins din brațele mele. Mă gândesc că în situații de genul ăsta, deși ți-e clar că joci într-o telenovelă, n-ai cum să te ferești de melodramă. Dar ce mai contează...

— Mi-a pus un an la dispoziție...

Splash! a mai aruncat c-o piatră-n râu. Apoi continuă:

— Taică-meo, de el vorbesc. Mi-a zis că, dacă nu-mi găsesc eu într-un an pe vreuna, mă-nsor cu aia cu care vor ei.

(2)

pierdere în trei faze: *I have nothing*
prima fază

Întoarce-te la mine, te rog din snflet, întoarce-te în patrii labe, târăște-te până la pieptul meu ca un leu de hârtie resemnat. la formă din reclamele fosforescente, din chioșcurile cu rame de aluminiu ce vând mass-media și prezervative, fă-te la loc din întunericul din ochii unei bande de adolescenți emo – cei mai frumoși ani ai lor tocmai se irosesc în glorificarea pierderii de sine. Vino înapoi, apari ca o hologramă cu pagini de lumină orbitoare și scrisul meu fluorescent, o zeiță a intimității cu numere de telefon ale foștilor și posibililor mei iubiți scrise cu pixul pe rochie. Adu-mi înapoi tentativa aia de scrisoare pentru tata, a douăzecea, în care speram să-l fac să înțeleagă o dată pentru totdeauna. Și fotografia celui mai frumos trup uman descărcată de pe www.lisalyon.com. Nu te pierde de mine!

Martin mă sună azi-dimineață disperat, mieunând în receptor că și-a pierdut jurnalul. Se pare că și-a făcut de cap azi-noapte la nu știu ce chef (interesant că nu s-a gândit să-mi spună că vine în Londra și să mă invite și pe mine – oricum nu m-aș fi dus, am stat închis în casă de joi seara și mi-am făcut lecțiile ca un băiat cuminte).

Vrea să-l ajut să-și găsească jurnalul în care „toate experiențele lui de câteva luni bune zăceau gata de-a deveni artă”, după cum s-a exprimat.

— Cum să-ți explic pe limba ta ca să-nțelegi? mi-a spus. Ai o datorie morală, Răzvane, să m-ajuti să-l găsesc. Dacă nu m-ajuti, pricinuiești lumii o mare pierdere. Cel puțin cinci-șase poeme care-ar putea s-o transforme într-o lume sublimă.

E greu de spus cum simțul umorului răzbate spontan la suprafață fix în momentele dificile. De fapt, în cazul lui Martin, cu cât trece printr-o criză mai aiurea, cu cât e mai fragil, cu atât devine mai jucăuș. Mă întreb dacă umoarea umorului îi e stârnită conștient în momentele de criză – o strategie autoironică cu care se persecută consecvent de câte ori se simte slab. Sau dacă nu e decât un impuls, un instinct al conservării, al compensației. Mă rog, mă lungesc. La figurat și la propriu... Întrucât, în timp ce-l aștept pe Martin să apară – sigur tras la față trasă și cu inima în franjuri (de câte ori nu l-am văzut în ipostaza asta și de câte ori nu mi s-a părut aproape insuportabil de atrăgător...) –, mă gândesc cu drag la el. Am o grămadă de lucru la cercetarea de teren din țară – tre' să mă pregătesc. Și totuși: am chef să fiu întrerupt de Martin.

— Poate-ncercăm să-ți oferim alte experiențe care te-ar putea inspira, îi spun după ce-i fac o cafea și-i împrumut un tricou de-al meu în care să se schimbe. (L-a prins ploaia pe drum.) Ce zici? Ori jurnalul, ori eu?

Faza asta are loc, merită precizat, la vreo trei luni după ce l-am văzut pe Ravi în Seaford și de-atunci n-am mai luat legătura unul cu altul. Aștept să se decidă dacă se însoară cu cine i-a aranjat taică-so sau nu. În tot acest timp i-am rămas credincios, deși corect ar fi să spun că mi-am conservat iluziile cu conștiinciozitate. Sunt un bărbat liber, mă gândesc zilele astea, ar trebui să mă comport ca atare. În plus, e vorba de Martin. Martin nu mi-a fost niciodată indiferent.

Se uită la mine scurt și prin mine lung. Apoi:

— Drăguță, oferta e tentantă, dar cruzimea cu care ți-ai ales momentul să mi-o propui mi te face neatrăgător.

Am râs și ne-am așezat alături la masa din bucătărie ca să facem planul recuperării jurnalului. Decide că nu poate să-l fi lăsat la tipul ăla mulatru cu care s-a jucat azi-noapte pentru că, după ce-a plecat de la el, mai târziu, în metrou, l-a scos din buzunar ca să-și noteze ceva. E posibil să-l fi lăsat pe scaunul liber de lângă el.

— Toate poveștile mele – îți dai seama? – au luat-o la sănătoasa pe cont propriu, m-au părăsit, s-au desprins literalmente de mine și-acuma călătoresc independente prin subteranel

eLondrei. Mă întreb dacă vor să le găsesc, dacă plâng după mine ca niște copii orfani sau dacă, dimpotrivă, se simt eliberate și fericite.

— Ți-ai scris numele și adresa pe prima pagina? l-am întrebat. Poate că cineva o să-l găsească și o să ți-l returneze.

— Mi l-am scris, evident. *But let's not „rely on the kindness of strangers”,* a parafrizat el.

N-avem timp de prea multe discuții. Martin e pornit să inițiem Marea Căutare. Planul de acțiune e următorul. Pornim simultan de la capetele opuse ale liniei de nord. Luăm primul tren, îl străbatem de la cap la coadă căutând pe scaune, pe sub scaune. La următoarea stație ne dăm jos – eu în South Wimbledon, el în Totteridge – și luăm următorul tren, unde întreprindem aceeași acțiune, după care ne dăm jos în stația care vine și tot așa până-n Kensington, unde linia de metrou se bifurcă, așa că eu o iau pe linia de London Bridge și el, dinspre celălalt capăt, o ia pe linia de Charing Cross. În Euston eu o apuc spre Edgware și-l aștept acolo. În total vreo cincizeci de stații, douăzeci per capita.

— Poate-ar fi mai bine să mergem mai întâi direct la depou, la capătul liniei, și să-ntrebăm la obiecte pierdute, am sugerat.

La depou umbrele, mănuși, o sacoșă cu morcovi și păstâr- naci, jucării, trei șepci, paisprezece romane de duzină, ochelari de soare, hei, un laptop, ca să vezi, adus de cineva chiar în dimineața asta – „După laptop or să vină să și-l caute”, zice individul de la ghișeu, „după căciuli și morcovi și de-astea nu se mai obolesc. Dar nici un carnețel, domnilor, îmi pare rău”. Lăsăm un număr de telefon – poate-poate – și pornim să cotrobăim prin trenuri după planul de acțiune inițial.

Așadar, mi-am petrecut întreaga duminică prin subteranele Londrei (*no poetic business, I teii yd*). Jurnalul nu l-am găsit, însă am făcut o observație antropologică de teren oarecum interesantă: cu cât te depărtezi mai mult de centrul Londrei, cu atât oamenii sunt mai tăcuți și se privesc mai reticent unii pe alții. Mai circumspect. Conversațiile scurte din centru au devenit șoapte spre margini, până când s-au topit cu totul în tăcere spre capătul liniei.

E târziu acum. Suntem acasă la Martin, în Greenwich. Taică-so e la Bruxelles, slavă Domnului. Martin n-are chef de vorbă. A fiert niște spaghete, a deschis o sticlă de Bordeaux veche de cincizeci de ani (taică-so i-a făcut cadou o colecție de vreo zece astfel de sticle când Martin a împlinit optășpe ani – n-a știut niciodată ce să facă cu ele, n-a avut niciodată parte de evenimente atât de speciale încât să le desfacă; mi-a zis c-a băut doar una la absolvirea facultății³) și-acum buto- nează la telecomanda TV. S-a oprit la un film porno cu doi țipi și-o țipă. Ne uităm ce ne uităm, mâncăm spaghetti alea cu brânză și-apoi ne culcăm fiecare în câte-o cameră.

faza a doua

So am I as the rich, whose blessed key

Cari bring him to bis sweet up-locked treasure, The which be will not every bour survey, For blunting the fine point of seldom pleasure.

Las volumul deschis pe pervaz și privesc pe fereastră.

Londra e veștejită în căldura de august și plină de turiști. De ceva vreme m-am înfășurat în amintirea ultimei nopți cu Ravi, aia din mai, în Seaford. Până la mine zgomotele din afară nu pot pătrunde decât în surdina. Tot ce ating e umed, întunecat și moale. Tot ce visez doare. Tot ce văd în fața ochilor e el. E Ravi înfășurat în cearceafuri. Trupul îi arde. E Ravi cu ochii strânși și dinții încleștați de plăcere. Cu spinarea arcuită ca o pisică sălbatică, cu ghearele împlântate în umerii mei. Ravi cu cele mai frumoase pulpe din lume, calde ca pământul. Ravi a cărui erecție nu ezită și nu ratează niciodată. Ravi care se mușcă de latul palmei ca să-și amâne ejacularea. Care își despică fesele arămii cu mâinile să-mi faciliteze dansul de du-te-vino, care suspină, imploră, cerșește, comandă, zgârie, strânge, mușcă și linge. Ravi care izbucnește într-un râs necontrolat când atinge orgasmul și care apoi se cuibărește lângă

mine ca un melc în cochilia trupului meu, iar trupul lui ud de transpirație îi strălucește în penumbră. Ravi.

faza a treia

„Atunci când durerea e de natură fizică, trebuie să fie similară cu durerea cauzată

de rănire fizică gravă, precum decesul sau încetarea funcțiilor organelor. Durerea mentală severă implică suferință nu doar la momentul stimulării, ci presupune de asemenea sechele psihologice de lungă durată, precum cele prezente în cazul disfuncțiilor mentale ca sindromul de stres posttraumatic.” (1 august 2002, Jay S. Bybee, Assistant Attorney General, US Department of Justice)

Cruzimea e așadar – în definiția lor – măsurată după standarde bine calculate și universal aplicabile. La fel și durerea. Dacă suferi sub limita impusă de ei, nu te clasifici pentru dreptul la caritate. Nici măcar pentru dreptate. Pasajul continuă pe același ton:

„Deoarece actele care implică tortură sunt extreme, există o serie largă de acte care, deși pot fi descrise ca acte de cruzime, inumane și degradante, nu se clasifică totuși pentru noțiunea de *tortură**.

Mintea mi-e goală, aproape inertă. Mă simt trădat. Cum am putut ca până la douășase de ani să nu-mi fi rectificat măcar sumar încrederea funciară în umanitate?! Un idealist al naturii umane prezentat cu adevărul ei de cruzime și decrepitudine. Dacă aș fi religios, aș renunța la Dumnezeu. Cum mi-am pus toată credința în om, trebuie acum să renunț la oameni? Nu suport cinicii și mizantropii.

Am văzut de curând un film – *Why We Fight* – despre beligeranța americană, despre necesitatea de a se afla în conflict – cultural cu Europa, economic cu China, militar cu Orientul Mijlociu. Cică picturile lui Jackson Pollock au fost susținute cu dexteritate de CIA tocmai pentru că exprimau o lume neutră, abstractă, neangajată în uman, fără complicații psihologice, gnostice, chestii din astea „nocive** pentru *populus*. Evident, e mult mai simplu să-ți pui mitraliera pe umăr și s

ăpleci la război cu o astfel de imagine despre lume în cap decât cu un volum de Walt Whitman în buzunar.

Deschid fereastra și trag aerul prăfuit al orașului în plămâni. Trafic. Oameni. Unii știu și nu le pasă, alții, deși știu și le pasă, n-au ce face. Celor mai mulți nu le pasă pentru că nu li se întâmplă lor. Sunt fericiți urmărind meciurile de fotbal la televizor, citind în tabloide care pop-star s-a cuplat cu care actor de telenovelă înșelând pe altul; sunt fericiți când vin cu mașina încărcată de la supermarket, sunt fericiți în cele zece zile amărâte de concediu la pachet în Turcia.

Și când te gândești că asta e fericirea pe care și noi ne-am dorit-o cu toții în anii de comunism... când te gândești că „libertatea” la care-am sperat ca la un drept funciar al omului s-a dovedit a fi proptea pentru consumism și corupție...

Deja, în octombrie 2001, Ion Iliescu a semnat o decizie bilaterală cu guvernul american⁴ prin care asigura responsabilitate legală pentru găzduirea forțelor armate americane pe teritoriul României, din pură simpatie față de articolul 5 al Tratatului Atlanticului de Nord – articol care stipulează ajutor reciproc (militar, logistic, de informare secretă și financiar) în cazul în care una sau mai multe dintre țările NATO sunt atacate din afară. Problema e că România nu făcea parte din NATO în 2001. A intrat abia în 2004. Prin urmare, Iliescu a oferit pe tavă, din pură generozitate, teritoriul României ca să fie folosit ca toaletă publică în care să se cace americanii. Sau, mai frumos spus, le-a facilitat un loc unde să-și spele rufele murdare ce nu se spală niciodată, cum crede românul, în familie. Dimpotrivă.

Evident că nimeni n-a fost deranjat de faptul că pe teritoriul SUA nu exista nici o închisoare CIA de genul celor din Kabul, Bagram și foarte posibil și din Constanța. Băieții de la putere din anii ăia spun că-n Constanța n-a funcționat decât baza NATO, nu și-un *black site*. În 2002, Bush a înființat centrul de detenție din Cuba și-a luat decizia să-l facă să opereze ca un fel de zona franca a drepturilor omului, unde Convenția de la Geneva nu se va mai aplica. În aceste condiții, guvernul american nu mai are nici o obligație legală de a respecta

drepturile prizonierilor de război. În plus, precaut, a mai decretat și că persoanele deținute în Guantânamo Bay și prin alte *black site-wi* nu sunt considerate de fapt „prizonieri de război” de către administrația Bush pentru că Al-Qaida nu poartă un

4 SOFA Supplementary Agreement.

război legal și nu joacă după regulile internaționale de conflagrație militară. Doar că cei mai mulți dintre prizonieri au fost oricum capturați în afara zonei de conflict, ceea ce-i califică drept civili și, prin urmare, le dă dreptul de a fi judecați de o curte civilă de justiție. Cu toate astea, cei câțiva care au avut norocul de a li se organiza un proces în Guantânamo au fost judecați de comisii militare special organizate și total ilegale. *Kangaroo Cotirts*. Cei mai mulți nu știu nici măcar de ce sunt deținuți de ani de zile și de ce sunt torturați. N-au dreptul la un avocat și nici la judecată. *Here's democracy 4 ya!*

Pe 6 decembrie 2005 a fost semnat un alt tratat bilateral între România și Statele Unite, confirmând și întărind deciziile precedente. În acest punct România se angaja să ofere forțelor SUA facilități de tranzit și alimentare a avioanelor militare, de antrenament al trupelor, găzduire de personal și sisteme de comunicație etc. Tot tacâmul. Totodată, în virtutea acestui tratat, tot personalul, toate navele aeriene și vehiculele americane vor fi *free from inspection*, nesupravegheate de țara gazdă. Românii nu vor putea interveni în nici un fel și nici nu vor putea monitoriza activitatea trupelor americane pe propriul teritoriu. Și de ce nu? Doar românii le sunt aliați în războiul ăsta de căcat.

Ioan Mircea Pașcu, europarlamentar și ministru al Apărării în primul an când americanii și-ar fi desfășurat nestingheriți programul HVD la noi în țară, a negat toate acuzațiile de implicare aduse de raportul Comisiei Europene pentru Drepturile Omului. Implicare ce reiese clar din diversele hârțoage semnate cu mâna lui la NATO.

Dacă dai *search* pe Google despre participarea României în programul CIA de extrădări speciale și rețeaua de închisori secrete, ai să descoperi o lipsă acută de interes serios al presei românești. Majoritatea articolelor răspund în general fie de pe-o poziție slab informată, gen opinie personală, fie direct ofensiv și abuzând de dreptul la vorbă atât de caracteristic

mass-mediei din România. Nici unul dintre ziariști nu pare să fi citit în întregime raportul privind încălcarea drepturilor omului prezentat în iulie 2007 de Dick Marty în fața Consiliului Europei, raport care se concentrează exclusiv pe cazul României și-al Poloniei.

Autoritățile române, ca și cele poloneze de altfel, neagă orice implicare, iar presa din țară a pus botu' și-a susținut această poziție. Asta nu e o surpriză când opinia publică funcționează după paradigma prejudiciului: orice țigan e hoț, orice evreu e șmecher, orice negru e traficant de droguri și orice musulman are o bombă-n rucsac. A, și - bineînțeles - orice american e un arhanghel al democrației.

Una dintre problemele cel mai greu de rezolvat e că mare parte din programul de extrădări speciale s-a desfășurat implicând date de zbor false pentru a păstra cât mai bine secretul locațiilor și operațiunilor CIA. Întrebarea-cheie e cum putem demonstra dacă avioanele CIA (mai precis, faimosul Gulfstream III cu număr de înregistrare N313P și celalalt - un Boeing 737), care au aterizat și-au decolat de cel puțin douăzeci de ori la Constanța în perioada cu pricina, au transportat și au descărcat prizonieri de război sau doar au acoperit trasee de zbor spre alte locații despre care se știe acum în mod sigur că au găzduit și încă găzduiesc *black sites*, ca Bagram, Kabul, Diego Garcia, Rabat, Cairo, Damasc, Amman, Islamabad, Quandahar și altele.

Se presupune că teroriștii de prima mână - HVD — precum Khalid Sheikh Mohammed, suspectat de a fi fost creierul logistic al atacurilor de la 9/11, ar fi fost ținuti în astfel de baze secrete precum cea de pe aeroportul Mihail Kogălniceanu, înainte să fie transferați în Guantânamo. Articolul care a spart gheața a apărut în 2004 în *The Washington Post*. Menționa că două țări din Europa de Est sunt parte din programul *black sites* al CIA. Autoarea respectivului articol - Dana Priest - a decis apoi să nu facă public numele acestor țări, în urma unei întâlniri cu ușile închise de la Casa Albă, unde cineva a con- vins-o că respectivele state sunt implicate într-o serie de operațiuni pozitive în programul de colaborare împotriva terorismului și a le expune în fața lumii cu chestiunea delicată a

închisorilor secrete ar putea cauza pierderea lor ca aliați ai SUA. Altă chestie: Clive

Stafford-Smith, avocatul care l-a scos pe Moazzam Begg din Guantânamo și care e directorul ONG-ului ce i-a pus la dispoziție lui Dick Marty informații despre extrădări speciale zice că unii dintre prizonierii din Cuba cu care a vorbit au susținut posibilitatea existenței unor închisori secrete în Europa de Est. Descrierile lor corespund cu locațiile în cheștiune din România și Polonia – aeroporturile Mihail Kogălniceanu și, respectiv, Szymany.

Toate astea s-au petrecut, dacă s-au petrecut, între 2003 și 2005. Doi ani mai târziu, după ce-a izbucnit scandalul cu încălcarea drepturilor omului, fosta bază NATO din Constanța și-a deschis în sfârșit porțile ziariștilor de investigație, tipilor de la Bruxelles și unora ca mine, care fac cercetări pe astfel de subiecte.

Hai s-o luăm sistematic. Să facem frumos o listă de încălcări ale drepturilor omului în care s-au bălăcit cu nonșalanță americanii & co. în războiul „împotriva terorii”. Nu toate cu Copyright pentru că Inchiziția catolică le-a brevetat deja din Evul Mediu. Ia să vedem:

1. dispariții forțate;
 2. detenții *incomtntinicado*;
 3. tortură;
 4. tratament inuman și degradant;
 5. desconsiderarea dreptului prizonierilor de a chestiona rațiunea la baza încarcerării (*.habeas corpus*)-,
 6. ba mai mult: refuzul de a respecta dreptul prizonierilor de a li se aduce la cunoștință motivele pentru care sunt deținuți; plus detenție pe termen nedefinit;
 7. respingerea dreptului la un proces imparțial;
 8. respingerea dreptului la reprezentanță legală de apărare;
 9. izolarea personalului SUA de responsabilitate legală pentru încălcarea articolului 3 din a 4-a Convenție de la Geneva;
 10. detenție de minori;
 11. nerespectarea dreptului prizonierilor de a protesta prin greva foamei (hrănire forțată);
 12. respingerea dreptului la asistență medicală;
- drogare involuntară etc

.Astea așa, în mare și-n principiu. Mai sunt o grămadă de detalii importante care ar intra aici, pe care nu le menționez deocamdată. Deocamdată s-a făcut târziu și mâine am avion la 8 dimineața. Să nu uit să-mi iau cu mine raportul lui Dick Marty și antologia aia, *Htiman Rights Hnman Wrongs*, cu textele de la conferința Amnesty. Vreau să recitesc teza lui Tzvetan Todorov despre politica de acțiune vs. cea de asistență. Pe Ravi nu-l sun să-i spun că plec. Sau să-l sun? Mai bine-i trimit o scrisoare de la mare. Bun așa: periuța și pasta de dinți le-am pus, haine, pijamaua, ce mai e de luat? Pașaportul, iPodul, să-mi pun și-un slip, că poate am timp de-o baie. Ia uite și colecția mea de trei perechi de chiloți sexy – de când n-am mai uzat de ea... *No, no*, voi rămâneți aici, scumpilor, n-am nici timp și nici chef de întreprinderi amoroase. Ce mai e de luat? A – draci, era să uit! Caietul cu notițe și întrebări de interviu. Și cadoul pentru ai mei. Mama o să se supere că nu stau mai mult prin București. Ratează ocazia să mă bată la cap a suta oară despre cât de ireversibilă e sau nu e homosexualitatea. Tot mai speră că o să mă însor și-o să-i fac nepoți. Tata nu s-a surescitat niciodată prea tare pe cheștiunea asta.

— Dacă l-am crescut să fie el însuși și acuma e el însuși, ce mai vrei de la el?

Asta-i spune lu' mama de fiecare dată când începe ea cu apropourile. Mă rog, el fiind artist, înțelege situația ca pe-un fel de dimensiune artistică, de liberă exprimare. Sau poate fiindcă e bozgor – are experiența minorității.

— Ești fericit, mamă? Atâta vreau să știu.

— Da' ce, muiere, crezi că fericirea ține de pizdă?! i-a tăiat-o o dată tata fix la obiect.

(3)

marea vraște: *my chest cannot contain such vastness of emotions*

Am reușit să trec prin raportul lui Dick Marty în avion; mai citesc aici cât am timp. În București m-au așteptat mama cu piftie și zacusca și tata cu opinii și teorii. Le-am înghițit pe toate timp de trei zile și-apoi m-am cărat la Constanța. Apropo, zilele astea ai mei au renunțat să se mai certe pe subiectul lor de-o viață – infidelitățile lui taică-meo. Se ceartă pe problema țiganilor. Tata le ia apărarea, e de părere că reacționează la ostracizare, mama zice că n-ai ce să le faci – sunt răi de la natură, cică tre' să-i tratezi ca pe-o boală incurabilă a societății.

Acum sunt într-un taxi în drum spre aeroportul Kogălniceanu. E 9 și Marea Neagră încă nu s-a trezit. Se lăfăie lascivă în desuuri de alge în felul ei obișnuit, de cocotă bătrână. Niciodată nu mi-a plăcut marea. Plaja da, dar nu marea. Îmi transmite o senzație acută de feminitate care mă face să mă simt lăsat pe dinafară. Paradoxal, îmi place totuși să înot.

În zona militară a aeroportului am întâlnire cu un anume Bogdan nu-știu-cum care urmează să mă conducă prin labirintul de cazărmi, piste de decolare și aterizare, tuneluri, spre clădirea presupusă a fi găzduit *black site*-vA CIA.

Îmi întinde o mână păroasă și se recomandă.

— Răzvan Antall, îi răspund, întinzându-i mâna (mai degrabă fragilă prin comparație) la rândul meu.

Nu-i de lepădat tipu'... Poate, dacă-mi concentrez toată atenția pe fizicul lui, o să reușesc să trec prin experiența vizitei la fosta baza NATO fără să mai simt nevoia urgentă de-a arunca cu pietre

.— Nu ești primu' care-a venit să vadă ce și cum pe-aici, zice cu un zâmbet intenționat subtil, fără a reuși să fie mai mult decât o grimasă bizară.

Dacă aș fi vizitat un bordel, să zicem, mi-ar fi zâmbit la fel și mi-ar fi spus același lucru. Are însă un cur destul de mișto, mușchi exersați pe la practicile lor militare de prin tranșee sau ce naiba fac pe-aici. Merge în fața mea de-a lungul unui coridor de plexiglas. Îmi plac umerii lui largi sub materialul de camuflaj. Și ceafa severă între gulerul cămășii și tunsoare.

— Acu' un an au fost pe-aici trei tipi de la guvern cu un elvețian și-un translator. Pe urmă ziariști căcălău.

— Ce voiau?

— Păi, ce să vrea? Ce vrei și tu, bănuiesc. Sau așa mi s-a spus. Să vezi că n-a fost nici o închisoare din alea pe-aici.

Interesantă formulare: „Să vezi că n-a fost”.

— Și n-a fost? Îl întreb.

— Tu ce crezi?

E... 'n puii mei acum, te-au pus ăștia să mă tragi de limbă...

— Nu cred nimic deocamdată. E posibil ca cei de la Consiliul Europei să se lege de cazul României și-al Poloniei și să facă scandal pentru a abate atenția de la extrădări speciale de prizonieri pe teritoriul unor state ca Germania și Marea Britanie. Suedia, cică, tot așa...

Mă străduiesc să spun toate astea cu detașare, ca și cum aș zice ceva trivial. Urmez pe același ton:

— Pe, de altă parte, cică nu le convine c-am intrat în UE și vor să ne prindă cu mâța-n sac ca să ne dea afară.

Chiar e mișto să fac pe prostu'. Bogdănel pune botu'.

— Am avut mâța-n sac sau nu? Tu ce crezi? i-o arunc direct.

De data asta i-am prins în sfârșit privirea o fracțiune de secundă. Până acum mi-a vorbit uitându-se detașat în altă parte. Poate e o tactică. Poate îi învață ăștia să evite contactul vizual.

— De un' să știi? Habar n-am...

Nu cred că minte. De-aia l-au și pus pe el să dea turul de ghid la curioși, tocmai pentru că habar n-are. Între timp am ajuns la clădirea cu pricina. Un labirint de blocuri de beton armat, uși de metal, sârmă ghimpată, asfalt, ferestre cu gratii și praf, mult praf peste tot. Arată mai degrabă cum

îmi imaginez eu că arată buncărele lui Bin Laden. În ciuda unui zgomot perpetuu de fundal, camioane, o decolare, un anunț vag prin portavoce, buncărul NATO pare pierdut într-o liniște post-mor-tem. Nici o pasăre. Chiar, ce ciudat... nici măcar un pescăruș.

— Asta e, zice Bogdan și ia o poziție reminiscentă de drepti, cu corpul înțepenit.

Cercetez o vreme curtea geometrică ce se deschide în fața noastră și fac câțiva pași de-a lungul zidului de beton. Tot locul miroase a carburanți.

Soldatul a devenit cumva una cu peisajul, ca un stâlp de electricitate. Îmi întorc privirea de la silueta lui înțepenită, dar n-am unde să mi-o odihnesc. Cu siguranță nu pe zidurile fără ferestre ale aeroportului, nu pe grilajul care închide intrarea pe coridorul ăsta lung și întunecat pe care tocmai pătrundem, cu mișcări mute, ca-ntr-un vis, nu pe tavanul încăperilor mici și înghețate, fără nici un fel de obiect înăuntru. Nu-mi pot opri privirea nici pe neonul sinistru din spațiul ăsta – o cameră comună de dușuri ruginite și găuri de scurgere uscate ca gurile de morți. Unde sunt ferestrele?

— Unde-i tot mobilierul? Unde dormeau prietenii noștri americani, nici un pat, nimic...?

— Au luat tot cu ei când au închis baza.

Și nici pe trupul plin de mușchi al soldatului Bogdan nu-mi pot opri privirea pentru că pare dintr-odată inconsistent, ca de halogen în spațiul ăsta. Și totuși, viu. Cumva nedrept de viu. Surplusul ăsta de bătaie de inimă îl transformă într-o prezență inadecvată. Ca și pe mine. Aș vrea să fiu singur aici. Să încerc să mă concentrez. Tot ce-aveam clar în minte până să intru în cavoul ăsta mi s-a diluat.

— Pot face fotografii?

— Îmi pare rău. E interzis. Din rațiuni de securitate.

Din rațiuni de securitate... expresia-cheie. O specie care se autodevorează și ține acest fapt secret față de sine... oamenii. Îmi trec mâna peste zidurile vopsite cu lavabilă în verde- -cenușiu. Sunt reci, evident, în ciuda căldurii de-afară. Și umede, în ciuda prafului care-mi rămâne pe palmă. Îmi răsare aiurea în minte povestea lui Ravi despre Galeria Șoaptelor. Îmi lipesc instinctiv tâmpla de un perete și încerc să ascult. Vreau să înțeleg. Am nevoie să știu. Vreau nu doar să aflu ce rațiuni politice aduc doi oameni față-n față în poziție de torționar și victimă. Vreau să trec de-o altă parte, vreau să știu cu mult mai mult de-atât: vreau să înțeleg totul la nivel de umanitate. Vreau să implic forțat termeni ca *blândețe, milă, sentiment de vinovăție, conștiință, remușcare, oblojire, iertare...*

— Te simți bine?

Vocea soldatului Bogdan e la fel de inadecvat de vie, de reală ca și prezența lui fizică. „Hai, șoptiți-mi, spuneți ceva! Ce s-a-ntâmplat aici?”

— Sunt OK.

Și mă desprind de zid ca o tencuială.

— Mai vrei să vezi ce e mai încolo?

— Ce mai e de văzut...?

— Tot cam pe-aici...

Sunt oricum convins că parte din buncărul ăsta, poate tocmai partea care mă interesează pe mine, e închisă dincolo de uși zidite, că, dacă am ceva de aflat, nu de-aici o să aflu, că trebuie să fac în așa fel încât... că trebuie...

— Să mai stăm puțin aici, spun. Mă simt cam obosit. Poate am stat în soare prea mult.

Atac de panică. Uneori mi se-ntâmplă, deși credeam că mă vindecasem de fazele-astea. Nici nu mai știu când l-am avut pe ultimul. De mult. Prin liceu, cu Mircea...

Apoi liniște. Și respirația mea în clarobscurul încăperii. Îl umple până la refuz.

— Să deschid fereastra aia...

În sfârșit o fereastră... pașii i se îndreaptă încălțați în bocanci mult prea mari, mult prea grei și mult prea negri spre o fereastră cât un capac de veceu. Fereastra e blocată, nu se deschide. Ceva în pieptul meu e blocat. Nu dă drumul la aer să intre și să iasă. Am un grilaj peste bătaile inimii. Am o găleată cu smoală peste față. Dacă

Închid ochii și respir rar și adânc, o să-mi treacă. Tricoul mi-e transpirat tot. „Închide ochii și gândește-te la cer”, îmi zice mama dintr-un alt film. Îmi ia capul strâns între palme și mi-l culcă la ea în poală. Mircea mă ține strâns în brațe. Îi simt mirosul de transpirație și amețesc și mai tare...

Soldatul încearcă să-mi spună ceva. Fac un efort să-nțeleg ce zice:

— Poftim?

— Afară... E foarte cald. Aici, înăuntru, măcar e mai răcoare.

Nu mă pot concentra îndeajuns ca să mă gândesc la cer. Palma stângă apasă peretele de care stau lipit cu spatele. Netezimea lui și faptul că știu că e verde-cenușiu îmi dau o senzație acută de vomă. Trebuie să-mi păstrez... trebuie să... controlul. Să respir... rar, adânc, așa... încăperea e un rulment. Sus și jos e același loc. Să nu cad. Să mă țin lipit de peretele ăsta. Să nu mi se moaie genunchii. Să respir. Închide ochii, închide ochii și concentrează-te până nu e prea târziu. Așa... bun așa... adânc și rar... Cerul.

Acum soldatul stă în picioare lângă mine. Cel puțin și-a pierdut înțepeneala din corp. A căpătat în schimb un fel de flexibilitate de moluscă. De ce naiba am venit aici? Ce credeam c-o să găsesc?

— Ești OK? mă întreabă din nou și-și plasează o mână de moluscă pe umărul meu.

— Sunt OK. Sunt OK acum. Aerul ăsta închis...

Rămânem așa, ca și cum cineva ar fi dat *pățise* pe telecomandă, poate un minut, două fără să ne mișcăm. Apoi observ că soldatul se sprijină cu cealaltă mână de un fel de cui enorm care iese din perete undeva deasupra capetelor noastre.

M-am întors direct în camera de hotel. Am tras perdelele și m-am băgat în pat. Adorm imediat și normal că-l visez pe Ravi. Ca-n fotografia aia a lui Robert Mapplethorpe cu doi bărbați care se îmbrățișează – unul alb, celălalt negru – dezbrăcați până-n brâu.

Și cuiul ăla l-am visat. Se făcea că intraserăm amândoi – Ravi și cu mine – în camera aia cu ziduri de beton armat din baz

a NATO. Ravi era desculț și cu degetele de la picioare pline de praf. N-avea pe el decât o cămașă lungă până la jumătatea pulpelor, murdară și jigărită. Era frig. Era miezul iernii. Nu știu ce căuta acolo – și eu cu el. Încercam parcă să-l conving să facă ceva, nu mai țin minte ce. Părea însă destul de important, fiindcă insistam. Ravi stătea cu fruntea proptită de perete. Mâinile îi atârnavă pe lângă corp. Mai erau acolo tot felul de corpuri umane agățate în cătușe de cuiul ăla, piepturi dezgolite, gemete, zbierate, uniforme, bocanci, sânge, lame de ras, miros de sulf, rânjete, mucuri de țigări, ochi ieșiți din orbite, zdrăngănit de fiare, lanțuri, tălpi goale și reci și murdare, cagule, o verighetă pe-o mână strânsă-n pumn și pumnul lovește, fraze fără sens. *Say it! Say the name, you, motherfucker! Iarăși urlete, iarăși zdrăngănit de fiare, iarăși cagule. Say it! Who wrote that fuckin' book?!*

— Ovidiu! a zbierat Ravi și m-am trezit brusc sau am crezut că m-am trezit, pentru că nu mă aflam în camera mea de hotel, ci undeva lângă un canal îngust de piatră – un apeduct roman, unde tot visul mi se scurgea ca un deșeu.

Vedeam totul acuma de undeva de sus, de la capătul apeductului.

Apoi m-am trezit pe bune, cu brațul drept amorțit de parcă mi-ar fi fost amputat. M-am târât până-n baie cu faianță jengoasă și bleu. Dau drumul la duș ca să se încălzească apa și-ntr-un timp fac greșeala să-mi ridic ochii-n oglindă. Nu m-am văzut niciodată cu o față mai îngrozitoare. Ochii îmi sunt adânciți în cap, îngrădiți de cearcăne ca la un animal resemnat de la grădina zoologică. Probabil c-am dormit cu dinții încheștați fiindcă în jurul gurii mi se lățește o grimasă plină de riduri, în buze nu mai am culoare. Nici palmele nu pot să mi le desfac bine. Iarăși, cred c-am dormit cu pumnii strânși.

Cel mai aiurea e că m-am trezit din coșmarul ăsta cu o erecție cât toate zilele. Naiba știe de ce. Poate am nevoie de sex când sunt confuz. Ca și cum sexul ar pune ordine în lucruri, le-ar clarifica. Sau poate ca un semn inadvertent de compensație.

E târziu, spre unșpe, și soarele bate fără milă. *Switch it off, switch the bloody stin*

off! a fost primul lucru care mi-a trecut prin minte când am tras perdelele. Am pierdut dimineața. Tre'
s-ajung la un internet cafe, să-i dau raportul coordonatorului meu despre terenul de cercetare.

Când îmi deschid adresa de e-mail, văd că am și-un mesaj de la Martin, că ce naiba fac, de ce nu răspund la mobil, că încearcă să mă sune de ieri-seară, să-i dau un semn când mă trezesc din dezmăț.

O baie în mare o să mă readucă pe linia de plutire. Apa mării însă e plină de alge băloase azi. Încerc să citesc ceva întins pe prosop, dar niște gagici cu țâțele goale, în dreapta mea, nu mai conținesc să chicotească și să se zgâiască la mine prin ochelarii de soare. Mă scot din sărite, ale dracu' cațe!

— Ai un foc? mi se adresează una.

— Am, da' nu-ți dau! i-am răspuns scurt, fapt care-a decon- certat-o nițel.

După care tot nu-și vede de crema ei de soare cu care s-a tot mozolit până acum în liniște.

— Ai, măăă... ce ești așa rău... scuză-mă că te-am deranjat de la lectură...

— Te scuz.

— Da' ce citești, dacă nu te superi? Întreabă aialaltă, blondă.

Îi întorc cartea cu prima copertă ca să vadă titlul.

— *Humăn raif, bumăn rongz...* descifrează domnișoara. E de dragoste?

— Nu. E roman detectiv.

— I-auzi, mă, ce citește tipu' ăsta... se-ntoarce blonda la suratele ei de pe prosop.

Alelalte două, brunetele, au zis ceva ce n-am auzit.

— Și despre ce e?

Mă, de ce nu stați voi frumos cu curul în sus la soare să vă bronzăți și să lăsați oamenii în pace, fir-ați ale dracului de proaste, că nu v-aș tăvăli nici dac-aș fi hetero!

— E despre unu' care stă liniștit pe plajă și încearcă să citească ceva și niște țipe nu-l lasă-n pace, așa că tipu' le îneacă în mare una câte una.

Dacă nici acuma nu mă lasă-n puii mei, atunci chiar că sunt handicapate. Se holbează nițel la mine interzise când le dau explicația destul de calm și cu convingere, apoi hotărâsc că

glumesc și încep să se hlizească toate trei în cor și că ce simț al umorului am și că ce mult îi plac lu' aia blondă tipii cu simțul umorului și ochi albaștri și pe urmă nu știu ce-au mai vorbit între ele, c-am mai apucat să citesc un paragraf, două până:

— Da' de ce e în engleză? - bruneta anorexică.

Aialaltă nu e anorexică; are în schimb o gură cât o floarea-soarelui.

— Hai, fată, lasă-l în pace, că n-are chef de vorbă, tu nu vezi? - blonda.

— Băi, adică vine cu ochii ăia albaștri la mare și nu și-i ridică din carte... e păcat... trebuie încurajat.

Și-alte chicoteli idioate.

— E intelectual, dragă, așa sunt intelectualii, mai ciufuți... (© floarea-soarelui).

Au mai dus-o-așa vreo cinci minute, până s-au hotărât să facă o baie și poate-poate, s-or fi gândit ele, când s-or întoarce ude la prosop, să aibă ceva șanse...

Doar că între timp îmi adun catrafusele și mă car la o terasă să beau o bere și să-i scriu lui Ravi.

28 august 2009

Dearest boy,

Tomis a fost o cetate romană de pe malul Mării Negre. Acum e o stațiune superaglomerată, ca toate celelalte de pe-aici. M-am hotărât să vizitez ce-a mai rămas din ea. Ruinele. O să mă duc poate mâine dimineață. O să mă duc pentru că azi-noapte am avut un vis cu Ovidiu, poetul latin care-a fost exilat pe-aici, prin zonă, după ce-a scris *Ars Amandi*.

Nu știu de ce-ți scriu toate astea... Ovidiu are legătură cumva cu motivul pentru care-am venit aici. Să văd baza aia NATO de care ți-am mai zis. O legătură dubioasă, s-ar putea spune, deși nu din cauza faptului că mi-a apărut pentru prima oară în vis. E

mult de explicat... e vorba de izolare, de exil, de suferință. E vorba de situații similare și totuși contradictorii peste timp. Un fel de închidere a cercului cu forța.

Mă gândesc că poate sunt posibile, în ciuda semnelor vremii, momente de intimitate intensă între individ și realitate, episoade – lame de cuțit, clare, distincte, tăiate-n diamant, momente de realizare crudă exprimate apoi subiectiv și nemijlocit și confruntate cu altele, ale altor indivizi, cu intimitatea lor cu realul. Poate această confruntare să reușească să creeze o metanarațiune neimpusă de deasupra. Politică, fără a fi politizată. O metapoveste care să facă țândări limbajul oficial al *separării*, să-i expună plictisul, indiferența și delincvența. Și o poveste care să ne țină *împreună*. Care să nu vorbească despre toleranță, ci despre curiozitate și afecțiune.

Poate că-ți scriu despre toate astea și ca să mă țin departe de ceea ce-ar trebui să-ți scriu și nu știu cum s-o fac. Să-ți spun pur și simplu că mi-e un dor teribil de tine? Sau să-ți spun pe-un ton abstract că adevărul e simplu și imposibil de contrazis: oricât de riscant e idealismul, oricât de feroce căderea în realitate, dreptul uman esențial rămâne dreptul la afecțiune. Toate celelalte drepturi ale omului tipărite în tratate și semnate prin convenții nu fac decât să încerce să creeze contextul propice pentru beneficierea de acest drept chintesențial. Crezi că greșesc?

O să te sun când mă întorc în Londra, săptămâna viitoare. Nu știu ce-ai hotărât, dac-ai avut timp să te mai gândești ce e de făcut. Între timp sper că ești bine. Pe cât posibil.

cu mult drag,

Răzvan

P.S. Am putea să ne vedem curând?

Tot felul de pasaje, note, citate, unele-n engleză – care-mi ocupă mai bine de jumătate din jurnalul de anul ăsta. Strecurate printre însemnări despre Ravi. Ia uite:

Eufemisme din nomenclatura administrației Bush. 7b *be continued*.

Methods of Enhanced Interrogation = metode de interogare intensă (traducere ad litteram din germ. *Verschärfte Vernehmung*, sintagmă folosită de naziști în scopuri similare) = tortură a. tortură fizică: simularea înecului, șocuri electrice, tăierea cu lama pe corp, incluzând zonele genitale sensibile, arsuri, variații extreme de temperatură, bătaie violentă, hrănirea forțată cauzând rănirea laringelui și-a esofagului, forțarea subiectului de a sta în poziții de stres muscular pentru perioade îndelungate, spânzurarea subiectului de mâini, deprivarea de hrană și băutură, drogare involuntară, creând dependență, simularea înecului etc.

b. tortură psihică: amenințarea cu tortura și moartea a subiectului și/sau a familiei acestuia, deprivarea de somn (prin poziții forțate, zgomot puternic și susținut etc.), tratament inuman și umilitor (ex.: viol, sex forțat cu alți subiecți sub amenințarea cu moartea etc.), izolare, specularea fobiilor subiectului (câini, insecte, șerpi etc.).

Manipulatory self-injurious behavior (MIB) = comportament autodistructiv manipulator (adică: greva foamei, autoră-nire, atentat de sinucidere, sinucidere); în 2003 în Guantânamo: 350 de cazuri de MIB, dintre care 120 *hanging gesttires* – după cum au fost raportate presei. Donald Rumsfeld face referire la protestul prin greva foamei în Guantânamo, 2005: *They are going on a diet to get press attention*.

Military Commissions = comisii militare: instituții ilegale organizate de administrația Bush în scopul de a mima procesul de judecată a suspectilor de terorism, instituții ce ignoră documente legale majore, printre care Constituția Americană, Convenția Internațională a Drepturilor Omului, Convenția de la Geneva.

Black sites = centre secrete ale CIA în care operează tortura (estimat: 100 de astfel de zone în 2007 răspândite pe mapamond, 0 pe teritoriul SUA, găzduind aprox. 80.000 de prizonieri).

Extraordinary renditions = extrădări speciale: transport ilegal de civili și dispariții forțate în majoritate covârșitoare prin și spre teritoriul altor state decât SUA.

Terrorist = terorist: o persoană implicată activ în acte de terorism, dar și oricine altcineva abordând dreptul democratic la libera exprimare, cu viziuni anticapitaliste

sau specific anti- americane și de obicei (dar nu exclusiv) de origine musulmană; disident politic. în UK protestele *green* intră sub incidența legislației antiteroriste.

Time-ticking bomb = teorie fondată de Alan Dershowitz, parte integrantă în „politica fricii” dezvoltată de administrația Bush în scopul creării și susținerii în democrațiile occidentale

a unei atmosfere continue de amenințare din exterior; componentă a „doctrinei șocului” (v. Naomi Klein — *Shock Doctrine*).

Weapons of Mass Destruction (WMD) = arme de distrugere în masă, dar și un pretext pentru obținerea hegemoniei resurselor de petrol în Orientul Mijlociu și/sau o componentă a politicii fricii mai sus menționate și/sau rezultatul informațiilor secrete eronate obținute prin incompetență și/sau tortură.

High Value Detainees (HVD) = deținuți cu mare valoare informativă: suspecti-cheie cărora, cu câteva excepții, încă nu li s-a demonstrat vinovăția; toți dispăruți forțat și interogați aplicându-se „metodele intense” mai sus menționate.

Democratic values = valori democratice: circumstanțial însemnând imperialism american.

American Army = armata americană: organizație compusă dintr-un număr covârșitor de contractanți, de obicei slab antrenați, îndoctrinați cu naționalism *hardcore*, echipați cu armament de ultimă oră și plătiți să răspândească în lume valorile democratice mai sus menționate în mod forțat și prin genocid; altfel cunoscuți sub termenul *patrioți*. De asemenea — recipient a un sfert din bugetul SUA, detaliu neinfluențat de criza economică actuală.

Joint Interrogation Facility (JIF) = zonă din Guantânamo Bay desemnată interogării și torturii operând simultan.

Ia uite și poemul ăla compilat de Martin. Mi l-a transcris aici el însuși astă-primăvară, când a găsit volumul ăla.

THE GUANTÂNAMO POEM'

I have composed these lines for the day when your children have grown old. (26)

We live în the stories now, we live în the epics. (28)

Boats of poetry on the sea; a buried flame în a burning heart. (66)

Before me is a tumultuous sea; the land continues to caii me, but I am sailing în my thoughts.

1. Numerele din text indică pagina din volumul *Poems from Guantânamo. The Detainees Speak*, University of Iowa Press, 2007.

My chest cannot contain the vastness of emotions. (59)

Is it true that the grass grows after the rain?

Is it true that the flowers will raise up în the Spring?

Is it true that birds will migrate home again?

Is it true that the salmon swim back up their stream? (50)

What kind of spring is this, where there are no flowers and the air is filled with a miserable smell? (35)

I am eating the bread of Eid with my tears.

I have nothing. (36)

I am sorry, my brother. The shackles bind my hands and iron is circling the place where I sleep. (54)

And when you pass by life's familiar objects – the Bedouin rugs, the bound branches,

The flight of pigeons – remember me. (60)

Hide the sadness of your heart as în a valley

You are precious and grow more precious.

He who has companions like you will never lose dignity. (62)

O, sea! Your beaches are sadness, captivity, pain and injustice.

Your calm is like death, your sweeping waves are strânge.

The silence that rises up from you holds treachery în its fold.

Gentle, deaf, mute, ignoring, angrily storming, you carry graves. (65)

Praise God, who placed a garden and an orchard în my bosom, so they will be with me always. (23)

I have no fellows but the Truth. (25)

Take my blood.

Take my death shroud and the remnants of my body.

Take photographs of my corpse at the grave, lonely. (32)

Oh, crisis, intensify! The morning is about to break forth. (22)

Behold, the face of the universe is dark, as if its lights were covered by a curtain. (47)

After the shackles and the nights and the suffering and the tears

How can I write poetry? (43)

I am flying on the wings of thought, and so, even în this cage, I know a greater freedom. (36)

Inscribe your letters în laurel trees, from the cave all the way to the city of the chosen. (45)

Oh, history, reflect. I will now disclose the secret of secrets: (45)

The well of sadness will empty

The spring of happiness will overflow. (48)

Ce naiba căutam? A, definiția aia... îmi trebuie pentru conferința din noiembrie. Poate e în celălalt caiet, pe care l-am lăsat în Londra. Ba nu, uite-o aici:

„Orice act prin care durere și suferință severe, de ordin fizic sau psihic, îi sunt cauzate în mod intenționat unei persoane în scopul de a obține informații sau o confesiune de la respectiva persoană sau o a treia parte, în scopul de a o pedepsi sau pentru orice motiv bazat pe discriminare de orice fel, atunci când o astfel de durere sau suferință este cauzată de sau prin instigarea sau cu consimțământul unei instituții/ persoane oficiale sau al altei persoane acționând într-o capacitate oficială”. Articolul 1.

Articolul 2: „Nici un fel de circumstanțe excepționale nu pot fi invocate pentru a justifica tortura, acestea incluzând: război, amenințarea cu războiul, instabilitate politică internă, stare de urgență publică, acte de terorism, crimă violentă sau orice alt gen de conflict armat. Tortura nu poate fi justificată cu scopul de a proteja siguranța publică sau de a preveni stări de urgență”⁵.

Bun, pe-asta o bag chiar la începutul prezentării, ca referință de bază. Pe urmă chestia din *The SOFA Supplementary Agreement* din octombrie 2001, pe care va trebui s-o explic în contextul viitoarei aderări a României la NATO.

În pizda mă-sii, cine mă sună la ora asta?!

— Alo?

— *Hello, darling. It's only me..*

.— Martin, salut.

(Draci, am uitat să-l sun.)

— Aud că ești pe undeva prin fundul pământului, printr-o văgăună din alea din lumea a treia...

— Ha, ha... în România, da. Ce dorești?

Mă sună să mă invite la una din seriile alea organizate de grupul lui din Lostwithiel. O dată pe lună invită câte-un cap luminat să le țină un discurs de vreo oră pe teme complicate, invită și oameni de prin sat și pe urmă beau vin până noaptea târziu și discută. Am fost și eu la vreo două seri din astea. Una despre *string theory* și alta cu Mary Midgley – despre știință și religie. *Lectzires on Everything* sunt doar o parte din ce și-au propus Martin și ceilalți din grup să pună cap la cap. Proiectul urmează să se dezvolte într-un fel de grup neositu- aționist, ceva asemănător cu Grupul din Tarnac. Martin se laudă chiar că el a scris *L'insurrection qui vient* – că e parte din Comitetul Invizibil. Dar asta-i o altă discuție.

— Pe ce subiect? Îl întreb. Și când e, că eu nu-mi termin terenul aici decât pe la sfârșitul lui august?

5 Definiția torturii în *Declarația ONU a Drepturilor Omului. Convenția împotriva Torturii*, semnată și ratificată de SUA. Trad. I. Morpurgo.

— Tortură, închisori, băieți în uniformă, de-ale tale, mi-a răspuns Martin. Ar trebui să te intereseze. O seară din alea plină de virtuți și morală, cum îți plac ție...

De unde-a mai scos-o și pe-asta, frate, cu virtuțile și morala?...

— ...Ghici cine ne delectează?

— Ei, cine?

— Mr. Human Rights în persoană, scumpule. Mr. Stafford- -Smith.

— Avocatul care-i reprezintă pe amărății ăia din Guantânamo? Tipul de la Reprieve? Tu vorbești serios?

— Exact!

— Bă, sper că nu glumești. Cum ai reușit să-l convingi?

— Îți spun când ne vedem. Prezentarea e pe 2 septembrie. Te întorci pân-atunci?

Am bilet de avion chiar pe 2 dimineața. Plus două ore înapoi pe care le câștig de la fusul orar. Super!

— Hai, termină ce-ai de frecat pe-acolo și fă-ți apariția. Nu de alta, dar mi-e și dor de tine, știi...

— Bla bla, știu. Hai, ne vedem pe 2. Te iubesc, ești un scump.

— Vino direct de la aeroport, mai ai treabă în Londra? Prezentarea începe la 8 seara. Sună-mă pe mobil când ajungi ca să te-aștept la gară. A... să-ți spun de pe-acuma: ai grijă cum te porți. Pui întrebări frumos și cu respect și ascuți cu umilință răspunsurile. Nu-ți dai în petec cum faci de obicei, clar?

Bun. Mai bine ca bun. Superb, s-ar putea zice. De vreun an și mai bine încerc să dau de tipul ăsta să-i iau interviu. I-am urmărit toate mișcările în legătură cu procesele din Guantânamo și alea mai vechi, cu *death row*.

Acum ce fac? Am conferința aia de pregătit. Mai am însă timp pentru ea până la începutul lui noiembrie. Deci asta trece pe plan secundar deocamdată. Frumos ar fi să produc o listă de întrebări pentru Clive Stafford-Smith acum, că pe urmă va trebui să fac referatul de teren și să transcriu interviurile. Ravi, ce n-aș da să las totul baltă și să stau pe plajă sub stele cu tine... noroc că nu ești aici.

Îmi iau rucsacul și plec să găsesc o terasă fără manele unde să pot bea un vin rezonabil și să pun cap la cap niște întrebări. Dacă nu reușesc să i le pun pe toate, măcar pot să-l rog, dacă are timp, să-mi răspundă pe net.

1. În timpul Războiului Rece, când americanii prindeau câte-un spion sovietic, nu-l încarcerau într-o închisoare gen *black site*, ci într-una obișnuită. Ce considerați că s-a schimbat în cele două decenii care-au trecut așa încât guvernul SUA să ia o decizie atât de riscantă precum instituirea *black sites*?

(Ar fi mișto dacă tipul s-a gândit la asta și știe ce să-mi răspundă. Ipoteza mea e că între timp SUA s-au radicalizat, a devenit o dictatură capitalistă. Închisorile secrete sunt un simptom.)

2. *We live here in the United States of Amnesia*, spune Gore Vidai într-un film documentar despre militarismul american. Ați fi de acord și cum comentați? Cum se leagă istoria recentă a Statelor Unite cu politica externă curentă?

(Chiar am nevoie de o explicație ca lumea, ca să pot s-o leg de partea cu războiul din Vietnam din teza mea.)

3. În contextul în care SUA au refuzat să ratifice Tratatul de la Roma și să fie membru al Curții Internaționale împotriva Crimei, credeți că administrația Bush poate fi acuzată de crime împotriva umanității și trasă la răspundere?

(Nu-l poți aresta pe Bush următoarea dată când se află la Londra, cum s-a întâmplat cu Pinochet. Bun. Acum să trecem la chestiile cu specific românesc.)

4. Dick Marty, în raportul prezentat Consiliului Europei în iunie 2007, menționează faptul că Reprieve a fost una dintre organizațiile care i-au furnizat informații pentru susținerea argumentului său conform căruia România și Polonia au găzduit închisori secrete CIA între 2003 și 2005- Ca director al Reprieve, cum comentați aceste alegații?

(Dacă-mi răspunde frumos și detaliat la întrebarea asta și la următoarea, sunt un om fericit!)

5. Din raportul lui Dick Marty reiese că România și Polonia au acționat în baza

acordurilor în cadrul NATO, și mai exact în baza articolului 5, care stipulează că, dacă un stat membru NATO este atacat din afară, atunci toate statele membre NATO trebuie să reacționeze în colaborare. Autoritățile române și poloneze au negat în mod repetat alegațiile de găzduire a închisorilor secrete CIA și de permisiune pentru zborurile de extrădări speciale pe teritoriul lor. Dacă însă aceste alegații se dovedesc valide și, prin urmare, asta ar însemna că cele două state au încălcat acordul de protecție a drepturilor omului pe care s-au angajat să-l respecte fiind parte din Consiliul Europei, când și cum credeți că România și Polonia s-ar fi putut detașa de programul *black sites* fără să încalce acordul cu NATO?

(Întrebarea asta trebuie restructurată, că e prea lungă. Dar e esențială.)

Înainte să mă despart de soldatul Bogdan, ieri, l-am întrebat dac-aș putea vorbi cu superiorul său, cineva care-a fost în poziție de autoritate între 2003 și 2005, anii-cheie.

— Doamna Silescu, mi-a răspuns.

Am notat numele pe-o bucată de hârtie și numărul de telefon de la bază. Când am sunat, mai târziu, mi s-a spus că doamna Silescu e în concediu.

— Și când se întoarce? am insistat.

— Nu știu.

— Cum adică nu știți, nu lucrează acolo?

— Ba lucrează, da' nu știu precis când vine din concediu.

— Puteți afla, vă rog frumos? Am să sun din nou mâine dimineață.

— Da' ce vreți să vorbiți cu dumneaei?

— Vreau să-i iau un interviu despre baza NATO.

Între timp cred că m-au căutat pe net și s-au hotărât că nu e recomandabil să-nchidă ușa-n nas unuia care se ocupă cu drepturile omului. Poate-au găsit pe net articolul meu din *The New Internationalist* cu rolul blocului est-european în războiul din Irak, habar n-am. Când am sunat din nou, nu numai că doamna Silescu se întorsese din concediu, ci era deja pregătită să mă primească după-amiază.

N-am reușit s-o fac să-și schimbe expresia feței cât a durat interviul, în jur de-o oră. O față imobilă, de directoare de logistică. Interviul în sine n-a adăugat nimic nou la ce știam deja. Mai degrabă mi-a întărit niște bănuieli. Și anume că românii, chiar și cei care se aflau la bază în perioada cu pricina, habar n-aveau de treburile „aliaților” (*the site shall be free from inspection*, în termenii lor) și că, atunci când a izbucnit scandalul inițiat de Dick Marty, au primit ordin să susțină poziția oficialităților de la București, care au negat cu consecvență. Altfel, același limbaj oficial de lemn, aceeași reasigurare calmă, concisă și fără argumente că nimic ilegal n-a avut loc la bază.

Când am terminat interviul, doamna Silescu m-a condus cu pași sprinteni până la ușă și mi-a întins mâna. Bănuiesc că se simțea satisfăcută de rezultatul conversației noastre, că era convinsă că „mă convinsese”. Am dat mâna cu ea. Nu trebuia. Iar gestul ăsta m-a iritat la culme – nu atât prin faptul că l-am făcut din reflex, m-a deranjat pentru că am realizat în momentul imediat următor, când ușa biroului s-a închis în spatele meu, că respectiva îl va folosi ca dovadă că m-a „convins”, că sunt acum de partea ei, de partea adevărului lor distorsionat, de partea lipsei de sensibilitate, de partea fețelor fără expresie, a uniformelor de comando și a cuvintelor sterpe, râncede, fără conținut și extrem de periculoase. Faptul că am dat mâna cu ea la plecare, ca o semnătură pe un document oficial prin care se stipulează negru pe alb că Răzvan Antall colaborează cu ei în aceeași conspirație morbidă împotriva vieții umane. La dracu'!

Episodul mi-a lăsat un gust amar pentru tot restul săptămânii, motiv pentru care nici n-am mai ajuns la Tomis, după cum aveam de gând. Am lucrat la planul pentru conferința din noiembrie pe plajă, printre țâțe goale. Apoi m-am întors în București pentru încă două interviuri la Ministerul de Externe, mi-am revăzut vechii prieteni și-am reușit în final să-mi abat mintea în alte direcții. În direcții pe care, dac-aș fi avut de ales, nu le-aș fi ales, dar asta e. Printre prieteni era și Mircea.

Mircea a fost primul tip care m-a obsedat. O obsesie amplă, cu zeci de nuanțe, aproape un organism complex, de sine stătător. O obsesie extenuantă. Din alea cu mii

de filoane de imaginație, proiecție, scenariu. În liceu își lăsa mereu claia creață de păr blond să crească puțin prea lung, ca să și-o poată da pe spate, lăsându-și fruntea descoperită. Și avea mâini frumoase. Și idei pozitive, animate. N-avea gagică constantă în vremea aia, ceea ce mie mi s-a părut un semn.

Are acum. L-am întâlnit la Motoare ieri-seară. A venit cu nevastă-sa, borțoasă. Încă arată bine, în ciuda faptului că e soț și pe cale de a deveni și tată, ceea ce în mintea mea echivalează cu *uninviting/out of lise*. Și s-a tuns scurt. Lucrează în publicitate. Reclama aia la Prostamol el a făcut-o.

Mircea – mă gândesc la el în diminețile în care mă trezesc prea devreme și singur. Când încă n-a sunat ceasul și-am visat tot ce era de visat. Aproape fără excepție îmi răsare în minte dintr-odată. Și aproape întotdeauna începe imediat să se dezbrace. Își scoate hainele cu gesturi precise. Abrupte. Fără a pierde contactul vizual cu privirea mea. Se dezbracă totuși ca și cum ar fi singur în dormitorul lui cocoțat la etajul opt al blocului din Tei, unde-am ascultat pentru prima oară *Apollo*

al lui Brian Eno. Mă privește în ochi și, cu toate astea, se prefacă că nu știe că sunt și eu acolo, așezat turcește pe patul lui, cu geanta mea din timpul liceului plină de insigne, pe care-o țin strâns în poală peste una dintre erecțiile alea de adolescent fără rezoluție și care dor.

Am un scenariu romantic cu el în care trăim undeva la munte, prin Apuseni, într-o cocioabă de ciobani dărăpănată. O renovăm împreună cu pietre aduse de la râu. Aduse pe umerii goi și puternici – evident. O cârpim cu pământ amestecat cu paie și uscat la soarele care ne bronzază mișto corpurile. Umblăm săptămâni întregi cu rucsacurile în spinare pe poteci făcute noaptea de bursuci, ne pierdem în codrul des etc. etc. Dăm din întâmplare peste vreun luminiș unde ne montăm cortul, facem focul, vorbim și râdem la lumina lui până noaptea târziu, bla bla... Tot tacâmul. Nici nu știu dacă de el mi-e dor sau de intensitatea viselor din vremea aia, când iluziile erau încă intacte.

Mircea mi-a fost cel mai bun prieten din timpul liceului. S-a terminat aiurea de tot, când am dezvirginat-o pe soră-sa și pe urmă i-am dat papucii repejor. Ne petreceam după-amie- zile din vacanța de vară hălăduind prin București fără țință și discutam metafizici sau – subiectul lui preferat – teoria lumilor paralele. O dată, o singură dată mi-a strâns capul între palme, și-a înnodat degetele în părul meu și, privindu-mă în ochi, mi-a spus:

— Nu sunt îndeajuns de puternic, Răzvan, îmi lipsește curajul...

A spus-o cu dinții ușor încleștați și cu buzele foarte aproape de ale mele. Voiam să-mi strecor limba între dinții ăia încleștați. Țin minte că am rămas așa o vreme, într-un chiasm de dorință și neputință. O monedă suspendată în aer, între blocurile urâte din Tei, care nu se putea decide pe ce față să cadă. Umerii noștri la același nivel, piepturile, mijlocul, coapsele exact la același nivel. La nivelul celor șaispe ani de unde priveștea lumii încă e încântătoare, chiar dacă uneori, pur accidental, pare să doară. Nu i-am mai cerut explicații, am renunțat să mai încerc să-l conving (mi se pare umilitor să fii gay și să trebuiască să-ți

îconvertești obiectul pasiunii;. n-am mai făcut-o niciodată de-atunci), am încetat să-i mai arăt pe net chestii cu Tom of Finland. Am continuat în schimb să vorbim despre universuri paralele care există în același timp cu al nostru, grație imaginației cuantice unde totul devine relativ și infinit.

Undeva, într-un colț nebănuț de cosmos, în penumbra unui foc cuantic, într-o pădure paralelă de pe un munte posibil, tu și eu — probabil că ne furem fericiți

.(4) *lostwithiel: bide tbe sadness of your beart as ifin a valley*

Avionul a avut întârziere. Am avut timp doar să dau pe la cămin să-mi las bagajele și să-mi arunc rapid într-un rucsac niște haine curate și jurnalul. Jumătate de oră mai târziu alergam prin Paddington să prind trenul de 3 spre Lostwithiel. Am dormit mai tot drumul, că eram frânt. Mi-a trecut vag prin minte că e posibil ca Martin să mă fi tras pe sfoară ca să mă facă să vin până-n Cornwall să mă vadă. De mult mă bate la cap să vin și m-a tot momit toată vara cu tot felul de chefuri și cenacluri de-ale lor de poezie. Vom vedea... Printre altele, chiar n-aveam chef de îngrămădeala din Londra și de

camera mea de cămin, care altfel, în următoarele douăşpatru de ore, s-ar fi zburătăcit de tot felul de hârtii, caiete, cărţi, xeroxuri fiindcă m-aş fi apucat de referatele alea de teren.

Martin nu m-a aşteptat la gară, avea mobilul închis când am încercat să-l sun. A trimis-o pe Anne.

— Trece printr-una din crizele lui existenţiale, mi-a explicat ea. Bine c-avem treburi importante în seara asta, că altfel ne-ar fi bătut la cap până dimineaţa.

Prezentarea lui Stafford-Smith a fost tare de tot, cu excepţia unui detaliu. A vorbit la obiect şi pe un ton jovial despre politica fricii, despre ilegalitatea Comisiilor Militare din Guantănamo, despre cazul lui Binyam Mohamed – despre faptul că guvernul american refuză să-i pună la dispoziţie documentaţia necesară pe motiv că e top secret, despre cum i-au venit prin poştă în cele din urmă câteva dintre hârtiile pe care le-a solicitat şi erau cenzurate 90%. Despre cum au fost raportate în presa americană diferite cazuri, despre închisorile secrete din Rabat şi Cairo, a comparat politica externă a Statelor Unite din timpul

Războiului Rece cu cea de-acum. Practic mi-a răspuns la majoritatea întrebărilor pe care le pregătisem, în afara ăloră despre implicarea României şi-a Poloniei, aşa că la Q & A i le-am pus frumos, cu reportofonul în mână gata pregătit.

— Eşti polonez?

— Român...

— Ţara dumitale e cât se poate de responsabilă pentru găzduirea închisorilor secrete pe teritoriul naţional. Am explicat deja ce fel de tratament primesc prizonierii în astfel de locuri, a răspuns fără să dezvolte.

Poate l-aş fi rugat să dea mai multe detalii, însă, în timp ce mi-a răspuns, şi-a ținut un deget ridicat în direcţia mea. Apoi a aşteptat câteva secunde, cu o expresie care mi s-a părut victorioasă, ca eu să rămân mut şi ruşinat. Ceea ce n-am făcut, deşi poate c-ar fi trebuit, însă gestul arătării cu degetul mi s-a părut aiurea rău. Eram deconcertat.

— Ceea ce nu se poate spune despre ţările dumneavoastră (tipul are dublă cetăţenie — americană şi britanică). *There'd be no need for loos, if nobody sbat* (partea a doua mi-am spus-o doar în gând, evident, deşi poate-ar fi meritat s-o spun cu voce tare).

S-a răs un pic şi s-a schimbat subiectul. Mă enervează faptul că unu: n-a răspuns ca lumea la întrebare şi doi: că tipul m-a arătat cu degetul de parcă aş fi personal responsabil de căcatul lui Iliescu. N-am înţeles de ce s-a sictirit atâta când a auzit că sunt român. Sala era plină de englezi şi nu mai e nevoie să spun cum s-a implicat UK în războiul ăsta. *Hnman rights sbowbiz*. Am rămas cu un gust amar.

Ravi e răsturnat pe spate şi-şi ține genunchii depărtaţi cu mâinile. I-o iau în gură. Miroase ușor a pișat, dar nu mă deranjează. Cu stânga mă joc cu coaiele lui vineții. Sunt răcoroase. Râde. Zice că-l gâdil...

— Răzvane? Bună-dimineața! Hai, trezirea şi la cafea! (Arme – care se scoală întotdeauna la 7 orice-ar fi, chiar dac-a dormit doar patru ore azi-noapte, ca şi noi.)

Deschid ochii şi prima chestie care îmi apare în vizor e un poster lipit pe perete deasupra canapelei. În jurul unor desene cu tipi gen Tom of Finland se îmbârligă un text scos din Carta gratificată oraşului Lostwithiel în 1189, care zice:

And if by chance anyone of them sball be impleaded he shall answer before me or my bailiffs în the said tou>n of Lostwithiel, freely without catise or motion, and not elsewhere.

Se vede că e făcut de Vâclav. Posterul, adică. De mâna lui antrenată la Royal College of Art. L-a făcut o dată şi pe Martin, în creion. Foarte mişto. Martin nud, cu tălpile prea mari, picioarele îi atârnă lungi şi osoase peste marginea unui scaun din alea înalte şi fără spătar, de bar. Îşi ține palmele sub fese. Sexul îi atârnă în gol, lungit de gravitaţie, impasibil, cu capul pe jumătate belit. Se uită în jos, undeva în faţa lui, spre podeaua inexistentă, unde privirea i se concentrează acut. Stă cocoşat, cu umerii aduşi, ca un copil plictisit, poziţie care conferă abdomenului o oarecare rotunjime nu chiar inestetică, însă nesenzuală. Are părul tuns scurt, exact ca tipii ăștia din posterul

Tom of Finland, deși în realitate se tunde din joi în Paști. Dacă-mi amintesc bine, desenul e secționat chiar la mijloc de o bară de metal care trece prin spatele lui Martin. O bară de bar sau poate altceva mai simbolic, nu știu. Unde-o fi desenul ăla? Vreau să mă mai uit la el.

Tavanul e plin de graffiti în stil situaționist, gen *detourne-ment*. Mâzgălite de diverși.

If you want to kill yourself LOVE YOUR/ELF - BECOME A POLITICIAN!

You can

You are biodegradable.

mee&MONey rosuy Myse&Foarop Ttie WOPLD ofMoney

Freud me more please...

*counter-sample your audience give it your best
be immune!*

/F YOU CMTMAKC LOVE MAKCWAIU

And if you make war

Don 't pretend you 're making love

*f £ ^ v t f ^ d t £ & f * < 9 ^ % £ & ^ l i l i t A t ,*

Și altele. Ne strângem cu toții la cafea – Anne, Văclav, Andy, eu și încă doi indivizi, un tip și-o țipă, prieteni ai lui Martin din cercul de la Arrogant Press. Martin însă nu e de găsit. S-a trezit cu noaptea-n cap și-a dispărut prin sat pe undeva sau pe dealuri, după cum îi e obiceiul când cade în crize de depresie.

— Ce-are de data asta? o întreb pe Anne, care-i cunoaște în detaliu toate mecanismele sufletului.

— Lasă că-i trece, îmi zice și se-ntoarce să ia ibricul de cafea de pe foc, care tocmai dă-n răscoale.

Anne are un sistem de gradat crizele existențiale ale lui Martin, destul de complicat, dar pe care l-a simplificat pentru uz general folosind scara Richter de măsurat intensitatea cutremurelor. Martin însuși a decretat un sistem de coduri cromatice, așa încât să nu mai trebuiască să dea explicații când n-are chef. Să spună doar „cod alb” sau „cod roșu” etc.

Cod verde = rațiuni de incongruență cu lumea largă sau „viermii din cap” (ex.: politică, cultură, ecologie, religie, economie etc.).

Cod albastru = idiosincrazii emoționale sau „viermii din inimă” (cauzate de neînțelegeri cu taică-so, de care are destule, invidie, sentiment al ratării, al fatalismului, al neputinței etc.).

Cod alb = blocaj creativ.

Cod roșu = rațiuni sinergo-pasionale sau „viermii faliei” (adică demoni sexuali, relații nesatisfăcătoare cu vreun tip etc.).

În ultimul timp însă crizele lui Martin sunt multicolore, se desfășoară în curcubeu, motiv pentru care Anne a venit cu ideea organizării lor pe scara Richter.

— Îi trece lui, continuă ea. E doar de gradul 3-

Numai că Martin n-a apărut nici la prânz. L-am sunat într-o doară pe mobil, fiind convins că-l are închis:

— Unde ești?

— La biserică.

A ezitat puțin și-apoi:

— Hai și tu, dar nu le spune ălorlalți unde sunt, că dau navală.

Biserica St. Bartholomew din Lostwithiel e o bijuterie de arhitectură gotică timpurie.

— În dimineața aia din iulie 2005 mă aflu exact aici, pentru prima dată, în biserica asta, când au explodat bombele în Londra. Puteam la fel de bine să fiu în metroul din King's Cross. Folosesc linia aia destul de des.

Cod verde deci.

— Ai de gând să te convertești...? am zis ironic.

Nu s-a sinchisit. A continuat:

— Tu unde erai, ce făceai în dimineața aia? Îți mai amintești?

Bineînțeles că-mi amintesc. Eram cu un tip pe care-l agă- țasem în Club A cu o noapte înainte. Tata îmi dăduse cheile de la atelierul lui. Ne treziserăm târziu. Am dat drumul la radio în timp ce făceam cafeaua. Țin minte că tipul respectiv a zis că, de câte ori vede câte-un musulman, se gândește că e înfășurat în explozive.

— Eram în București, i-am răspuns. Tocmai mă trezisem.

Stăm unul lângă altul pe o băncuță de lemn din dreptul cristelniței. Nu spunem nici unul nimic. Martin e aici și totuși foarte departe. Nu știu dacă să deschid discuția despre actuala criză sau nu. Așa că-l întreb:

— Cum ți s-a părut prezentarea de-aseară?

Cuvintele răsună veștede în aerul răcoros al bisericii. Se-aștern moi pe piatra de pe jos. Nu-mi răspunde. E clar că nu despre Guantânamo are Martin chef să vorbească acum.

— Ai văzut gravurile de pe cristelniță?

Cristelnița e decorată cu imaginea unui vânător însoțit de un vultur, apoi un lup, câțiva câini de vânătoare, lei și-un cap din gura căruia ies frunze. Pare destul de veche.

— E ciudată... îi răspund.

Lumina pică oblic.

— Câinii mei de vânătoare sunt demoni de care, atât timp cât îi pot ține sub control, mă servesc, îmi sunt credincioși, mă inspiră. Apoi dau din greșală peste ceva despre care n-ar trebui să știu. Și-atunci devin un animal speriat și fără apărare. Sunt devorat fără milă de propriile viziuni. Ca Actaeon.

Contrar modului obișnuit în care se petrec sesiunile de autoanaliză ale lui Martin, cu desfășurare de acțiune, ipoteze, climax și foarte rar deznodământ, cu citate, cu contradicții

revolute, de data asta, necaracteristic lui, s-a oprit aici. A schimbat abil subiectul:

— Tu? Care mai e treaba cu Ravi?

N-aveam chef să vorbesc despre Ravi.

— Nu l-am mai văzut din mai, zic.

— Chiar se-nsoară? Așa am auzit...

— Habar n-am, sper că nu.

— Știi... pot să mi-l imaginez tată, cu doi-trei puradei. E genul...

— Încetează! E absurd! Nu-i deloc genul... e trist ce i se-ntâmplă.

Ar trebui să găsesc rapid un alt subiect de discuție, dar nu-mi vine nimic în minte. Și Martin insistă:

— Ce ți-o fi plăcut la el nu-nțeleg. Că e exotic, bănuiesc. Cu pielea arămie, ca băieții tăi din Guantânamo pe care vrei să-i salvezi...

— E... căcat! Crezi că sunt fixat pe victime? C-am vreo fantezie erotică cu forțele binelui și-ale răului?

— Nu e exclus... nu spuneai tu că ești atras de traumă? zice Martin și pufnește ușor în râs. Dar serios acum: ce te-a atras la Ravi?

— Mi-a plăcut că nu e isteric. Am întâlnit o grămadă de tipi gay isterici. Genul primadone. Ravi e calm și are o minte clară, directă. Nu-și pierde vremea cu psihanaliză de doi bani, cu sentimentalisme de gagică. E rațional, la obiect, nu-i difuz, n-are idei vagi, are opinii, și nu doar impresii. Asta mi-a plăcut la el.

— Nu e *poetic*, vrei să spui, continuă Martin cu un oarece zâmbet proptit printre silabe.

— Crezi că rațiunea și poezia se exclud reciproc?

— Posibil, zice Martin. Nu mă pricep decât la poezie... și nici acolo prea bine... (pauză). Știi ce cred? Cred că te atrage un gen de puritate, de complicație minimă.

— Ce zici?

— Băieți fără artificii, fără aditivi. Ușor exhibiționiști în simplitatea lor. Și sănătoși, bineînțeles. Adică raționali. Am văzut eu, știu genul... pe mine mă lasă rece.

— Nu prea-nțeleg... Și oricum Ravi nu e așa.

— Hai, că știi la ce mă refer. Băieți cuminți, buni la suflet, băieți de-ncredere care acționează din datorie. Dacă li se-ntâmplă ceva nasol, într-un conflict adică, sunt

automat victime...

Mi s-a urcat sângele-n cap, deși îmi dau bine seama că Martin încearcă să mă provoace. Se joacă cu mine. S-a ridicat și-și ține mâinile încrucișate peste piept. Mă privește de sus.

— Aștia-ți plac ție, Răzvane. (Râde acum în hohote.) Victimele și băieții crescuți frumos în soare, sănătos. Țărănuși.

— Ravi a crescut în Madras...!

Și-am dat să-i ard una peste fund, dar s-a ferit și-a luat-o la fugă spre casă, hlizindu-se. Am fugit după el vreo cincizeci de metri, dar pe urmă strada începe să urce și-am obosit.

Îl las să scape. Mă sperie. O umbră de malițiozitate.

După-amiaza de sâmbătă mi-o petrec cu un teanc de foi ale lui Martin în brațe.

— Citește-le dacă n-ai altceva mai bun de făcut, mi-a zis. Multe dintre ele nu sunt finisate.

Așa că am rămas singur acasă în timp ce toți ceilalți s-au decis să-l ducă pe Martin la mare să-l „spele de rele”.

eu nu.

eu stau pe loc

tăiat în silex ca tm vârf de săgeată

nefolosit.

prost tăiat.

stau la poalele lumii tinde se scofâlcește lumina

pe marginea străzii stau

unde

se strâng urmele.

La un moment dat dau peste un vraf de hârtii ce par fără cap și coadă. Note pentru o monografie a orașului?

Lostunthiel from Celtic Lost Guydeyel – „locul de la capătul pădurii”

Castle Dore – cetate din epoca de fier, sec. I

Restorel Castle – sec. XI

King Arthur - se presupune că s-a născut în zona Losturithiel. Castelul Dore ar fi fost restaurat undeva prin sec. IV, devenind reședința regelui comu>allez Garlois, însoțit de Igraine. Uther Pendragon (eventual pseudonim colectiv pentru grupul nostru) - aici Martin se referă la proiectul lor neo-situaționist care, consecvent cu ascendența lor ideologică, va trebui să ia în serios refuzul auctorității. Urmează: Uther Pendragon se îndrăgostește de Igraine, o seduce și-l omoară pe Garlois. Pendragon și Igraine sunt părinții lui Arthur.

Tristan și Isolda - povestea a fost plasată în Lantyan - „ Valea Rece”. Palatul regelui Marcus - se zice - a fost ridicat în Valea Rece, unde încă există o pădure ce se cheamă „Codrii lui Tristan”. Există și ipoteza conform căreia Castelul Dore a devenit mai târziu palatul regelui Marcus (v. inscripția în piatră - DRYSTANS HIC IACET CUNOMARIS FIUUS - sec. VI, înregistrând, se pare, moartea lui Tristan, fiu al lui Marcus). Soția lui Marcus - Isolda.

Lostunthiel - fosta capitală a Cornwallului, s-a dezvoltat datorită exploatarea minelor de fier din zonă și comercializării fierului. Din pricina depunerii reziduurilor feroase în matca râului Fowley, acesta și-a schimbat cu timpul cursul în asemenea măsură, încât navigarea lui - esențială pentru transportul fierului - a devenit imposibilă. Un episod sinucigaș în istoria orașului.

Am mai citit vreo cinspe poeme recente care mi s-au părut foarte mișto. Pe la 6 se întoarce lumea de la mare. Martin e tot pe cod verde. Asta e bine. De obicei înseamnă un salt din claustrofobia personală în cea socială, ceea ce ne implică și pe noi cel puțin — putem împărți povara la o adică.

— Situaționismul e mort, Martin. A trecut în zona istorică a wm-elor de secol XX. (Ăsta e Andy, masterand în filosofii postmoderne, mic și rău, cu gura mare, copil precoce, de unde-i tot adună Martin? - și da, tot gay.) Toți teoreticienii lui, de la Debord

și Vaneigem, au devenit – contrar propriilor teorii — argumente pro-spectacol, idei *cool, lefty*. Reziduuri revoluționare într-o lume în care totul e revoluție, originalitate și haos.

— Au început discuția asta pe plajă și nu mai termină... (Anne către mine, cu niște farfurii în mână.) Hai la halit!

— Greșești, răspunde Martin. Situaționismul a revenit în forță prin mișcarea *green*. Cu același dispreț față de consumism și comodificarea relațiilor umane, cu aceeași dedicație față de o cauză alta decât cea progresist-individualistă.

— *They are part of thefttcking spectacle, the greens...!* (Andy, îmbrăcat într-un tricou verde pe care scrie mare cu roz *Recycle me.*) Din '68 încoace nu se mai poate vorbi de situaționism. După Paris '68 mișcarea a fost înghițită de *spectacol*.

— '68 a marcat doar sfârșitul Internaționalei Situaționiste, la fel cum începutul organizației, în '57, a însemnat scoaterea din scenă a Internaționalei Lettriste și detașarea de experimentele suprarealiste ale lui Isidore Isou. Ce-a urmat după '68 – facțiunea anarhistă, The Angry Brigade, King Mob la noi și The Mutherfuckers în SUA, pe urmă punkerii, New Age, toate astea au trecut din marginalul revoluționar în centrul exhibiționist, sunt de-acord. Cu mișcarea *green* însă e cu totul altă chestie. Faptul că showbizul și-a făcut ulterior loc în diverse forme demagogice ale argumentului ecologic nu înseamnă că ideologia *green* în sine l-a cauzat. Una dintre cele mai vulgare prejudecăți: *Post hoc ergo propter hoc*. Dar să revenim: în primul rând mișcarea *green* e transsocială, nu ține cont de clase, de educație. Pe urmă...

Anne e clar că nu mai rezistă. A fiert cartofii și-a făcut salata, a făcut ordine pe masă și-a așezat farfuriile pentru toți, în timp ce Martin și Andy nu și-au mișcat curul de pe scaun, prinși în discuție:

— Gata! Mâncăm acuma și schimbăm subiectul! Ce bem – apă sau vin?

— Totuna... (Martin)

— Nu e însă și panculturală. Se bazează pe cercetarea științifică. Exclue religia. (Vâclav)

— Nu exclude religia în mod activ, ci o ignoră. E o diferență... (Martin) în plus, conceptul *Gaia* dezvoltat de Lovelock e de natură spirituală...

Aveam de gând să mă bag și eu în discuție, că mă interesează subiectul. Vreau să-l întreb pe Martin cum vede el un

grup neosituaționist în Lostwithiel – ce vrea el să construiască – din moment ce el însuși și mai toți ceilalți din grup sunt artiști – „artă situaționistă”, contradicție în termeni, spuneau alde Vaneigem, parcă. Grupul Lostwithiel a cumpărat o presă manuală (au botezat-o Arrogant Press, am mai zis) unde au început deja să-și publice cărțile și revistele independent de editurile corporatiste care cică au năpădit toată piața de carte din UK. Ce vor Martin & co. să facă în Lostwithiel, un fel de „oraș de tranziție” ca utopia eco a lui Rob Hopkins – mă rog, „utopie” nu e chiar bine spus, dar asta e esența. O zonă franca de tranziție culturală, să-i zicem, în cazul Lostwithiel. De ecologie culturală. Nu-mi bat capul cu concepte la ora asta. Ce mă interesează pe mine e linkul ideologic cu Internaționala Situaționistă din anii '60 și cu grupul ăla din Tarnac, lângă Limoge, în Franța, unde vreo douăzeci de tineri s-au decis acum câțiva ani să resusciteze un sat: s-au mutat acolo, casele – ieftine, evident, au redeschis pubul local, o școală, o cooperativă de producție și distribuție a bunurilor locale etc. Mă interesează asta și ca experiment social (e posibil ca buzunare de viață noncapitalistă să existe în interiorul unei societăți supercapitaliste?), și în ceea ce privește abuzul politic: Sarkozy aplică o legislație antiteroristă pentru a presa și a destrăma grupul din Tarnac, bănuind că membrii săi sunt în spatele cărții ăleia, *L'insurrection qții vient*. Exact cum a acționat guvernul britanic acum doi ani la protestul *green* din Heathrow și apoi, anul trecut, la mitingul G20 din the City. Dictatură militară *sexed tip* și rebranduită „antiterorism”!

— Ce ne propunem? mi-a explicat odată Martin, cu altă ocazie. Încercăm să evităm *spectacol*tiP, asta facem. Să-l ținem la o distanță controlabilă pe cât posibil. Și, dacă se infiltrează printre noi, să-l ridiculizăm, să-l expunem. Și, dacă mă infectez eu însumi, să

intru în carantină. Cum putem participa coercitiv în scenariul capitalist fără a adăuga la el, fără a-i hrăni meta- narațiunea. Cam asta. Nu-i atât de complicat.

1. Concept-cheie în teoria situaționistă, dezvoltat de Guy Debord în *la Societe du Spectacle* (1967), desemnând simptomul principal al caracterului autodistructiv al societăților moderne.

Sper să reușească. Martin, de el vorbesc – și de proiectul Lostwithiel. Poate, după ce-mi termin doctoratul, mă alătur lor.

Vine seara, adică noaptea cu stele, lună, tot ce trebuie. Dealurile ce țin orașul ca-n cupa unor palme au dispărut sub un dublu camuflaj – al ceții și-al nopții. Râul Fowley, îmi imaginez, traversează acum noaptea ca o panteră neagră cu blana lucioasă și labele moi. Anne și Andy s-au dus după *booze*, Vâclav face graffiti gen Banksy prin sat, eu și Martin ne jucăm de-a Harold Pinter, unul dintre jocurile preferate ale lui Martin. E simplu. Tre' să creezi situații și dialoguri gen Harold Pinter și să le întreții cât poți. Celălalt sau ceilalți – depinde câți participă – pot întrerupe jocul și te pot taxa de trei ori, după care ieși din joc dacă replicile tale sunt prea logice sau complet iraționale. Ideea e să păstrezi un echilibru ferm între cele două. E ușor să nu fii logic. Mai greu e să nu fi total illogic. Am ajuns cu Martin – care e o văduvă de 30 de ani – la următoarea replică:

M: Viața plutește la suprafață...

Eu: La suprafața a ce? continuu eu, care sunt unchiul ei în vârstă de 50 de ani, gentleman bogat care dintotdeauna am avut o slăbiciune ascunsă și nu tocmai ortodoxă pentru nepoata mea.

M: La suprafața ei înseși.

Eu: Înțeleg... (Ochii îmi coboară spre decolteul lui Martin, care de fapt e un hanorac roșu.)

M: Adică... ce vreau să spun... totul se desfășoară la nivelul cel mai de sus, cel mai apropiat de aer, de spațiul deschis... cel mai aproape de suprafață, înțelegi?

Eu: Desigur... totul.

M: Aici, adică acolo, la suprafață, se concentrează viața. Unde intră în contact cu ceea ce nu e viață. Cu ceea ce e în afara ei.

Eu: Ce e în afara vieții? (Pulpele pline ale lui Martin înfășurate în dresuri negre și imaginea îmi atrag atenția.)

M: Devine excitată, electrificată de limita aia dintre ea însăși, viața adică, și reversul ei – moarte, reificare, asfixiere, orice-ar fi de partea cealaltă.

Eu: Sunt de acord în principiu, însă în realitate limita asta de care vorbești nu e chiar așa de clar trasată. Ce-ncerc să spun e că elemente din partea aialaltă, a morții, se infiltrează

dincoace, de partea vieții. Și invers. Nu crezi? Uite, de pildă, cu Partidul Conservator...

M: Gândește-te la un ocean. Da, gândește-te la viață ca și cum ar fi un ocean.

Eu: Mă gândesc. (Deși mă gândesc de fapt la un scenariu cu mine, cu Ravi și cu Martin, toți trei într-un pat, și nu înțeleg de ce. Vreau să înțeleg.) Vreau s-o înțeleg. Viața.

M: Majoritatea viețuitoarelor marine trăiesc în stratul de trei- -patru sute de metri de la suprafață, unde habitatul lor se termină, intră în contact clar delimitat cu ceea ce nu mai e habitatul lor – atmosfera. Dacă pătrunzi la mai mare adâncime de-atât, câștigi perspectivă, însă nu acolo se petrece viața, înțelegi? Cu cât pătrunzi în adâncimi mai mari, cu atât mai puțină viață are loc în jurul tău, până când nu mai e viață deloc, ci doar întuneric, moarte. Și acolo ai tot spectrul, întreaga perspectivă la dispoziția ta. Din moarte se poate vedea viața în întregimea ei. Moartea e singura sursă de comprehensiune totală. Singura poziție de unde se poate reflecta pertinent asupra adevărului.

Eu: Țasta e un truism. (Nu m-am mai futut din mai... patru luni... păcat de mine.) Și, oricum, mai este și planctonul...

M: Ce-i cu el?

Eu: Păi, planctonul trăiește atât la suprafață, cât și la cele mai mari adâncimi, acolo

unde lumina soarelui nu pătrunde niciodată... el nu ține de viață?

Andy și Anne se întorc cu băutura, așa că trecem într-un alt scenariu, cel real, din care nu e mare lucru de reținut. Visul pe care l-am avut în noaptea respectivă însă merită. Eram în București, la Motoare, cu Martin. Țineam în-mână jurnalul ăla pe care și l-a pierdut astă-vară în Londra. Nu știu cum ajunsesem în posesia lui, nu-mi mai amintesc. Martin s-a repezit la mine să și-l recupereze și eu, fără să-mi dau seama de ce, l-am azvârlit peste parapet. Pe urmă ne-am uitat amândoi jos, unde aterizase cu copertele crăcănate și foile răvășite pe ciment, în fața intrării Teatrului Național. Și-am început să râdem amândoi isteric. Aiurea vis.

Naționalismul și formula sa expansivă- imperialismul- își an rădăcinile în rasism. De fapt naționalismul nu e decât o

formulă sofisticată a purismului ctltural. România se află în faza aceasta: își elaborează strategiile de sofisticare. în teza pe care o susțin voi încerca să demonstrez legătura dintre marginalizarea rromilor în România și colaborarea fără discernământ a acestui stat cu politicile antimusulmane ale SUA & co. Mă voi referi în special la ultimii zece ani. Ca bază teoretică propun deocamdată lucrarea lui David Ost Anger and Politics în Postcommunist Europe și teza lui Terry Eagleton din Holly Terror.

— Ei, cum a fost conferința?

(Martin a pretextat că vrea să vină în Londra ca să-mi asculte prezentarea, dar până la urmă a preferat să-și petreacă ziua la ICA, Institute of Contemporary Art, unde rulează zilele astea un program mișto de scurtmetraje din Orientul Mijlociu.)

— OK.

Ne-am întâlnit seara la Andy.

— Apropo, știi ce-am făcut aseară?

— Ce?

— Am împărțit suma totală de bani băgați de americani în războiul din Irak până în momentul de față la numărul de locuitori din Irak. Ghici ce-am aflat!

— Habar n-am, care-i șmecheria?

— 18.000 de dolari per capita, nenică! Ți vine să crezi? Ghici dacă nu cumva cei mai mulți dintre irakieni, pentru care 18.000 de dolari e o sumă imensă, nu s-ar împrieteni la cataramă cu americanii. Păi, s-ar împrieteni, zic eu. Și-ar rămâne și vii pe deasupra. Tot ce-avea de făcut Bush era să le deschidă conturi bancare și să le transfere 18.000 de dolari la fiecare.

Am pufnit amândoi în râs, după care m-a întrebat cum și ce cu terenul din România. În Lostwithiel n-am apucat să-i spun. Îi explic. Martin ascultă căzut într-o vagă contemplație ce-i organizează umorile de fiecare dată când privește un tânăr drăguț ca mine, dedicat trup și suflet unei cauze.

— Tu ce crezi? Îl întreb.

— Adică...

— Crezi că i-au torturat p-ăia acolo, în Constanța, sau nu?

— Habar n-am... dar mi se pare că, deși întrebarea e esențială, tu nu-i cauți răspuns unde trebuie.

— Ce vrei să zici?

— Păi... nu ți-e clar că băieții de la CIA au șters orice fel de urmă dacă era de șters? Sunt meseriași, nu amatori.

— Atunci?

— Reformulează întrebarea, îmi sugerează Martin: e *posibil* să fi existat închisori CIA pe teritoriul României? Reformulează-o ca potențial. Are națiunea asta, în momentul ăsta, potențial moral și cultural care să faciliteze astfel de evenimente? Gândește-te... îmi spuneai că în România ați scăpat de o dictatură - cea comunistă - ca s-o înlocuiți cu alta, consumistă, că tehnicile de supraveghere și cenzură au fost înlocuite de strategii de manipulare și spălare de creieri. Cu alte cuvinte, cenzura a fost interiorizată, a fost tradusă în inconștiență și indiferență. Îmi spuneai odată despre totala lipsă a discursului critic în spațiul publicasupra formelor cinice de capitalism importate din Occident în ritm galopant în anii '90. Și despre absența aproape totală a

unei societăți civile... toate astea SUNT semne. Toate astea și altele îți dau deja răspunsul.

— Bine, dar asta indică doar potențialul. Există un potențial morbid în orice societate, în orice individ... nu înseamnă că...

— „Există un potențial morbid în orice societate, în orice individ...”

Martin îmi imită vocea și se scâlămbăie. Mă surprinde. A schimbat dintr-odată registrul.

— Poate ai dreptate... își revine el.

E încruntat. Își târșăie privirea peste un gol ce pare plin. Apoi își strânge pleoapele și-și trece o palmă peste frunte. Șterge urme. Îndepărtează gânduri.

— Poate ai dreptate, repetă în șoaptă, parcă numai pentru sine. Mă gândesc la taică-meo...

Taică-so, după Martin, „s-a simțit mereu în preajma unei mari descoperiri de sine. Dar care nu s-a petrecut niciodată”⁶. Bătrânul a reușit să-și compună o imagine inextricabilă despre

sine, în care se strecoară ca într-o rutină zilnică pentru a întâmpina lumea, la fel cum își strecoară trupul amplu în costumul de haine, cămașa, cravata asortată și pantofii lustruiți înainte să se ducă la el în birou la facultate și să-și primească studenții ca să le spele creierii cu teoriile lui Edward Bernays și alții asemenea. E și apostol al lui Richard Dawkins, printre altele.

Câteodată însă poate fi prins în dezechilibru. Nu foarte des, ce e drept, și nu de către oricine. Martin îl simte cel mai bine. Poate să vadă prin personalitatea lui taică-so ca razele X, până la os. Iar ceea ce vede nu-i e chiar pe plac. De fapt, îi displace din ce în ce mai mult. Vede un om slab, înfricoșător de ambițios, cinic. Un bărbat predispus la un milion de mici compromisuri pe care apoi și le explică lui însuși prin eterna înțelepciune a acelei fraze de tot rahatu': scopul scuză mijloacele! Doar că scopurile tatălui lui Martin – prof. Melchior Boswell-Harper OBE⁷ (titlu-recompensă pentru excelență în materie de teorie economică) sau, și mai simplu, Mr. OBE, după cum se referă fiu-so la el – nu sunt întotdeauna demne de a te compromite pentru ele, cum și-ar dori el. La drept vorbind, sunt scopuri destul de banale, locuri comune ale unui spirit convențional, genul de ambiții și ținte care nu vor reuși să schimbe niciodată lumea într-un loc mai bun, ci vor crea doar un balon de sticlă, izolat și amnezic, ocupat de larva unui singur individ. Iar de acest balon de sticlă, deși s-a plasat întotdeauna emfatic în afara lui, Martin depinde financiar. Balonul ăsta de sticlă i-a plătit educația la școli private, l-a ținut confortabil trei ani la Oxford și-i sponsorizează acum destul de generos „aiureala aia din Cornwall”. Martin zice că nu-l chinuie conștiința în privința asta. Zice că procedează ca Robin Hood.

„E greu de explicat...” – așa-și începe orice tentativă de-a ne vorbi despre relația lui cu Mr. OBE. Totul a început în anii de adolescență ai lui Martin. Mai precis, când taică-so și-a publicat cărțoiul ăla de economie și PR în care ridica în slăvi capacitatea pieței libere de a fi singurul factor de încredere

care poate pune ordine-n lume. Dă totul pe mâna economiei de piață liberă și finanțele, resursele naturale, fericirea etc. vor fi transformate și organizate frumos, puse la punct în mod alchimic. Cam așa ceva. Tipul și-a dedicat, ce e drept, întreaga viață studiului monstrului ăstuia – economia de piață liberă în societățile moderne – și l-a servit digerat sutelor de studenți care i-au trecut pe la curs an de an, hoarde de apostoli gata să învețe crezul pe dinafară și să-l fructifice mai târziu, când își vor ocupa locul în zgârie-nori, companii multinaționale, bla-bla-uri. E de-o impertinență fără limite individul. Chiar și-n contextul crizei financiare actuale, cauzată fix de o ideologie crasă ca a lui, nu ezită, nu-și pune întrebări.

— Asta e noua „religie”, ne-a spus odată mie și lui Martin. Și e o „religie” cu mult mai bună decât toate celelalte de până acum. Pentru că e făcută de om, pentru oameni.

6 Raymond Carver, *Will You Please Be Quiet, Please?*, trad. I. Morpurgo.

7 Order of the British Empire.

— Tată, da' creștinismul a fost făcut tot de oameni, i-a răspuns Martin. Și iudaismul, și zeii Greciei antice... Nici un zeu n-a făcut vreodată vreo religie – cel puțin putem spune asta în apărarea lor.

— Ești tânăr și aiurit, i-a răspuns Mr. OBE. N-ai habar de realitate, fiule. Dar crești tu mare și-o să înțelegi.

Martin nu s-a lăsat:

— „Religia” banului, cum îi spui tu, a făcut carieră nu pentru că e mai bună, ci pentru că e mai facilă, mai confortabilă și mai puțin responsabilă decât paradigmele din trecut. E un joc pe calculator. O ecuație complexă, nimic mai mult. Nu deține nu știu ce adevăr suprem, cum vrei tu să crezi.

E într-adevăr greu de explicat... Mai ales pentru că, sensibil la pedanterie, Martin n-ar fi ales să folosească cuvinte din astea mari precum *religie*. E ateu din câte știi. Însă ceva e clar aiurea cu proiectul secular și el și-a dat seama.

— Nu că am ucis vechii zei sau că le-am întors un spate agnostic, cum vrei s-o iei, dar i-am înlocuit cu demoni, mi-a zis el cu altă ocazie.

Eram atunci la el în Lostwithiel, cu Ravi. Vâclav cred că era și el pe undeva prin cameră când s-a deschis subiectul. Dădea *search* pe Google după poze cu gagici, ca să-l sâcâie pe Martin.

— Ia uite-o și p-asta! a zis și-a întors ecranul laptopului spre fotoliul unde fuma Martin. Nu e mișto? Hai, recunoaște! Uite ce țâțe are...

— Ce speram? a continuat Martin fără să-l bage-n seamă. Ce planuri ne-am făcut pentru umanitate când am pus bazele scientismului?

— Băi, frate, s-a asmuțit Vâclav, te-apucă și pe tine cu filosofările în fiecare seară, 'n puii mei...

Cam avea dreptate. Și mie mi se părea că de la un timp toată viața lui Martin se petrece când se lasă întunericul și bâzâie conceptele. Era și nefutut în perioada aia. Circumstanțe atenuante.

— Asta pentru că e-n zodia Peștilor, s-a oferit Anne să-i explice. Peștii trăiesc la întuneric, pe sub ape.

— Speram să fim liberi, am răspuns eu din colțul opus al camerei, răsturnat pe canapea cu capul în poala lui Ravi.

Eram superfericit în perioada aia. De-abia mă cuplasem cu Ravi și mergea bine. Martin și-a agitat cuburile de gheață din paharul de brandy:

— A, sigur, asta e o victorie extraordinară! Să te eliberezi de niște zei inexistenți...

Pauză, Anne se hlizește fără legătură cu ce se discută. Ravi se uită pe fereastră și-și trece degetele prin părul meu. Pe mine mă cam dor coatele, aș vrea să fac amor. Martin vrea discuții despre starea lumii:

— Ce speram când am pus bazele unei societăți seculare... în cel mai bun caz...

— Libertate de expresie sexuală! intervine Vâclav, declanșând un roi de chicoteli.

— Taci, mă! Stai în banca ta și ascultă că poate înveți și tu ceva! i-o taie Martin scurt. Cred că speram să creăm un gen de ideologie, deși *ideologie* nu e cel mai bun termen, o „noocrație”, să-i zicem, care să înlocuiască teocrația. O teză care să promoveze capacitatea ființei umane de a gândi înainte de orice altceva. Mai degrabă ca o formă de iluminism reformat, fără elitisme, egalitarist și cu revoluția industrială deja depășită, lăsată în urmă. Genul de „ideologie” îndeajuns de neutră încât să poată fi transferată ușor de la o clasă socială

la alta, anihilând animozitățile, să poată fi tradusă dintr-o cultură în alta. Și în același timp îndeajuns de puternică încât să aibă caracter revoluționar global. Doar că am eșuat...

— Ce naiba vrei să spui? (Anne)

— Cam vag... (Ravi)

— Ce bei acolo cu gheață? (Vâclav)

Martin a continuat:

— OK. S-o luăm altfel. Toate formele convenționale de religie au în comun un element fundamental: credința că viețile noastre nu se vor sfârși odată cu moartea, că sunt

parte dintr-o paradigmă mai largă care transcende sfera biologică ce ne încadrează pe toți între naștere și moarte. O paradigmă care încearcă să ofere o viziune a existenței, de la material la spiritual, ca un tot autoreferențial și în același timp deferent unei entități *hyper-outiosjis/deasupra* și în afara substanței lumii – cu citire de la Dionisie Areopagitul. La asta mă refer, la încercarea religiilor de a explica și, în consecință, de a reproduce universul ca fiind un tot. Apoi religiile au încercat să reformuleze destinul uman în așa fel încât să nu poarte stigmatul finalității, al morții implacabile încă de la bun început. Și au făcut asta cât se poate de simplu, printr-un artificiu de imaginație sau, mai bine zis, printr-o licență poetică la logica și știința disponibile. Dacă un anumit individ răpunea docil la setul de reguli configurat de religia din care făcea parte, atunci i se promitea ca răsplată accesul la partea a doua, la continuare – Rai, Nirvana, Shambala, împărăția lui Allah ș.a.m.d. Partea a doua e infinită și eternă, nu mai trebuie să duci povara morții pe umeri, de fapt nu mai trebuie să fii preocupat de nici un fel de probleme, trăiești etern într-o fericire fără capăt. Să lăsăm deocamdată la o parte detaliul ăsta – și anume că nu există viață după moarte. Să ne concentrăm în schimb pe un alt fapt. Acela că în modernitate, în faza ei revoluționară în care intră și începuturile lumii postreligioase, ideea unei paradigme mai largi decât cea perceptibilă e încă prezentă, dar narațiunea se concentrează pe universul de natură materială, cognoscibil, demonstrabil și în parte controlabil prin știință. Restul e o necunoscută, dar e o *necunoscută într-o ecuație ce se cere rezolvată*. Licența poetică nu mai poate fi admisă. S-o luă

altfel: prin știință, prin înlocuirea teocrației cu tehnocrația, i s-a distrus omului o libertate esențială – aceea de a putea alege între bine și rău. Această distincție nu mai e reglată de ficțiunea răsplăți sau a pedepsei de după moarte, a Raiului sau a Iadului, ci pur și simplu de constituția unui stat sau a altuia. Nu mai ai o răspundere morală intrinsecă, ci una extrinsecă, impusă de legi. Fie că faci fapte bune sau rele, tot vei muri și mort vei rămâne în cele din urmă.

— Asta te roade pe tine, Mr. Boswell-Harper Esq., că nu mai e nici o eternitate la care să aspiři? I-a întrerupt Anne.

— Cred că ce vrea să spună, intervine Ravi, e că, atât timp cât ne aflăm aici, în lumea asta, ca părți din ceva mai mare, mai misterios, aveam tendința să fim mai umani...

— Exact, revine Martin. Acum, dacă tot suntem pe lumea asta doar pentru șapte-opt decenii, ce ne zicem? — măcar să profităm cât durează. Prin urmare *plăcere* a devenit cuvânt- -cheie. Ne satisfacem plăcerile cum putem și cât putem și asta se numește „libertate”.

— Și ce e rău în asta? În a-ți satisface plăcerile? Întreabă Văclav.

— În principiu nu e nimic rău, doar că plăcerea tinde să creeze dependență. Funcționează cam ca un opiaceu. Există un prag al satisfacției peste care, dac-ai trecut, și e al dracului de ușor să-l treci, te încurajează absolut totul în jur, dac-ai trecut de partea cealaltă a marjei de siguranță, nu mai recunoști nici un fel de limite, nu mai faci distincții de ordin moral, devii indiferent la ce distrugi pe parcurs. E vorba, până la urmă, de determinismul biologic care te propulsează direct în brațele propriilor instincte, și nimic mai mult. Imaginea de ansamblu a lumii nu mai poate depăși în contextul ăsta stadiul de piețe de economie globală, să zicem. Iar ideea de libertate devine un concept egoist sau endogen care se confruntă permanent cu ideea de libertate a altuia sau a altui grup. Și-a pierdut universalitatea și de aceea umanitatea. Din principiu existențial, a devenit slogan, *brand*.

— Stai puțin, am intervenit eu. (Devenisem din ce în ce mai interesat de teoria lui Martin.) Uiți de chestii ca drepturile omului, de pildă, care susțin la nivel universal distincția dintre

bine și rău, nu? Asta e o funcție a societăților moderne seculare, când nu mai există îngeri și sfinți care să te protejeze, așa că ne-am asumat responsabilitatea de a ne

proteja unii pe alții, unii de alții.

Ravi tocmai îmi șoptise la ureche: *Shall we go upstairs...?*

— Ba nu. Drepturile omului erau inerente religiilor tradiționale, doar că nu erau stipulate rațional, ci metaforic. Ce altceva înseamnă „iubește-ți aproapele ca pe tine însuși” decât: oricine are dreptul de a fi iubit și, în consecință, înțeles, respectat, ajutat, neînșelat, nechinuit? Înseamnă că suntem egali unii cu alții. Ce vreau să spun e că n-am progresat prea mult prin adoptarea unei viziuni seculare asupra lumii. Printre altele, am reformulat și am rearticulat concepte mai vechi. Asta nu e rău, doar că mi se pare un gen de ipocrizie să fluturi stindardul valorilor de acest gen ca pe o invenție pur modernă, seculară.

Taică-so de obicei îl ia peste picior când Martin îi expune una dintre teoriile astea:

— Dacă nu ne-am fi debarasat de prostiile alea religioase, dragul meu, acumă încă ți-ai da întâlnire cu băieții tăi pe târâmul fanteziei și-al frustrării, ca arabii. Poate sfârșeai și cu beregata tăiată, mai știi?

Mie mi se pare că Martin greșește însă într-un alt punct. Leagă inextricabil și exclusiv secularizarea de evoluția științei. Or, religiile, se știe, se bazează pe forme sociale, și nu pe paradigme naturale

.(5)

disidența morții: *oh, crisis, intensify!*

Dragă Anne, Vâclav,

4 ianuarie 2010

Dragă Răzvan,

Cel mai minunat lucru ce mi se putea întâmpla mi s-a întâmplat. Ieri seară treceam cu mașina prin Lostwithiel și mi-a sărit în cale un cerb. A rămas nemișcat în mijlocul străzii uitându-se spre mine. Am oprit motorul. În lumina farurilor l-am privit de la câțiva metri distanță timp de câteva minute bune, până când s-a întors brusc și-a dispărut cu un salt înalt peste zidul unei grădini.

Vă scriu dintr-o datorie a inimii, să vă spun că dragostea voastră m-a alăptat ca pe un prunc și m-a ținut în viață atâta vreme. Să vă cer iertare pentru durerea și neliniștea cu care o să vă încarc sufletul. Și să vă mulțumesc pentru anii în care mi-ați fost alături nu doar ca prieteni, ci ca ancoră cărora, dacă aș fi fost capabil, ar fi trebuit să le permit să mă țină la mal.

Îmi iau rămas-bun și nu vreau să credeți că sunt nefericit, ci doar foarte obosit.
cu mult drag,
Martin

Mi-a scris Anne. Vrea să ne adunăm cu toții săptămâna viitoare, pe 20 martie, când ar fi fost ziua lui Martin și să-l „sărbătorim”. E de părere că i-ar fi plăcut să știe că „petrecem”

de ziua lui, ceea ce demonstrează cât de puțin l-a cunoscut. Sau poate mă înșel...

Încă plătește chiria la casa din Lostwithiel. Câte nopți și-o fi petrecut acolo în ultimele două luni, printre foile lui de hârtie întinse peste tot pe podea, ceștile de cafea cu zaț pe fund și urmele buzelor lui pe margini – ea însăși o ciornă, unul dintre poemele lui neterminate, rămase în manuscris... Poate și-a pus în cap să facă ordine, să aranjeze cărțile la locul lor pe raft, să spele vasele, să frece cada. Poate a stat închisă în întuneric ore-n șir cu draperiile trase peste lumina zilei, lungită în sfârșit în patul lui Martin, unde a încercat de-atâtea ori să se invite în trecut, fără să-l convingă s-o accepte. Nu mi-e greu să mi-o imaginez chiar acum ghemuită sub pături, dezbrăcată și cu ochii injectați de plâns, urmărind cu pupilele ajustate la întuneric cum i se desfășoară în aer fanteziile cu el una după alta. Un film alb-negru și mut.

Un bărbat înalt cu un șorț în șah stă cu mâinile în șolduri în fața dughenei cu șaorme al cărei proprietar probabil că e. Mi-e foame. Aș mânca o șaormă dacă individul ăsta nu mi s-ar părea dintr-odată atât de înfricoșător. Sunt absolut sigur că mă privește cu dispreț când trec pe lângă el.

Cred că Anne suferă cel mai bine. Adică în cel mai adevărat fel de a suferi. Se lasă pradă durerii fără să opună nici cea mai mică rezistență, îi strigă numele, umblă

nepieptănată și cu hainele șifonate, uită să mai mănânce... Am observat că acum, de câte ori n-are nimic de făcut cu mâinile, și le ține în poală împreunate, strânse una în alta, ca și cum n-ar vrea să dea drumul la ceva invizibil ascuns între palme. Nu cred că Anne o să poată să-i dea drumul vreodată lui Martin. Nici unul dintre noi nu cred că va reuși. Vâclav, în felul său pragmatic, are deja un plan de acțiune. Un plan de reacție, mai bine zis. Vrea să continue proiectul Lostwithiel. Să-l acutizeze, să implice mai mulți oameni. E felul lui de a aborda durerea, modul lui de a refuza să te lase să pleci, Martin.

„O să facem un tort fără lumânări”, îmi scrie Anne. „Și-o să punem Joy Division toată noaptea, care îi plăcea lui atât de mult” și pe care, să fiu sincer, nici unul dintre noi n-am putut-o suporta mai mult de zece minute în șir. Anne l-a îmbălsăma

într-o memorie intactă. Mă tem că n-o să-i scape din fășiile lungi ale fanteziei niciodată. Într-un fel Anne l-a confiscat întru totul. Ca să pot ajunge la Martin acum, trebuie să bat la porțile inimii ei și să-i cer permisiunea.

Pe-aici am colindat cu el vara trecută. Trasam *psibogeografii* prin Blackheath și Clapham la vremea aia. Și-a notat tot felul de graffiti în jurnal și-a făcut câteva el însuși, pe zidul unei gări. Aș putea să mă duc să văd dacă mai sunt acolo. Aș putea să introduc procesul ăsta mnemotehnic în traiectoria *psibogeo- grafiei* de acum. Aș vrea să-l țin de mână în timp ce merg acum pe lângă stația asta de electricitate. Pare dezafectată. Sunt într-un film de Patrick Keiller.

„O să fim frumoși, alerti, ambigui, frivoli pentru el”, comandă scrisoarea ei, „exact așa cum îi plăceau lui să fie oamenii”. L-am sunat pe Vâclav după ce-am primit scrisoarea, să-l întreb ce crede de planul ăsta al ei cu petrecerea. Crede că e – care e cuvântul pe care l-a folosit? – „instinctiv din partea ei”... E de acord să-l „sărbătorim” pentru ultima dată.

Eu nu sunt chiar așa de sigur că e o idee bună, Martin. Tu ce crezi? Mi te și imaginez așezat în fotoliul tău preferat, cel pe care l-ai cărat în spinare tot drumul de la târgul de vechituri până acasă, cu un pahar de Shiraz aproape terminat în mână, tăcut și încremenit în gestul vreunei idei care-ți trece prin minte. Ne urmărești cu privirea absent. Din reflex. „Haide, Martin, sus moralul, petrece cu noi...”

Voi petrece.

O să încerci să negociezi participarea ta, nu-i așa? O să propui ceva de genul „Dacă Răzvan mă pupă pe buze, atunci mă alătur vouă!” și-o să-ți umpli paharul cu vin din nou, așteptând să vezi ce-ți răspund.

.. *Acum te pot săruta de câte ori vreau fără să mai trebuiască să te conving. De fapt, am să te sărut chiar acum...*

Londra întreagă doarme dusă. Bețivii, femeile oacheșe, polițiștii, copiii, Morgan Organ... sub un munte de lapte – până și Dylan Thomas a amuțit în noaptea asta, deși i-a fost un prieten apropiat, „cel mai apropiat prieten mort pe care l-am avut vreodată”, cum spunea Martin. Eu nu pot să adorm. Nu știu de ce mă gândesc la jurnalul lui pierdut, nu-mi iese din minte. Mă simt copleșit de un instinct puternic de a-l găsi în sfârșit, deși...

L-am găsit. Știu unde e.

Poate fiindcă mi se pare că aș putea să salvez o parte din Martin, o parte încă vie. Dar unde? Unde să caut, unde să scotocesc și să scormonesc pământul și să despart apele, unde să crap pietrele, să frâng vântul și unde să sap ca să-l găsesc?! Ale cui mâini încă rețin atingerea tânără, blândă a pielii trupului lui? În ochii cui să mă uit mai întâi ca să descopăr imaginea lui mișcându-se și vorbind?! Și Londra întreagă doarme nestingherită, ipocrită, atașată pe fața pământului ca un colaj de hârtie. Vreau ca orașul să aibă coșmaruri noaptea, să se zvârcolească în cerceafuri umede de transpirație, să scâncească din toate încheieturile arhitecturale. De câteva ori am avut impulsul de a mă apropia de câte-un necunoscut pe stradă ca să-i șoptesc la ureche: *A murit Martin!*

Ție ți-a fost întotdeauna frică de moarte, nu-i așa, Martin?

Furie, nu frică.

L-a înspăimântat mereu ideea sfârșiturilor implacabile, a sfârșiturilor de orice fel. Nu mi-a spus el că moartea e cea mai mare nedreptate care i se poate face individului și în același timp e cel mai sacru drept al speciei umane – de a face loc pentru viitor, generațiilor următoare? Religia împlânzește cumva nedreptatea asta și justifică cruzimea evoluției. Dacă-mi amintesc bine, asta susținea în eseul ăla, cum se intitula?

/În Atbeist Defending Religion.

Dar asta e o altă poveste... Nu mai contează... în cele din urmă...

Many prophets have failed...

„Many prophets have failed, their voices silent/ ghost-shouts în basements nobody heard dusty laughter în family attics/ nor glanced them on park benches weeping with relief under empty sky.”⁸ Poemul tău preferat mi se-nvârtește în creieri ca un compas. Și mi-au înghețat picioarele. Tre’ să intru undeva să mă-ncălzesc.

„în cele din urmă” e tot ce-am putut spune și-atunci... după ce acei câțiva centimetri ostili de zăpadă s-au topit și noroiul a început să se depună. „A nins în dimineața în care-a murit Martin”, a zis Anne. Mi-l imaginez încălțat cu faimoasele lui cizme de cauciuc cu model imprimat de blană de tigru. Lasă urme în zăpada proaspăt depusă, pășește peste câmpuri cu mâinile înghețate încrucișate sub brațe, cu capul gol, cu sufletul gol.

Cu sufletul plin până la refuz, refuzându-l.

Poate caută ceva, aproape orice care poate fi luat drept speranță. *în cele din urmă* – cuvinte precum o atingere de mână abia simțită, la fel de impertinente cuvintele astea ca zăpada care i-a conținut urmele de pe urmă și, cu toate astea, a continuat să se topească. Aici. în cafeneaua asta. Aici e bine.

— O cafea neagră, vă rog.

„O Failure I chant your terrifying name, accept me your 54 year old Prophet epicking Eternal Flop!” Eternal Flop, Saltul Continuu, pasul peste marginea stâncii, marea aruncare, eterna desprindere, un fel de Zbor Migrator. „I join the pantheon of mortal bards hasten this/ ode with

...hasten this/ ode unth high bloodpresstire/ rushing to the top of my skull as if

...as if I wouldn’t last another minute, like the/ Dying Gaul!”

Martin și-a luptat lupta fără scrupule. Nopti întregi de autoanaliză cu mine, cu Anne, cu Vâclav, sub semnul unui șantaj al iminenței nearticulat ca atare, dar cu aripi îndeajuns de mari și de negre încât să plutească nestingherit prin aerul dintre noi. Dacă n-aveam să ne facem prezenți în seara cu pricina într-un pub unde ne aștepta cu mâinile reci înfășurate strâns de gâtul unei sticle de șampanie, chiar în seara-aceea - a-adevărului-celui-de-pe-urmă, atunci... Atunci Martin urma să se spargă ca un pahar de cristal în mii de cioburi. Și-am răspuns cu toții când ne-a chemat să-l ținem în brațe. Am venit cu toții pentru că l-am crezut și nici nu ne-ar fi trecut prin minte că ar putea cere asta de la noi cu atâta disperare, și-ar fi putut compromite demnitatea dacă ceea ce spunea n-ar fi fost adevărat. Așa că ne-a fost frică să nu facă ceva...

aiurea....

...aiurea. Am stat în The Georges și-n Red Lions ore-n șir ancorați și noi de o sticlă de șampanie și de nefericirea lui

,martori la striptease-ul lui emoțional. își desfășura de pe suflet val după val de durere până când nimic nu mai rămânea din el.

Doar bezna ce tremură goală.

„Lord of blind Monet, deaf Beethoven, armlees Venus de Milo, headless Winged Victory!” îmi vine acum în minte o carte poștală trimisă de el din Paris, desigur, Bătălia de la Samothrace. Pe dos, în scrisul lui descreierat: „N-am făcut-o nici de data asta. Sunt bine. Mă întorc printre voi viu și nevătămat”. Semnat glorios – *Martin*.

Hei, Martin, ți-aduci aminte noaptea aia în care am făcut dragoste și ți-am promis că o să am mereu grijă de tine? Aveam de gând să-ți fiu un fel de scut pentru nefericire, un fel de catalizator de viață, un fel de fotosinteză...

8 Allen Ginsberg, *Ode to Failture*. Versurile ce urmează aparțin aceluiași poem.

În minte, cum aş putea să uit...?

În schimb i-am fost doar o doză ocazională de morfină.

Cu mult mai mult.

Pe ecranul-plasmă din fața mea se derulează un reportaj din Afganistan. Zona Sangin, scrie în colțul din stânga. Sonorul e dat pe mut. Văd soldați americani în uniforme de comando cum trag într-o casă de chirpici, însă zgomotul gloanțelor nu-l aud. Sunt așa de obișnuit cu imaginile astea, că aş putea să adorm cu ele. Ca un cântec de leagăn. Mai ales așa, fără zgomot...

După o vreme, de sub fustele durerii n-a mai ieșit mirosul putred de moarte, ci un fel de frumusețe umilă. Nu era vorba exact de speranță sau de orice altceva aruncă în joc oamenii atunci când amână sfârșitul. Mai degrabă un fel de glumă nepotrivită, un fel de autoironie. Cu toții am crezut că era un semn că Martin se trezește la realitate. Că s-a făcut băiat mare și-a început să vadă lumea ca toți ceilalți și s-o accepte în ritmul lui lent și încăpățânat care-l caracteriza atunci când era vorba de chestiuni esențiale. Asta era una dintre trăsăturile lui marcante de caracter: putea să se miște ca argintul viu când avea de organizat lucruri mărunte. Dar, când venea vorba de dragoste, viață, răni ale sufletului, marile teme, le întâmpina pe jumătate paralizat, pentru ca apoi să pășească precum pacienții postencefalitici ai lui Oliver Sacks tratați cu L-Dopa -

ușor spre lumină, spre șinele lui rațional. La fel se întâmpla și când era vorba de moarte. Îmi vine acum în minte o discuție cu Arme - credea și ea, ca și mine (sau mai degrabă încercam să ne convingem), că Martin e un individ fundamental nefericit, predispus la o gândire negativă, la idei macabre (până la urmă erotismul lui a fost mereu un indiciu), dar că tocmai de-aici își extrăgea inspirația în ceea ce scria, în ceea ce trăia. Și-am crezut că o să continue să trăiască așa, sub semnul nefericirii, pentru tot restul vieții. Am sfârșit prin a nu mai avea încredere în explicațiile lui. Am considerat că le prefabrica în mod elaborat ca să-și justifice nefericirea funciară. „My tirades destroyed no Intellectual Unions of KGB & CIA în turtlenecks & underpants, ±eir woollen suits and tweeds...”

I never dissolved Plutonium or dismantled the nuclear Bomb before my skill lost hair/ I have not yet stopped the Armies of entire Mankind în their march toward World War III...

Îmi amintesc c-am venit o dată la el în Greenwich pentru încă una dintre faimoasele sesiuni, extenuantele sesiuni de „Martinologie” (cum ne refeream la acest fenomen în secret, deși Anne avea termenul ei propriu cu care să-l descrie - *Martindom*’, poate pentru că-l iubea într-un alt fel decât noi, ceilalți). Și pe drum spre Martin, pe străzile pline de voci, de pași, de reclame, mi-am spus în sinea mea că mai degrabă aş prefera să mor decât să-l ascult pe Martin vorbind încă o dată despre de ce-ar trebui să moară. Pe parcursul acelei nopți însă o a treia sticlă superbă de șampanie (întotdeauna șampanie în astfel de situații), aproape pe sfârșite, ne-a surprins glumind și râzând. Am pus cvartetele de corzi ale lui Haydn, am vorbit despre locuri de pe fața pământului unde ne-ar plăcea să trăim (am căzut de acord: Lesotho), ne-am sărutat, evitând să vorbim despre dragoste. Mi s-a părut atunci că era în sfârșit fericit.

Eram.

„Poate pur și simplu e plictisit, are nevoie de companie și crede că nu o merită pe-a noastră, așa că trebuie să se prefacă strategic că e pe punctul de-a se sinucide dacă nu venim să-l

1, Joc de cuvinte în engleză: *martindom* - *martyrdom* = martiraj.

vedem”, a zis o dată Vâclav și-am râs cu toții. A râs și Martin. Așa că fazele lui sinucigașe, alunecările, elipsele, figurile lui geometrice de suferință au devenit faimoase. Nu s-a dezis de ele nici în poemul ăla de rămas-bun pe care l-a găsit Anne printre foile lui. Parcă și-ar fi luat pe umeri toată responsabilitatea lumii largi. Depresii cu iz de martiraj ale unui copil trist și precoc. Deveniseră din ce în ce mai puțin înfricoșătoare și din ce în ce mai distractive. Până când nimeni nu le-a mai luat în serios, până când nimeni nu l-a mai crezut cu adevărat. Și până când și el însuși a

încetat să se mai aștepte să fie crezut.

Până când, în cele din urmă, a făcut-o.

Pe ecran au început să filmeze o fază cu încetinitorul. Am o senzație de deja vu care îmi accelerează ușor pulsul. Îmi dau seama că e a treia oară când o urmăresc. Am privit-o până acum absent. Un soldat american aruncă o grenadă pe acoperișul casei din chirpici. Explodează fără sonor. Îmi vine să casc. Casc. Filmat așa, cu încetinitorul, poți să vezi fragmente de mobilă cum zboară prin ferestre și uși. Câteva fragmente poate nu sunt de mobilă. Poate sunt de oameni. O bucată de burtă... un testicul, o labă de picior. Soldații în uniforme comando așteaptă câteva secunde care par minute-nregi și-apoi dau năvala prin fum în direcția ruinelor. Aleargă ca și cum s-ar mișca prin apă. E liniște totală. Acum nu mai e filmat cu încetinitorul. Mă simt acolo, în ciozvărte, explodat printre ruine. Și totul e bine.

Cred că l-am iubit. Ar fi trebuit să-i spun asta.

Mă rog pentru sufletul tău, Martin, să se odihnească în pace. Cu bine...

I never got to Heaven, Nirvana, Whatchamacallit, I never left Earth, I never learned to die.

Cu bine, băiatul meu preferat, rămâi cu bine...

M-am întors la cămin târziu, cu picioarele obosite în bocancii prăfuiți. Toate obiectele din cameră sunt exact așa cum le-am lăsat azi-dimineață. Familiaritatea asta mă supără. Mi se pare

obraznică. Închid fără zgomot ușile de la dulap și mă întind pe pat să mă zgâiesc la tavan, exact în locul unde-am scris cu markerul acum câteva luni NU TE MAI HOLBA LA TAVAN. Impresia că mă aflu într-un stadiu post-mortem, că am explodat cu adevărat în imaginea aia filmată în Sangin mă invadează din ce în ce mai acut. Nu opun rezistență.

Trei scrisori. Când primesc corespondența, zilele astea, începe să-mi bată inima aiurea. Așa am aflat și de Martin. Printr-o carte poștală trimisă de Anne. O carte poștală ieftină, cu un peisaj rural din zona Lostwithiel traversat de râul Fowley. Probabil că a cumpărat-o de la chioșcul din colțul străzii, de unde ne luam băutura și țigările de obicei. O dată mi-am luat și-o cutie cu prezervative de-acolo. Ravi era cu mine. Ravi e al doilea motiv pentru care-mi bate inima atât de tare când vine poșta. Îmi doresc să-mi scrie și să-mi spună ce-a hotărât.

O scrisoare de la departamentul meu, anunțându-mă că data de examinare s-a stabilit pentru miercuri, 5 mai, ora 10 a.m. Apoi una de la Natwest cu extrasul bancar pe luna trecută. Și ultima... ultima are iar scrisul lui Anne... tremurat, de parcă ar fi scrijelit pe hârtie în mersul trenului, de parcă mâna i-ar fi în perpetuă durere... Nu vreau s-o deschid. O pun pe capacul laptopului și mă duc să fac un duș. Înfășurat de aburi, îmi imaginez că părți din trup mi-au dispărut. Că nu mai cap, că de sub genunchi în jos n-a mai rămas nimic din mine.

Abia pe la 3 dimineața mi-am dat seama de ce nu pot s-adorm. Din cauza scrisorii ăleia nedesfăcute. Ma hotărâsc s-o desfac.

E scrisul lui Martin. O clipă mă las covârșit spontan de o stare de fericire. Mă lovește ca o pală de vânt. Nu-nțeleg de ce. Ba da. Înțeleg. O clipă am uitat că am fost prezent la răspândirea cenușii. O clipă mi s-a părut că Martin e încă printre noi și tocmai am primit o scrisoare de la el. E însă o copie xerox după ceva ce-a scris el. Pe colțul din dreapta sus, mâna în durere a lui Anne a notat: *Am găsit asta printre hârtiile Ini. Scrisă înainte de Crăciun. Le-am trimis o copie și lui Vâclav și Andy.*

Mi se face frig, dar continuu să stau în picioare în mijlocul camerei, dezbrăcat, încercând să-mi fac curaj s-o citesc.

20 decembrie 2010, Lostwithiel

Am să încep să mă justific printr-un truism, pentru care îmi cer iertare: am considerat că nu e posibil să fim noi înșine cu adevărat decât dacă beneficiem de un spațiu suficient de larg al libertății de mișcare. E vorba de mișcarea ideilor, de mișcarea sufletului, evident. Nu e nevoie să vă explic vouă, care m-ați cunoscut cel mai bine, cum și unde am ratat să fiu liber. Ar trebui poate să spun că în cele din urmă restricția cea mai de neîndurat mi-a parvenit din faptul că n-am fost în stare să înțeleg

energia umană fundamentală – dragostea. Că am ratat să o recunosc în mine și în cei din jurul meu. Că mi-am deghizat ignoranța în episoade morbide și obscene de parafilie, într-un hedonism iresponsabil și sterp. Și n-am știut să mă apropii de dragoste nici cu umilință și îndurare, ca Anne, nici cu temeritate și limpezime, precum Răzvan, și nici cu bucurie și simplitate, ca Vaclav. Am pășit mereu spre dragoste cu invidie, frică și disperare, ratând de fiecare dată, după cum știți foarte bine.

Ratând atât de spectaculos în esență, nu e de mirare că am ratat atât de ușor în detalii. Am casa plină de mormane de hârtii, poeme pe care n-am reușit să le public, eseuri în majoritate neterminate, confuze, imposibil de terminat.

Am pășit prin viață cu pasul greu și ezitant al celor care poartă mereu o mare vină ascunsă. Au fost zile, săptămâni în șir în care mi-am propus să iau totul de la capăt, să trăiesc limpede, să gândesc simplu, să fiu în lume, și nu împotriva ei în mod sistematic. Am luat-o de la capăt, dar am sfârșit pe același drum, în aceleași locuri unde adevărata afectivitate n-a pus piciorul niciodată. Am negat, anihilat, distorsionat, am deplâns, distrus, dezarticulat mecanismele cele mai elementare ale supraviețuirii în mod consecvent, cu sentimentul că la sfârșitul procesului din haos o să răsară o urmă vagă de adevăr, cât de firavă, în care să pot crede, de care să mă pot agăța. Un fel de întreprindere alchimică, ratată și ea, evident, precum toate celelalte proiecte de rezoluție. Acum nu mai cred cu statornicie în absolut nimic. Nici în Dumnezeu, nici în capacitatea științei de a ne orienta. Nici în libertatea personală și puterea voinței, nici în mecanismele sociale sau diversele

doctrine politice pe care atâta le-am discutat cu voi, cu alții. Am încercat în ultima vreme să-mi explic cauzele pentru care un om își poate pierde credința. Prin credință înțeleg predispoziția umană de a ne dedica și a ne conduce existența pe baza unor principii intime profund asimilate și greu de zdruncinat. Aceleași principii care funcționează în viața unui om precum o ancoră într-un ocean străbătut de curenți puternici care te pot ușor destărmuri. În cazul meu, am ajuns la concluzia că m-am pierdut de mine însumi printr-un relativism fără capăt, m-am adâncit într-o mlaștină de dubiu. Voi v-ați agățat de dragoste ca să vă scoată la suprafață. Eu, în schimb, am tras dragostea după mine la fundul mlaștinii.

Am mai scris un poem. Ultimul. Pentru voi :

O voi face

din cauza forței de gravitație care m-a tras în jos. jos mi-a adâncit inima în subteran unde mișună fricile o voi face din pricina vârstei relativismului din pricina vârstei fetișismului și

pentru că în ziua de azi până și

a-ți lua propria viață e o „experiență existențială”, pentru că moartea e un fenomen artistic autistic cu predilecție postmodern o voi face pentru că sunt doar un voyeur al adevărului fiindcă am ratat fiindcă vreau vreau vreau – sunt în continuă stare de „vrere” de faimă, de lucruri, de plăceri o voi face din cauza numărului de supermarketuri în orașele de provincie din cauza alimentelor GM și

a poliției care inhibă marșul de protest o voi face pentru bărbații gay din Arabia Saudită, din pricina tatălui meu – neobosit profet al materialismului Richard Dawkins, ești și tu responsabil, cu gena ta gena ta gena ta ta egoistă! din pricina muzelor mele poetice deșănțate și

pentru că „un foc îmi arde-n cap”⁹ cap cap cap o voi face ca să răzbun ce nu e nu e nu e de răzbunat pentru tinerețea și nevinovăția de după gratii din

Guantanamo Bay Qandahăr Bagram Diego Garcia Islamabad

Cairo Kabul Basra Rabat

(din aripi bat: sper ca măcar dumnezeul vostru să existe) din cauza ofițerului SS care are acum 90 de ani și

trăiește înconjurat de nepoți în căsoaia lui din Florida

o voi face pentru cei singuri

pentru cei înfometați
pentru cei neiubiți și necăuți
pentru Anna Politkovskaia o voi face și fiindcă inima mi-e contorsionată ruptă-n bucăți
de nereconciliat din pricină de Oxford Street din pricina vârstei plăcerii fără limite și
a vârstei obiectelor de posedat o voi face din cauza liniilor Easy Jet care transportă
familii în vacanțe la pachet și
a sex-turismului în Cubathailandamoldova o voi face pentru că sunt unul dintre ei
sunt parte din tot tot tot tot ce se petrece trece rece ce e... din cauza fericirii futele
în numele adâncimilor dificile Chile – Pinochet
pentru că inima mea e blocada din Gaza și mintea mea – un delfin adus la mal
înecat cu petrol pentru speciile de păsări și fluturi ce dispar în tăcere o s-o fac pentru
că și Dumnezeu și diavolul spun că trebuie s-o fac fac fac și în numele frumuseții
prăpădite de pe fața pământului – o – s-o — fac – o voi duce până la capăt din pricina
tuturor zgomotelor asurzitoare din lume a indiferenței profilactice lapte de mamă scurs
dintr-un sân împușcat, a gloanțelor declanșate de mâna unui om spre inima altui om în
numele tuturor vocilor care imploră *și și și și și* în numele durerii în plină avansare, *și și
și și șș, șșșș, șșșșș- •*.
o voi face fiindcă
dragostea mea e manipulare dragostea mea e talent e previziunea vremii — e
mișcare forțată în loc cu aripile subdezvoltate trunchiate autodevorate dragostea mea
se târâie în pace pe suprafețe netede de suflet. Imorală.
dragostea mea e strategie, pură răutate
vrăjitorie necinste
e făcută anume ca s-aducă în lume durere
se hrănește din autoritate se hrănește din control nu știe bucurie mai mare decât
de-a poseda tot și toate dragostea mea e artificiu suprem
fericire medicinală prefabricată și-antiseptic încapsulată între trecut și prezent –
nimic mai mult decât un prezervativ într-un act sexual
concepută în laboratoarele de speranță modificată genetic e menită să
supraviețuiască pesticidelor emoționale și schimbărilor climatice sexuale
șirag de perle de plastic la gâtul dimineților dificile arată mortal
dragostea mea e greu de dezintegrat.
în ochii celui care iubește – nisip
mătase – sub tălpile celui iubit.
O, Doamne Dumnezeu care încă mai crezi în mine și în care am încetat de mult să
mai cred, ajută-mă să trec de partea cealaltă repede și fără lacrimi fiindcă sunt laș și
neputincios. Fă-mi drumul neted și anonim, fă-mă să fiu ușor uitat și șters de pe fața
pământului fără urmă. Ține-mi inima încă bătând în palmele tale mari, bătucite de
muncă și incapabile și sufl-o cu suflarea ta arzătoare până când se risipește în aer ca o
păpădie. Fă-mi apoi la revedere cu mâna ta ce tremură și iartă.

Martin

Nici nu știu de unde să-ncep să-ncerc să-nțeleg. Testamentul ăla moral ca un
pansament antiseptic peste rana pe care urma să ne-o provoace... bună parte din
poemul ăla sună ca un fel de manifest împotriva nedreptăților din lumea asta, manifest
în care, fără dubiu, credea cu sinceritate, însă nu sunt convins că fundamentalismul
secular și modificările climatice pot până la urmă să constituie cauza unei nefericiri
atât de adânci și personale încât să ducă la sinucidere. Sună fals, adevărat în abstract,
ca filosofie să-i zicem, dar artificial ca justificare intimă. Sună ca o listă de slogane, ca
o pagină de web a unui ONG.

A ales doar piesele de puzzle negative dintr-o imagine frântă a lumii și, nereușind să
completeze panorama de ansamblu, s-a lăsat copleșit de nepotrivire, de fractura
„jocului”. În

prima parte a scrisorii ăleia Martin vorbește despre incapacitatea de a iubi. Mă
gândesc că poate aici se ascunde adevărata cauză. Nereușind să iubească (sau

considerând că ratarea în relație după relație nu poate fi decât rezultatul firesc al neputinței lui de a extinde dragostea către un alt individ – ceea mă surprinde în cazul lui; Martin deținea o inteligență emoțională de excepție), a încercat poate să-și redirecționeze energiile interioare spre lumea exterioară resimțită ca o abstracțiune, un concept filosofic ce trebuie înțeles, diseminat și reasamblat. Un fel de ricoșeu emoțional. Din nou, din imaginea completă a jocului de puzzle îi lipsesc piesele de legătură: conjuncții ale speranței, cratime ale miracolului, scurtele interjecții ale bucuriei.

Există nenumărate metode de a te spăla pe mâini. A te spăla pe mâini de nefericire. Unii se îmbată, alții își iau lumea-n cap și se duc cât pot de departe. Alții scriu poezii, citesc în neștire sau se proțăpesc în fața televizorului. Alții se căsătoresc. Ce știu eu?

Pentru mine procedura e cât se poate de simplă. Trebuie să mă implic în ceva important, universal, serios și nepersonal. Când eram la liceu, mă duceam cu Mircea la Observatorul Astronomic din Romană. Acum am alte strategii.

N-am mai dormit de trei zile. Și înainte de asta doar câte trei-patru ore pe noapte. În momentul în care adorm, încep să-l visez pe Martin. Plonjează-n gol de pe stânca aia. Iar și iar și iar, până mă trezesc. Dacă nu-l visez pe Martin, visez ca sunt în Bagram. Sunt torturat sau torturez, depinde. Uneori sunt tatăl victimei, alteori fiul tortionarului. Uneori mor, alteori ucid. Azi-noapte am stat pe net și-am căutat tot felul de prostii. Pe urmă m-am masturbat. Apoi mi s-a făcut milă de mine. În cele din urmă mi-am deschis căsuța de e-mail. Primisem o invitație de la Romanian Cultural Centre pentru o prelegere despre revoluție a doua zi. Dennis Deletant. M-am dus, evident. Spălare de mâini.

Cu cât ascult mai mult, cu atât sunt mai puțin impresionat, doar că în public se află un tip ciudățel care zice că e unul

dintre primii revoluționari din Timișoara. Toți se poartă cu mânuși cu el. În pauză organizatorii îi tot întind platouri cu tartine cu somon afumat și fursecuri. La sfârșit, cum n-am chef să mă întorc prea repede la cămin, unde sigur m-aș cufunda în depresie, rămân să mai socializez. Revoluționarul e și el pe-acolo și până la urmă, când lumea s-a mai rărit, ajung să vorbesc cu el. Îmi zice cum a fost cu Lâszlo Tokes, cum s-au strâns oamenii să protesteze și-au refuzat să plece, ce se spunea la megafoane, când au venit soldații, despre numărul de morți și răniți, gropile comune de la marginea Timișoarei, corpurile incinerate ca să nu rămână urme. Îl întreb dacă a fost un moment anume când a simțit ura directă față de comuniști înainte de revoluție, dacă a fost vreun incident personal care să-l ațâțe. Din câte știu, Victor Preda făcea parte din clasa muncitoare, fără educație, fără genealogii „tarate”.

— Poate când m-au băgat la închisoare doi ani de zile pe-o nimica toată. Asta nu se știe, vezi? Lucram la o fabrică de încălțăminte și-ți dădea voie să-ți faci o pereche de pantofi din resturi de materiale dacă rămâneau pentru uz personal. Mi-am făcut la un moment dat și eu niște pantofi și, pentru că mi-au ieșit prea mari, am încercat să-i vând. Și cu asta m-au prins și m-au trimis la pârnaie. Doi ani din viața unui om pentru o pereche de pantofi din resturi de material, înțelegi?! Atunci cred că am început să-mi pun problema în mod serios. Ce fac ăștia cu noi? Se joacă cu viețile oamenilor cum le vine...

Pe urmă îmi spune că a venit în Anglia să facă bani, fiindcă are nevastă și-un copil în Filipine pe care trebuie să-i întrețină.

— Mi-a fost imposibil, continuă pe ton de justificare, să mă mențin pe linia politică și nici unu’ din ăia nu sunt – care dau din coate tot timpul ca să-și facă loc. S-au descotorosit de mine destul de ușor. M-au trimis mai întâi în Polonia diplomat, mai apoi în Africa de Sud. Mă gândesc și că poate voiau să aibă ei teren liber să măsluiască faptele cum s-a întâmplat atunci, adică, la revoluție, că poate știi... acumă bagă povestea cu lovitura de stat organizată de americani și alte alea. Spoială. Nimic adevărat. Eram doar noi, românii, care nu mai suportam.

O iau pe jos spre cămin. E al dracului de frig în noaptea asta. Mă simt aiurea rău de tot. Îmi trec prin cap tot felul de scenarii stupide – dac-ar fi s-aleg, ce-aș alege: să fiu

soldat american în Bagram sau civil afgan dispărut prin extrădare specială tot în Bagram? Chiar dac-aș fi soldat american, îmi spun, n-aș fi în stare să-i torturez p-ăia. Dar de unde pot fi sigur? Poate e ceva intrinsec naturii umane. Poate, atunci când toată puterea e de partea noastră, iar cel din fața noastră e total vulnerabil, poate ăsta e instinctul: să-l lovim. Nu e exclus ca cruzimea să fie instinctivă, ca foamea, ca sexul. Mă hotărâsc să mă opresc într-un club din Soho. Forfotă, promiscuitate, postmodernitate. Adică fix ce-am nevoie în seara asta.

M-am lins cu un irlandez bătrân, genul *sugar daddy ex dandy* – mi-a plătit cocteil după cocteil, dar nu mi-am pus-o cu el până la urmă. Habar n-am de ce. Poate fiindcă nu mi-a fost clar de partea cui e caritatea

.(6) mine is not: *what kind of spring is this/ where there are no flowers?*

M-am decis să mă duc. Deși mi-aș fi dorit ca Anne să aibă ceva mai bun de făcut decât să îi organizeze zile de naștere lui Martin.

— Vine și Ravi, știi? (Vâclav, pe tren)

Nu știam.

— Și Julian...

Băga-mi-aș! Aveam chef de Ravi, nu de Ravi + trecutul lui amoros. Dar asta n-ar trebui să mai conteze în contextul de față, când memoria lui Martin e personajul principal.

Lostwithiel e ud. Plouă de-o săptămână și nu mi-am luat cu mine bocancii de nămol. Azi-dimineață ne-am peregrinat pe la St. Bartholomew să le-arat cristelnița, că le-am spus că-i plăcuse lui Martin. Pe urmă ne-am oprit la un pub să mâncăm și-am fost cuminți, n-am băut, nu ne-am luat la hartă, ca de obicei. De fapt parcă nici nu mai are vreun sens să te cești cu ăștia, cu aroganții de la Arrogant Press, când nu mai e Martin. Parcă nu mai are sens să convingi pe nimeni. Anne a adunat niște frunze din grădina bisericii și și le-a pus în păr. S-a schimbat. I-au rămas ochii triști parcă pentru totdeauna. Și bate la cap pe toată lumea să-i povestim cu detalii tot ce-am făcut sau am vorbit vreodată cu Martin. Nesimțitu' de Julian cică avea niște cărți împrumutate lui Martin și le vrea înapoi. Am votat toți unanim să nu i le dăm. S-a calmat.

Cenușa i-a fost împrăștiată în Tamisa. Mai bine. Aici, în Cornwall, nu te poți gândi la el decât viu. Anne și Andy au făcut ieri un car de prăjiturile, tartine, căcaturi. Ne îndopăm, ascultăm tot felul de muzici, ne uităm pe poze, trăncănim, bem (cele opt sticle de Bordeaux vechi de jumătate de secol). Ce altceva să facem...? Ce idee tâmpită să ne strângem de ziua lui...!

— Ce-a făcut Martin... să-și ia zilele... zice Ravi la un moment dat. E nevoie de atâta curaj, de atâta putere ca să faci așa ceva... de atâta viață... Și totuși, toată forța asta se întoarce împotriva ei însăși, ca să-și pună capăt...

Restul tăcem. N-avem ce să spunem. Anne însă are. Rostește cuvintele aproape în șoaptă, rar și cu ochii închiși:

— *Bringing it all to a close... ending...* Cumva, dinspre partea lui, poate arată ca și cum ne-a lăsat pe toți în urmă, închiși într-un mormânt, persistând în gesturile noastre zilnice morbide... Noi în interiorul unui mormânt imens, larg cât toată lumea... el în afara lui, salvat, liber, dar singur. Noi înăuntrul minciunii, el de partea cealaltă, unde minciuna se sfârșește. Și totuși, nu e nici un adevăr care să-i ia locul... nici un Rai, nici o Nirvana, doar spațiu exterior, în afara minciunii...

Apoi tăcerea se umflă la maximum, iar când în sfârșit plesnește, din ea se scurg particule fine de tristețe ce se-așază cuminți pe unde găesc o suprafață vie. La un moment dat a apărut de undeva desenul cu Martin făcut de Vâclav acum vreo doi ani. Cel în care Martin stă dezbrăcat pe un scaun înalt de bar. Suspendat în aer... îmi dau lacrimile instantaneu fără să mai am timp să mi le controlez. Totul, totul în imaginea omului ăștia, privirea concentrată de parcă ar vrea cu tot dinadinsul să priceapă ceva de neînțeles, tălpile mari, desculțe, prea mari, burta ușor proeminentă, ne-sexy, penisul lălău ce-i atârână peste marginea scaunului, umerii lăsați, până și coșul pieptului adâncit și umbrit de firele de păr, toate detaliile astea mi se par insuportabil de triste, nedrept de triste. Simt durerea în mod fizic, în plex, ca o febră musculară. Și

în mâini: mi se scurge spre vârful degetelor și-mi încheagă sângele. Durerea adevărată nu poate fi decât fizică, simțită la nivelul organismului, psihosomatică. Restul e labă. Asta cred. Acum, mai mult ca oricând simt nevoia să-l strâng în brațe pe Ravi. Se ține însă la distanță. Evită să-mi întâlnească privirea

.Anne a găsit o casetă pe care Martin s-a înregistrat citind câteva poezii din primul lui volum'. O pune-n reportofon. Ascultăm și ne destrămăm încet fiecare în propriul praf:

String Theory

I turn on my computer to play second life I play it for the first time for the first time in my first life. I shall sniff the footprints of young stags till the morning bangs on my door Bang! Here's an emo boy. Boy! I ivanna cover that emo boysleeping nearby with cyber leaves and sing a lullaby with my cyber lips:

*sleep deep, you creep,
fall softly in a void of feathers
put the hash and the rope on a velvet cloth
sleep the sleep of a moth
have the dream of a beam
of light*

sleep deep or don't sleep. Leap instead and shriek in vain I crumble into misshapen edges and I wait. I wait in tatters like bait at the end of a fishing line for my wings to grow for my head to glow for my cyber erection to come and then go; the flesh that is tattooed by the touch of a hand the druggy owls of bitter wisdom the pace that is sunft like the falling of rain are also mine I Otimes uneasy dizzy whizzing around within the walls of my fictional shrine. Dine unth me tonight, stranger, let us not fight don't die dine don't fight light up the relapse into

London is kissed by youth drunken unto artifice all of us squatting the strong, disarming edifice of bliss; under the moon, sex is never too soon under the moon u>e carry on partying NOT singing NOT dancing NOT daring but silently begging.

2, 3, 4 particles as tiny as photons flow freely to join one another in a Chemical romance they dance. WE. me & thee – some convex, some concave-fucking. That's the music which

1. *Methods of Enhanced Interrogation*, Martin Boswell-Harper, Arrogant Press, Lostwithiel, 2008.

is mute, the latighter which is loud. The brains are tuned to epiphanies my epiphany is one of a tip of an arrow I'm a tip of an arrow piercing st. sebastian's thigh. I cry. He doesn't complain. „Good bye!” he says. „And thank you.” His story is at an end. Mine Is Not. Mine Is Not. Mine Is Not. Mine Is Not. Mine Is Not.

Închid ochii și încerc să mi-l imaginez în mijlocul camerei, legănându-se de pe un picior pe altul înainte și-napoi. Își ține hârtiile în stânga și cu dreapta trasează figuri imposibile prin aer, în ritmul acut, veloce și fracturat al lecturii. Următorul poem sună ca o rugăciune. Vocea pe reportofon e șoptită:

allow the waters to calm down let the sea anemones hold their breath. fluorescent plankton lead the way up to unfil-tered light. disturb not the banks of jelly fish – our daily necessary gestures — our clarified peace, transparent and simple, keep the waters so still that the osprey can see all the way down where not having his vantage point ourselves we cannot always see. let the seagulls feast on remains of our anger the splintered wreckage of resentment now drifting with the currents. let the mornings which follow come speech-lessly in order uncovered. the algae of souls – exhausted shall rest trusted together

carried back and forth by familiar waters. and the reefs of disquiet each demented coral, ossified and asleep – let their fingers not grasp not lure not demand nor feed from our flesh when aroused.

let the waters calm down invite the blue whales to hold our madness in their mouth hold it tight for a while. our rage – let it settle, go down like a sunk ship and sharks—

may they lose their hunger.

Acum e liniște. Adică nu e liniște, cineva a pus un CD, doar că nu mai zice nimeni nimic. Lumea e chiar obosită, e deja târziu, spre dimineață. Am ajuns să ascultăm tot felul de porcării ca Snow Patrol, AFI și Muse. Plus c-aveam fiecare câte-un *trip* la activ. Îmi aprind o țigară cinstită și încerc să-i

prind privirea lui Ravi prin fum. N-am apucat să vorbesc cu el între patru ochi. Mă evită. A trecut aproape un an. Între timp i-am scris doar câteva scrisori, atâta. La care nu mi-a răspuns. Când i-au împrăștiat cenușa lui Martin, n-a venit. Vreau să-l trag după mine afară de-aici, dintre sticlele astea goale, departe de tristețea asta compactă. Vreau să-l duc într-un parc sau într-o gară și să-l fut. Pe urmă vreau să țopăim împreună de mână pe străzi, fără țintă, în mijlocul nopții, și să ne hlizim. Vreau să ne desfacem cămășile unul altuia și să ne lipim urechea de pieptul celuilalt.

— Și tu, Ravi? Am auzit că ești pe undeva prin Devon. (Julian. *Fticking* Julian.)

— Dorset, răspunde Ravi.

— Ce-nvârți pe-acolo?

— Nu mai învărt nimic. O să plec în curând. Mă-ntorc în India.

Am ieșit rapid din casă. Afară. În noapte. Unde încep să gâfâi după aer.

Gândește-te la cer..

.maria

Everywhere an excess of dreams, of forebodings, of art forms...

(Ben Okri)

(1) glaspapir

1—O să câștig.

— De unde știi? o întreabă Dorian amuzat și-i întinde biletele de tombolă.

— Întotdeauna câștig. O să câștig și de data asta.

Maria împăturește cu grijă biletele și le plasează în geanta de piele de crocodil care-i atârnă pe umăr. Zâmbește. Dorian zâmbește și el. În jurul lor lei, căluți, trăsurile, mașini de pompieri, lebede, bărcuțe, ambulanțe se învârt din ce în ce mai repede. Zboară toate încoace și-ncolo peste capetele lor, în toate direcțiile.

Asta era pe la-nceput. Da. Trebuie să fi fost chiar în vara aia, imediat după nuntă. Chiar în dimineața aceleiași zile în care Maria a declarat în camera de hotel:

— Mai mult de-atâta nu se poate. Mai mult de-atâta nu poate nimeni să fie fericit.

— Crezi?

— Dacă rămânem nemișcați așa cum stăm acum... (erau amândoi lungiți în pat, dezbrăcați și înveliți cu soare) ...dacă rămânem fix așa... crezi că o să dureze?

— Fericirea îndură mișcare.

— Și timp?

— Uneori și timp.

Voci de copii în drum spre bălci se-auzeau de-afară. Pescăruși. Marea. Tot tacâmul.]

4 mai 2009

Acoperișul are o gaură mare în el, chiar deasupra patului, pe unde poți zări cerul. E o noapte senină, cu puzderie de stele. Luna nu se vede, dar știu că e aproape plină, pe undeva pe după vreun zid. Dorian doarme în liniște. E cel mai fericit bărbat de pe lume pentru că ieri la ora 10 dimineața s-a căsătorit cu mine. Rochia mea de mireasă zace ca o jivină golită de miez pe un scaun. Eu, miezul crud și decorticat, stau lungită sub plapumă lângă un bărbat frumos, dezbrăcat și mulțumit. El e cel cu care o să înot pe sub ape în căutarea recifelor de corali, cu care o să aterizez pe planete neștiute la capătul celălalt al cosmosului, cu care o să străbat zilele, lunile, anii și la sfârșit o să mă uit înapoi exact la clipa asta, o să ne văd pe amândoi aici, în hotelul ăsta de cinci stele din Siracusa, prin mîzga ce s-a acumulat între timp o să ne văd cu corpurile tinere înnodate strâns, înfășurați calduț în noapte și-n plăcere. Simt deja nostalgia pe care o s-o simt atunci, când o să fiu bătrână. Mi-e deja dor de clipa asta, de parcă aș fi lăsat-o în urmă cu cincizeci de ani, deși sunt încă aici, în miezul ei, și noaptea nunții încă nu s-a sfârșit.

De pe pereți începe să se scuture varul. Mai întâi încet, spulberat de o adiere ușoară. Apoi patul începe să trepideze și tencuiala să cadă prin colțuri. „Cutremur” îmi trece prin minte. Erupe Etna. Și, cu cât mi se face mai frică, cu atât se zgâlțâie pământul mai tare. Repede, să-l trezesc pe Dorian să fugim. Sar din pat, îl trag și pe el și o luăm pe scări în jos, amândoi în pielea goală. Ușa de la intrare s-a năruit sub moloz și Dorian o ia înainte să spargă o fereastră ca să putem ieși, între timp aud o voce într-una dintre camerele de la parter. „Mai e cineva aici”, îmi trece prin minte. Trebuie să-i spunem să fugă. Deschid o ușă și în colțul încăperii e Dorian tot dezbrăcat, chircit lângă pat. Își ridică ochii la mine și șoptește:

„Ajută-mă, nu pot să mă ridic. Mi-am frânt un picior”. Îl ajut să se târâie până pe culoar, unde ne întâlnim cu Dorian care a spart fereastra, „Haide, grăbește-te, ce faci?!”, apoi dintr-o altă cameră iese Dorian care mă apucă de braț și mă trage după el, „Să coborâm la subsol, să ne ascundem acolo până trece totul”. La subsol e Dorian cu fața plină de sânge, mă imploră să-l ajut, l-a lovit o grindă căzută din tavan. Tot hotelul se umple încet-încet de Doriani care mă imploră să-i ajut sau încearcă să mă ajute să scap înainte să se năruie casa-ntreagă peste noi. Toți sunt frumoși și dezbrăcați și au nevoie de mine. Toți mă iubesc pentru că sunt acum soția lor. În tot acest timp, pereții cad unul după altul, tavanul se prăbușește, dulapurile o iau din loc izbindu-se de paturi, vocile mă strigă, mă roagă, stelele încep să cadă una după alta ca niște pene ușoare de păsări albe. Una mi se oprește în palma deschisă și e decu- pată-n hârtie. Să ies, o să fiu îngropată aici sub ziduri dacă nu ies acum! Dar trebuie să-l ajut și pe Dorian să iasă, trebuie să-l salvez și nu știu care dintre toți e cel adevărat. O clipă mi-am ridicat ochii spre gaura din tavan și-am văzut rochia mea de mireasă care scăpase, o luase-n sus fără cap și brațe printre stelele căzătoare de hârtie și zbura fără să privească înapoi. Am simțit că mi-e frig. Am început să tremur.

Ar fi trebuit să scriu aici mai demult despre visul ăsta pe care l-am avut în noaptea nunții. N-am scris niciodată despre el pentru că am preferat să-l uit. Au trecut aproape doi ani și nu l-am uitat. Mi-l amintesc mai bine decât noaptea nunții în sine.

17 mai 2009

În bucătărie am oale de tot felul și farfurii albe ca zăpada care nu se vor sparge niciodată, căci sunt antișoc. Vor dăinui secole de-a rândul, poate milenii. Nimic din ceea ce mă va distruge pe mine nu le va distruge pe ele.

26 mai 2009

Nu știu cum am ajuns să simt asta, nu știu de unde vine. Dar e clar că mă copleșește uneori. E chiar aici, pitită sub neuroni, un aurolac sub un pod. Când simt că se-apropie,

capul mi se umple de noroi. Și aerul din plămâni nu mai vrea să iasă, se mucegăiește pe-acolo, printre alveole, și mă simt amețită și furia dinăuntru e o piatră care lovește în carne vie. I-am dat și-un nume – „gelozie retrospectivă”. Unul dintre personajele lui Julian Barnes, am aflat zilele astea, suferă de același sindrom.

10 iunie 2009

Azi-dimineață am descoperit două lucruri, în succesiune.

1. o urmă băloasă de limax pe covor. Pe unde naiba o fi intrat azi-noapte în sufragerie?

2. ce-a căutat Dorian pe net aseară cât am fost plecată. (Am ieșit cu Sarah să mă bată la cap cu problemele ei, ca de obicei.)

Dorian a intrat pe YouTube și s-a uitat la vreo trei filmulețe sado-maso.

Dacă e să fiu sinceră, m-am simțit înșelată. Adică nu înșelată, pentru că și eu mai caut chestii din astea câteodată pe net, doar că nu chiar așa de aiurea. Și am grijă să dau *delete* la *search history*, din bun-simț. M-am simțit mai degrabă dezamăgită, ăsta-i cuvântul. Sexul poate fi și inteligent, și sofisticat, de ce-are el nevoie de varianta lui stupidă și vulgară? Mă gândesc că poate-așa sunt bărbații, mai tembeli, mai primitivi,

se mulțumesc cu mai puțin. Deși Alex, de pildă, nu era așa.

Ce aiurea! Pentru asta am venit eu aici, după el? Pentru o imaginație erotică banală pe care o poți tasta începând cu www pe net și ți se servește pe tavă ție, ca și la mii de alții ca tine? Pentru niște proaste boite și gătite-n vinilin lucios care nu știu să-i trateze pe bărbați decât ca pe niște gunoaie?! Poate știu ele ce știu. Poate merită să fie tratați așa.

I— De ce-ți tot cumperi cărți din astea de teoria eresului? a întrebat-o o dată Alex, acum vreo patru ani. Parcă ești obsedată sau posedată, i-a spus altă dată, când ea arunca în el cu citate din cărțile alea.

— Vreau să-nvăț să iubesc. Vreau să mă pregătesc pentru când o să mă îndrăgostesc. Să știu ce-am de făcut, să nu mă ia pe nepregătite, i-a răspuns ea mai mult sau mai puțin serios

.Erau la început de tot

— Păi, te-nvăț eu...

Mai târziu, aproape de sfârșit, el i-a spus că problema ei esențială e că nu poate iubi și că de-asta încearcă să compenseze cerebral cu toate teoriile ei amoroase. Ea s-a supărat și i-a închis telefonul și și-a spus în sinea ei că avea dreptate, știuse dintotdeauna că nu e el, că nu pe Alex îl aștepta.

] (2) jocul fricii

15 iunie 2009

Când eram mică, împreună cu prietenii mei organizam jocul fricii. Grădina bunicilor, enormă, plantată cu pepeni, viță-de-vie, porumb, mărar, pe care o cunoșteam în detaliu la lumina zilei, devenea o gură de monstru plină cu alți monștri mai mici pe timp de noapte. Ziua puneam o păpușă în fundul grădinii și la miezul nopții trebuia să mergem să o recuperăm de pe omușorul din gura monstrului. Ceilalți copii au reușit cu toții. Cel puțin o dată s-au întors victorioși cu păpușa în brațe, iar eu n-am putut să-mi înving niciodată frica. Mie mi-a fost cu consecvență imposibil să mă expun la pericolul pepenilor și-al frunzelor tăioase de porumb pe timp de noapte.

Acum mi se pare că joc același joc cu Dorian. Că, deși îl cunosc pe timp de zi, sunt familiară cu toate elementele care-l compun, noaptea devine o grădină întunecată și populată cu demoni pe care trebuie s-o străbat înfricoșată. Poate ar trebui să-mi iau inima-n dinți măcar o dată.

20 iunie 2009

Azi e sâmbătă și se împlinesc doi ani de când ne-am căsătorit. Dorian s-a trezit pe la 7, a cotrobăit prin dulapul de la parter, l-am auzit iritată cum troncănea, și-apoi a reapărut în dormitor îmbrăcat în vrăjitor. Cică el poate să-mi îndeplinească orice dorință și-are și-un cadou pentru mine.

I-am zis s-aștepte să mă spăl pe dinți mai întâi.

[Dorian a văzut-o primul pe ea. Stătea proțăpită în fața *Regelui nebun*, exact în locul unde, cu o oră înainte, se oprise

și el. Dacă avusesse vreodată o reprezentare clară a lui Lear în minte, asta era – regele difuz, transparent, topit în culori întunecoase, o umbră speriată căutând adăpost lângă un zid gol. Fata care privea tabloul lui Corneliu Baba însă nu stătea cu mâinile adâncite în buzunare și cu spinarea adusă, cum stătuse el. Era dreaptă ca o riglă și ținea în mână o mapă deschisă în care își făcea însemnări. Nu putea să-i vadă bine fața. Îi era pierdută în părul negru și sărmos. Din spate arăta de fapt ca un băț de artificii, subțire, înaltă și fără pic de forme, cu șuvițe răzlețe și crețe explodându-i din clăia neagră de păr.

Lui Dorian i-a trecut așa prin minte, într-o doară, un fel de flash ca o senzație de deja vu. Îi vedea pe amândoi – ea cu spatele la el și cu fața la rege și el cu haina lui cu multe buzunare și geanta pe umăr, cu gâtul întors spre ea, privind-o curios, de undeva dintr-un viitor oarecare, cocoțat pe creasta anilor care trecuseră între timp. Și-a mușcat buza de jos și flash-ul s-a stins. Îi mai rămăsese din el o senzație cicălitoare că se afla la începutul unei povești. Agățase țipe prin tot feluri de locuri — cluburi, trenuri, săli de

teatru, galerii, o dată și-ntr-un lift între etajele doi și șase, însă niciodată în fața regelui Lear. Niciodată cu martori de asemenea rang. S-a hotărât să plece, oarecum resemnat la gândul că între el și domnișoara respectivă puteau fi mai mult de douăzeci de ani diferență, când a auzit-o pe țipă boscorodind ceva în română de una singură. Murea de curiozitate să știe ce-a spus. Nici nu s-a mai gândit ce *opening line* să aplice, s-a dus și-a întrebat-o pur și simplu ce spusese.

— O prostie. Ziceam că seamănă cu El Greco.

Și-așa s-a întâmpat.]

— Ei, te-ai hotărât ce dorință să-ți împlinesc?

Pălăria conică de vrăjitor îi acoperea fruntea și de sub ea ochii îi scânteiau mai verzi ca niciodată.

— Da. Vreau să acceptți că arta figurativă e cu mult mai interesantă și mai valoroasă decât toate experimentele conceptuale cu sticle de plastic și pastile, becuri și cearceafuri pline de spermă.

Dorian a râs scurt, a sunat ca un scâncet.

— Experimentele cu sticle de plastic și becuri sunt tot artă figurativă, ți-am mai explicat. Doar că realitatea care figurează î

nele e mai puțin recognoscibilă în contextul în care e plasată. Dar accept, Hieronymus Bosch e mai bun decât Damien Hirst, na! Ești mulțumită? Și-acum cadoul... Un weekend pe Coasta de Azur-

29 iunie 2009

[Dorian și-a luat liber de la lucru. Șeful lui n-a fost prea greu de convins. Oricum Dorian face mai mult ce vrea el la serviciu, ia decizii de unul singur, lucrează când și cum are chef și niciodată n-a făcut vreo greșală. *Born to deal* - un dealer de artă înăscut. E de fapt o piesă indispensabilă în edificiul ACE¹⁰, din care cauză nu i se pot refuza capriciile mărunte. S-au cărat de joi seara pe Coasta de Azur să se fută și să vadă ce și cum cu proprietățile imobiliare prin zonă.

Sâmbătă a fost zi de lucru intens, aproape fără odihnă. Pulpe-au sclipit de uleiuri parfumate, bicepși au sclipit de transpirație, tălpi goale și încordate, genunchi zdreliți, sâni, degete care prind, degete care freacă, ochi încețoșați, brațe prinse-n luptă corp la corp, cătușe, o eșarfă prin care nu se vede nimic, un animal care imploră, o spinare arcuită, un fund ridicat, o mână peste o gură, un genunchi peste o erecție, ritmul de tobe pe CD player, bătaia de inimă în prim-plan, întrebări, răspunsuri găfâite, semne de exclamație, sfârcuri de piatră și valuri valuri de fum, ceață, aburi etc. Relativ OK. Ca performanță mă refer. Ca imaginație erotică — niște diletanți.]

Ne-am petrecut aniversarea de doi ani pe Coasta de Azur. Ne-am hotărât să ne luăm o casă de vacanță pe-acolo. Am văzut vreo cinci proprietăți care merită. Vom vedea. A, și-am experimentat sexual.

16 iulie 2009

Zece chestii care mă irită la culme la el și pe care n-am să le tolerez în vecii vecilor. Pretind reformă, au ba — declar război:

1. Nu citește decât vreo trei-patru cărți pe an.

2. E vitezoman. Conduce ca un nebun.

3. Îi place pornografia (asta nu mă irită din considerente morale, ci estetice).

4. Își împrășteie prin casă toate țoalele când le dezbracă și uită să le mai adune. Le adună Sonia când vine. (Sonia e femeia care le face curățenie de două ori pe săptămână.)

5. Se supără când i se plătește cu aceeași monedă, ceea ce e un semn de ipocrizie. Și nu e în stare să accepte nici o critică.

6. M-a făcut de două ori proastă, de mai multe ori snoabă și o dată mi-a zis și că, dacă-l mai pălmuiesc vreodată, îmi întoarce una-napoi de nu mă văd. Halal gentleman.

7. Faptul că i-a scris lui Lucian Freud propunându-i să participe la instalația aia

¹⁰ Art Council of England.

monstru proiectată de conceptualii lui de rahat. Mi s-a părut un gest lipsit de proporții și arogant.

8. Se îmbracă de parcă e adunat de pe drumuri, deși are bani. Nu suportă țealele de firmă din principiu, cică.

9. Are nevoie să-l susțină toată lumea tot timpul. Nimeni n-are voie să nu fie de acord cu el.

10. Heather...

[Și, ca să păstrăm echilibrul, zece chestii care nu-i plac lui Dorian la Maria:

1. E geloasă și posesivă.

2. E predispusă la isterii mărunte/îi sare țandăra din te miri ce și cam des.

3. Cântă la violoncel ca o cizmă, mai bine n-ar cânta deloc.

4. I-a spart parola de e-mail acum o lună.

5. Folosește cantități inimaginabile de usturoi la gătit, ar pune usturoi până și-n budincă.

6. Se crede într-un scenariu din ăla stupid cu Lolita.

7. Nu e capabilă să înțeleagă arta conceptuală.

8. Are idei fixe și contrafăcute despre dragoste.

9. Se simte superioară prietenilor lui.

10. Își lasă toate hainele de-a valma prin casă și a colecționat tone întregi de fustițe, bluzițe etc., toate de firmă.]

Deocamdată.

25 iulie 2009

Azi am fost la măcelărie să cumpăr șorici și picioare de porc pentru piftie. Mama mi-a spus la telefon că numai cu picioare de porc poți s-o încheși, altfel se bleagă și nu e bună. La măcelărie s-au uitat cruciș la mine și mi-au zis că n-au așa ceva. „În țara asta picioarele și pielea de porc se aruncă, nu se mănâncă, domnișoară.” Așa că n-am cum să mai fac piftie.

Păi, cum să se mănânce picioare de porc în țara tinereții fără bătrânețe și a vieții fără de moarte?... Păcat că nu mi s-a resetat toată memoria, ca prințului din poveste. Trăiesc în miezul călduț al unei metafore. Și realitatea la care se referă e dintr-un alt text. „Spărgătorul de vise” m-a numit tata într-o scrisoare, urmare a unei convorbiri telefonice în care mă plânsesem de una, de alta. „Îți lipsește perspectiva de ansamblu.” Îmi lipsește?

Pe tata nu vreau să-l supăr. E un om bun. Bland și răbdător. Tăcut și retras într-o lume numai a lui din care răzbat uneori, aproape accidental, semne ale preaplinului. E genul de om cu care, dacă te afli în aceeași încăpere și nu spune nimeni nimic, nu simți nevoia să umpli golul, să zgândări liniștea cu vreo vorbă sau alta. Proiecții ale gândurilor lui umplu deja spațiul și mai devreme sau mai târziu te surprinzi și pe tine adâncit în propriile gânduri. Genul de om a cărui tăcere e contagioasă.

Compară asta, de pildă, cu natura de mascul alfa a lui Dorian. Cu exhibiționismul, vocea puternică și parada de opinii ale lui Dorian. Pentru Dorian, dacă tot am ajuns aici, eu reprezint reversul metaforei. Sunt tipa exotică, cu părul mai negru și ochii mai focosi decât femeile de-aici. */I child of the revolution.*

Ce șanse am să aflu cine sunt eu, prinsă între două metafore, aruncată în aer ca o monedă, când de unii, când de alții?

1 august 2009

Dragostea e unul și același lucru pentru toată lumea, în toate timpurile. La fel pentru grecii antici, la fel pentru francezii postmodemi. Pentru babe și pentru adolescenți. Pentru homosexuali și heterosexuali. Unul și același lucru. Când ne referim la diversele tipuri de eros, de fapt negociem practicalitatea iubirii și-atât.

[Maria, dragă, din partea mea, *fuck off*]

7 august 2009

Dorian a mai tras un panseu aseară, din seria „memorabile — © Dorian Holt”: „Prefer ura unei femei deștepte decât dragostea uneia frumoase”.

[Și eu.]

10 august 2009

Sunt singură până la sfârșitul săptămânii. Dorian s-a cărat la un colocviu în Glasgow. Nu înainte să-mi distrugă noptițele ieri după-amiază. Am plantat câțiva metri pătrați chiar în anul când am venit aici. Ca să-mi amintească de bunica mea, care avea jumătate de grădină năpădită de noptițe, crescute așa, din altruism – sălbatice, neplantate de nimeni. *Mirabilis jalapa*. Mici, plătând, timide, niște fete care nu se jucau decât toamna. Curcilor le plăceau noptițele și din această pricină mie nu mi-au plăcut niciodată curcile. Păsări rele, gălăgioase și lacome. Nu se putea negocia cu ele. Trebuia să păzesc noptițele de cum le dădea sfârșitul mugurilor, ca să nu le ciugulească urâtele alea. Nici mămața, care altfel avea autoritate asupra întregii familii, nu putea să negocieze cu curcile. Când a îmbătrânit și-i'a rămas singură, fără bunuțu, vorbea cu ele uneori, le lua cu binișorul sau se rățoia la ele, fără nici un rezultat. Curcile tot se găinătau fix pe potecuța dintre casă și bucătăria de vară. Nici când le-a tăiat aproape pe toate și le-a fiert în clocot, ca să se-nvețe minte, ultimei rămase în viață tot nu i-a păsat.

— Ce făcuși acilea, nesimțito? Ce-am vorbit noi? Nu ți-am explicat de mii de ori să nu te mai spurci pe potecuță? Fir-ai tu să fii de jigodie, Doamne, iartă-mă, că ouă nu faci, da' de găinătat toată ziua te găinățezi! Cât e grădina de mare și tu te găsiși să-ți faci nevoile tocmai acilea. Să stau după curu' tău de curcă să curăț, că altă treabă mai bună n-am de făcut...

Și dă-i cu mătura de nuiel și cu găleata de apă și curca se uita curcește la ea.

— Ei, ia să vezi ce-o să te tai io și pe tine zilele-astea, să te fac piftie, urato ce ești!

Curca dracului, știa ea că nu e bună de mâncat că era prea bătrână și prea ațoasă și nu-i păsa de amenințări. Își vedea de treaba ei mai încolo, pe după petunii, pe care de asemenea le ciugulea când i se făcea foame. Pe mămața o lăsa să bodogănească singură. Ce dor îmi e de mămața...

Până la urmă ultima mohicancă, cum îi spuneam noi, nepoții, a murit de bătrânețe după o viață aș putea spune „fericită” în care a clocit zeci de ouă, a mâncat sute de noptițe și s-a găinătat după pofta inimii, totdeauna pe potecuță. Bărbatul vieții ei a fost Ceaușescu. Un curcan de rasă bondoacă, negru, care se ținea țăntoș și care a sfârșit într-o oală sub presiune în preajma Crăciunului. Verii mei, Marțienii, îl botezaseră Ceaușescu pentru că era plin de cucurigu sau, mă rog, ce glăsuiesc curcanii când dau de audiență. Cât era ziulica de lungă.

— Nu poate omu' să stea tihnit la o cafeluță cu vecinele că-l apucă p-ăla cântatu' de nu te mai înțelegi om cu om.

Ca și Ceaușescu, care avea chef de discursuri de fiecare dată când aprindeai televizorul să vezi și tu un desen animat cu Lup Pagadi. Doar că pe curcan Marțienii n-au apucat să-l cheme pe nume decât o singură dată, că bunuțu a zis că ne aud vecinii și ne sesizează la partid. Așa că cică se refereau la el cu titlul generic de Tovarășul Curcan, deși știau cu toții care-i e numele adevărat. De-asta au și fost așa bucuroși când l-au văzut jumulit în oala sub presiune. Premonitoriu. Eu eram prea mică pe-atunci. Mi s-a povestit ulterior.

Dar asta e o cu totul altă poveste. Povestea care mă preocupă în momentul de față e legată de noptițele mele de-aici, din spatele casei, pe care Dorian s-a decis să le sape ca să planteze niște tufișuri. Au cică virtuți telepatice și, dacă le intri în voie, îți pot induce o stare de bine. Cum nu cred că am să mă împrietenesc cu ele, fiind responsabile de dispariția noptițelor mele, e posibil să facă uz de virtuțile lor ca să mă influențeze negativ, mai știi...

— Plantăm altele mai încolo, spre stradă, mi-a zis.

Ar fi trebuit să lupt pentru nopțițele mele, să le apăr. Și ce-am făcut eu în schimb? Mi-am făcut un ceai și l-am sorbi tîncet în timp ce-am privit din casă pe fereastră cum le distrugea el cu săpăliga. O lașă. N-am să le mai pot pândi niciodată, să văd exact când încep să se-nfoaie la căderea nopții, exact ca niște vise.

6 august 2009

Azi am lucrat toată ziua la portretul lui Dorian. L-am început acum un an și mai bine. Adică prima versiune, peste care cred că am pictat până la urmă tabloul cu un maldăr de aripi în care intră un tren ca-ntr-un tunel și la una dintre ferestrele trenului sunt eu-copil cu un balon de gumă de mestecat la gură. Între timp am mai renunțat la vreo trei versiuni de portret pe jumătate făcute. Asta, cea mai recentă, la care lucrez acum, o s-o și termin, orice-ar fi. Dorian e ciclop, ochiul verde e făcut din aripi de *green hairstreate*, o specie de fluturi foarte răspândită în Marea Britanie.

1. [*Green bairstreak* – *Callophrys rubi* – familia *Lycaenidae*, eu. Când zbor, am aripile maronii. Mă confund cu pădurea, cu străzile, cu toamna. Mă confund cu tristețea. Când obosesc, îmi strâng aripile ca niște palme în rugăciune și mă așez. Pe partea asta, a liniștii, a odihnei, am culoarea verde. De fapt, iluzia de verde îți aparține. Eu n-am decât o țesătură fină de filigran ce reflectă lumina în așa fel încât aripile mele îți pătrund prin pupilă, se dau o dată peste cap, ajung în fundul sacului și acolo devin verzi, îmi păstrez temperatura optimă fiindcă flutur din filigran astfel încât să prind soarele pe tobogane minuscule și să-l rostogolesc până la trup. Sunt un fluture bărbat. Îmi stabilesc cu mare atenție teritoriul și nu mai las pe nimeni să mi-l calce. Să mi-l zboare adică. Doar pe fete. Pe fete le urmăresc cu binoclul de după frunze și le atac cum le văd. Mănânc polen de ciulini și-mi plac și nopțițele, dacă le prind deschise. Mai demult am fost doar o larvă. Îmi plăcea să mănânc frunze tinere, muguri, niciodată vegetație matură. Aveam și tendințe canibale pe atunci. Între timp mi-am schimbat obiceiurile. Am crescut într-un mușuroi de furnici aflat într-un mușuroi de oameni, care se numește Londra. S-a spus despre mine că în copilăria timpurie m-am ținut o vreme scai de o frunză moartă de care mă legasem bine cu un brâu de mătase fină. Nu-mi mai aduc aminte. Spre deosebire de alții, care dorm în faza de ou, eu prefer să hibernez spre sfârșitul copilăriei. Dacă

încă nu m-am hotărât dacă să-i fac și pălărie de vrăjitor pe cap sau să-l las așa, cu părul de aur vâlvoi. Restul e ca în realitate. Gura cu buzele subțiri și nesenzuale, nasul perfect, de parcă ar fi fost retușat pe calculator, fălcile late și osoase. Urechi mari cu peri sârmoși crescuți dinăuntru. Perii din urechi o să-i fac tulpinițe minuscule cu floricele roz în vârf, nopțițele mele, care or să fie închise pentru că e zi, altfel fluturii din ochi n-ar mai putea zbura, fiindcă nu sunt fluturi de noapte.

Dorian zice că o pastînez pe Frida Cahlo. O să mă mai gândesc.

cineva mă deranjează, în timp ce alții tac chitic și mor, eu țip cât pot de tare și de cele mai multe ori îmi alung astfel dușmanii- Cine s-ar aștepta ca o larvă de fluture să zbiere?]

(3) spărgătorul de vise

10 august 2009

[Când îl vede de departe printre zecile de turiști ce mișună prin fața British Museum, așezat pe o muchie de ciment cu rucsacul între genunchi, așteptând-o pe ea — pe Maria, care, în urmă cu doi ani și mai bine, când s-au întâlnit ultima oară în București, avea părul vâlvoi și toți demonii sub control perspicace –, Alex i se pare un fel de piesă de puzzle dintr-un cu totul alt joc, pierdută sau forțată să-și facă loc în imaginea de ansamblu de acum din Central London. Rămâne o vreme pe loc, să-l privească de la depărtare. Vrea să-și pună o oarecare ordine în suflet, pripită, dar necesară, ca atunci când aștepți musafiri și cu cinci minute înainte îngrămădești toată dezordinea de prin casă într-un dulap. Închizi ușa dulapului, îți dai la o parte o șuviță de păr căzută aiurea și-apoi deschizi ușa cu zâmbetul pe buze.

Maria îl vede din nou ieșind cu pași grăbiți din chioșcul cu cărți de la Universitate, un hoțoman speriat, cu inima ca o fofârlează, de un eroism fără egal, cu reputația periclitată de capriciul ei. E cea mai vie amintire cu el: Alex fugind din chioșcul ăla cu *Cercul mincinoșilor* al lui Carriere sub haină, furată pentru ea. Cartea se află acum pe raftul ei, în atelier, unde pictează. E una dintre posesiunile ei cele mai prețioase.

Nu i-a trecut prin cap până acum, până să-l vadă așezat cu mâinile pe genunchi ca un școlar în mijlocul lecției, că cele două lumi din ea sunt incompatibile. A sperat că se pot ignora una pe alta, că pot decurge în paralel. Impactul are însă forța a doi meteoriți. Își trage răsuflarea și înaintează spre străinul

familiar cu pași cât poate de siguri. Și cu un zâmbet cât mai convingător.

— Salut, Alex!

Se îmbrățișează etc.

N-a putut sau n-a vrut să-l aștepte la aeroport. Întâlnirile la aeroport după atâta timp tind să fie măsluite, inevitabil siropoase. Mai bine să-l întâlnească aici, în mijlocul lumii. Au luat un taxi până la ea acasă, în South Kensington, și pe drum au reușit amândoi să schimbe replici neimportante. Echivalentul discuțiilor despre vreme, dacă există așa ceva în românește. Dorian nu e acasă. A sunat-o pe mobil să-i spună că e prins la nu știu ce muzeu până după 7. E abia 2 când Maria întoarce cheia în ușă și-l pofteste înăuntru. Au timp.

Nu i-a trecut prin minte un detaliu absolut esențial. A uitat că Alex locuiește încă în Grozăvești, în căminele Universității – masterand acum la artă barocă. A locuit și ea acolo un an și-un pic, până a apărut prințul ei pe-un cal occidental și-a răpit-o și-a dus-o în castelul ăsta al lui, pe care tocmai l-a deschis cu cheia. Căsoaia asta de pe Exhibition Road ca o burtă a unei creaturi vorace digerând perpetuu. Un rinocer printre alte sute de rinoceri din West End. Dar Măriei nu-i stă în caracter să perceapă idiosincrazii. Pentru numărul de camere, pentru fotografiile originale ale lui Walker Evens de pe pereți, pentru carpetele scumpe aduse tocmai din Uzbekistan, țesute de mâini de femei fără nume și moarte de mult, Alex e posibil s-o privească printr-un zid gros de sticlă tot timpul de-acum încolo. O s-o asocieze cu luxul ăsta. Și ea ar fi făcut la fel dacă era în locul lui. Ar fi făcut chiar mai mult de-atât. L-ar fi umilit, ar fi găsit ea metode să-l umilească și să restabilească echilibrul. Doar că Alex e făcut dintr-un cu totul alt aluat. Și-a depozitat rucsacul pe covor în sufragerie și-a înaintat spre raftul de cărți, aproape instinctiv. Draci, a uitat să scoată de-acolo albumele cu artă porno ale lui Dorian!

— Ale mele sunt dincolo. Cărțile în românește, vreau să zic, zice Maria, neștiind ce să zică.

Îi arată unde e baia, îl lasă să facă un duș, timp în care se învârtă prin jurul rucsacului cu gura lăbărtată de unde Alex și-a scos un schimb de haine. Îi ard mâinile. Ar vrea să cotrobăi

eprin bagajul lui, să-i inspecteze toate obiectele de îmbrăcăminte, toate tricourile noi pe care și le-a cumpărat în tot acest timp și ea nu le știe. Cât au fost împreună, niciodată nu mergea să-și cumpere haine fără ea. De fapt, pe cele mai multe i l-a cumpărat chiar ea de la *second hand* cu banii din bursă. Și el le-a purtat ca pe niște veșminte de împărat.

Aude apa de la duș cum curge și și-l imaginează dezbrăcat și cu arhitectura lungă și lălăie, cu țâțânii proeminenți, cu preșul de la intrarea din dreptul șoldurilor descâlcit și cu clanța ușii asmuțită ușor de la aburi. Maria își mușcă buza de jos.

I-a adus cadou un album cu Samuel Palmer.

— Cred că eram un fel de disident erotic într-un regim totalitar al convențiilor, deși la vremea aia nu m-aș fi descris așa.

Sunt acum cocoțați pe terasa de la ultimul etaj al Tate Modern, două zile mai târziu. Măine, luni, Alex are bilet de întors. Maria i-a cumpărat un poster cu *art brut* și-o cafea.

— Ce vrei să spui? o întreabă el surprins.

— Adică mă intrigau indivizii care nu corespundeau normelor de reciprocitate dintre ce e de iubit și ce se iubește.

— Să zicem...

Alex nu pare prea convins.

— Ce-ncerc să spun e că la vremea respectivă mă simțeam atrasă de genul de indivizi care nu puteau fi înscriși într-un prototip. Care refuzau participarea la discursul oficial. Urâți dinamici și cu simțul umorului, timizi plini de ambiție și-așa mai departe.

— Violoniști impotenți... a atacat Alex pe nepregătite.

Maria și-a amintit. Asta era. De-asta nu i-a plăcut de Alex până la capăt. Avea darul ăsta de a spoi cu noroi, de a-i decapita toate visele care nu-l conțineau pe el, cu o singură lovitură de paloș. O cruzime instinctivă la el, intransigentă.

— Tot nu ți-a trecut? Tot mai ești gelos pe Mihnea? Ce ciudat...

— Dimpotrivă. Aș fi preferat să mă lași pentru el decât pentru Dorian...

Mai comandă un rând de cafele. Ceșcuțele din porțelan sunt deconcertante. Negre pe dinafară și roșii în interior. Cu

mîși imaginează ea că arată labiile desfăcute ale unei negrese. Rochia de mătase artificială i s-a lipit de spinare. Rochia aia luată de la Mini Prix, pe care, deși ieftină, a păstrat-o și-o poartă acuma special pentru el.

— Ei și? Ai găsit vreo explicație până la urmă? continuă Alex pe un ton ironic care Măriei îi scapă. La proiectul tău de dezechilibrare a convențiilor amoroase, vreau să zic.

Decide să rămână calmă și să-i treacă cu vederea impulsul de răutate, cum a făcut-o de altfel de multe ori în trecut.

— Efortul de compensare mă interesa în mod special, u răspunde.

— Or, tu, care erai și frumoasă, și deșteaptă, n-aveai nevoie să depui nici un efort, o întrerupe Alex iarăși ironic. Toate ușile ți se deschideau doar cât le-mpingeai nițel cu vârful piciorului...

— Frumoasă tot ești, continuă el, mai rămâne de văzut cât ai rămas de deșteaptă...

— Ha-ha!

— Și zi-mi cum e cu... efortul compensatoriu. Mă interesează. Mă-ntreb cum ai ajuns să fii cu unul ca Dorian. După câte mi-ai spus, e și... „estetic”, și deștept. Și plin de bani, după câte văd... (N-a iertat-o.) Nu prea pare să aibă ce să „compenseze”...

Mana își desprinde mâna de pe ceașca de cafea și rămâne așa cu ea în aer o fracțiune de secundă, neștiind unde s-o așeze, în ce gest s-o implice mai departe. Mâna cu verighetă, nici mai mult, nici mai puțin. A știut că mai devreme sau mai târziu aveau să ajungă la explicații. Deși tot ce-avea de spus pe subiectul ăsta i-a spus deja de mii de ori, acum trei ani. Ce drept are, până la urmă? Doar pentru c-a traversat continentul ca s-o vadă pe ea, c-a dat meditații la Istoria Artelor un semestru întreg ca să-și cumpere biletul de avion, așa, în virtutea unui trecut zgomotos comun? Doar pentru că a iubit-o cu câțiva ani în urmă? Ei, și ce? A acceptat să-l vadă pur și simplu pentru că îi era dor de el. Sau dor de ea din vremea aia, când el o iubea. A sperat să i-o aducă pe Maria de acum câțiva ani intactă în rucsac, vie și nevătămată.

— Poate are vicii ascunse pentru care să compenseze... îl aude vorbind mai departe... te înșală? E egoist? Asta-ar fi chiar mișto... să te înșele... cât am fost împreună, mi-am dorit mereu să te pot înșela...

Abilitatea asta, de a împlânta un cuțit uns cu miere, tot a lui e. O recunoaște și pe-asta. Alex se află încă în plin joc. Maria între timp a fost trasă într-un cu totul alt joc, străin de Alex, cu mult mai complicat și cu mult mai puțin distractiv. Și ea, de fapt, nu mai are nici un chef de joacă. A obosit și victoriile n-o mai interesează.

— Cum îți merge cu el?

— OK. Toate bune și frumoase... îi răspunde Maria într-o doară.

Pauză. Tamisa se cere contemplată de la înălțime. Și malul opus, cu catedrala St. Paul în dreapta și Westminster mai încolo, spre stânga.

— Te-ai măritat pentru bani.

Cuvintele i-au reverberat în timpan ca și cum ar fi auzit o fereastră făcându-se țândări, deși Alex le-a rostit calm și, pe cât posibil, neutru.

— Poftim...?!

— Te-ai căsătorit cu el pentru că are bani și te-a adus aici.

Luată prin surprindere, Maria pufnește într-un râs scurt. Se ridică și se proțăpește în picioare în fața lui, sprijinită de balustradă. În spate Roata Mileniului, London Eye, îi răsare ca o aură enormă.

— Cum poți să spui așa ceva? îl iubesc. De-asta m-am măritat cu el...

— Poate te-ai convins că-l iubești. Poate l-ai convins și pe el. Pe mine nu mă convingi.

— Nici nu-i nevoie să te conving pe tine. Ce legătură ai tu?

— Păi, am legătură. Fiindcă știu. Știu de ce te-ai măritat cu unul ca el. Am legătură fiindcă, dintre toți, cei care te iubesc au prioritate să te și judece.

Maria râde din nou, nervos, neștiind ce altceva să facă. Se întoarce cu spatele și privește în jos. Londra se desfășoară la o sută de metri sub tălpile ei

.Ha! la uitate că filmul de-acasă, din România, pare să se fi oprit la scena plecării ei. Că a rămas așa, pe stop-cadru, până când, în cazul în care nu-i merge ei treaba aici, în Occident, o să se întorcă și-o să plonjeze în același scenariu ca să-l continue. Exact cum și-a imaginat Maria că ar fi frumos să se-ntâmpale.

— Asta înseamnă că încă mă iubești, dacă mă judeci – conform logicii tale, îi răspunde, întoarsă cu spatele.

E convinsă că Alex o privește țintă. îi simte privirea alu- necându-i caldă peste umeri și șolduri. Totuși, când se-ntoarce cu un zâmbet destul de reușit pe buze ca să-i primească răspunsul, e surprinsă să-l descopere analizându-și ghetetele.

— Tipic. Alegi ce-ți convine din ecuație. Nu te-ai schimbat – replica lui.

Un gen de paralizie lentă i se strecoară în tot corpul. E sinceră și caldă. Maria se înfășoară în ea ca-ntr-o pătură.

— Felicitări...! Ți-a ieșit șmecheria cu compensația până la urmă... adaugă el. *No love, but money...*

Maria s-a desprins de balustradă și s-a așezat cu mâinile împreunate între genunchi lângă el. îl privește din profil. Alex nu mai spune nimic. Se uită drept înainte, fără țintă. Tăcerea își face loc între ei – o pasăre albă enormă ce și-a culcușit capul sub o aripă. Apoi Maria se-ntinde și-l sărută pe buze.

— Unde ziceai că vrei să mă mai duci? V & A parcă. Hai să mergem, zice Alex și-și adună posterul, geanta și ochelarii de soare de pe masă.

— Vezi? Eu nu te bat pe tine la cap cum faci tu. Ești liberă să te vezi cu cine ai chef, cât ai chef, și cu foștii iubiți, nu mă privește pe mine, îi va spune Dorian în drum spre casă după ce-l vor conduce pe Alex la aeroport, mâine după-amiază, și-i vor repeta binevoitori invitația de a veni să-i viziteze pe Coasta de Azur când își vor lua acolo casa de vacanță.

— Și nu ți-e frică?

— De ce să-mi fie frică?

— Că te-aș putea înșela.

— De ce m-ai înșela...?

Retoric, cu zâmbetul lui fermecător fluturându-i în retrovizoare.]

12 august 2009

A venit Alex peste weekend. Nu s-a schimbat. L-am dus peste tot, pe la expoziții de artă, muzee, până și-n Kew Gardens. Pare încă îndrăgostit de mine. Am fost surprinsă cât de puțin mi-a fost dor de el.

20 august 2009

O, Doamne, ce vecini simpatici avem și noi aici, pe Exhibition Road. De-abia dacă îți flutură din când în când câte-un *hello* aruncat peste umăr, ca un capăt de eșarfă de cașmir. În schimb îi auzi mereu cum ciocănesc, taie cu rindeaua, băngăne, bubuie, bat cuie, dărâcă pereți, construiesc pereți la loc, refac tencuiala pe dinăuntru, pe dinafară, schimbă țigla pe acoperiș, scot ferestrele, pun altele în loc, mută sera dintr-o parte în

alta a grădinii, țacănesc cu mașina de tuns peluza, fâșâie cu spray-urile insecticide. Ai crede că nu pot trăi decât într-o continuă reamenajare. S-au mutat acum un an și de atunci, în fiecare weekend aproape, își decorează cuibul. Nu știm despre ei mare lucru. Decât că el e director de PR la Waitrose și face o cârcă de bani și că ea se fâșâie pe la nu știu ce casă de producție de film ca *make-up artist*, probabil tot pe o cârcă de bani. Și ce câștigă bagă-n decorațiuni interioare și-n weekenduri romantice prin țări calde și însorite, de unde se întorc fericiți și bronzăți. Mă rog, asta bănuiesc, că n-am de unde ști sigur, doar nu primesc de la ei decât bocănituri în pereți când mi-e lumea mai dragă și câte-un capăt de eșarfă drept salut.

[Sindromul celor care au pierdut orice control asupra a ceea ce se întâmplă în jurul lor și nici nu le pasă, fiindcă oricum arta, politica, problemele sociale nu-i privesc în mod direct pe ei. Așa că au descoperit că-și pot activa instinctul de control dacă aplică dramul de putere de care mai dispun în propriul univers domestic, în bârlogul lor de *middle class* pe care-l găuresc cu bormașina, îi pun tije și-i scot oase până își înnebunesc vecinii.]

Abia au terminat PR-istul și machiezuza să-și facă extensie la bucătărie, că ăștia din fundul curții au început să-și construiască o marchiză de sticlă. ăștia cel puțin mai schimbă câte-o vorbă peste gard din când în când, deși, în virtutea evenimentelor recente, cred că o să-și retragă ambasadele. Să aibă amândoi în jur de 40 și ceva de ani, amândoi la a doua căsătorie, cu copii vitregi plecați pe la casele lor. Ea are un centru de rela- xare/meditare/tantrisme și alte scâlămbăieli, el lucrează la Toyota. N-aveam nimic cu ăștia doi, chiar îmi erau mai simpatici decât vecinii din stânga, până s-au hotărât să-și construiască porcăria aia de marchiză și, în loc s-o facă și ei respectuos, la nivelul solului, ce s-au gândit? – s-o protejească pe niște piloni, ca să nu cumva să coboare trei-patru trepte de la ei din bucătărie, ci să alunece ușor, fără obstacole, din bucătărie în marchiză, pe gresia lucioasă, în papucii de casă.

Dorian le-a spus: „Avem și noi dreptul la spațiul nostru privat. Dacă dumneata îți cocoți cubul de sticlă peste gardul grădinii noastre, noi ce intimitate mai avem?”. Ce – i-a păsat lui Toyota? Nu i-a păsat. A făcut-o cum a vrut el. Au terminat-o chiar joia asta. Eu am stat la pândă zilele astea, că fereastra de la atelierul meu dă spre grădină. Și, cum i-am prins că au pătruns în cubul lor ca niște pești într-un acvariu suspendat peste intimitatea noastră domestică și s-au așezat cu satisfacție la măsuța de rafie, pe fotoliile de rafie, cu ceșcuțele de ceai, mi-am pus planul în aplicare. Am ieșit în grădină, am pus un scaun în mijloc, m-am așezat pe el cu fața spre ei. Ei s-au uitat, că n-aveau cum să nu se uite. De la înălțimea aia, cu pereții de sticlă, mai bine de jumătate de perspectivă e peluza noastră. Apoi am desfăcut tacticos capacele de la binoclul pe care-l luasem cu mine din casă și m-am uitat prin el în direcția lor până s-au sesizat și s-au cărat cu ceșcuțele înapoi în bucătărie. Na! Intimitate! Vă-nvăț eu ce-nseamnă.

30 august 2009

Am terminat de citit *Ravelstein*, ultimul roman al lui Bellow, despre Allan Bloom. Mi s-a părut — cum să-i zic? — cusut cu ață albă, scris parcă nu din, ci în ciuda unei reverențe față de personajul real. Ca o datorie ce trebuia onorată. Mi-a plăcut însă că se ia de Eliade și de trecutul lui legionar. De când i-am citit *Jurnalul*, n-am mai putut să-l sufăr. Un individ rece, obsedat de sine, a cărei relație cu sfera umană se reduce la un set de maniere demodate și la ținut prelegeri ezoterice. Mi l-am imaginat întotdeauna pe Eliade cu picioare mici și grăsuțe care put în pantofii lustruiți perfect.

8 septembrie 2009

Alde Toyota și madam Tantra tot nu s-au învățat minte. Azi iar au ieșit la cafeluță în marchizută. El *fresh* după zilele de weekend, ea bondoacă și fericită după naiba știe ce procedee de inducere a stării de bine prin poziții contorsionate. Tocmai când lucram și eu la tufa de noptițe din urechea lui Dorian. Planul B, prin urmare. Voi ați vrut-o.

M-am plantat pe un prosop în grădină, la soare. *Naked, of course*. Poftim! Ați vrut priveliște, na priveliște! În doi timp și trei mișcări, tanti Tantra l-a tras pe bărbatu-so

după ea în casă. Au tras și jaluzelele, în semn de protest. Și eu m-am și bronzat nițel cu ocazia asta, că în curând or să-nceapă ploile.

13 septembrie 2009

Plouă în draci de m-am plictisit. Vecinii din spate s-au hotărât că sunt în afara oricărui pericol acum, că e vreme urâtă și românca aia nebună n-o să mai iasă la plajă. Sau poate au și ei vreun plan de contraatac. Dorian a zis că are el o idee. E însă *top secret, classified, MI5 material*, n-o poate divulga nimănui.

20 septembrie 2009

Azi-dimineață m-am trezit cu doi indivizi în salopete la ușă, trimiși de Dorian. Au montat repejor o căsuță drăguță din lemn, cu prispă și ghivece de flori la ferestre. Mică, de vreo șase metri pătrați, nu mai mult. Au montat-o în fundul curții, chiar sub marchiza de sticlă a ălor. Dorian a ajuns acasă pe la 7 cu un porc și portbagajul plin de fân.

— *Operation Pig*, fii atentă! a strigat de jos spre gura mea căscată de la fereastră.

A instalat porcul confortabil în căsuța lui și s-a dus să cotrobăie prin cămară după cartofi, să-i dea de mâncare. E un

porcușor așa de simpatic! Grăsuț și cu urechile clăpăuge, grohăie mereu și într-o săptămână o să facă nămol din peluza alocată lui și din cartofii digerați – îngrășământ natural.

— Măine îi fac și grădinița lui proprie și personală, chiar sub marchiza ălor, în care să se bălăcească după bunul plac. Tu va trebui să-l îndopi toată ziua, să nu uiți, că altfel nu se mai cacă.

— Cum să-l cheme? Hai să-i punem un nume! am zis eu, ȝopăind de fericire.

— Păi, cum să-l cheme... Zi-i tu!

— *Tea-time! Stinky!*

— E fetiță. Hai să-i spunem... Yoga.

Welcome, Yoga! Succes în procesul de selecție naturală!

23 septembrie 2009

Întotdeauna m-au atras bărbații cu mult mai în vârstă decât mine. Nu pentru că au ajuns, cum se presupune, la un gen de înțelepciune. Aiurea. Din alte două motive: pentru că greșelile majore pe care au trebuit să le facă le-au făcut deja, iar eu nu pot fi asociată cu ele și pentru că nu tratează tinerețea ca pe-o chestiune gratuită, de care nu te sinchisești când o ai.

29 septembrie 2009

Orele-cetacee, orele-ziduri construite minuțios minut de piatră cu minut de piatră, în care prietenii mei sălășluiesc. Orele cariere de piatră, mine de cărbuni, orele saci fără fund... Părinți divorțați, școli private scumpe și răutăcioase, neîmpliniri, urme lăsate pe care nu și le mai doresc în urmă, destine ciopârțite de foarfece invizibile, unghere întunecoase unde pătrunzi pentru prima oară, drumuri acum paralele pe care ai ratat să apuci la răscruce, ciudă! „Mi-e ciudă pe mine! Ascultă-mă, nu-i așa de simplu, ascultă!” Stoluri de păsări ale inimii care nu s-au mai întors din marea migrație, ciozârte de suflet, dăre de lacrimi, depresie. „Nimeni nu mă-nțelege!” Recife de corali care îți taie corăbiile pe burtă. „Lumea e rea. Lumea e crudă.” Iubiți și iubite care nu pot iubi, pământul plin de ciulini pe care a trebuit să te târâi încoace și-ncolo. „Urâtă, urâtă – lumea!” Oamenii pleacă și nu se mai uită la ce-au lăsat în urmă. Oamenii sunt dureroși. Îți smulg copacii din rădăcină. Te lasă să dărdâi de frig și de frică. Cetatea e flancată de dispreț... Prietenii mei — toți — înăuntru.

[Ăștia sunt prietenii lui Dorian. Și-ai Măriei, prin asociere. Indivizi leneși și ambițioși. Sarah, Michael, Douglas, Denis, Molly și Wendy. Ei sunt rebelii clasei de mijloc, care au refuzat să mai tolereze lipsa de sens și zăbrelele convențiilor. Au întors spatele, au zis: „Gata, de-acum înainte n-am să mai înghit tot rahatul ăsta cu care m-ați hrănit din scutece”. Cu aspirații difuze, dar intense, fără sentimentalisme ieftine de bun samaritean. Fără balastul de vise. „Doar noi, cu trupurile tatuante și capul plin de artă.” Fără vreo pregătire într-un domeniu anume, fără curiozități persistente, fiindcă a nu învăța, a nu ști nimic foarte bine e un gest de protest.

Se revoltă împotriva contextului limitat al clasei de mijloc ca să plonjeze apoi spectaculos și cu capul înainte în băltoaca boemei. Într-o altă paradigmă, deopotrivă limitată. Chiar nu există nici un mod de a te revolta fără să cazi în modelul plictisitor și repetitiv al artistului de mână a doua, al vizionarului de truisme, al poetului fără talent? Ca detaliu: toți trăiesc încă din moșteniri lăsate de bunicii răi și închistați la minte, imperialiști cu moral victorian. Asta le facilitează un du-te-vino încoace și-ncolo în jurul planetei, în scopul prețioasei „experiențe de viață”, indispensabilă oricărui boem care se respectă. Experiențe nediscriminante, tipul de experiențe care ți se pun de-a curmezișul în drum ca băltoacele după ploaie și tu te bălăcești nițel cu tălpile goale prin ele. Experiențe pe care alegi să le trăiești numai ca să poți spune mai încolo: „Am fost aici, am făcut și-asta”. Tipul de experiențe care nu-ți lasă loc între ele să le-absorbi înțelesul.]

Ascultându-i pe Denis și pe Michael aseară, când povesteau de Africa de Sud, Europa de Est, Bolivia și altele, am avut impresia că sunt la o expoziție de fotografie. Click – peisaj. Click – eu și elefantul. Click – eu și înțeleptul tribului. Click – eu și Casa Poporului. Fâșii înguste de timp legate laolaltă. Panglici, dăre de fum pe care le fluturi după tine până la sfârșit. Ochi deschiși doar pentru o fracțiune de secundă, cât să înregistreze minimum de date.

[Acum, la 40 de ani, au încetat să se mai revolte plecând prin țări exotice și au început să se revolte trăind în apartamente scumpe în Londra, decorate cu budisme, măști de lemn indoneziene, totemuri zulu între care își fac loc zilnic sesiuni lungi de psihanaliză. Acum se revoltă purtându-și părul în *dreadlocks*... Trauma de a fi fost trimiși la școli private unde ți se cerea să înveți pe rupte, trauma că s-au născut în familii cu bani, că au trebuit să învețe chimie și să citească Milton când tot ce-și doreau ei era puțină afecțiune, natură, sex liber și să fie lăsați în pace, toate astea sunt un fel de medalii de aur pe care le poartă pe piept – *psychologica! assets*, semne ale complexității lor emoționale.]

Într-un fel cred că încep să-nțeleg... La școlile private de-aici ești inoculat cu psihologia de învingător. Evident, nu toți sunt capabili sau își doresc să devină lideri. Aceștia însă le rămâne clară ideea că locul lor în societate e pe podium. În consecință, orice altceva ar face, se simt niște *losers*. Cei mai tenace adoptă stilul de *loser* ca pe-o identitate șic – rebelă, artistică. Asta e partea care mă irită la culme.

[Nu se pot implica în nimic cu pasiune dacă nu e *safely rebellious*. Sarah ține cursuri de yoga pentru femeile casnice, bogate și plictisite din Kensington. Michael face *life-coaching* pentru indivizii mai puțin profunzi, mai slabi de îngeri și care se simt ratați și au nevoie să fie sfătuiți de „profesioniști ai vieții” ca el. Dug face *art therapy* și ține cursuri de *free-your-care- free-spirit-once-again*. Denis se duce marți seara la orele de *Alexandra technique*, miercuri face *aqti fitness*, vineri – masaj cranian și aromaterapie. Pe Wendy și Molly le vezi mai des la televizor decât în realitate. Militează în cuplu pentru drepturile femeii postmoderne, care și-a câștigat de mult drepturile în societatea asta, ba și le-a și depășit.

Cu toții sunt adepți ai remediilor naturiste și ai opiaceelor revelatoare de adevăruri. Cu toții sunt îndrăgostiți până peste cap de ei înșiși și – *stirprise surprise!* – niciodată nu leagă prietenii cu cineva care nu se trage din aceeași clasă de mijloc cu un anumit venit pe an (decât prin accident, evident, ca o experiență de viață).

Într-o seară am ascultat-o pe Sarah pentru a nu știu câta oară bălăcărindu-l pe Michael. Ciudată predispoziția asta a femeilor de-aici. Leagă prietenii pe baza unei uri comune față de bărbații lor. Parcă nici nu te pot considera o prietenă adevărată până când nu te fac să le urăști bărbatul. Michael e așa și pe dincolo, n-au mai făcut sex de mai bine de-o lună, emoțional e imatur. N-am reușit în ruptul capului s-o fac să schimbe subiectul.

Damn you, loveless lot! Selfish, self-obsessed belligerent lot! I shall never become one of you! Șapte milioane de suflete în Londra... Mă simt atât de singură...
3 octombrie 2009

[— Hi, my name is Răzvan Antall. I study Human Rights at UCL. M-a interesat în

mod special în film juxtapunerea celor două lumi în care e implicat protagonistul. Spațiul propriei drame intime și locul său de muncă, paznic într-un mall. Mă întreb dacă plasarea traumei personale în contextul consumismului galopant din România a fost strategică și, dacă da, cum comentați.

Maria are părul strâns în coc și mărgele de chihlimbar la gât. Se află la cinematograful Curzon din Mayfair, Festivalul de Film Românesc, Q & A după vizionarea filmului *Cealaltă Irina*.]

Dorian e în Sydney până duminică. Aș fi vrut să mă duc cu el, dar mi-a zis că nu se poate de data asta. Are prea mult de lucru. Altădată. Mai bine că nu m-am dus. Aș fi ratat să văd un film foarte mișto la Curzon – *Cealaltă Irina*. Românesc.

10 octombrie 2009

Am terminat portretul lui Dorian și nu-mi place cum mi-a ieșit. E prea... cum să spun... aiurea, prea conceptual. Mi-aș fi dorit să-l fac mai real decât realitatea însăși, ca tabloul lui

Wang-Fo din povestirea aia orientală a lui Marguerite yomcenar.

J^e chiar așa

dem ce se-ntam-
d – punct.

în

Când i l-am arătat lui Dorian, aseară, mi-a de rău, ar putea fi un fel de portret ca al N-
ar fi o idee rea să-l ascundem în po/ plă. N-ar fi o idee rea să-l ascund

eYoga grohăie veselă toată ziua de n-o mai suport. O tai de Crăciun, o să vadă ea!
Oricum vecinii noștri tot ies în marchiză la ceai. Nu se sinchiesc de putoare, cum speram noi. O să-i duc lipsa totuși. M-am obișnuit s-o văd de la fereastra atelierului cum dă cu râțul prin nămol după coji de cartofi și coceni, îmi aduce-aminte de România.

Am uitat să scriu despre o discuție de la chef de săptămână trecută. Chef acasă la Sarah și Mike. Tot poporul *middle class* hipiot se strânsese acolo – n-aveam loc de atâția *dreadlocks* și jointuri de iarbă. Mă plângeam eu că Dorian nu e sensibil, acționează așa, impulsiv, fără nuanțe, îi lipsește poezia – tâmpenii, n-aveam și eu ce să-i spun lui Sarah, care de o jumătate de oră mi-l bârfea pe bărbatu-so de mi se făcuse milă de el. Simțeam nevoia să empatizez cumva. Dorian era prin casă cu niște țipi de la el de la serviciu, nu știu ce făcea. A venit în grădină tocmai pe faza asta și m-a auzit cum mă plângeam că nu e sensibil.

— Aiurea, nu-i adevărat, Sarah, să n-o crezi. E o mincinoasă. Sunt un bărbat extrem de sensibil. Doar că Maria nu e în stare să aprecieze genul meu de sensibilitate. Confundă sensibilitatea cu sentimentalismul.

Mike i-a zis că nu-l crede, să demonstreze că e sensibil, să scrie o poezie, două, ceva. Și Dorian s-a pus pe scris poezii. Am râs de ne-am stricat. Insensibile, dar haioase.

[Opt demonstrații lirice de Dorian Hoit:

1- când m-am dtis și eu

la supermarket

să-mi ian prezervative și-o pâine, era închis.

2- cei. șapte pitici trăiau fericiți

până când îțtr-o zi a dat btizna Albă-ca-Zăpadă cu problemele ei.

3. mama avea flori în ghivece tata avea multe spițe de semicursieră frate-mio –
clasor soră-mea – părții lung.

da' eu ce-aveam? că n-aveam nimic.

4. peștișorul de atir a zis că-mi îndeplinește trei dorințe pe-o damigeană de
cidru.

i-am zis că n-am

n-am făctit antil ăsta

anul ăsta merele mi-au fost viermănoase. – păi, dorește-fi o damigeană de cidru,

*dă-mi-o mie și-ți
mai rămân două dorințe.
Așa am făcut.
la dorința doi mi-am pus să mor de bătrânețe.
și la trei să-mi dea cidrul înapoi că vreau să-l beau, acuma că pot să beau cât am
chef că de ficat nu mai mor.*

*5. au fost odată un tip și-o țină care trăiau fericiți.
Ei nu se numeau Dorian și Maria și pe limba ei aș vrea să se zică de mine că sunt un
cobe.*

6. ești frumoasă și rea. ce bine-ar fi fost să fii doar frumoasă...

7. am o dilemă:

sunt misogin și totuși le iubesc.

Se poate?

au deschis la supermarket...

JAproape am terminat *Sincronizare*. Mai am de lucrat un pic la cearceafuri și puțin la umbre. Nu sunt încă absolut sigură de ce-am vrut să spun în pictura asta pentru că n-am pornit de la o idee, cum fac de obicei, ci de la o senzație. Senzația de pericol iminent. Trupurile goale înlănțuite ale celor doi le-am gândit în contradicție directă cu bila de plumb imensă care se bălăngăne deasupra patului și care tocmai a răzbit prin peretele din stânga. Cei doi trebuie să-mi iasă total indiferenți la bila de plumb. Prinși total în ce-au ei de făcut. E o imagine psihologică mai întâi de toate.

[E unul dintre cele mai nereușite tablouri ale Măriei.]

25 octombrie 2009

Exhibition preview la Satchi & Satchi sâmbăta trecută, cu tot arsenalul de mecenați, sponsori, critici, art dealeri. Multe mimoze îmbrăcate în rochițe strâmte și negre și mulți papagali în Armâni. Minoritățile slab reprezentate, în afară de nevasta japoneză a unuia dintre pictori și bisexualii, care probabil nu erau în minoritate. Americani căcălău, nu-mi dau seama de ce. Discuții lungi și plictisitoare despre cine-a mai cumpărat nu știu ce trust de artă, cine a primit nu știu ce comision, care artist e pe punctul de a-și pierde mințile într-un mod absolut necesar, absolut interesant și public, despre cărca de bani de care e nevoie pentru publicitatea nu știu cărei expoziții etc. etc. Dorian se mișcă prin contexte de genul ăsta ca peștele-n apă. L-am văzut și cu alte ocazii. Pe urmă zice că e deformare profesională, ceea ce nu prea cred. Mai degrabă cred că-i place să se simtă buricul pământului alături de alte burice ale pământului. îi dă sentimentul că a reușit în viață.

Heather era și ea pe-acolo. Mă întreb cine-a invitat-o. Dorian zice că nu el și iarăși nu-l cred. Juma' de oră, cât am ascultat-o explicându-și metodele de lucru și originalitatea unui tip de la *Art Review*, n-am putut în ruptul capului să înțeleg cum de-am putut vreodată să fiu geloasă pe făptura asta obsedată de sine, ego-ul ăsta încorsetat în rochița neagră care-i venea ca tencuiala pe-un zid.

Altfel, mi s-a propus să fac portretul unui tânăr aspirant care mi-a vorbit preț de două pahare de șampanie despre el însuși fără să-mi trezească nici cel mai mic interes. Linsu-n cur e o artă, îmi venea să-i spun. Dacă vrei să te dai bine cu Dorian Hoit ca să te susțină în cariera ta de (ce naiba făcea? instalații postapocaliptice, ceva cu ruine postindustriale), cariera ta de instalator postapocaliptic deci, păi, poate încerci ceva mai subtil decât s-o plătești pe nevastă-sa să-ți facă portretul. Pe urmă am aflat de la Dorian că respectivul e fiul directorului de la British Petroleum. *Speaking of which*, fiul lui Lucian Freud era și el pe-acolo, nu prea știu de ce, fiindcă nu e artist și taică-so n-a catadicsit s-apară. Poate *în locoparentis*, la propriu. Mi s-a părut cel mai normal la cap dintre toți. Freddy îl cheamă. Am vorbit cu el despre ridichi, broccoli și alte legume pe care și le plantează în grădina din spatele casei, în Oxford, unde locuiește. Știe și-o grămadă de lucruri despre delfini. Un tip simpatic, cu simțul umorului. Și frumușel. Lui i-aș face portretul.

Dorian a băut prea mult și-a trebuit să lăsăm mașina în centru și să luăm un taxi spre casă. Taximetristul - ăsta da operă de artă! Românaș. Cât ne-a tot învârtit prin

Londra, că habar n-avea de trasee, ne-a povestit cum a fost el unul dintre primii revoluționari din Timișoara, cum a încercat după '89 să se bage în politică și n-a reușit, au scăpat de el trimițându-l atașat la Ambasada României prin Polonia și pe urmă prin Africa de Sud. Dorian chiar l-a crezut și-l tot trăgea de limbă în loc să-l lase să se concentreze pe condus. A luat-o pe con- trasens pe-o stradă cu sens unic, a intrat într-un gang de unde de-abia a mai putut să-ntoarcă, conducea ca un dement și tot explica ce și cum cu revoluția. Parcă eram dintr-un film.

29 octombrie 2009

Măcar dacă și alte lucruri s-ar aprinde atât de ușor între noi zilele astea în afară de furie și iritabilitate... în general e o stare de neutralitate la limita indiferenței până când unul dintre noi se întoarce către celălalt și-l asmute cu ceva, așa, din senin. Apoi ne certăm, apoi facem sex. Pe urmă iar pace și neutralitate.

Nici măcar nu-mi mai place cum face dragoste. S-a lăsat pe tânjală. E pasiv și eu întreprind toată acțiunea. Ne luptă

mamândoi cu propriii demoni cu disperare și stridență. Parcă nici nu facem sex, ci ne certăm care are dreptate cu care fantezii sexuale!

[Maria exagerează. Are nevoie să exagereze de câte ori trebuie să se convingă pe sine.]

1 noiembrie 2009

Nu pot iubi un om care și-a pierdut demnitatea. Și cu atât mai puțin un om căruia nici nu-i pasă că și-a pierdut-o.

[Nu știu la ce se referă, deci nu comentez.]

3 noiembrie 2009

Ce chestie... cea mai ciudată chestie care mi s-a întâmplat în ultima vreme. Ieri ne întorceam cu trenul din Newcastle – Dorian a fost invitat să inaugureze o expoziție și să se dea mare pe lângă câteva pipițe artiste debutante care se învârtteau pe-acolo. În tren, lângă noi s-a așezat un tip tânăr, genul eco fără hipiotisme. Zicea că e implicat într-o cercetare pentru nu știu ce ONG despre modificarea patternurilor de migrație a păsărilor din cauza schimbării de climă. Am conversat cu el vreo oră și mai bine, mai mult Dorian, care în ultimul timp s-a hotărât să declare de câte ori prinde ocazia că s-a convertit la ecologism.

[Deși încă deține cu mândrie un 4 x 4 care arde benzină fără scrupule. Și zboară cu avionul încoace și-ncolo fără probleme de conștiință.]

La un moment dat i s-a pus pata pe mine. Adică, mai exact, pe haina mea de blană. Că n-ar sta mai bine pe-o vulpe decât pe mine? Că sunt conștientă că vulpile argintii sunt o specie în pericol de dispariție? Nu știam. Și cum adică ar sta mai bine haina mea pe-o vulpe? Vulpile au deja blană. Alea vii. Alea moarte ce nevoie mai au?

6 noiembrie 2009

Am terminat de schițat tabloul cu Dunărea, dar deocamdată nu prea sunt inspirată să mai lucrez la el. Și-așa l-am făcut după o fotografie.

Zilele astea mă simt dublă. Jumătate din mine se trezește dimineața și face ce-are de făcut, iar cealaltă jumătate rămâne în pat și continuă să doarmă și să viseze tot felul de chestii care n-au nici o legătură cu realitatea de-aici și de-acum. O făptură dublă sau mai degrabă în-doită, o făptură siameză care-și face culcuș deodată și-n burta întunericului, și-n pieptul luminii, un hedonist ce recurge la asceză și singurătate ca la cea mai perversă și mai intensă plăcere și în același timp un ascet ce rămâne intolerabil fascinat de viață și deconcertat în fața spectacolului ei – asta sunt. [Mă rog...]

Altfel, ce-am mai făcut... Mi-am luat o jachetă Vivienne Westwood și-am ascultat tot felul de muzici pe care nu le mai ascultasem de-o cârcă de vreme. Am o pungă de plastic cu CD-uri și casete pe care o țin ascunsă de mine însămi sub dulap. Anumite muzici, anumite sonorități, chei, frecvențe și ritmuri mă leagă de anumiți oameni. Mănu Chao îmi amintește de jucăria aia de om – agil, suprasociabil, oltean descurcăreț, care a căzut întotdeauna în picioare când a trebuit să cadă, urât și sensibil, isteric și rezonabil de deștept. Lenny Kravitz nu pot asculta fără să am capul plin de zănaticul

ăla mulatru, speriat, prins într-o poveste numai a lui pe care poate și-acum continuă s-o dezvolte și subsecvent s-o trăiască pe undeva prin lumea largă (cumva am senzația că n-a rămas în România), defensiv și pasional, absurd și exagerat de frumos. A *priceless pauper*. Pe urmă e Eric Satie și studiile *impromptu* ale lui Schubert, pentru pian, care sunt ale lui Endymion (așa-l poreclisem, iar el mă chema Maria-Moira, fiica destinului). Ne-am jucat mai întâi desculți pe stradă la bunici împreună cu alți copii și apoi, peste ani, ne-am făcut un joc separat și secret, numai al nostru, care a durat și cumva încă durează. Și apoi Alex cu casetele lui cu Woody Guthrie și teorii poststructuraliste – un gafeur bine intenționat, genul de gentleman plebeu, avid cu dragostea, dar și generos. Ce mai era prin punga asta de plastic cu muzici? Kurt Cobain și Sebastian, apoi Mihnea — ah, câte muzici are Mihnea, e făcut numai din muzici: Kreisler (în special *Liebeslied*), Eugene Ysaye, *Șeherezada* lui Rimsky-Korsakov... Muzici și-o cicatrice lăsată de vioară pe falca stângă, acoperită de-o barbă deasă și roșie, un om în

perpetuă căutare – sper că n-a găsit ce-avea de găsit, sper că încă mai caută, asta îi era tot șarmul. Apoi cântece revoluționare sud-americane și un corp lung, slab și febril, desprins în materialitate de lumea în care se mișcă în timp ce ideile care-i circulau prin creier îi erau fără excepție ancorate în realitatea social-politică. Un personaj rupt din *Șotronul* lui Cortăzar.

Ajunge doar să pun un anumit CD și la o simplă apăsare pe *play* nici nu mai e nevoie să închid ochii – în fața mea încep să se desfășoare scene complicate, conversații lungi, locuri, aud clar timbrul unei anumite voci, recunosc fără ezitare expresii ale feței, răspund la zâmbete, merg alături pe străzi de departe, mână-n mână cu câte-un personaj. Sunt, evident, și oameni care n-au muzici. Sunt și ei pe-acolo, însă nu-mi răsar niciodată spontan în minte. Trebuie să-i caut prin păduri întunecate, să scotocesc după ei prin scorburi și văgăuni dacă am nevoie să-mi amintesc de ei. Cumva, în mintea mea nu s-au asociat cu nici un fel de ritm sau linie melodică. De ei nu mi-e dor cu adevărat niciodată. Iar când îmi apar prin vise aiurea, visele alea sunt de obicei plictisitoare și le uit ușor. Și mai e ceva. Femeile n-au muzici în mintea mea. Nici una din câte-am cunoscut. Au mișcare.

Mă întreb oare cum apar eu în amintirea altora. Tare-aș vrea să știu

.(4)

un leopard de zăpadă și-un curcubeu tranșat

8 noiembrie 2009

S-a întors Dorian de la Paris și nu l-am așteptat la gară, cum i-am promis. Până seara m-a iertat și ne-am futut. Mi-a adus un Givenchy aiurea rău de tot. Miroase a cretă udă.

9 noiembrie 2009

Nu-mi place Houellebecq. De ce? Fiindcă se autopastîșează de la un roman la altul, fiindcă nu poate descrie descompunerea/atomizarea societății occidentale decât prin prisma consumismului, creând cumva tot un produs de consum – genul de literatură la limită cu comercialul. Mi se pare un șmecher. Hai să zicem că sfârșitul SF din *Posibilitatea unei insule* ca distopie postmodernă merge. Restul e un *plot* desfășurat cam pe aceeași voce cu care se succed scenariile de blockbustere. Stil mișto, însă aplicat pe o ideologie leneșă căreia îi lipsește curajul revoltei. Resemnare din lene. Personajele lui principale sunt construite după tipicul individului din *The Age of Reason*, fără războiul civil ca perspectivă de fundal. Pseudointelectuali ratați și plini de fumuri. Hedoniști care n-au curajul să-și asmuță dramul de conștiință asupra lor înșiși și recurg prin compensație la un gen de voyeurism superficial critic al establishmentului.

Personajele din Houellebecq îmi amintesc de amicii *New Age* ai lui Dorian. *Backpacker-i* plini de aere mistice, clarvăzători de truisme, *rebels for the rebellion's sake*, consumatori de țări străine cum sunt consumatori de hașiș și șampoane naturiste, de revelații și epifanii de doi bani, yoghini fără interes în filosofie, alchimiști de cupru, creatori până în măduva oaselor de pseudoartă, colecționari de experiențe

futile,

senzualiști din principiu, care numesc promiscuitatea explorare și ratarea sacrificiu de sine, deschiși, onești, hipersociabili până la greață, de stânga pentru simplul motiv că e *cool* să fii de stânga într-un *htib* capitalist, stilști ai ego-ului, avocați ai clișeului *free yourself/express yourself* chiar dacă n-au nimic interesant de exprimat, de un snobism genetic când se trag dintr-un *background tniddle class*, antiintelectualiști că dă bine și că asta le justifică incultura, isterici și melodramatici când nu sunt total flegmatici și apatici, outsidersi din lene și comoditate, profeți ai disipării, *THE DISSIPATORS!*

[Și Maria?]

11 noiembrie 2009

Mă așezasem pe-o bancă din Grădina Zoologică. Mă plictisiseam de atâtea specii de lighioane și mai ales de atâtea gratii. Era răcoare și-am strănutat.

— *Cheers!* mi-a spus cineva care stătea pe aceeași bancă și pe care nu-l observasem până atunci.

Un leopard de zăpadă. Stătea picior peste picior și fuma, uitându-se cu ochii lui albaștri de gheață într-o depărtare fără gheață, de London Zoo. M-a întrebat ceva după un minut, două, parcă dacă vreau o țigară, eu i-am răspuns nu, mulțumesc, m-am lăsat de fumat acum un an, ceea ce s-a și întâmplat în realitate, doar că-n vis mi-a părut rău că nu mai fumam. După care-a zis că am accent străin – de unde sunt? Din România – sunt deja la faza a treia de declarare a cetățeniei. Prima fază a durat vreun an și-un pic după ce-am ajuns în UK, când spuneam că sunt româncă și fluturam așa, o mândrie oarecare, nu mai țin minte de ce. Pe urmă, în faza a doua, care n-a durat prea mult, când mă întreba cineva, răspundeam apologetic, ca și cum mi-ar fi părut rău că trebuie să recunosc de unde vin. Acuma mă aflu la faza a treia, cum spuneam. Faza în care scot „sunt din România” ca un briceag din buzunar și-l desfac abil în fața ăluia care se-ntâmplă să mă-ntrebe. Defensiv. „Sunt din România – și ce?! Ai vreo problemă?!” Cu leopardul însă m-am fâstâcit și nu mi-a ieșit șmecheria.

— Și eu sunt imigrant, mi-a zis în timp ce umplea aerul de rotocoale de fum scoase din botul lui mustăcios și argintiu.

Și mi-a zâmbit așa, ca și cum ar fi vrut să-mi transmită că suntem în aceeași oală sau de aceeași parte a baricadei sau, mă rog, că pur și simplu se bucură că avem ceva în comun – zâmbet care pe mine m-a făcut să mă rușinez și-n același timp să mă excit (fiindcă a fost un zâmbet deosebit de senzual). Nu știu ce mi-a venit, că de obicei mă enervează imigranții, mai ales ăia din Europa de Est. Dumnealui însă, se vedea clar, nu era de prin Herțegovina sau Croația.

Am mai pălăvrăgit noi ce-am mai pălăvrăgit, despre locurile lui natale cu gheață și zăpezi, i-am zis de încălzirea globală, a zis că nu-i pasă, aici, la London Zoo, nu-l afectează și pe urmă el e un hedonist, așa s-a exprimat, își trăiește clipa, nu-l interesează ce și cum cu generațiile viitoare – „N-am copii” (detaliu care nu știu de ce m-a bucurat); eu i-am zis de munții Carpați, de pădurile de conifere și zăpezile culcușite printre stânci.

— Mi-ar face plăcere să-i vizitez odată și-odată, munții ăștia ai tăi, mi-a zis – și eu iar m-am fâstâcit.

M-a întrebat dacă sunt căsătorită și l-am mințit, am zis că nu. În tot timpul ăsta făcea rotocol de fum după rotocol de fum – unele mi se aciuaseră pe la glezne, altele ca niște cătușe de încheieturile mâinilor; stătea picior peste picior și-și bălângănea încet laba dreaptă, iar eu n-aveam ce să fac cu mâinile, mă încurcau, mi le țineam în poală și încercam să-mi ascund cu dreapta verigheta de pe stânga.

Mă gândeam că individul ăsta e cel mai sexy mascul din câți am întâlnit. Simțeam un roi de fluturi în burtă, mi se uscaseră buzele, mă treceau transpirațiile și-mi înțepenise pe față expresia aia de toantă – zâmbet plus încruntare – pe care o abordez involuntar de câte ori mă simt atrasă de cineva. Mă chinuia faptul că nu mă fardasem în dimineața aia – nici măcar un rimei acolo... – și mi se părea și că începusem să put nițel a transpirație. De păr nu mai spun – îmi ieșea de sub căciulă ca sârma ghimpată.

Ce aiurea... frumusețe de leopard de zăpadă care stă lângă mine, mă scanează și mă conversează, iar eu nici nu sunt în stare să aplic chestia aia de bun-simț, de seducție elementară – privitul în ochi. Dacă încerc, mi se pare că i se pare că mă holbez ca o proastă. Dacă nu mă uit

la el, o să zică că-l evit, că nu intru-n joc. Și voiam să fiu în joc. Draci, voiam tare de tot să fiu în joc cu leopardul de zăpadă!

Pe urmă nu mai știu clar ce s-a mai petrecut. Parcă mi-am călcat pe mândrie și i-am cerut adresa de e-mail, a zis că n-are internet la el în cușcă, dar că știu unde să-l găsesc dacă am de gând să-l caut. S-a ridicat de pe bancă, am dat mâna-laba și s-a cărat cu pas domol, în patru labe, printre cuștile unor păsări flamingo insuportabile pe care nici nu le-a băgat în seamă, deși cu toatele își lungiseră gâturile portocalii după el și-ncepuseră să orăcăie.

După asta m-am trezit și-am făcut un duș rece ca să mă trezesc și mai bine. Toată ziua n-am avut chef de nimic, am făcut schiță după schiță de leoparzi – nici una nu mi-a ieșit ca lumea, am băgat în mine ca un porc tot ce-am găsit prin frigider, n-am ieșit din casă, iar când Dorian s-a întors de la serviciu, nici nu l-am băgat în seamă. Mi-a zis că sunt o ciufută.

17 noiembrie 2009

M-am dus să văd galeria aia nou-deschisă unde s-au aciuat toți conceptualii din clanul lui Dorian, plus alții pe care nu-i știu. Dorian a insistat să am și eu o piesă acolo. Am trimis-o pe-aia cu curcubeul. Heather e și ea prezentă, evident. Are trei piese expuse, una mai nasoală ca alta: *Recycled dreams-un* veceu pe care l-a umplut cu trandafiri roz ca un ghiveci (cică e un veceu adevărat – trage apa o dată pe zi și udă trandafirii), apoi un fel de pictură aberantă în stil Pollock, doar că tre' să te uiți la ea într-o oglindă concavă plasată pe tavan și în oglindă imaginea nu mai e expresionistă, ci vag figurativă, niște corpuri albe unduitoare, de lapte, decorate cu eșarfe lungi de diferite culori. Asta se intitulează foarte imaginativ *Trompe l'ceil*. A treia piesă e un cub cu toate fețele interioare din folie reflectorizantă de aluminiu – tre' să te descalți și să intri în el. Intitulat *Moi c'est moi*. Pe exterior e tapetat cu colaje din tabloide.

Adevărul e că ce mă intrigă cel mai tare la femeia asta e că pare cu totul și cu totul banală. Am o vagă bănuială c

ăde-asta a și ales să devină artist plastic, ca să-și camufleze pe cât posibil banalitatea. Dorian zice că e talentată.

28 noiembrie 2009

Plouă în draci la ăștia. De la sfârșitul lui septembrie o ține tot așa. Măcar de-ar fi potopul. Măcar de s-ar îneca cu toții.

[Cacofonie premenstruală.]

29 noiembrie 2009

Se apropie Crăciunul și n-am nici un chef. Aș vrea să fie vară. Azi-noapte am avut un coșmar.

[— Ce-ai, ce s-a-ntâmplat?!

Dorian a sărit dintr-un vis al lui, trezit de țipătul scurt al Măriei.

— Am visat ceva rău.

— Ce-ai visat?

Pe la geam se mâtâia lumina lunii, secționată fix la jumătate și așezată plească peste oraș.

— Am visat că voiai să facem dragoste și începusem și era bine. Și pe urmă, când să mă pătrunzi, am observat că erecția ți se transformase într-o lamă de cuțit.]

2 decembrie 2009

Sex cu Dorian azi-noapte, pe covorul din sufragerie. Același scenariu.

[Habar n-aveam de potențialul Măriei. O consideram destul de timidă, tipul delicat și convențional. M-a înnebunit și pe mine, care, fie vorba-ntre noi, am văzut multe la viața mea. Arăta tare de tot în costumul de *dominatrix*. Își strânsese părul în coadă în creștetul capului. L-a așteptat pe Dorian cu biciul în mână și, până s-apuce să spună ceva, l-a și trântit pe podea și i-a ordonat să-și țină gura și să se dezbrace. Dorian nu

mai știa de el. I se sculase în fix nouă secunde, l-am cronometrat pentru dosar mai târziu. Mi se sculase și mie, dar pe mine nu m-am cronometrat. În plus mi-era teamă, unu: să nu ejaculeze precoce și să strice bunătate de scenariu, și doi: să nu ejaculez eu, pentru că, atunci când am orgasm, am tendința să devin

ușor fluorescent și mi-era frică să nu fiu observat. La un moment dat Dorian i s-a lungit la picioare ca un animal docil. Maria stătea deasupra cu biciul încolăcit în jurul gâtului lui și i-a spus:

— Luptă, n-am nevoie de-un câine. Am nevoie de-un bărbat adevărat! Puternic! Luptă-te cu mine!

Parcă toată forța i se scursese din mușchi în pulă și-abia a reușit să se ridice într-un genunchi când Maria l-a împins înapoi pe covor cu talpa cizmei. Și apoi... ce-a urmat... e greu de descris. Plăcerea și durerea au devenit unul și-același lucru și Dorian le implora cu ochii încetoșați pe-amândouă.

— Ți-e frică de mine? i-a șoptit ea la ureche în timp ce-i lega mâinile la spate.

Și frica îi era dorință și dorința îi era chin și chinul îi era plăcere și plăcerea îi era crudă, sangvină, despuiată de gânduri, grea, infinită, tare ca cremenea, cu marginile tăioase ca diamantul, cu miezul de abis, cu zvâcniri de meteoriți, cu explozii solare și în cele din urmă cu râuri de ceață și ploii torențiale.]

Singura chestie care mă determină să continuu, mă ține în act adică, e furia. Dorian crede că joc într-un scenariu erotic și că rolul de *dominatrix* îmi vine ca o mânășă. Eu însă mă răzbun. Și da! – mă excită al dracului să mă răzbun!

4 decembrie 2009

Azi-dimineață trebuia să plec cu Dorian la Praga, unde are nu știu ce proiect. Mi-a venit ciclul peste noapte și m-am trezit cu o durere tâmpită de-a trebuit să rămân acasă. Ciclu tâmpit! Urăsc menstruația! Urăsc orice ține de feminitate în mod irevocabil.

11 decembrie 2009

Cineva s-a interesat de pictura mea cu curcubeul de la galerie. Cică ar vrea s-o cumpere. Sunt curioasă cine e, ce fel de om, adică. Mi-ar plăcea să-i pot spune cum mi-a venit ideea la început.

Cu visul ăla... cu un curcubeu enorm care se prăvălise din cer la noi în grădină. I l-am arătat lui Dorian de la fereastra dormitorului și el a zis: hai să mergem să-ncercăm să-l punem

la loc. Ne-am pus halatele peste pijamale și-am ieșit în grădină să ridicăm matahala aia multicoloră înapoi pe cer. Doar că era prea greu – gros și lung și mai era și alunecos ca un șarpe umed, gelatinos. Nu reușeam să-l urnim.

— Să-i sunăm p-ăștia de la Wild Life Trust, a sugerat Dorian.

Eu am zis că n-are sens, nu-i un animal. Poate la stația meteorologică. Sau la pompieri.

L-am târât cum l-am târât încoace și-ncolo prin grădină, l-am încolăcit, l-am descolăcit, pe urmă Dorian a zis că să-l proptim de gard. Gardul însă e acoperit de niște tufe de zmeură și i-am zis că nu-i o idee prea bună.

— Poate se zgârie sau se-nțeapă. Cine știe ce-are înăuntru. Poate e plin cu lichid, ca un glob ocular. Să-l lăsăm mai bine unde e, pe iarbă, până dimineața. Poate își revine. Poate își ia singur zborul. Sau tălpășița.

— Ei, zboară! Nu vezi că abia mai respiră? E terminat... uită-te și tu... verdele i s-a făcut vernil, roșul roz, se vestejește, a zis Dorian și mie mi s-a părut ciudat ce-a spus fiindcă până atunci nu mă gândisem că era viu sau că fusese vreodată viu curcubeul ăla.

Mai mult un mecanism. O unealtă meteorologică, ceva. Sau una biblică, legată de potop. Dar avea dreptate. Am pus mâna pe el și era călduț, mai ales pe roșu și portocaliu.

— Are febră, i-am spus lui Dorian. Poate-ar trebui să chemăm o ambulanță.

— Pân-ajunge... poate pentru autopsie. Da' asta putem face și noi, mâine dimineață.

— Păi, de ce să-l tăiem?!

Eram de-a dreptul scandalizată de o asemenea propunere.

— Să vedem ce-are înăuntru. Tu știi ce-au curcubeele înăuntru?

— Nu sunt de acord.

— Îi facem disecție mâine dimineață dacă-i tot aici. Și-așa n-avem cum să-l urnim din loc decât bucată cu bucată.

— Nu vreau. Mai bine du-te după furtun, să-l udăm puțin. Poate de-asta îi pălesc culorile. Poate-și revine dacă-l udăm puțin.

[În dimineața aia, când s-au trezit, Maria a tras perdelele și primul lucru pe care l-a observat a fost că plouase peste

noapte. Iar deasupra Londrei, spre Hammersmith, plana un curcubeu cât toate zilele.

— Și-a revenit... a spus.

— Ce zici? A întrebat Dorian dintre cearceafuri.

— Nimic...]

Așa mi-a venit ideea. De la visul ăsta. Un bărbat în salopetă care sfâșie cu cuțitul de bucătărie un curcubeu prăvălit peste oraș.

13 decembrie 2009

[— Ce vrei să-ți aducă Moș Crăciun?

— Nu știu, nu m-am gândit... a zis Maria.

Dorian se tot învâрте în cămașă și-n chiloți prin dormitor.

— Malta. Vreau să mergem în Malta de Anul Nou.

— Malta? De ce Malta...?

— De ce nu?

Maria și-a scos un picior și-un șold gol de sub plapumă și le analizează la lumina candelabrului Lalique din tavan. E duminică dimineața.

— Nu mă-ntrebi și tu ce vreau?

Dorian încearcă să-și țină echilibrul într-un picior în timp ce-și trage o șosetă roșie pe celălalt.

— Aha, asta era... Ce vrei de la Moș Crăciun?

— Un Jaguar.

— *Sony*. E interzis traficul de animale exotice în UK. Nu știai? Doar e țara ta...

— O mașină, vreau să zic. Un Jaguar mașină mică, nu fi toantă. Sport.

— Ce?! Păi, n-avem bemveu', ce ne mai trebuie încă una? Eu oricum n-am carnet.

— Sunt superficial, știu, știu... răspunde Dorian. Da' asta vreau de la Moș Crăciun, ce să fac, să mint?]

21 decembrie 2009

Dorian a apărut azi la prânz în fața casei într-un Jaguar auriu. E nebun! Cum naiba și l-a procurat atât de repede? Bineînțeles că a dat o cârcă de bani pe el, dar nu vrea să-mi

spună cât. Zice că e de la Moș Crăciun, că a fost băiat cuminte tot anul. Ne-am certat. Am făcut un scandal monstru! Acum câteva luni am discutat să ne luăm o casă de vacanță în Provence. Dacă aruncăm cincizeci-șaizeci de mii de lire pe-un Jaguar, o să ne mai luăm noi... o cocioabă în Franța. I-am zis că în situația asta, dacă a vrut Jaguarul ăsta nenorocit (arată ca un cavou ambulant de bulibașă!), ar trebui să vindem niște dividende ca să acoperim suma aruncată pe fereastră de el. Avem băgate la bursa de valori mai bine de juma' de milion. Nu vrea. Zice că scade dobânda dacă ciunțești întregul. Chiar nu văd ce ne folosesc atâția bani băgați la bursă dacă nu putem face nimic cu ei.

22 decembrie 2009

Am tăiat-o pe Yoga. Au venit ai mei de Crăciun și zilele astea mama face cârnați și tranșează șunci toată ziua. Dorian bea cu tata în franceză de dimineață până seara țuică adusă din România. Și vorbesc despre mașini. Când nu beau, se urcă în Jaguar și dau ture prin Londra. Niște superficiali

.(5) recapitulare

[Când era Maria mică, lumea era mare. Fără margini și fără coajă, doar un miez

desfăcut și lățit sub tălpile oamenilor.

Când era mică, visele pe care oamenii nu mai apucau să le viseze fiindcă se trezeau prea devreme se deghizau în rân- dunele și mai ciripeau o vreme pe la ferestrele lor până să zboare mai departe, în căutarea altor ochi închiși, să-și facă cuib sub alte pleoape.

Un animal bătrân enorm, un bivol răsturnat pe-o rână care-și sforăie somnul fără vise în canicula ce-a crăpat pământul pe maluri, în jurul trupului său — așa arăta Dunărea când era Maria mică. Obosită. La sfârșitul unui drum prea lung.

Când era mică Maria, în lunile de iarnă zburătăceau cârduri de îngeri peste orașe și câmpuri și din aripile lor se desprindeau pene albe și curate care se așterneau reci pe pământ.

Pe fundul mărilor, acolo unde nu pătrunde soarele, se aflau mormane de nestemate, fiecare un suflet de om așteptând să se întrupeze și să iasă la lumină. Atunci minunile se întrupau din praful de la marginea străzii, dintr-o picătură de ploaie și o umbră. Le simțeai nu cu ochii, nasul, urechile, vârful limbii sau buricele degetelor, ci direct cu pulsul. De fapt, când era Maria mică, minunile erau atât de ample și de prezente, încât nici nu-ți puteai imagina cât de pustie și greoaie poate fi lumea fără ele.

Într-o dimineață de decembrie Maria a ieșit înfoclită în cosmonautul ei verde din fâș, cu mama de mână. Era ziua de Crăciun. Combinatul de îngrășămintă chimice de la marginea orașului răsfirase din nou unul din norii lui roz de poluanți peste Tulcea. Mama i-a ridicat fetei fularul peste nas și a grăbit pasul. Începuse să ningă. Din cer cădeau fulgi mari de zăpadă roz. Maria își amintește bine. Își amintește cât de frumoasă i se părea zăpada roz.

Când era Maria mică, umbla pe străzi un bărbat neasemuit de frumos, înalt și subțire, delicat și singuratic ca o orhidee. Vindea flori invizibile. Brațe întregi de gladiole, ghiocei, frezii și maci. Foarte scumpe – nimeni nu-și permitea vreodată să cumpere de la el. Toți spuneau că e nebun. Maria credea că e cel mai frumos bărbat din lume. În prima zi de școală, când a trecut în uniformă și cu ghiozdan pe lângă el, bărbatul i-a dat un boboc de trandafir sicilian, roșu ca sângele. Mirosea atât de frumos, cel mai frumos dintre trandafirii pe care nimeni nu i-a mirosit vreodată.]

13 iunie 1995

Cel mai tare pe lume îmi plac baloanele și înghețata la cornet. Și ca să plutesc zâmbind peste ape, ca lisus, domnu nostru, dacă-ș putea. Sub tălpi – adânc și rechini și lume multă înecată. Și comori.

Clovnii sunt mari și hărpăreți iar prințesele frumoase și neajutorate. Prinții sunt deghizați în bestii, broaște râioase sau arici. Trebuie iubiți chiar dacă îți fac greață. Trebuie săruțați ca să se rupă vraja și să devină din nou cea ce sunt în adâncul sufletului: bărbați frumoși și bogați.

4 august 1995

Păpușa mea e băiat. Neastâmpărată creatură. Dea dreptul insuportabilă. Un răzgâiat și un isteric. La-m bătut cu nuiaua la fund și tot nu se învață minte. Mai am și un leu adus de Moș Crăciun demult, pe vremea când îl chema Moș Gerilă. Pe leu îl cheamă Porc. Și o umbreluță de soare din dantelă cu care nu știu ce să fac. Cuburi de lemn — de construit, de distrus, de construit iar. Șoareci de cauciuc în cadă, și odată și unul adevărat, pe care însă la ucis tata. Un curcubeu croșetat de mămaita și un costum de pirat. Asta e averea mea. Mai vreau și încă o rochie de prințesă mov cu funde roz și sclipici la mâneci, cum are verișoara mea. Ei de ce îi ia părinții și

imie nu? Când o să mor no să las moștenire la nimeni nimic. Mă îngrop cu toată averea. Și asta e testament, să se știe. Semnat: *Maria Mateescu*, în conștiință de cauză.

20 august 1995

Am jucat fântânița aseară la bloc. Îl jucăm în draci la scara din spatele blocului, când se face seară și se duc mamaiele de prin bloc la culcuș. Cu deosebire baba Miroi, baba Obelstein și alde baba Burța. Ele sunt cele mai cucuvele și ne spionează după perdele. Trebuie să te împărți în două echipe și uni stau la ciutură, alți la puț. Deci ăia de la puț își pun capac adică își acoperă fața bine cu palmele ca să nu mai vadă nimic.

În fața la un puț cu capac se postează o ciutură care zice pe o voce alta decât cea obișnuită „puțule, puțule, ce nume-mi dai?”. Și tu, dacă ești puț cu capac, trebuie să ghicești cine e ciutura – Miti, Cocostârc, Vali, Vali Pojar (la-m poreclit așa de când a fost contagios; nu din răutate, ci ca să îl putem distinge de celălalt Vali) sau Cristi. Băieții se aleg mereu ciuturi, că sunt mai pertinenti, iar noi fetițele – puțuri, ca un făcut. E un joc periculos, poate nici nu ar trebui să scriu de el, existând posibilitatea ca mama să își bage nasul în jurnalul meu cum a mai făcut-o. Mama zice că na-m voie să mă pup cu nimeni în afară de ea și de tata. E foarte geloasă din fire. Și mai ales deoarece fântânița nu prea are rază de răspândire foarte largă. La țară de pildă ăia nici nu au auzit de el. Da ce s-audă țărani ăia, că doar țară țară vrem ostași și volei peste gard și câte o leapșă știu să joace și nici alea ca lumea. Dar mă rog. Să continui. Dacă ghicești rămâi bine mersi cu capacul la locul lui. Dacă nu, drept pedeapsă ciutura respectivă te pupă pe gură. Evident, nu un pupat de adevăratele că și ciuturile nu sunt ele chiar așa de curajoase. Doar cât să te atingă pe buze și să moară de bucurie. Câștigă ăla care pupă mai mult și aia care e cea mai puțin pupată.

Eu mereu ies din joc printre primi dacă nu chiar prima, deoarece trișez ca să pierd și să mă pupe Cristi. Mă uit prin capac ca să văd dacă e el ciutură și cum îmi pică el cum mă prefac că nu știu și zic Cocostârc sau Vali Pojar. De abia aștept să ies mâine la joacă iar.

1 septembrie 1995

Deci Cristi nu mă iubește pe mine deoarece sunt slăbănoagă și cu dinții mari. O iubește pe alde Roxi dintr-a treia, mai dezvoltată și care iese la joacă în țoale de firmă luate de tai- căso când era securist, pe valută de la șop din București când se ducea în delegație la pârât. Ce, nu știu?! Știe toată scara.

17 octombrie 1995

M-am redefinit teritoriul de joacă care l-am avut încă din- tr-antâia. Am început să migrez încet încet și pe la bloc la Andra, colega mea de bancă care stă în Euri, foarte aproape. Ea fiind advenistă nu pot ca so forțez să vină la mine la bloc să se pupe cu toate ciuturile ortodoxe de pe acolo. Așa că mai mă duc eu la ea la bloc din ce în ce mai des.

La ea la bloc se joacă în general cucii, unde sunt dementțială fiind cu picioare lungi și destoinică la țopăit. Am spart recordul de șaișpe vieți ale lui Laura de nu știu câte ori. Am ajuns și pe la 19 alaltăieri. Când neam întors noi de la școală și ne lăsasem eu spaidermanul, Andra zânele prin praf pe la marginea străzii. Adică ghiozdanul meu cu spaiderman și al lui Andra cu zâne. Ce îmi mai place la bloc la Andra în afară că le sparg recordurile la vieți, e că taicăso, dl. Stoian, ne aduce pâine caldă de la el de la fabrică, seara când se întoarce și tocmai ni se face și nouă foame. Na-m să uit niciodată ce mișto a fost când am stat odată cu Andra în cazemata noastră de zăpadă iarna trecută și-am mâncat pâine caldă uitându-ne la stele până ni sa făcut cocă în burtă și nu a mai fost mișto.

10 noiembrie 1995

Eu și cu Andra suntem prietene chiar foarte bune în afară de două puncte: că e cam egoistă cu strugurii pe care îi pune maicăsa în pachetul la școală și că eu o invidiez pentru că are stilou cu peniță din aur și eu nu, și ea știe.

16 decembrie 1995

Am luat un 10 la istoria României și altul la educație fizică. Deși zecele de la istorie a durut mai puțin. Pentru ăsta de la

sport m-am luxat o gleznă când am aterizat în groapa cu nisip. Oricum vine vacanța.

20 ianuarie 1996

Am început lecțiile de violoncel cu doamna Păun și nu sunt satisfăcută. Andra m-a zis și ea în secret că nici ei nu îi cam place de doamna Păun. Umblă zvonul că dă cu indicatorul peste degete dacă greșești vreo notă. Și că urlă. Cred că. Arată ca o scorpie.

2 februarie 1996

Am studiat o oră întreagă o piesă de Scarlatti și cred că-mi iese bine acuma. Ieri Laura a copiat la lucrare la geografie. Am văzut-o cu ochii mei. Ia-m spus să nu mai copieze că altfel nu o să mai fie prietena mea. Spunem-i cu cine te aduni ca să îți spun cine ești!

12 martie 1996

La bloc la Andra au apărut cei trei crai de la răsărit, care chiar de la răsărit sunt dacă stau bine să mă gândesc, deoarece stau în aripa de est a blocului E4 care are formă de L. Noi ne jucăm la scara A, care e la sud, după compasul meu.

Șiau extins teritoriul și de unde până la momentul de față abia dacă îi observasem prin fereastra de la bucătărie a lui Andra jucându-se fotbal la leagăne, acuma se tot perindă suspect de des prin fața blocului unde nici măcar nu sunt leagăne și nici nu se joacă fântânița să mai zici. Suntem doar noi care ne jucăm și noi liniștite cucii și șotron. Coarda și elasticul uneori.

Lui Pompiliu îi place de Laura, clar. Lui Ungureanu Mirel de Andra și lui Mari de mine. Ancuța cam a rămas pe din afară, îmi pare rău să spun, dar nu e vina mea. Dintre toți doar pe Ungureanu îl știm, că e cu noi în clasă și cred că el ia și momit pe ălalaltii doi. M-a scos la tablă la mate și am știut

.28 martie 1996

Laura zice că să îl dau ei pe Mari că și așa e mai scund ca mine și m-il dă pe Pompiliu că ne potrivim la păr. E creț ca mine. Între noi fie vorba, cred că încă se mai oftică că ia-m spart recordul de vieți. Însă mie la Pompiliu nu îmi place nimic în afară de nume și în plus și știu că nu e bine să te încurci cu băieți mai mari de vârstă că sunt derbedei. Ori Pompiliu e întră patra deja. Ancuța ma invitat la ziua ei sâmbătă.

8 aprilie 1996

Maicăsa lui Ancuța i-a făcut cadou de ziua ei un costum de prințesă exact cum vreau eu, mov cu sclipici pe la mâneci. Și ma-m milogit de mama o juma de an să îmi ia și mie. Acuma chiar dacă îmi ia nu mai are valoare că pe urmă o să zică Ancuța c-o copiez. Oricum a avut un tort de na-m putut să îl gust de grețos ce era!

18 mai 1996

Doamna Păun mi-a dat 8 la studiul de Czerny! Cum a îndrăznit, urâta!? Nu am luat 8 în viața mea! Am plâns toată ziua de mă dor ochii. Și lui mama nici nu-i pasă, ca și cu costumul de prințesă. M-ia zis să nu mă strofoc, că e bine să mai iau și câte o notă mică din când în când. Ca să nu îmi intre în cap că sunt prea deșteaptă. Auzi... Cred că nici nu mă iubește.

21 mai 1996

Bine am făcut că nu ma-m miluit de Laura să îl dau pe Mari la schimb deoarece am aflat că Pompiliu nici nu e premiant. Am sustras informația tot intrigată de Laura care între timp din lipsă de ocupație a început să se îndrăgostească de Pompilică și-a aflat că e la școala nr. 1 și tata îi e chiar învățător, ca să vezi. Cică la văzut de la ea de la balcon că o ia cu gheozdanul pe Praporgescu care nu poate duce la nici o altă școală decât la nr. 1. Și pe urmă a mituito pe varăsa grasa cu cavit să vadă ce învățător are, că varăsa grasa tot la nr. 1 e.

Și deci eu la-m spionat pe tata când scria lista cu premii aseară și m-iam aruncat și eu privirea așa într-odoară și am văzut că el nu era pe listă. Am căpătat două fâșii de fenosept și o cola pe afacerea asta plus cinci vieți la cucii de la sursa interesantă.

25 mai 1996

Deci ori nu mă mai duc la lecțiile de violoncel ori gâscă aia de Păun își cere scuze că a urlat ca o curcă la mine azi dimineață. Eu nu suport, asta să fie clar! Oricum vine vacanța mare. Să urle în oglindă dacă tre să urle.

Din cauza ei am făcut varză la dictarea la română astăzi, fiindcă ma făcut atât de nefericită. Na-m pus nici o cratimă unde trebuia. Doamna învățătoare m-ia zis mai mare rușinea copil de cadru didactic. Tata a zis că mă învață el diseară ce și cum cu cratimile astea, că nu le suport. Când moi face mare și-o să fiu președintele României, primul lucru pe care o să îl fac o să pedepsesc cu moartea pe toți care mai pun vreo cratimă în viața lor!

9 iunie 1996

Am terminat clasa a treia și-am luat iar premiul întâi, evident, în ciuda la cratimi. Pur și simplu mă iubesc! Ancuța a luat tot premiul întâi deși a avut media generală 9, 50 iar eu 9, 75. Andra și Lăurici – premiul doi.

12 iunie 1996

E vacanța mare și Andra a plecat ca proasta la țară. O s-o uite Ungureanu Mirel până în septembrie.

[O alegere pe care Andra o regretă acum, peste cinspe ani, când se uită la seriale după-amiaza și la un moment dat se întrerupe cursul acțiunii ca s-apară Ungureanu Mirel cu un zâmbet de tot respectul și cu un tub Sensodine în mână dreaptă.]

Eu mă duc cu ai mei la mare în iulie să mănânc porumb fiert și castraveciori murați pe plajă la soare. Până atunci o să mă ia tata la Dunăre pe ghidonul de la semicursieră, o să mă joc cu Laura că doar ea stă în Tulcea pe vară, ce să fac.

17 iunie 1996

Pompiliu a pupat-o pe Laura. Prima dată în viața ei când a fost pupată direct pe buze.

— Chiar pe buze, să mori tu? m-am prefăcut eu entuziasmată ca s-o fac și pe ea săraca să se simtă bine că nu știa că eu jucasem fântânița la mine la bloc încă dintr-ntâia.

— Da, mă, dacă-ți spun, ce naiba, nu mă crezi?

— Și ți-ia băgat și limba?

(Asta n-aș fi suportat, pentru că totuși fântânița nu se joacă cu limbi.)

— Asta nu! Ce crezi că sunt curvă?! Poți să iei și sida.

„Cuvă” e un cuvânt pe care nu-l folosim niciodată de față cu cei mari, că ne-o luăm. Din fericire nu era nici un om mare prinprejur când la folosit Laura.

De fapt 3 puncte trebuie clarificate aici:

Punctul 1. Gestul sa petrecut, după poveștile lui Laura, în dezacord de reciprocitate. Pompiliu a pândit-o când se întorcea miercurea trecută de la joacă și a prins-o la ea în scară unde nu e bec, peste drum, în D2. A pupat-o și a fugit.

Punctul 2 care e legat prin două puncte secundare de punctul 1 și anume:

a) Laura m-a pus să jur că nu mai spun la nimeni. Ori asta poate ca să însemne două lucruri:

a)1. fie că sunt cea mai bună prietenă a ei, ceea ce e foarte posibil pentru că numai cu mine face schimb de sandale câte-o săptămână întreagă.

a)2. fie că minte și nu vrea ca să iasă adevărul la suprafață. Adevărul că de fapt Pompiliu nici n-a pupat-o niciodată.

b) Laura are croazier. Mai m-a mințit o dată de sau înghețat apele. Acum vreo două trimestre ne-a zis mie și lui Ancuța – care nu se joacă cucii cu noi că are apendicită și-o doare cică dacă o lovești cu mingea-n burtă (eu sunt de părere că e cam tofoloagă din fire și nu vrea ca să se știe), dar mai vine și ea pe acolo chiar des, cu patinele sau cu coarda și în plus e colegă de bancă cu Laura pe rândul din mijloc (eu sunt la fereastră, întotdeauna la fereastră, în caz că mă plictisesc și să am la ce să mă belesc). Ne-a zis deci mie și lui Ancuța că

Claudița, soră-sa mai mică, are sida. I-am zis și lui mama care o știe pe doamna Știucă și mama ce s-a gândit ea să mă facă de râs că nu mi-am ținut cuvântul de onoare să nu spun la nimenea și la următoarea cafeluță ia spus lui doamna Știucă uite ce zic fetele ei una de alta. A primit Laura o cafteală de n-a mai vorbit cu mine până luna viitoare când a avut nevoie să copieze de la mine tema la mate. Și i-am dat-o, că de obicei n-o dau la nimeni, dar ca să mă răscumpăr că mă simțeam cu musca pe căciulă c-o trădasem, deși ea mințise, mă pusese să jur pe-o cacialma. N-ar fi trebuit să se pună.

Prin urmare, având antecedente, Laura poate la fel de bine ca să mintă și de data asta, cu Pompiliu adică.

Și punctul 3: Nu cred eu că Laura e curvă, cum să cred așa ceva? Curva nu ești de la un pupat nevinovat în scara blocului la care nici n-ai reciprocitat cum ar veni, nici de

la jucat fântânița dacă tot vorbim. Curvă ești când faci copil fără să fi măritată ca Diana de la scara B.

Asta e o chestie care trebuie ca s-o clarific în vara asta. Să aflu o dată și pentru totdeauna cum naiba se fac copiii, că nimeni nu vrea să-mi spună adevărul. E clar că nu cu berze și nu dintr-un pupat. Temă de vacanță, deci.

5 iulie 1996

Marțea trecută a murit tataie de bătrânețe. Și mamaie a zis dintotdeauna „marțea – trei ceasuri rele“. Trebuia să fie mai atent. Am fost la veghe noaptea la biserică și m-am cocoțat cu verii mei Marțienii în clopotniță să ne ghistuim cu colivă. L-am întrebat pe tata dacă pot să ajut, dacă trebuie să plâng sau ceva. A zis că nu e nevoie. Era tata lui vitreg oricum și nu l-a iubit niciodată.

M-am îndopat cu colivă de m-a apucat burta. Și toată lumea s-a purtat frumos, n-au mai discutat politică și unchimeo cu mătușămea, părinții Marțienilor, nici nu s-au mai îmbătat ca niște porci cum fac de obicei.

20 iulie 1996

Am plecat totuși la mare. Mama a zis: „Dragule, dacă nu te simți în stare... cu înmormântarea și astea... putem să amânăm”

„Dar tata a zis că nu, nu e nevoie. Stăm la un hotel de două stele în Eforie Nord, ca niște prăpădiți. Nici măcar balcon cu scaune balansoare n-avem.

23 iulie 1996

Mi s-a spart colacul. Mama se plânge că s-a ars pe spate și stă cu iaurt pe ea în hotel. Tata mai face câte-un castel de nisip cu mine, dar mai mult se holbează la orizont și nu vorbește sau face rebusuri. Ieri seară totuși m-a învățat să joc șah.

26 iulie 1996

Am terminat de citit „Familia Roademult” și mi-a plăcut. Azi dimineață era să mă înec ca țiganul la mal, unde e apa mai mică. Asta fiindcă nu mai am colac.

28 iulie 1996

Am bătut-o pe mama la cap să-mi ia un costum de mica sirenă de la tarabe până mi la luat. Nici nu pot să merg în el că are coada prea strâmtă. Și acuma mi se pare și că e nașpa să mă îmbrac în mica sirenă. Am totuș o vârstă. Am dat banii de pomană și-acuma tre’ să mă prefac că îmi place ca să nu sară mama cu gura pe mine.

30 iulie 1996

Mama a gemut săraca azi noapte de m-a trezit din somn. Cred că de la arsurile alea de la soare de pe spate. Tata a zis să mă culc la loc că o unge el cu iaurt până-i trece.

2 august 1996

Ni s-a spart și salteaua. În ciuda acestui fapt nu mai contează că și-așa peste două zile plecăm acasă. Mama a zis că mai bine că nu ne mai trambalăm cu ea înapoi pe tren.

10 august 1996

Înapoi la Tulcea. Mă plictisesc. Mi-am început temele de vacanță la mate și-am făcut deja 10 probleme. Citesc „Amintiri

îdin copilărie” de Ion Creangă. Măine mă duc cu tata la Dunăre. Iar.

19 august 1996

Mai God! Am aflat cum se fac copiii!

Să o iau de la început. Laura are video. Ai mei nici mașină n-au și nici microunde, dar Laura are și-una și-alta și video pe deasupra. Dar noi avem trei camere, ei numai două, așa că suntem chit, nu suferă nimeni. Să revin. Azi după-amiază (cred că a pândit ea de mult la cotitură după-amiaza asta, când nu erau ai ei acasă nici unul) ne-a chemat pe mine, pe Andra (care s-a întors de la țară), pe Ancuța (care-a venit în costumul de prințesă ca să-mi facă-n necaz), puls soră-sa mai mică Claudița. Nu ne-a zis de ce, așa de chichi maro, să mai bem și noi o cola să mai punem țara la cale și să ne îndopăm cu fenosept că maică-sa, doamna Știucă, e farmacistă și ține prin casă.

Pe urmă hoața a zis că dacă vrem să ne pună pisicile aristocrate la video, pe care

deja le mai văzusem la ea de nu știu câte ori și oricum nu ne plăcuse nici măcar o dată. Și ea, hoața, știa că nu ne plăcuse.

— Păi atunci ce să vă pun?

Tot ea a răspuns că are o idee. S-a dus și-a cotobăit prin dulapul din dormitorul lui domnul și doamna Știucă și sa întors cu o casetă.

— Asta cu ce e?

— Cu ceva ce na-ți mai văzut voi niciodată. E cu sex.

Caseta era derulată până undeva prin desfășurarea acțiunii, că când a apăsas pe play a apărut ceva ce nu înțelegeam ce e, filmat aiurea în tramvai de nu îți puteai da seama cum vine și ce e. Sonor nu era, că Laura a zis să nu punem că poate aud vecinii. Ne-am uitat noi vreun minut două și 101 dalma-țieni nu putea să fie, mica sirenă clar nu. Poate doamna și vagabondu să fi fost, da nici asta. Sau poate Pinochio.

M-am uitat la Ancuța să vadă dacă ea înțelege ceva, m-am uitat la Andra adventista – asta nici atât. Claudița cu arătătorul în nas, își scotea un muc cam necopt – eu laș mai fi lăsat să

se întărească să fiu în locul ei. Laura își acoperise gura cu mâna și se hlizea în palmă. M-am ridicat eu de pe covor, am și vărsat cola, ca să mă uit mai dintr-o parte, poate e imaginea pusă cu susu în jos.

— Bă, tu ai pus caseta pe dos, am zis.

— Nu e mă pe dos, e bine. Așa se fac copiii în realitate. Mai educă-te și tu, mi-a zis.

Și pe urmă a apăsas pe stop că se auzeau pași pe casa scării și credea că poate fi taicăso. Laura și chiar și Ancuța sunt de părere că așa se fac copiii. Andra nu e de acord că zice că știe sigur că Dumnezeu trebuie să fie și el implicat cumva și n-a apărut în film.

— Păi da ce, când l-a făcut pe Iisus parc-a catadicsit s-apară... i-am retezat-o eu scurt.

Am media 10 la religie. Nu mai spun, că dacă tot vorbim pe subiectul ăsta, eu nu sunt de acord cum s-a purtat Dumnezeu cu propriul lui copil. Nu a dat un exemplu bun la părinți.

11 septembrie 1996

Tocmai când am făcut schimb de brățări de prietenie veșnică cu Laura, am regretat. A devenit cea mai bună prietenă a mea peste vară așa mincinoasă cum e. O prefer decât Ancuța care se oftică din te miri ce, și dacă iei notă mai mare ca ea la botanică. Și și decât Andra spre exemplu cu care m-am mai răcit în ultima vreme pentru că e o egoistă. Cu E mare!

Dar Laura ce-a făcut ca să mă răsplătească că am acceptat să fiu cea mai bună prietena ai ei pe vecie? Știți florile de palma maici domnului — fie albe, fie galbene? Cresc în tufișuri pe după garduri de curți. Și pe la marginea grădinițelor cu zarzavaturi dintre blocuri, grădinițe pe care numai administratorul blocului și prietenii săi la cataramă pun gheara, de noi ăștia alții trebuie să dăm bani pe pătrunjel la piață când ne puteam pune și noi o sămânță două acolo, de salată, în fața scării. Laura a venit și-a spus că ea are acasă un borcan plin cu miere strânsă picătură cu picătură de ea și Claudița din florile de palma maici domnului. E adevărat că dacă le rupi staminele și le tragi încetișor încetișor și cu grijă, le iese o picăturică mică de miere pe care poți ca s-o lingi tot plictisindu-te

până te găsește Andra care sa pus la pituliciu. Și oricum, chiar dacă te găsește, tu tot scuipi, că oricine poate s-o întreacă la fugă pe Andra. Dar să faci un borcan întreg din picăturicile astea... haide mă Lăurici, drept cine ne iei?! Nu că da, că chiar am un borcan întreg. Uite să spuie și Claudița dacă nu mă credeți. Claudița a dat din cap că da, că doar altfel o caftea Laura cu prima ocazie.

— Ia hai dă-ne și nouă o linguriță două atuncea, măcar de gust! am zis eu care sunt mai pofticioasă din fire și avidă după certitudini.

Păi că câr că mâr că să vedeți că de fapt am terminat borcanul chiar azi dimineață la micul dejun.

— Mincinoaso, nu te credem! Lăurici – pe nas scoate pitici! am zis noi toatele în cor,

adică doar eu cu Ancuța că Andra a tăcut mîlc.

Claudița dădea din cap afirmativ în virtutea inerției. Și atunci am tras-o pe Claudia de codițe de nu sa văzut și a început să bâzâie și să dispară rapid spre D2 să mă pîrască la mîsa ei.

— Dacă mă pîrăști, te mai trag o dată! i-am strigat.

Nu mi-e tîrșă de Laura, că știu că Laura nu-i ia niciodată apărarea lu sorăsa. În plus pe Laura chiar n-aveam cum s-o trag de codițe unu pentru că e tunsă băiețește de când a avut păduchi și doi pentru că de la ea mai capăt și eu, cum am mai spus, ceva fenosept pe de-a moaca și uneori, când suntem mai bune prietene, și cavit. Am băgat la fenosept în mine de când sunt prietenă cu Laura că cred că-n vecii vecilor n-o să mai fac roșu în gât.

Andra a zis așa ca să se afle și ea în treabă că altfel nu îmi imaginez cum a putut să spună una ca asta. Că ea o crede pe Lăurici. Ia uite mă – și egoistă și proastă, mi-am zis eu în sinea mea.

— Bă, io nu stau în bancă c-o proastă, dacă tu o crezi pe-asta cu mierea ei eu mă mut, i-am tăiat-o scurt, ca să o aduc la realitate.

La care știți ce mi-a răspuns? Că și acum îmi amintesc cuvînt cu cuvînt. Mi-a zis cică:

— Puterea Domnului e mare, nu trebuie să te îndoiești de minunile lui. Dacă stoarce el apă din pietre atunci mai c

ulmigranfii seamă din palma maici domnului poate ca să stoarcă un borcan cu miere.

17 septembrie 1996

De-abia așteptam să înceapă școala că mă plictiseam cu mincinoasele și superficialele alea de la bloc toată ziua. Și-a început. Ieri. Avem un coleg nou în clasă. Renaldo. Țigan getbeget.

A, am uitat să scriu aicea: am întrebat-o iar pe mama cum se fac copiii și iar mi-a zis povestea aia cu sămânța magică care numai soțul tău o are și ți-o dă după nuntă.

— Păi și tata de ce-a avut numai o sămânță? Uite tata lui Laura i-a dat lui doamna Știucă două, una pentru Laura una pentru Claudia.

N-a mai știut ce să-mi zică. E clar că mințea. Și oricum n-am văzut nici o nuntă și nici o sămânță în filmul ăla al lui Laura. Și nici semințe magice n-am găsit prin casă, deși am cotrobăit peste tot prin lucrurile lui tata. Cred că nici mama nu știe. Poate m-au adoptat.

21 septembrie 1996

De mutat nu m-am mutat din bancă cu Andra deocamdată, că sunt conștientă că țin cu Dumnezeu (eu țin cu Moș Crăciun că măcar ne aduce cadouri o dată pe an, Dumnezeu nimic nimic). Pute în clasă de la Renaldo de nu mai suport. Trebuie să stăm cu fereastra deschisă că altfel nu se poate. Am și început să tușesc din cauza asta.

10 octombrie 1996

Am reușit să-i sustrag lui mama lăntișorul de aur cu șoricel din email din caseta cu comori fără să mă prindă și am ieșit cu el la gât ca să mă dau mare în parcare. L-am pierdut. Nu știu cum, dar când m-am întors acasă nu-l mai aveam la gât. Să-i spun lui mama, să nu-i spun? Poate nu observă. Sau poate dă vina pe tata că la jucat la pocăr. Numai că tata nu joacă niciodată pocăr pe valori, doar pe boabe de fasole

.Povestea cu cei trei crai de la răsărit nu s-a terminat încă, cum speram. Între timp au devenit patru pentru că apărut ca nuca în perete și Bursucu. Ori Bursucu a fost dintotdeauna personaj negativ. A spart numeroase ferestre fie neintenționat, cu mingea de fotbal, fie intenționat, cu pietre. A rupt zambilele și petuniile din ghivecele babei Obelstein de la parter (mă rog... pentru această faptă îl felicit), a găurit cauciuce cu tirbușonul, a maltratată păpușile fetițelor pașnice de grădiniță care se jucau și ele la leagăne, le-a bălăcărit pe babele adunate la bîrfă și croșetat la scara D. Am auzit că și fumează la 9 ani. Mai mănîncă câteodată și cretă ca să facă febră și să nu se mai ducă la școală. Pe frasu mai mare îl trimite la furat mere de prin grădinile oamenilor. Ce e la

gura lui de înjurături nici nu mai pomenesc.

Îmi amintesc bine când eram mică o dată la coadă la carne s-a-mpins și-a trecut în față nerespectând rândul. Și într-a doua mai mai să rămână repetent dacă nu se ducea măsă cu șpagă la doamna învățătoare a lui. Deci știu toate astea despre Bursucu pentru că am observat eu cu ochii mei și mi-a spus și Mari în secret. Ce mai, personaj negativ. Nici nu știu cum s-au înhăitat ăștia – Ungureanu Mirel, Mari și Pompilică – cu el decât că joacă fotbal împreună.

9 noiembrie 1996

Bursucului i s-a pus pata fix pe mine dintre toate. Când putea și el să se ia de Laura care e blondă și cu ochii albaștri, de Andra care e finuță și cu rochițe frumoase sau de Ancuța care oricum e pe dinafară fără pretendent. Când știe bine – că doar sunt prieteni – că Pompiliu și cu Mari, când eu cu Laura plecăm la plimbare prin centru ca să vedem dacă ne urmăresc Pompiliu și cu Mari, ei ne urmăresc de fiecare dată. Bursucu trebuia să bage la cap și să nu mai se bage pe fir. El s-a băgat totuși, de l-a caftit Marțianu cu tot dichisul de stele verzi să-nvețe s-o mai fugărească pe varăsa mai mică prin tot cartierul ca să-mi ridice fustele (ce mi-a venit și mie să port fuste atuncea că de obicei port pantaloni.) Dar de asta scriu mâine în ora de civică că acuma au dat apă caldă și tre să mă spal pe cap.

20 noiembrie 1990

Marțianu cu Marțianca sunt văru-meo și vară-mea. Marțianul într-a șasea, Marțianca tot într-a șasea deși nu sunt gemeni da pe Marțianca a conceput-o mă-sa, sora lui mama, lăuză fiind. Cred că nu am mai scris aicea de ei până acuma, deși merită. Locuiesc la trei blocuri mai încolo însă au zonă de influență tot prin zona noastră. Mămăița ne-a făcut la toți căciuli de iarnă din lână verde care seamănă cu niște căciuli din alea de bandiți și cu gâtul mai bogat ca să nu mai avem nevoie de fular. Așa că de la căciulile astea îi strigă tot cartierul marțienii. Bine că eu am refuzat s-o port pe-a mea, că altfel mă strigau și pe mine la fel.

Până acum doi ani Marțienii și-au dus traiul fericiți prin copaci unde se îndeletniceau cu cazemate și liane pe care să se transporte ca Tarzan de pe o cracă pe alta. Operează mereu în cârdășie și se apără unul pe altul de dușmani până la moarte, mai ales ea pe el. Când a început să se construiască la noi în cartier blocu T acum doi ani, cu 8 etaje (până la urmă l-au făcut de 6), marțienii au coborât din copaci și s-au urcat pe macaralele de pe șantier, pe balcoanele Teului, pe zidurile de beton etc. Și nu sau mai dat jos de-acolo decât printr-a șasea când unul și-a rupt un picior și celălalt a empa- tizat din principiu.

[Și mai târziu, când avea să se mărite Marțianca pe la București, Marțianu i-a cărat un porc întreg cu rata de la ei de la țară până la ea la capitală, unde-au făcut nunta. Se pare că la nuntă, când s-a furat mireasa, au găsit-o cocoțată într-un nuc cu frati-so, bând de zor.]

Marțienii sunt de treabă, dar periculoși. Cam ca Robin Hood, doar că au ce-au cu babele, nu cu bogățiile. De babe scriu altădată că oricum nu merită.

3 decembrie 1996

Mă tot milogesc de mama să îmi ia și mie geacă de blugi clasică și nu vrea. Zice că sunt o oaie, mă iau după turmă. Și ea în fustele alea ale ei de stofă până la genunchi, ce e? O oaie în fustă de stofă până la genunchi

!Nu mai pute așa tare de la Renaldo că stă cu geaca pe el în timpul orelor. I-a dat doamna o geacă de pomană de la băiatul ei și nu și-o pune la cuier. I-e frică cred să nu i-o fure cineva deoarece e obișnuit cu furatul fiind țigan. Ce-o căuta la școală nu știu că lecțiile nu și le face niciodată și câteodată și adoarme acolo la el în ultima bancă. Vine doar să cerșească de mâncare de la noi din pachetul „dă și mie o mușcătură, dă și mine, dă și mie”. De unde și porecla Dășimie. „Bă Dășimie, iar ai venit la școală, bă? N-ai găsit nimic de șparlit pân oraș?” îl strigă toată clasa.

Am impresia că o să-mi iasă media 10 pe linie trimestrul ăsta. Super! Poate îmi aduce „Moș Crăciun” geacă de blugi. Am pus „Moș Crăciun” între ghilimele pentru că deja știu. Dar mă prefac că încă n-am aflat ce și cum că mi-e frică că p-ormă nu mai îmi aduce nimica, fiind mama și tata – care din fire sunt niște chimogi.

27 decembrie 1996 în ciuda stelelor verzi – efect al cafetelii încasate de la Marțianu, Bursucu s-a lăsat păgubaș? Nu s-a lăsat, că e personaj negativ și personajele astea negative nu se lasă păgubașe cu una cu două. Doar schimbă strategia. Când îți e lumea mai dragă, poate ai luat și tu un 10 la ceva în ziua aia, apare Bursucu cu acordeonul lu ta-so să-ți cânte manele. Se pune pe trotuar unde te joci și tu liniștită cu prietenele tale și începe să se pițigăie uitându-se galeș la tine. Dacă era premiant sau dacă n-a spart atâtea geamuri la viața lui mai ziceam, da' așa? Râdea Laura de mine de se strica.

20 februarie 1996

Lui Andra i-a dispărut stiloul cu peniță de aur din penar. Cred că sigur l-a furat Dășimie. Cred că l-a și vândut deja la negru, că ce putea să facă cu el? E analfabet. Sau poate îl folosește taso pe post de scobitoare. „Să moară mama dacă l-am furat io!” zicea. De parcă-l crede cineva. Oricum e deja orfan de mamă cică.

Hristos a înviat! Am vopsit la ouă cu mama de m-am plictisit. Și m-am ghiftuit cu piftie de de-abia mă mai mișc. Am pierdut 4 vieți la cucii și m-a întrecut și Andra la scuiat la pituliciu. Știu de la religie povestea cu crucificarea și învierea, dar parcă tot nu-mi vine să cred. Cu crucificarea mai treacă meargă, dar cu învierea... La biologie ne învață că organisme după ce mor se descompun în elemente chimice și intră în circuitul natural. Iisus Hristos de ce n-a intrat în circuitul natural? Doar sticla, plasticul, cauciucul nu se descompun așa cu una cu două. Le ia sute de ani, cică. Da de la moartea lui Iisus au trecut aproape 2000 de ani și tot nu s-a descompus. L-am întrebat pe tata. A început să-mi zică de Daruin și de creațio- naliști de n-am înțeles nimic. Ori există ori nu există Dumnezeu. Cum adică pentru unii există și pentru alții nu? Și de ce mă rog există pentru tatăl lui Andra și nu și pentru tatăl meu? Ce deosebire e între ei? Nu sunt amândoi bărbați, n-au amândoi o familie, nu sunt amândoi români? Ba mai țin și cu Rapidul amândoi.

5 mai 1997

Baba Burța, baba Miroi și baba Obelstein sunt cele mai nasoale babe din tot universul. În afară că stau la bârfă și boscorodit cu orele la ele pe băncuță la scara D și bagă în ele pișcoturi și checuri și pe noi nu ne servesc niciodată, măcar din politețe că oricum le-am refuza că doar nu ești proasta de Albă Ca Zăpada să guști din ce-ți dau vrăjitoarele deghi- zate-n babornițe, nici nu poți să te duci și tu ca omu' să te mai cațeri prin caisul ăla de la ele de la scară să mai mănânci și tu o caisă verde, măcar de poftă. Trece mai, se face iunie și se coc caisele alea păcat de ele și tu nici n-ai apucat măcar să guști din ele cât erau verzi. Le țin ghiolbanele alea de babe pentru marmeladele lor. Și le păzesc ca miliția pe cetățeni.

10 mai 1997

Am scăpat de Bursuc. Cică se mută din Tulcea undeva prin Constanța unde și-a găsit lepădatul ăla de ta-so ceva de muncă, că numai beat l-am văzut de câte ori l-am văzut.

27 mai 1997

Am auzit că doamna de violoncel a băgat divorț. Cred că o să devină și mai rea.

1 iunie 1997

Baba Obelstein chiar m-a jignit azi. Chiar de ziua copilului. Cu caisul. M-am suit dis de dimineață până să se-ntoarcă ele de la biserică și să se înființeze la cafeluța și taclale. Și eram și singură ceea ce era minunat că nu mai trebuia să-mpart cu nimenea. Deodată, când cioflăiam eu fericită la caise verzi, văd mișcare de fronturi în dosul geamului de la bucătăria babei Obelstein. De ce naiba nu s-a cărat la biserică că doar e duminică. Stă la parter, strategic, ca să aibă caisul sub observație directă. Geamul se deschide și bigudiurile glăsuiesc pe o voce pe care dac-aș fi avut-o eu, mi-ar fi fost rușine să mai vorbesc cu ea. O voce de roți de tren care frânează în gară la Mizil. O voce de rață ridicată-n sus de coadă și ținută așa cu capul în jos:

— Ce te-ai cocoțat, descreierate, în pomu' ăla!? Așa te-nvață tactu și cu mătă să te cocoți ca o sălbatică prin pomuri? Nu ești tu a lu' Mateescu? A lu' Mateescu ești, că te știu! Copil de cadru didactic și uite cum te cațeri ca o maimuță!

Eu aveam tricoul băgat în pantaloni și caisele băgate-n tricou. Nu puteam să sar și să fug, că s-ar fi împrăștiat prin iarbă. Așa că am considerat necesar să încerc să negociez:

— În primul rând nu se zice pomuri ci pomi. În al doilea rând și tata se cocoată.

— Obraznico, las că vin io acu și te trag jos de moațe și cu făcălețu te duc pân la tacto la ușă.

— Eu vă înțeleg, am zis eu politicoasă din fire, dar nu vă sfătuiesc. Tata are și el făcăleț și nu-i place să-i bată lumea copilul.

A dat să iasă după mine, eu am sărit, mi-am luxat o gleznă, am folosit cuvinte urâte și m-am făcut nevăzută. Baba Obelstein ieșise în capot și i se zărea soarele plăpând al dimineții prin tunelele bigudiurilor și alealalte două, baba Miroi și baba Burța, auzind scandal, și ele să vadă, să afle, să fie martore, să aibă motiv de indignare o lună de zile. Ha! Și n-am scăpat nici caisele din tricou! Sâc sâc

!Tata chiar se cocoată în copaci, dar nu în fața blocului la noi la Tulcea, ci în curte la țară, unde-aveam un nuc. Trebuie să bată cineva nucu o dată pe an toamna, nu? Și tata cu mar- țienii cu băte și ciomege dăi și dăi de-i cad toate nucile pentru dulcețuri, chec, torturi și colive. Unchi-meo doar la adunat de pe jos, că la cațărat nu se bagă, fiind gras și burtos. În astfel de situații eu umblu cu o strecurătoare de metal pe cap și cu un capac de ciaun în mână pe sub ploaia de gloanțe și grenade de sub nuc, înfruntându-i cu vitejie pe cotropitorii patriei, turci, naziști și maneliști.

4 iunie 1997

Azi a fost ziua mea și tot degeaba. Mama n-a vrut în ruptul capului să-mi facă chef. A zis că n-au fonduri. Am primit cadou „Coliba unchiului Tom” pe care și-așa am citit-o deja de la bibliotecă. Și mama mi-a făcut tortul ăla de mere pe care îl face și de Crăciun și de Paște și de toate zilele noastre de naștere de-a pururea și-n vecii vecilor. Tata a reparat o semi- cursieră mai veche de-a lui care-a zăcut demontată pe balcon de nu știu când și mi-a dat-o cadou. E prea mare pentru mine. Am căzut și m-am julit la genunchi. Când moi mărită o să-mi aleg un om de afaceri, nu un sărăntoc de învățător ca tata care n-are bani nici de-o bicicletă nouă.

20 iunie 1997

Oare ce sa întâmplat cu cei trei crai de la răsărit? N-au mai apărut pe la noi pe la bloc de mult. Nici nu mi-e dor.

Sâmbătă am fost cu Andra la ea la adunare. Mama a zis că să nu mă duc că vor să mă convertească, să-mi spele creierii. N-am creierii murdari, de ce-ar vrea adventiștii să mi-i spele? Tata a zis ok, poți să te duci să vezi cum e. Tata e anostic, adică nu crede nici una nici alta. Nu crede nimic. Eu cred în Dumnezeu, însă doar când sunt la țară la bunici, unde mă duce mamaie la biserica din sat în fiecare duminică. Oricum, Andra mi-a zis dinainte că la adunare sâmbăta asta o să-l boteze pe un domn.

— Un domn în toată firea, adică? am întrebat eu.

Mi-a zis că da. Abia așteptam. De-asta am și vrut să mă duc. Să văd un nene fără chiloți. Din păcate la adventiști nu e ca la noi, care ne botezăm fără haine fiind bebeluși. Ei se bagă în costum cu cravată și pantofi și tot – într-o gaură din podea plină cu apă.

13 iulie 1997

Baba Miroi a fost pedepsită de Dumnezeu, care e și el extraterestru, cred că e prieten cu Marțienii. Duminica trecută Marțienii au făcut rost de niște fumigene lăsate de izbeliște pe câmpul de antrenament de la marginea orașului de soldații în cantonament. Cum n-au mai operat cu fumigene din astea de-adevăratelea înainte, ci doar cu din alea făcute-n casă de ei înșiși cu pulbere de hipermanganat de potasiu și alte chimicale, au decis să le testeze efectul pe baba Miroi care stă la doi, seara când e răcoarea-n toi. Au aprins ei frumos fitilul, au sunat la ea la ușă, au lăsat obiectul fâsâind pe preș și-au mai apucat s-ajungă pe undeva pe la mijlocul balustradei dintre unu și parter. (Marțienii nu coboară niciodată pe scări, ci se dau cu fundul pe balustrade, din principiu). Când pâc! Și un nor compact și fără compromisuri. Baba Miroi, cu un simțământ de supraviețuire caracteristic doar babelor, a deschis ușa, a

văzut, a închis ușa rapid, a tușit probabil (dar n-a murit așa cum avea să susțină o jumătate de oră mai târziu prin fața blocului în combinezon – „M-au omorât, m-au omorât!”). Așa moartă cum zicea că e a sunat la pompieri. Vecinii au năvălit prin fum de prin cutiile lor de chibrit, în papuci, izmene, capoate, pijamale etc. Marțienii însă s-au făcut nevăzuți în noapte, nici până-n ziua de astăzi, în afară de câțiva de încredere, nu știe nimeni cine-a pus fumigena.

17 iulie 1997

Am un plan:

„Dragă doamnă Miroi,

Fumul a fost un semn de la Dumnezeu. Trebuie să fiți mai buna cu oamenii, cu copiii, cu lumea ca să nu ajungeți în iad, unde nu e numai fum, e și foc.”

Am să-i strecor bilețelul ăsta babei Miroi pe sub ușa de la doi. Cum se împopoțonează și ea și alealalte două ca niște bufnițe în fiecare duminică și se ambulează la biserică la bârfă și pupat icoane, poate cine știe...

25 septembrie 1997

Am început să facem engleza la școală. Îmi place la nebunie! Sunt cea mai bună din clasă. Știu deja o gramadă de cuvinte. Parcă aș fi trăit în United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland într-o viață anterioară.

Mama m-a întrebat azi dacă mi-ar plăcea să am un frățior sau o surioară și i-am zis de la obraz nu. Ce, să trebuiască să-mi împart moștenirea cu el sau ea? I-am mai zis și că oricum nu poa să facă copii că nu știe cum. I-am explicat eu cum e cu organele geniale de la femeie și bărbat c-am învățat între timp la anatomie. Nici o sămânță magică cum credea ea. Și nici nu trebuie să te căsătorești înainte că am întrebat-o pe doamna și mi-a zis că nu.

3 octombrie 1997

Lăurici s-a îndrăgostit de un urât dintr-a cincea B. Eu nu m-aș uita nici cu fundul la el. Arată ca o maimuță și nici nu e dintr-o familie bună că-l știu de la noi de la țară. Are și el bunici tot la noi la țară. Niște prăpădiți. Lăurici care în viața ei nu și-a împărțit pachetul cu nimenea, nici cu Claudița, să vezi cum stă pe băncuța din fața școlii lângă ăsta și-i dă sen- vișul ei! Ascultă amândoi Depeche Mode la căști. Asta o fi dragostea adevărată, mai știi?

7 octombrie 1997

Am fost cu tata să-mi cumpăr pantofi de concert. Avem concert pe 13. Mama mi-a făcut o bluziță super din perdeaua lui mamaie de chiabură și o fustiță din catifea bleomarin cu flori de mărtisor pe la poale care nu știu ce i-a venit să le pună că o să le dau jos cu prima ocazie. N-aveam însă pantofi. Și mama m-a trimis cu tata de data asta că a zis să se mai

implice și el. Când ne-am întors acasă mama a sărit cu gura pe el cum îi e obiceiul – că nu ți-am spus că-i trebuie pantofi de concert? Negri cu curelușă, fînuți! Ce i-ai luat aicea, adidași?! Mocofanule! Tata a înghițit în sec fiindcă căzusem amândoi la o înțelegere să cumpărăm adidași. Sunt mai practici și la o adică pot să-i port și pe patinele cu roțile. Săracul tata, cât suferă el pentru mine...

15 noiembrie 1997

Am reușit să le fraieresc pe Ucu și Lambe la schimb la timbre.

Ucu și Lambe sunt niște gemene de la mine din clasă. Ele au un clasor mișto de tot, cu colecții complete de flori exotice din Noua Guinee și timbre triumphiulare cu fețe de dictatori din Cuba și Chile și multe altele. Bașca câte dintre ele neștampilate. Eu am și eu clasor, dar mai rarefiat și ca să-l umplu am mai pus și surprize cu mașini de la gumele Turbo. Timbrele care le am sunt mai mult românești de toată jena din alea din comunism. Și-am mai dat și cu limba pe cele mai valoroase într-un acces de neîncredere în mine însumi, ca să le lipesc o dată pentru totdeauna de clasor și să nu mă mai fenteze alții să le dau la schimb pe te miri ce porcării, cum mi s-a mai întâmplat.

Singura serie pe care o am eu și jinduiesc toți la ea și n-o dau e una de vreo 20 de

timbre englezești cu Elisabeta a doua. Toate la fel, mici, dar de nuanțe diferite de la vernil la mov la crem ș.a.m.d. Le am de la Marțieni, care le au din epoca de aur. Și cum pe la noi pe vremea împușcatului nu se găseau timbre din Anglia care n-a fost socialistă ca noi, numai eu am și nu dau. Tata zice că au valoare isterică.

Marțienii le-au căpătat de la prietena din copilărie a lu tușica care s-a căsătorit c-un nene englez și-a trăit bine mersi acolo la el și-i mai trimitea și lu tușica câte-o scrisoare din când în când. Ca să dezlipească Marțienii timbrul cu aburi și să iasă nefilat. Ceea ce nu știau însă Ucu cu Lambe e că eu am dubluri, tripluri chiar

.Și-așa le-am fraierit de mi-au dat frumusețe de serie triumphiulară neștampilată nefilată completă și cubaneză pe elisa- betele mele comuniste scoase cu aburi. S-au ofticit ele mai pe urmă, la vreo două zile distanță, dar prea târziu, lecție de viață! Ce se dă nu se mai ia.

28 ianuarie 1998

Îmi merge din ce în ce mai bine, ce să zic. Am luat 10 după 10 și-am început și lecțiile de pictură cu doamna Pupoviță la Clubul Copiilor. Avem și-un coleg nou care nu e rău deloc. Zene. S-a îndrăgostit de mine din prima. Și deși e nou la noi în clasă și deci stingher și și un pic cam dezvoltat pentru vârsta lui, cu număr mare la pantofi și cu un cap mai înalt decât ceilalți băieți, s-a pus bine imediat cu PejmetSoareUngureanuBanu de care toată școala e îndrăgostită ca la armata la apel – să trăiți, vă iubim! — în afară de mine. Deci ceilalți băieți nu fac mișto de el, ceea ce e esențial. Ungureanu Mirel între timp s-a reprofilat pe una dintr-a cincea C. Andra se oftică dar degeaba. Oricum nu cred c-o lăsau părinții să se mărite cu el că nu e adventist. Ancuța e fană Pejmet zilele astea – ghinion, toată suflarea cu codițe e fană Pejmet (în afară de mine, bineînțeles, că nu mi-a plăcut niciodată să fiu conformistă).

[Laura îl așteaptă pe Popovici, care încă n-a apărut în peisaj, va apărea abia într-a opta la sfârșit, în tabăra de la Năvodari, când, dacă a mințit atunci când cu Pompiliu, se va pupa pentru prima oară în viața ei. Peste încă cincisprezece ani o să se și mărite cu el și el îi va da trei semințe magice. Simultan.]

28 ianuarie 2000

Zene iar mi-a pus bilețul în maculatorul de zoologie. „Vin să te văd sâmbătă la concert. Ți țin pumnii. Al tău, Zene.” Ține-mi-i, nene, dacă asta te face fericit.

1 februarie 2000

Mi-a venit ciclul. Mare brânză! Toate proastele-alea de la mine din clasă se laudă că le-a venit și că acuma sunt femei

în toată firea. Niște mucoase cu ciclu! De parcă a fi femeie înseamnă să ai doldoașele astea în chiloți patru zile pe lună. Nasol e că mi-a venit chiar în timpul concertului.

21 septembrie 2000

Într-a șasea parcă nici n-am evoluat prea mult. Tot cu rolele prin parc, doar că nu așa obsesiv. Ne mai și perindam prin centru, ascultăm muzici și când plouă pe-afară intrăm la Ancuța în scară și jucăm Monopoly.

Nu mi-am mai scris jurnalul fiindcă astă-vară Marțienii au venit în vizită și mi l-au furat. L-au citit și pe urmă au început să mă șantajeze ca niște nemernici ce sunt, că mă spun lui mama ba de una. ba de alta. Până la urmă am rezolvat-o pe căi diplomatice. Adică i-am șantajat și eu cu fumigena aia de acum doi ani că doar mie mi-au spus că ei au pus-o la ușă la baba Miroi. Pot la o adică și să intre la închisoare pentru asemenea faptă.

25 septembrie 2000

Zene are bicicletă Pegas de care eu mi-am dorit întotdeauna și-au trecut zilele mele de naștere și Crăciunurile unul după altul și niciodată ai mei nu s-au sinchisit, că doar o fată aveau și ei, ar fi putut. Și fiindcă nu e genul să se-așeze pe trotuar și să cânte manele, ca Bursucu, Zene obișnuiește să treacă în viteză cu Pegasul prin jocul nostru de badminton pe stradă, ca să ne bruieze și să se dea mare. Nici nu ne bagă în seamă, de parcă nu suntem colegi de clasă și nu ne cunoaștem. Pedalează așa în viteză prefăcându-se că nici nu ne-a observat, cu fundul ridicat de pe șa și umerii aplecați peste ghidoane. Marți am și pierdut o partidă de badminton din cauza lui.

Pe urmă se prefăce că l-a trimis maică-sa după apă la pompă la E-uri unde ne jucăm noi, deși pompă au și ei în centru, unde stau. Uplete o sticlă tacticos și se-ntoarce cu ea prinsă cu elastic deasupra roții din spate. Cred c-a făcut chestia asta de cel puțin 100 ori în vacanța de vară. Dar mă rog, fiecare cu tabieturile lui.

29 septembrie 2000

Să vezi fază! Claudița ieșise cu Astamică la plimbare, o scosese din căruciorul de vinilin portocaliu și-i dădea să mănânce niște pietricele, așezată pe bordură. Asta ieri pe la 3, după școală. Astamică e plină pe tot corpul zilele astea de leucoplast cu pete galbene de rivanol care nu se mai iau și-are și-un ochi faultat de Laura cu șurubelnița într-un acces dublu de practică chirurgicală și dragoste față de soră-sa. Câte injecții cu moldamin, pocomin, bibilin și gagamin n-a primit Astamică fără să crâcnească în fundul ăla al ei de burete... durerea e viața ei.

Deci Laurici se oftica că ratase trei jocuri unul după altul la badminton. Abia apucase s-o avertizeze pe Claudița că dacă mai pierde unul, îi mai scoate și ochiul celălalt lu' Astamică. Claudița a început să se smiorcăie, evident fiindcă știa că maltratarea păpușii ei va fi inevitabilă, din moment ce Laura juca cu mine. De necaz a aruncat cu Astamică în stradă. Tocmai când a apărut Zene tot în viteză pe Pegas înapoi de la pompă. Astamică a aterizat drept în roată. Zene a căzut de s-a frânt fix în dreptul nostru. I s-a spart și sticlă și tot. S-a julit la un genunchi rău de tot. îi șiroia sângele căcălău. Laura a fugit repede acasă să vadă ce pansamente sterile cu rivanol mai are maică-sa farmacistă prin dulapuri, deși eu n-am fost de acord, i-am spus tu ce te bagi? Nu e treaba ta! Era treaba mea, clar. Doar pentru mine băgase viteză și deci din cauza mea a căzut de s-a frânt.

— Acuma uite că ne cunoaștem! i-am spus eu cu mâinile în cruciș pe piept, uitându-mă de sus la Zene, care rămăsese acolo jos ca sclava Isaura și-i picura sângele pe asfalt. De câte ori treci pe-aici după apă, nici nu ne bagi în seamă.

Și i-am învățat nițel cu vârful pantofului roata de la Pegas. — Cine te crezi?

— Îmi cer scuze, a mormăit dumnealui.

[Măriei îi plăcea situația.]

— Mă mai gândesc... i-a zis.

Laura s-a-ntors ea cât a putut de repede cu pansamente, dar Zene please deja cu coada între picioare.

[Și probabil că Maria s-a gândit multă vreme că altfel nu se explică cum la bac, chiar în ziua liberă dintre examenul de limba și literatura română și opțional, ce și-a zis ea așa, din senin, se luase și pe ea prin surprindere, nu mai vorbise cu Zene decât chestii neesențiale în toată școala generală și pe urmă au fost la licee diferite, el la real, ea la uman, avea și prieten, și Zene prietenă, ce mai, chiar n-avea rost, doar așa, că mai continuase el în virtutea inerției să-i mai pună câte-un bilețel în maculatoare (și ea le păstrase pe toate – bilețelele, nu maculatoarele) și să se mai holbeze la Maria în orele de chimie, care și-așa erau plictisitoare – nu era un motiv bun.]

9 septembrie 2001

Teroriștii i-au atacat pe americani. Au intrat cu avioanele în Pentagon și-n Twin Towers. Mă uitam la TV și credeam că văd un SF de Spielberg. Cred că s-au antrenat la Hollywood musulmanii ăia teroriști. Tata zice că o să-nceapă al treilea război mondial. Dacă începe, sper că Tulcea o să se declare neutră ca Elveția.

2 mai 2002

Problema e că chiar nu ai de cine să te îndrăgostești la noi în anturaj în afară de PejmetSoareUngureanuBanu. În consecință m-am hotărât să-mi caut marea iubire prin parc, pe unde mă mai duc cu fetele la plimbare din când în când. Parcul central din Tulcea e împărțit în două. Jumătatea din stânga e teritoriul rockerilor, partea din dreapta – cocalarii de depeșiști. Văru-meo Marțianu, pe care între timp am ajuns să-l respect, mi-a zis că sunt cocalari. Eu, ca să fiu sinceră, n-am vreo preferință. Adică ambele muzici mi se par stupide prin comparație cu Mozart și Schubert și ce mai studiez eu la violoncel. Mă uit de sus la ambele jumătăți de parc. Parcă însă jumătatea din stânga e mai însoită și cu mai multe flori. Și-n plus în jumătatea asta de parc,

printre rockeri e și tipul cu tricou Manowar, frate cu prietenul cel mai bun al lui văr-meo. Are pleată, e înalt (cam slăbănog, ce e drept) și o față alungită și tristă. M-am hotărât că el e

.La ziua lui văr-meo m-am băgat și eu în vorba cu prietenul lui, fratele lui Manowar, și de la el am aflat că pe Manowar îl cheamă Laurențiu, e într-a noua, ascultă heavy metal și-n special Manowar, ceea ce era și evident după tricoul peren. Ca urmare am pus gheara pe toate CD-urile cu heavy metal ale lui văr-meo, printre care și două cu Manowar. Am încercat eu s-asculț mai cu volumul dat la minim, plină de bune intenții, dar n-am reușit să ascult nici o melodie până la capăt. De fapt nici nu sunt melodii, numai niște orăcăieli apocaliptice de nesuportat. De fapt și de drept nici n-am nevoie s-asculț, pot să spun că sunt fan și fără s-asculț. Și-așa i-am căutat pe net și-am învățat pe dinafară titluri de piese și anul când au ieșit albumele ăstora, așa că în cazul în care am ocazia să mă conversez cu Laur, pot și eu să arăt că știu câte ceva ca un fan adevărat. Mi-am și scris cu pixul mare pe un crac de blug MANOWAR ca să se vadă de la distanță. Mi-am mai ferfenițat un tricou negru, am pus-o pe mama să-mi strânteze blugii, am tăiat cu foarfecă o gaură într-un crac, mi-am pus la gât niște lanțuri, o cruce din lemn pe care a lăsat-o mămăița la noi s-o punem la candelă și-o medalie de veteran a lui bunuțu, căreia i-am scos tricolorul și pe care el nici nu știe că n-o mai are. Cu bocancii a fost mai greu, că n-am decât încălțări destul de finuțe și ca să fii rocker îți trebuie bocanci grei. I-am luat pe ăia de munte a lu' mama și-am îndesat vată-n vârf și-o pereche de șosete de lână din alea groase, ca să nu-mi scape din picioare.

16 mai 2002

Azi m-am echipat în rockeriță și m-am perindat nepăsătoare prin jumătatea de parc pro rock. Mă cam jenau picioarele, că e cald rău zilele astea și cu șosetele-alea de lână-n bocanci... Poate-ar fi fost mai bine să-mi trec peste mândrie și să-i spun lui Marțianu că mie îmi place de fra-su mai mic al prietenului lui, să-mi facă și mie lipeala cumva. Cred că m-ar ajuta, că e săritor din fire, numai că sigur o să-i spună care-i treaba și lu'

Marțianca și asta a devenit în ultima vreme o scorpi

eloana Baetica Morpurgo răuvoitoare așa că mai bine mă lipsesc și sufăr cu șosetele mele.

25 mai 2002

Laur nu vrea să mă bage în seamă. Nici nu exist pentru el. Nu sunt obișnuită să fiu ignorată. Și nici n-are prietenă, că m-am interesat. O fi poponar, mai știi?

15 iunie 2002

Mi-a venit o idee genială. Îl știu din vedere și de bună bună pe unu' Sebastian, care e mai mare cu 3 ani și ai lui au vie lângă via noastră. Ai noștri mai colaborează la pritocit toamna. Sebastian e și el rocker, dar mai potolit, mai gen Nirvana. Dacă mă dau bine pe lângă Sebastian, poate mă bagă și pe mine-n grupul lor și-așa infiltrată s-ajung să vorbesc cu Laur.

20 noiembrie 2004

Relație mișto, cu Seb. Ne înțelegem foarte bine și ne iubim cât puteam de tare. Mergem împreună la plajă, la meciurile lui de fotbal, la concertele mele de violoncel, citim aceleași cărți în același timp ca să le discutăm pe urmă, îi port tricourile, mănânc pe la el, el mai doarme pe la mine când sunt ai mei la țară. Seb a intrat la Geologie la Constanța, dar vine în fiecare weekend acasă să stea cu mine. Doar un singur lucru n-am făcut împreună, că am zis eu să mai așteptăm.

11 iunie 2005

...Pe faza asta, ce mi-a trecut mie prin cap, m-am luat și pe mine prin surprindere, n-am mai vorbit cu Zene decât chestii neesențiale toată școala generală... Plus că are prietenă și eu sunt cu Seb. Cu toate astea, l-am sunat joi seară, în ziua liberă dintre examenul de limba și literatura română și opțional. Și i-am zis doar atât:

— Sunt Maria. Maria Mateescu. Vreau să te văd în seara asta

.Și el doar atâta mi-a răspuns:

— Unde. Când.

Acum două zile, într-o joi, am făcut dragoste pentru prima bară. În pădure, la marginea oraşului. Şi l-am iertat pe Zene că mă iubise atât de mult când eram mici, încât a căzut cu bicicleta. Şi deşi mi-a fost în tot timpul asta frică rău că atunci când o să se întâmple, o să rămân ca proasta fără să înţeleg nimic, ca atunci cu filmul Laurei, n-a fost deloc așa. De fapt filmul Laurei e din alt film, n-are chiar nici o legătură cu pădurea .(6) de ce n-a zis maria nimic

20 aprilie 2010

Se apropie alegerile şi habar n-am cu cine să votez. Sunt o creatură apolitică. L-am întrebat pe Dorian şi mi-a zis să votez cu Cameron.

15 mai 2010 îmi place să aduc un bărbat la stadiul de mascul primitiv. Am descoperit asta când am realizat că mă excită să văd un bărbat mâncând carne. Mi se pare sexy. [Dorian e vegetarian!] Doar că asta nu durează prea mult. În secunda următoare îl dispreţuiesc pentru acelaşi motiv: macho, rapace – pare desuet, plictisitor, nesofisticat.

20 mai 2010

Obsesia exclusivă a unei singure fantezii erotice mi se pare unul dintre cele mai triste lucruri de pe lume. O imaginaţie care a încetat la un moment dat să mai fie curioasă, un erotism care a stagnat şi a devenit inflexibil. Partenerii sexuali nu mai pot fi cu adevărat ceea ce sunt, nu-şi mai pot comunica propria natură pentru că nu e necesar. Au devenit roluri, umbre în mişcare pe pereţii peşterii. Şi, fiindcă repetiţia la nesfârşit a aceluiaşi scenariu riscă să devină plictisitoare chiar şi pentru mintea care l-a conceput, tot ce rămâne de făcut este să se modifice gradul de intensitate. Aşa se ajunge la demenţă. Aşa se ajunge la absurditate. Prin exagerarea unei idei fixe. Nu e numai trist, ci şi periculos.

Sexul, între mine şi Dorian, în loc să ne apropie, ne desparte. E un limbaj al separării. Îl vorbim fluent amândoi, reuşim să „conversăm”, dar în cele din urmă nu se constituie ca mesaj, ci doar ca retorică. Nu mă simt niciodată mai departe de el sau de mine însămi ca atunci când stăm lungiţi unul lângă altul, după ce-am făcut dragoste.

29 mai 2010

Unul dintre acele truisme pe care le observi dintr-o privire la alţii şi totuşi, când ți se-nîmplă ție să le trăiești, nu le poți înțelege. Faptul că, atunci când ești iubit și nu iubești îndărăt, în cele din urmă îl detești pe cel care te iubește pentru că e martorul suprem al unei inadvertențe prea mari, al unui inechi- libru feroce, prea greu de suportat. Cel fără de iubire se hrănește din iubirea celuilalt pentru el, își ia partea de mândrie, de siguranță de sine, de energie și în același timp disprețuiește.

[Subiectul preferat al Măriei. Neobosită ambasadoare a erotismului în forma lui teoretică. Demagogie. Mă plictisesc de moarte.]

Asta-i legea dragostei: cere reciprocitate într-o relație și totuși nu e o tranzacție. Cerșește în timp ce dă. La atunci când are deja prea mult. Celebrează și-n același timp extenuază. Vrea în timp ce renunță. Extrădează în timp ce oferă clemență. Se sufocă cu plămânii plini de aer. Doare din instinct, doare din reflex.

Nu luptăm, nu suferim, nu facem greșeli, nu devenim răi fix pentru că ne e teamă că nu suntem iubiți îndeajuns? Și nu încercăm să inducem forme compensatorii ale dragostei, ca admirația, mila, respectul prin forță? Nu justifică oamenii trădarea și minciuna și răutatea tocmai prin absența dragostei?

Love is an affliction, darling, pure sentimentalism, woma- nesque, passee, au'fttly boring, dear. I suggest you get over snch dredfnl interests, mi-a zis Dorian aseară. „E un eufemism pentru sex, nimic mai mult. Dacă vreau să te fut înseamnă că te iubesc. E cât se poate de simplu. Și sunt fericit când și tu vrei la fel de mult să mă fuți. Asta-i tot.

[De acord.

]2 iunie 2010

Întotdeauna am fost de părere că indivizii care se dau bine cu Freud sunt

personalități slabe sau în cel mai fericit caz comode, niște lași. Dacă faci o alegere greșită sau ești protagonistul vreunei catastrofe emoționale, evident, nu e vina ta. E vina subconștientului tău, care acționează după regulile haosului propriu și asupra căruia tu oricum n-ai nici un control. Cineva, altcineva, ca un virus pe computer, îți deschide fișiere când n-ai nevoie de ele, îți modifică date, îți închide, îți rescrie și îți recompartimentează memoria, distribuția de informație din foldere.

[Maria omite să se refere la faptul că acum trei ore Dorian i-a citat nu știu ce din Freud ca răspuns la aserțiunea ei că nu e nici o diferență între sexualitatea provenită din instinct și cea confecționată de intelect. Au aceleași variații de forme de expresie și la bază același element: plăcerea. Și de-aici au continuat să discute despre Freud.]

Determinismul cel mai nasol: nu religios, nu economic și nici cultural – cel de natură psihică. Evident, dacă nu e vina ta și nici n-aveai cum să-ți controlezi subconștientul, atunci ce rost mai are să-ți asumi vreo responsabilitate față de acțiunile tale? În psihologia deterministă ideea de inadecvare, de inadvertență e vagă și prin urmare „a regreta”^{*1} echivalează cu „din nefericire”. Spui „din nefericire, te-am înșelat”, și nu „regret că te-am înșelat”, evitând astfel din nou, responsabilitatea. Vina are cauze predeterminate. În loc să aibă rădăcini în conștiință, vina și le revendică în subconștient.

10 iunie 2010

E joi seara acum, când scriu, la aproape o săptămână după evenimente. Stau la masa din bucătărie printre felii de pâine și spoturi de lumină. Pe pervazul ferestrei număr patruzeci și două de sticle goale așteptând să fie reciclate mâine dimineață. Dorian a pus ziarele teanc lângă ușă, ca să nu le uităm nici pe ele. „Statisticile spun că șapte din zece sinucideri în Marea Britanie sunt comise de persoane sub 25 de ani.” O voce la radio. Am 23. Sunt încă în pericol. Sau poate statisticile se referă doar la cei cu cetățenie. Oare, dacă lucrurile ar fi stat altfel și șapte din zece care se sinucid ar fi peste 30 de ani, ar fi vreo diferență?

Săptămâna trecută. De ziua mea. La 4 dimineața, când toate personajele se află în diverse grade de ebrietate, frivolitatea e în plin spectacol. Suntem îmbrăcați cu toții în costume de secol XVII. Prințul valah Dorian poartă o tunică pe care-am dat o cârcă de bani la MȚR în București. Sophie, designer de afișe publicitare, e o curtezană venită cu corabia tocmai de la curtea lui Ludovic al XIV-lea. Jack (critic de artă la *The Stinday Times*) pregătește o revoluție numai de el știută, o contrareformă care nu va veni niciodată. E disident și vorbește latina și greaca veche cursiv. Sau așa susține. Heather (sculptorița de forme alambicate, enorme și butucănoase în gips) e toată în dantele negre, un fel de vrăjitoare gata să fie arsă pe rug. Am invitat-o uite-așa, de-a naibii. Fiodor e un conte englez care vorbește afectat și te privește de sus (în realitate nu-și scoate nasul din calculator zece ore pe zi). John e căpitan de vas de pirați brăzdând oceanele lumii cu corabia lui în căutare de comori. Cam în același stil în care umblă după femei în profesia lui de zi cu zi – aceea de fustangiu. Mai sunt și alții. Eu împlinisem 23 de ani la miezul nopții.

[La 11.45 fustele de mătase ale Măriei au luat foc din cauza proximității unei lumânări malevolente prin fața căreia s-a flușturat. Acum, spre dimineață, Jack se întinde peste ea ca să oprească CD-ul cu Mozart.

— Ce v-a apucat cu Mozart? Nici nu s-a născut!

Nici sticla de Johnny Walker pe care o ține în mână în momentul de față nu s-a născut încă. Și de fapt nici CD-playerul însuși. Nici dragostea, așa cum o înțeleg cei de față.

Heather e înfuriată fiindcă și-a petrecut ultima oră pe canapea cu John, în seducție elevată, iar John, surprinzător de original prin comparație cu tacticile lui obișnuite, a întrebat-o dacă s-a pârțâit, că miroase urât. Prin urmare Heather l-a părăsit pe cavalerul neelegant. S-a hotărât să răzbată prin mazăga de fum, fard, falduri și forme în căutarea unui alt recipient al farmecelor ei. Înfășurată în mantia de vrăjitoare, pare una dintre instalațiile ei conceptuale pe care Maria nu le-a înțeles niciodată. E destul de amețită și insistă să rămână sigură pe

ea, ca atunci când nu e amețită, chestie care îi adaugă un tăiș, ceva amenințător. Farmecul femeilor ca Heather, la 35 de ani, rezidă într-un simț al siguranței de sine combinat cu un discurs precis care dă impresia de informare. (Apropo, impresia de informare, la orice femeie, înseamnă că respectiva femeie se expune. Prin aceeași tactică un bărbat se impune.)

— Vreau să mă cert cu tine, Dorian! Mai mult decât orice pe lume vreau în momentul ăsta să mă cert cu tine!

Cuvintele le-a rostit laolaltă prin buze, prin tălpi, prin degete, păr, prin valtrapuri. Heather.

Dorian e un bărbat... *charming*, ăsta-i cuvântul. 47 de ani, sigur pe el, cu oarece potențial de egocentrism, însă bine camuflat de maniere elegante și de o politețe fără cusur – ingrediente inoculate pe vecie de școlile private de prestigiu pe unde-a fost educat. Poartă o cămașă de borangic pe sub tunica valahă, deschisă larg peste pieptul păros, deși la începutul serii Maria o închisese până la ultimul nasture.

Personajele figurante mai foșnesc puțin până să-și găsească o poziție confortabilă pe pernele brodate. Apoi se face liniște în sufrageria soților Hoit. Cineva își umple din nou paharul. Toți se pregătesc de spectacol. Și Maria.

— /li *your disposal, my lady*. Despre ce vrei să ne certăm?

— Tu alegi subiectul. Îți dau satisfacția de a alege armele de duel!

Dorian își alege subiectul lui preferat zilele astea – fotografia lui Robert Mapplethorpe între artă și homosexologie. Tocmai a fost acum două săptămâni să vadă o expoziție a fotografului american. Dau cu banul, lui Dorian îi pică Elisabeth II = homosexologie.

Scena care urmează e un duel crud și exhibiționist, prin excelență anglo-saxon. A *class display*. Durează de ceva vreme, fiindcă între timp prin fereastră au apărut zorii anglo-saxoni. Le place să se răfuiască unul cu altul. Le place și că au spectatori. Știu cum să se răfuiască fără să se ia în serios și în același timp să susțină argumente pertinente. Asta amuză pe toata lumea – să vorbești de bicele înfipite-n *private parts of the adventiirous male subject* și despre *worshiping of the divine in the flowless manhood*; să vorbești despre Robert

Mapplethrope cu pudibonderia verbală de secol XVII. Etc. etc. Spre sfârșit Dorian sugerează concluzionarea dezbaterii prin reconcilierea erotismului cu arta. O apucă pe Heather de mijloc și o îmbrățișează simbolic.]

în fața mea!

— De ce n-ai zis nimic? m-a întrebat mai târziu Sophie. De ce-ai rămas așa, ca proasta, în fotoliul ăla și n-ai intervenit? Eu în locul tău n-aș fi suportat.

Uneori mă simt un pește noaptea în apele unui ocean peste care plutesc incidental vapoare de croazieră de lux, puternic iluminate, cu muzică asurzitoare. Oameni precum „operele plutitoare” ale lui John Barth, oameni scilpitori, acuti, privilegiați, de o fericire fără sfârșit – hedoniști nu ai clipei, ci ai unei eternități gratuite.

[Maria a plecat la puțin timp după concluzie. A ieșit pe ușa din spate care dă în grădină și-a apucat-o pe Sydney Street în jos, spre râu, din reflex. Pe străzile pustii ca o fantomă, în veșmintele ei de nimeni din secolul al XVII-lea, nimeni n-ar fi spus că e altceva decât fum. Merge repede. Îi e frig, îi e cald. A ajuns deja în Chelsea, a făcut la stânga pe malul de nord, încearcă să înțeleagă ce s-a întâmplat, să refacă totul în minte punct cu punct. Și mai ales umilința de a nu fi fost în stare să intervină în „jocul” dintre cei doi. Începe să o vadă pe Heather metamorfozată într-una din sculpturile ei de cinci mii de lire sau ca pe Comandorul de Piatră care vine să-l pedepsească pe Don John, însă Don John îl concediază cu o dexteritate demnă doar de instinctul lui de supraviețuire, cu o remarcă memorabilă: „Te-ai pârtâit!”. Deși nimic nu poate abate moartea de la planurile ei macabre, o impertinență crudă a reușit de data asta. Pas cu pas, pahar de vin cu pahar de vin, Maria trebuie să vadă clar cum s-a întâmplat. Concediată, femeia-Co- mandor pleacă în căutarea unei noi victime. Gestul acela, Heather apucându-l pe Dorian de bărbie și răsuflându-i direct în față — gestul acela, preludiul scurt și concentrat... atunci trebuia să se ridice din fotoliu și să... Și să ce? Ce

să fi făcut? Să fi spus ceva banal de genul „Nimeni nu-l apucă pe bărbatul meu de bărbie în afară de mine!”? De ce-a neliniștit-o până la urmă gestul ăsta al lui Heather? Explicația geloziei ar fi una prea slabă, incompletă. Ceva mai mult de-atât. Dar ce?

Trebuie să ajungă la o concluzie clară înainte de a ajunge la râu. Mai are ceva de mers prin dreptul vitrinelor, prin băltoacele cu detergent de pe trotuare, din fața dughenelor cu kebab, vindaloo, shaorme. Încă douăzeci de minute, nu mai mult. N-are voie să se oprească.

Poate n-a intervenit pentru că a vrut să-i lase lui Dorian posibilitatea de a se apăra singur? Pentru că, a vrut să-l vadă pe el detașându-se, refuzând să continue? A vrut să vadă dacă el își dă sau nu seama că ea – Maria – e de față și că se simte umilită? Ușor, ca o umbră, peste Lambeth Bridge.

N-a spus nimic pentru că toate replicile care îi veneau în minte erau în limba română? Poate pentru că, dacă ar fi oprit jocul, s-ar fi pus în rolul de nevastă geloasă. Rolul ăsta nu-i place. Nu i se potrivește. St. Thomas Hospital la câțiva metri în față.

Heather e o femeie postmodernă. Produs al individualismului. Are spiritul policolor și o aviditate stringentă de a reuși în viață. Dispune de o siguranță de sine absolută chiar și atunci când nu dispune de adevăruri. Ritmul lent, fluiditatea, amânarea controlată a jocului – calități oricum din ce în ce mai rare în timpurile noastre – îi sunt cu totul străine. Ea trăiește în coconul sofisticat al unei lumi compuse din indivizi identici cu ea printre care se mișcă cu naturalețe (nu cu dexteritate). Maria e în afara acestei lumi. Dorian e înăuntrul ei. London Aquarium.]

Apoi am luat un taxi până în Covent Garden și pe urmă am ocolit prin Bloomsbury până pe Southbank. Fluxul a sorbit Tamisa până la oase. Tate Modern e înfășurat zilele astea într-un banner enorm care anunță expoziția *Unilever*. „Crăpătura.”¹¹ Crăpătura în podeaua Sălii Turbinelor. Am văzut-o deja. M-a impresionat, deși nu ca operă de artă, ci mai degrabă pentru că mi-a amintit de-o spărtură în asfalt la bunici, când eram mică și alunecase dealul cu tot cu bucăți de stradă, o grădină cu zarzavat și-un grajd. N-am spus nimic pentru că simțeam o dorință masochistă de a fi prezentă la o scenă în care propriul bărbat e sedus. Poate ăsta să fie motivul. Prezența mea mută poate i-a excita

t

și pe ei. Probabil și detaliul că sunt e o străină, una venită din Europa de Est, care nu aparține lotului lor. Poate au pus în scenă un fel de ritual de umilire a veneticului...

[Unde duc pașii ei acuma, când orașul ăsta dintr-un vis străin, tăbăcit prin memorie ca o cârpă de praf, își deschide adormit pleoapele enorme și cască leneș ?]

Ce caut în țara asta, printre oameni care-mi vor fi totdeauna străini și cărora le voi rămâne le fel de străină oricât aș încerca să cred, să sper, să vreau și să fac ca ei? Uite și London Eye, ce porcărie...

[Când ajunge în dreptul Royal Festival Hall, s-a luminat bine de ziuă. Lumea continuă și-ar putea la fel de bine să continue și fără ea. Oamenii ar putea să se lase prinși în plase imense la nesfârșit, prinși într-un lanț trofic emoțional. Ar putea reproduce la nesfârșit scenarii vechi de sute de ani ale seducției, ale morții, ale plânsului, scenarii ale umilinței, ale plăcerii, ale libertății, ale depărtării de casă. Toate astea ar putea la fel de bine să existe exact în aceeași formulă și fără ea. Rolul Măriei e doar de a confirma. Nu de a transforma.]

Peste Tamisa soarele a răsărit ca un rânjet. S-a transformat apoi într-un kitsch fără drept de apel.

[Motivul pentru care Maria n-a spus nimic e că a tolerat umilința ca să ajungă să înțeleagă un lucru simplu: că nu-l iubește îndeajuns pe Dorian. Că nu e vorba nici de nuanțe, de tușe, de clarobscururi ale sentimentului, ci pur și simplu de adevărul lui, care e ciobit, incomplet. Maria a luat noaptea de 4 spre 5 iunie și-a băgat-o laolaltă cu alte lucruri murdare în aceeași mașină de spălat. Când a întins-o pe sârmă la uscat, a doua zi, n-a fost surprinsă că nu-i ieșiseră toate petele.]

30 iulie 2010

[Tăcerea de mijloc pulsează, bate din aripi, își descolățește coada cu solzi nerostiți. Luna o scuipă cu lumină. Paranteze, paranteze — între care Maria a pus toate adevărurile de care nu are voie să se atingă. Cub peste cub peste cub — turnul frumoasei Rapunzel.

Are nămol pe cizme. Trebuie să se șteargă bine pe preșul de la intrare. E ora 3 și după-amiaza asta e piciorul din spat

erănit al unui câine ce și-l trage după el absent, resemnat. În seara asta vor avea oaspeți. Maria își va pune cerceii cu safire de la Dorian și-și va ridica părul la spate. Va aprinde lumânări în timp ce Dorian va turna vinul în pahare. Apoi vor conversa despre starea artelor și-a vremii. Vor bea tot vinul și vor râde toate râsetele.

Într-un port de la Marea Neagră am văzut odată doi cormorani așezați pe buzele unei bărci. Aveau aripile strânse și înghițiseră atâta liniște.]

We ceased love as if we ceased fire. Totul e învăluit de liniște acum și numărăm cadavrele. Un morman de amintiri ca un morman de oase.

Am găsit un poem foarte mișto în Yehuda Amichai:

*People tise each other
as a healing for their pain. They put each other
on their existențial wounds,
on eye, on cunt, on mouth and open hand.
They bold each other tight and won't let go*

7 august 2010

He's mad, bad and dangerous to know>. Crede că încă frustrează nu știu ce convenții dacă se culcă în dreapta și-n stânga. Că poate fi original dacă e orgiastic. Că are Copyright pe nepăsare și că e un om liber dacă e haotic și iresponsabil. Se crede un fel de Augustus John printre boemi. Sau poate trece prin *middle life crisis*, naiba știe. Mi-e lehamite.

19 august 2010

Nu-mi plac câinii. Cel mai tare mi-e scârbă de rasa aia cu botul creț și bălos. Ția mari și negri mă sperie — cum îi văd, începe să-mi bată inima de-mi sparge pieptul. Ția mici îmi trezesc instincte criminale. Câinii vagabonzi nu mi-au provocat niciodată milă, ci un sentiment compozit de dispreț și rușine. Urăsc și stăpânii de câini pentru simplul motiv că au ales să dețină câini.

1. *People Use Each Other* – traducere din idiș de Assia Gutmann.

Dalmațianul lui Heather a murit zilele astea. Heather s-a proțăpît la noi în sufragerie și-a început să se smiorcăie. Evident, ca s-o consoleze Dorian. Mi s-a părut o proastă și pentru prima oară n-am mai fost geloasă pe ea. Sper să-și găsească alt câine, ca să pot continua s-o disprețuiesc sincer.

1 septembrie 2010

Azi-noapte am visat că m-am întors acasă de undeva unde fusesem plecată mult timp și, când am intrat pe ușă, mi-a venit ciclul. M-am dus la baie. Mi se părea aiurea că încă aveam rucsacul plin și greu în spinare și haina de iarnă pe mine. Nu puteam să mă spăl ca lumea. N-aveam nici tampoane și îmi șiroia sângele în jos pe picioare. Pe faza asta am auzit voci în dormitor și m-am dus să văd ce se-ntâmplă. Se întâmpla că Dorian și Heather se futeau de zor și, când m-au văzut, au rămas așa — cu ochii holbați, blocați în poziție. *Don't let me intempt!*, am spus și-am ieșit, după care, jos, în sufragerie, am observat pantofii ei roșii cu toc înalt și-am simțit iar greutatea rucsacului din spate. L-am dat jos și-am început să cotrobăi după o daltă, un ciocan ceva cu care să le rup tocurile. Le-am rupt și-am plecat. Pe urmă m-am întors fiindcă, deși am avut replica finală – *don't let me intempt* – ce mi se păruse potrivită inițial, plus gestul simbolic cu ruperea tocurilor, totuși n-aveam bani să plec nicăieri. Am început să scotocesc prin- tr-un sertar unde știam că ține Dorian bani străini rămași necheltuiți din diverse călătorii peste hotare. Am găsit niște dolari și vreo două sute de euro. Puteam să plec. Doar că acuma mă gândeam că ăia doi de sus nu se opriseră — nu se sinchisiseră de intervenția mea. Puteam să le aud încă gemetele. Am urcat nervoasă scările spre dormitor, dar, când am ajuns, nu mai eram furioasă pe ei. Am zis

ceva de genul: „Heather, scuză-mă că te deranjez, mi-a venit ciclul și n-am nici un tampon. Ai tu cumva unul?”.

Apoi Dorian mi-a întrerupt visul fiindcă i-a venit cheful la 4 dimineață. La ochi! M-am cărat să dorm în altă cameră.

5 septembrie 2010

— Și...? Te culci cu ea sau nu? I-am întrebat ieri seară. Conform teoriilor tale, dacă vrei să te fuți cu cineva înseamnă că ești îndrăgostit... în cazul ăsta eu devin cam redundantă...

[A încercat să-și compună vocea în așa fel încât să sune indiferentă, rece, la obiect.]

Mi-a răspuns sarcastic și fața i s-a schimonosit într-un zâmbet victorios:

— *I fuck and I love... You? Yoti bate and don't fnck!*

[Corect. Ultima oară Maria a catadicsit acum o lună.]

9 septembrie 2010

Dorian s-a cărat la Berlin pentru o săptămână, să facă pe ștabu', habar n-am. Îmi place când rămân singură. Îmi place să am casa numai pentru mine. Nu mi-e dor de el. E posibil să fi dispărut și Heather tot la Berlin – așa, din pură coincidență. Aș putea s-o sun pe Sarah, să văd dacă pot să aflu ceva de la ea, dar n-am s-o fac. Adevărul e că nu-mi mai pasă, înainte să plece, i-a cumpărat lui Heather un pui de dalmațian

.(7) 2B/not 2B

13 septembrie 2010

Să aștept câteva minute. Cât să aștept? *After five minutes your test stick unii show the result.* Linie verticală = negativ, plus = pozitiv.

Două minute. *Love is a clishe, darling. Boring stuff...* Poate de-asta înțelege el arta conceptuală. Poate e vreo legătură între ce crede despre iubire și capacitatea de a vedea semnificație în arta conceptuală.

Trei. Cel mai difuz individ pe care l-am întâlnit vreodată. Poate asta m-a și atras la el de la bun început. Probabil că i-am luat obscurantismul drept complexitate. Și demagogia drept substanță.

Patru minute. Nu vreau să fiu însărcinată cu el. Nu vreau nimic de la el care să nu poată fi lăsat în urmă.

Cinci minute.

Plus.

3 octombrie 2010

Oamenii nu sunt decât circumstanțe. Întâlnire de fapte, adunări de locuri, conjugări ale timpului. Cratime. Suntem cu toții prinși în contextul în care ne aflăm în momentul prezent, prinși în episodul de viață care rulează și în care suntem fiecare protagoniști. Memoria sau proiecțiile în viitor sunt efecte secundare, ricoșeuri de la forma brută a clipei prezente. Eu sunt Maria care trăiește cu un bărbat pe care nu-l poate iubi, într-o țară străină. Port în mine copilul lui. Asta e circumstanța mea. Aceasta sunt eu.

5 octombrie 2010

M-am măritat cu un vis, care nici măcar n-a fost al meu. M-am măritat cu portocalele care nu ajungeau la noi, la Tulcea, decât în cărțile de colorat. M-am măritat pentru că așa au vrut rafturile de la magazinul universal tăcute și solemne și pustii ca însuși universul. Și porcul crescut clandestin de bunicu' – „Taci cu tata, nu mai grohăi atâta, că te-aud vecinii și pe urmă mă fac și pe mine cârnați!” – ca să ne dea nouă un sfert, la unchiu' Nelu un sfert, la tușica Marica un sfert și să le rămână și lor o ureche, niște slană, șorici și ce mai avea porcu' de dat la Crăciun.

Cu visul de neclintit al anilor ăloră grei m-am măritat, visul unui colac de salvare care să te ducă ușor peste valuri spre un țărm fericit. Cu haina de blană fantomă a mamei la care-a jinduit toată viața – m-am măritat. Și cu tutunul scump de pipă al lui tata, cu rachetele lui de tenis fictive cărora să nu le plesnească rama de la prima lovitură. Cu bucăți de șuncă enorme, cât casa, din care să muști și să nu se mai termine. „Dar steluța cea de sus,/ Oare ce-o avea de spus?/ Socialismul, spune ea,/ Se clădește-n țara mea.” Și șoșonii buncii în care intra apa și robinetul rău de la baie care spurca mereu chiuveta cu rugină rece ca gheața. Și teste de sânge peste teste de

sânge, „are anemie, tovarăşa, îi trebuie proteine din carne copilului”.

M-am măritat cu tinereţile netrăite ale părinţilor mei, cu tărâmul interzis populat cu zâne bune care poartă pantofi din piele de şarpe şi duc în mână sacose pline cu salam. Nu m-am căsătorit cu Dorian, ci cu un simbol. Cu o proiecţie, cu o ficţiune. Trăiesc în penumbra calduţă a unei satisfacţii străine de mine, aparţinând altcuiva. Mamei şi tatei, care au vrut să trăiesc eu ce n-au putut ei să trăiască. Şi mi-au dat brânci.

[Tread carefully for you tread on my dreams.]

Câteodată mi se pare că tot destinul meu a avut deja loc, toată viaţa mea a fost deja trăită şi că acum locuiesc într-un spaţiu al consecinţelor. Acum adun în linişte grămăjoarele de praf lăsate-n urmă de visul mamei, adun cu fărâşul molozul

1. W.B. Yates.

planurilor de fericire ale lui tata, ca o femeie de serviciu care-şi face treaba cu conştiinciozitate măturând zi de zi culoarele unei clădiri de mult părăsite. Într-un fel asta e simplu. Înseamnă că nu mai am prea multe de făcut. Doar să accept şi să continuu. Ca un personaj într-un roman scris de altcineva.

[Avem talentul (nu menirea şi nici datoria) de a transporta cu noi oriunde în lume, chiar şi la mare depărtare, chichiţele noastre personale, chestiunile noastre naţionale, domesticitatea noastră ambalată cu grijă ca şi cum ar fi o comoară identitară fără de care lumea ne-ar privi ca pe nişte nimeni aciuşti pe la casa omului aiurea-n tramvai. De câte ori n-a ascultat englezul cum copiii români n-aveau banane sub comunism şi uleiul se dădea pe cartelă? De ce? Ca est-europeanul postcomunist să beneficieze de milă fără să-şi ştirbească demnitatea de căcat. Să cerşească şi în acelaşi timp să dea impresia de superioritate morală faţa de cel ce catadicseşte să-i dea. Provincialism, parvenitism, micime.]

8 octombrie 2010

Încăperea, deşi încăpere, e atât de largă, încât pereţii şi tavanul sunt mai mult nişte idei decât materie. Este totuşi o încăpere, asta e sigur, pentru că mă simt conţinut. Nu ştiu cum am ajuns aici. Am răsărit de niciunde, m-am materializat din aer. Parc-aş fi fost purtat de vânt o veşnicie, un fulg de păpădie, şi-am aterizat aici, printre oameni de toate vârstele şi rasele, cu toţii în aşteptare. E o sală de aşteptare locul ăsta, asta e. Acum îmi dau seama. Unii s-au poziţionat deja într-un şir lung. Îşi aşteaptă rândul să intre (sau să iasă) undeva. Cei mai mulţi însă stau aşezaţi pe podeaua de piatră albă (şi totuşi caldă, şi totuşi moale) în grupuri. Vorbesc unii cu alţii. Lumina nu mă deranjează, e blândă. Doar că mi-e străină. Mai mult mă deranjează lărgimea spaţiului, hăul, amfiteatrul, cala, gura de balenă unde mă aflu. Ceva îmi spune că ar trebui să mă simt în miezul a ceva, ca un sâmbure de portocală culcuşit printre alveole moi şi zemoase. Poate asta sunt. Însă mă pot mişca din loc. Sunt un sâmbure rătăcitor. Cu mâinile încrucişate peste piept, trec de la un grup de oameni la altul şi încerc să ascult ce discută. Sper să-mi dau astfel seama în ce fel de loc mă aflu şi din ce motive. Îmi trece prin cap că n-am atins încă nimic şi pe nimeni cu perechea mea de mâini. Instinctiv, îmi

plasez palma dreaptă peste inimă şi încerc să-i prind băţile. Un fluture care se zbate în căuşul unei palme. Înseamnă că sunt viu, îmi trece prin minte, dacă inima îmi flutură în căuşul palmei.

Câţiva indivizi se perindă prin încăpere, unii cu paşi uşori şi limpezi, alţii nerăbdători, de parcă s-ar grăbi să scape, să fugă până nu sunt prinşi în flagrant delict. Cei mai mulţi însă sunt angajaţi în dezbateri speculative care mai de care, pe teme de teologie, filosofie, estetică – despre un alt spaţiu, o altă încăpere, de dincolo, aşezaţi ca într-un simpozion. Unii susţin că arată ca un fel de întindere, de podea, doar că nu e mărginită de tavan şi nici de pereţi, ca aceasta în care ne aflăm în prezent. Şi întinderea e căptuşită bine cu un fel de iarbă albastră, ca să ţină de cald la mers şi să nu obosească paşii. Şi că oamenii de dincolo îşi petrec tot timpul traversând această câmpie albastră înapoi şi-ncolo, rămânând uneori pe loc ca să-şi mai tragă răsuflarea,

alteori alergând ca să ajungă din urmă ce au de ajuns ori înceti- nindu-și pașii ca să-i aștepte pe alții. Cică uneori, când se întâmplă să se adune în grupuri mai mari, se ciocnesc cu alte grupuri de oameni și strică iarba albastră de sub tălpi. Alteori, de cele mai multe ori, susține cineva, oamenii de dincolo sunt singuri.

Într-un alt grup se discută chestiuni de fizică elementară. Mai cu seamă legea gravitației pare să-i intereseze în mod special.

— Ceî care poartă poveri după ei înaintează cu mai multă dificultate – explică cineva. Căci, cu cât ești mai greu, cu atât ești mai lipit de podea.

— Ce fel de poveri? Întreabă o doamnă.

— Bagaje.

— Pungi de plastic pline cu cumpărături.

— Veșminte.

— Cufere cu comori.

— Saci cu mere.

Fiecare își dă cu părerea.

— Sau poate se poartă pe umeri unii pe alții.

Un individ între două vârste – de fapt fără nici o vârstă – observă că aici, în încăperea noastră, nu există nici un obiect „de cărat”, că aici n-avem posesii inanimate. M-am uitat în jurul meu. Are dreptate. Nu mi-a trecut prin minte până acum. Spațiul nu cuprinde decât oameni ca și mine. Nici măcar haine nu avem pe noi. Nici măcar un bec agățat de tavan. De unde vinde lumina? m-am gândit. Dacă nici măcar ferestre nu sunt...

— Probabil că vine din noi, mi-a răspuns cineva care trebuie să-mi fi ghicit gândul

.Pășesc mai departe și mă așez turcește alături de zece-cinșpe indivizi care susțin că timpul e un om. Nu e o noțiune filosofică ori o entitate psihosomatică – timpul e de natură biologică, e pur și simplu un individ care se cheamă așa, Timp cu T mare. Timp se plimbă prin lumea de dincolo nestingherit. Singura sa caracteristică, susține cineva, care-l face deosebit de restul rasei umane este că e etern, e singuratic și pășește prin iarba-albastră mereu cu pasul regulat.

— Dar dacă e un om ca toți ceilalți înseamnă că la un moment dat s-a aflat și el aici, în încăperea asta unde începe totul. Trebuie să se fi aflat, ca toți ceilalți oameni, a pus problema un tânăr.

— Dacă e în partea cealaltă înseamnă că a trecut acolo de undeva. Pe unde să fi intrat dacă nu pe Poartă? E singura fisură a încăperii, completează altcineva.

— E posibil să mai poți intra în spațiul de dincolo și pe alte căi? Asta înseamnă că mai e ceva în afară de încăperea noastră și câmpia albastră. Un alt spațiu de unde poți intra în spațiul de dincolo.

Vocile devin precipitate. O femeie mai în vârstă a venit cu o idee ce ni s-a părut tuturor de bun-simț:

— Poate Timp n-are nevoie să intre și să iasă. Poate asta e încă o altă caracteristică ce-l deosebește de ceilalți oameni. Că el se poate afla în același timp în mai multe locuri, adică și aici, în încăperea asta, și dincolo de Poartă. De-asta și zicem „în același timp” se întâmplă asta și asta. Pentru că Timp e acolo unde se întâmplă ceva și e și acolo unde se întâmplă altceva. E același Timp.

Grupul cel mai larg de discuție și cel mai fervent s-a adunat să dezbată cuvântul *artă*.

— Arta e un copil care nu crește niciodată și care nu face nimic altceva decât să se joace cât e ziua de lungă. Și se joacă cu absolut orice îi cade sub mână. Accidental dă și peste adevăruri, accidental dezvăluie nedreptăți. Dar el doar se joacă.

— Nu sunt de acord. Eu sunt de părere că arta e un lac la care vin oamenii să se adape. Un lac în care plonjează ca să se răcorească în zilele toride de vară sau în care

să-și oglindească fețele. Unii oameni vin la lacul ăsta ca să arunce în el tot felul de lucruri pe care nu le mai pot duce cu ei mai departe din cauza gravitației. Sau pur și simplu nu mai au nevoie de ele. Le depozitează pe fundul lacului.

— Eu cred că, dacă arta asta e, un lac, atunci nu poate avea fund, am zis eu.

— Lacul e făcut dintr-o apă și dulce, și amară în același Timp, continuă cel dinaintea mea fără a lua în seamă ce-am zis, rezultată din amestecul tuturor limbilor pământului, tuturor faptelor prezente, trecute și viitoare, tuturor culorilor, formelor și fenomenelor naturii. Dacă te bălăcești în ea, ți se face pielea fină și uneori te poți și vindeca de diverse boli. Semn că amestecul tuturor lucrurilor de pe lume e în cele din urmă unul benefic.

— Eu am auzit că uneori poți să faci boli de piele dacă te bălăcești în artă...

Am înțeles că în această imensă sală de așteptare toți oamenii ăștia – și eu printre ei – așteaptă să se nască. Să intre în lumea de unde credeam că vin eu. Că în momentul de față ne aflăm în Burta Lumii, una dintre nebuloasele stelare. De unde știu că vin din lumea de dincolo de Poartă? Am o amintire vagă – mai mult un instinct – că așa e. N-am, de fapt, nici o dovadă.

Am încercat să le explic asta celorlalți din grupul unde ajunsesem, când a dat peste mine o revelație: eu cunosc în detaliu lumea de dincolo! Lumea de după Zidul Nașterii.

— Dacă doriți, pot să v-o descriu. Văd că sunteți cu toții interesați de subiect.

— Ah, încă unul din ăștia! Încă un profet! au strigat. Ne-am săturat de ezoterisme și diletantism, tinere.

Nu reușesc să-i conving că eu știu – știu cu adevărat – din experiență personală cum e lumea aia pentru că din ea am venit.

— Băiatul meu, mi s-a adresat un moșneag, toți cei de-aici, din Burta Lumii, vin de undeva. Ca să fiu mai clar, fiecare om din jurul tău se trage dintr-un vis, *din propriul vis*. Visul tău nu are prioritate de adevăr în fața celorlalte vise. Experiența de care spui că dispui e exercițiul imaginației tale personale. Imaginația e și ea autobiografică. Dar spune-ne ce-ai de spus, dacă tot ai sărit cu gura. Descrie-ne visul tău!

M-am fâstâcit și n-am știut de unde să încep. Îmi dau seama acum că imaginile din mintea mea sunt extrem de neclare și inconsistente, mai mult senzații de cald și rece, de departe și aproape, de mare și mic, de frică și de nefrica decât imagini ca atare ce pot fi descrise. Îmi trece prin cap că aș putea să redau toate astea mai bine printr-un dans. Dar, chiar când ideea dansului mi-a răsărit în minte, m-a cuprins o stare de bucurie fără margini, electrizantă și în același Timp am știut clar, fără dubiu că dansul nu e pentru acum și aici, ci pentru iarba albastră de dincolo. Am decis să țin dansul secret.

Apoi m-am făcut roșu la față, m-am fâstâcit și n-am reușit să spun decât că lumea de partea cealaltă a Porții e cu multă cuiere și cu mult stat pe loc și că totul e cufundat într-o substanță transparentă care le intră și le iese oamenilor din corp. Au izbucnit cu toții în râs.

— Ce poezie, ce sensibilitate poetică! strigă, aplaudând sarcastic.

Între timp coada din dreptul Porții a avansat, așa că m-am trezit împreună cu grupul meu foarte aproape de intrare – sau de ieșire. Alături de mine o fată tânără și foarte frumoasă mă apucă de braț și-mi spune:

— Eu te înțeleg. Și mie îmi trec prin minte versiuni din astea poetice mai degrabă decât alea de natură filosofică. Aș vrea să ne întâlnim să mai vorbim, dar acum, din păcate, nu mai avem timp. Sper să ne regăsim de partea cealaltă. Uite, ține minte versul ăsta drept cod de recunoaștere...

Și mi l-a șoptit la ureche.

— Să nu-l uiți! a mai apucat să-mi spună înainte de trecere.

Eu mai aveam de așteptat. După o vreme ce mi s-a părut nesfârșită, mi-a venit deodată rândul. La Poartă sunt niște indivizi îmbrăcați în uniforme de camuflaj care îți

iau pulsul. Nu trec de Poartă decât cei care primesc ștampila pe braț „viabil, vrut”. A mea e „viabil, nevrut”. Cel din fața mea a fost ștampilat cu „neviabil, vrut”. Câteodată însă are loc o ambuscadă spontană și lumea se-mpinge și trece oricum.

11 octombrie 2010

[Și-a apucat geanta din piele de crocodil și-a ieșit pe ușă. Sistemul de alarmă s-a declanșat automat și-a început să țiuie.

— Futu-i! S-a stricat.

Deschide iar ușa și formează cifrul de deconectare. E liniște din nou. O vreme. Apoi Maria pășește afară, în plin soare, în forfotă, trafic, zgomot și London Eye ce se-nvârte încet deasupra peisajului. Acolo. Acolo, sus, vrea Maria să se urce și să stea neclintită, proptită de fereastra de plexiglas a uneia dintre cabine în timp ce roata o va ridica ușor și-o va întoarce la fel de ușor la pământ ca să închidă cercul. Rotația.

Își cumpără bilet și se urcă. Orașul începe să se dizolve la picioarele ei într-o hartă turistică: Big Ben în stânga, lângă

Westminster, the City în dreapta, peste râu, Buckingham Palace în depărtare, St. James Park, Hyde Park... o apucă amețeala. Greața, durerea de cap. De obicei are câteva pastile de algo- calmin cu ea, răătăcite prin poșetă. Scormonește după algocal- min. Observatorul din Greenwich apare pe hartă în spatele ei. Nu-l vede. Nu găsește nici algocalmin. Găsește în schimb, într-un buzunar al genții, câteva bilete de tombolă împăturite cu grijă.]

„Va trebui să-i spun lui Dorian de sarcină.

”traian

And I'm like someone standing in the Judean desert looking at a sign „sea level”. He cannot see the sea, but he knows. (Yehuda Amichai)

(1) broșuri

Din satelit se vede ca un triunghi isoscel verde muiat cu unul dintre unghiuri în apa domoală a docurilor — Waveney Close. De-aici o poți lua pe jos de-a lungul Tamisei spre vest pe St. Katherine's Way, spre Turnul Londrei, sau spre nord-vest, spre Barbican, Muzeul Londrei și clădirea impunătoare a Luxembourg Stock Exchange, unde, la etajul cinci, lucrează 8-5 luni-vineri un român. În interiorul triunghiului sunt grădini cu conifere și tufe de mure. Sub bază e o alee pietruită pe unde câinii de rasă își plimbă stăpânii. Aleea se termină mai încolo, spre dreapta, în Shadwell, iar în stânga dă într-un doc plin doldora de iahturi.

Exact într-un punct echidistant față de iahturi și cotitura în unghi de nouăzeci de grade care dă spre Shadwell și unde de obicei se strâng rațele la bălăcit, se află numărul 22 – o casă proțăpită acolo pe la mijlocul secolului al XIX-lea, când cu siguranță rahatul victorian se scurgea nestingherit direct în apa (pe atunci nu impecabil de curată, ca acum) din dreptul ei.

Grădinița din față cu iederă multă și tufișuri netunse, în care se adăpostesc de ploaie și vânt nu câinii vagabonzi și

nici pisicile maidaneze, ci uneori vulpile urbane și veverițele cenușii, ascunde o fațadă din cărămidă roșie cu două nivele. În dosul ei e o liniște fără scrupule atunci când la CD player nu cântă PJ. Harvey sau Coldplay sau când televizorul cu ecran plasmă de pe peretele din living nu îndrugă ceva pe limba lui de televizor. Într-o singură lună, un decembrie nădușit, plin de parfum (nu de aftershave) și de pași de tălpi mici și reci pe podeaua de laminate, s-au auzit, înăuntru, la numărul 22, în doi ani de zile, și voci de oameni vii. Mai precis, două voci – una de femeie, ascuțită și clară, și alta de bărbat, mocirloasă și caldă. Acum însă e liniște din nou. Peste tot prin încăperea din față, care dă spre vulpile ocazionale, s-au aciuat Bergman, Truffaut, Godard, Jim Jarmusch, o grămadă de ruși și câțiva japonezi (printre care și Ozu), culcușiți în zeci de carcase de plastic de DVD-uri. Peste toate, până și pe canapelele de pluș grenă și casete video anonime, fără etichete, s-a așternut cu vremea o ninsoare multicoloră, cu fulgi lăți de diferite mărimi din hârtie lucioasă de broșuri turistice. *Insula, Particule elementare, Platforma* și altele ale lui Houellebecq – actualmente autorul preferat al lui Traian – sunt și ele pe-acolo pe undeva, stivuite laolaltă cu Terry Pritchard și alte volume SF. Pe

pereți sunt agățate șase tablouri abstracte cu mult roșu și gri despre care nu se poate spune nimic, întrucât ele însele nu doresc să spună nimic.

În bucătărie e la fel de liniște. Farfuriile de plastic de unică folosință, spălate în fiecare seară cu conștiinciozitate, sunt pline vârf cu boabe perfect transparente de liniște. Cănille sunt albe cu fundul plin de zaț, plicuri de ceai uscate sau tușe de vin roșu. Pahare nu sunt. Frigiderul masiv, argintiu adăpostește un borcan cu măslin pe jumătate gol, o sticlă de apă minerală, o conservă de compot de ananas desfăcută, un salam, o jumătate de lămâie, o sticlă de șampanie nedeșfăcută. Dulapurile ascund nu mai puțin de nouăsprezece conserve de ton, opt de porumb fiert, cinci de mazăre, două de stridii expirate și cincisprezece borcănase cu caviar. Șervețele nu sunt, ci doar un sul de hârtie igienică parfumat ca piersicile. Tot la parter, în *dining*, prin penumbra de care s-a milogit lumina din cealaltă încăpăre, cea cu DVD-uri, se întrezăresc ghidonul unei

motintain bike, tijele de titan ale unor papainoage cu arcuri cumpărate de pe eBay cu 1.000 de lire, un geamantan imens pe roțile, talpa unui fier de călcat așezat pe o măsuță de călcat, o pereche de ochelari tridimensionali (nu din aceia pentru văzut filme 3D la cinematograful, ci special ca să ai o *atigmented 3D experience of reality*, după cum le scrie pe etichetă), un morman de haine, unul de pantofi și un rucsac.

Sus pe scări. La etaj, în baie: recipiente multe cu substanțe scumpe stau îngrămădite de-a valma pe platforma de marmură din dreptul oglinzii – pentru strălucirea părului, pentru albirea dinților, pentru dezodorizarea subsuorilor, împotriva mătreații, pentru menținerea elasticității pielii, împotriva razelor ultraviolete, împotriva băătăturilor, pentru bărbierit, pentru după bărbierit, împotriva coșurilor.

În dormitor lenjeria de pat dublu e răvășită și miroase a stătut. Ferestrele dormitorului n-au mai fost deschise de câteva săptămâni bune, iar mocheta albăstrie n-a mai fost aspirată de mult mai mult timp. Parfumul de lună de miere a dispărut din ianuarie anul trecut. Dulapul e alb și închis. Pe noptiera din dreapta sunt o veioză cilindrică cu lumină calmă, o revistă de informatică, un număr mai vechi din *Hustler*, *blackberry-ul*, o cană, o unghieră și încă un teanc de broșuri. Pe noptiera din stânga nu e decât o veioză. Identică, dar stinsă. Pe marginea patului atârna unul lângă altul două picioare lungi cu unghiile tăiate corect. Din gleznele lor pornesc o pereche de gambe păroase lipite una de alta, urmează doi genunchi noduroși, unul dintre ei cu o cicatrice făcută acum treizeci de ani pe Strada Argintarilor, apoi mușchii tari și bine conturați ai coapselor, apoi un colț de cearceaf, apoi o umbră creață și zbârlită și un abdomen plat cu căușul buricului adormit. În sus totul e la locul lui: estetic și sănătos – bătaii regulate de inimă, brațele îndoite sub cap sunt movile de mușchi exersați sâmbăta dimineața la sală, degetele cuminți și osoase sunt încrucișate sub ceafă, părul e șaten, spălat din două în două zile și tuns reglementar o dată la trei săptămâni la Tony & Guy, fruntea nu e nici lată, nici îngustă, tâmpilele calde, sprâncenele ușor îmbinate la rădăcina nasului acvilin, pupilele sunt dilatate atât cât e nevoie ca să poată distinge tavanul, irisurile negre, cele

mai negre, buzele inegale, cea de jos ușor răsfrântă, bărbia pătrătoasă, poate prea pătrătoasă, obrații bărbieriti de exact șaispe ore și un sfert, dimineața la 7, marți, 31 martie 2009.

Despre bărbatul de 36 de ani care stă lungit în dormitor și se uită la tavan în lumina slabă a veiozei se poate spune fără riscul distorsiunii că e cel mai idealist individ din cel mai puțin idealist loc de pe lume – the City, unde lucrează.

Acest fapt este deconcertant și totodată liniștitor întrucât, ca efect direct al naturii sale idealiste, Traian are capacitatea sentimentelor necontorsionate și dezinteresate. Își iubește cu pasiune toți prietenii lăsați în România și face efortul de-a rămâne în legătură cu toți prin e-mailuri regulate și updatate pe Facebook.

În altă ordine de idei, nu e clar ce se poate crede despre deplasările/salturile/escapadele sale de weekend cu câte-un bilet Easy Jet cumpărat cu trei-patru zile în prealabil, încălțat în Dolce & Gabbana și cu aparatul de fotografiat Canon pe umăr. Mai întâi prin Barcelona, Amsterdam, Atena și apoi, pe măsură ce au

trecut lunile și salariul i-a crescut, și mai departe – prin Casablanca și Tenerife, prin Sankt-Petersburg și fiorduri scandinave. De fapt chiar aici merită să ne oprim puțin, la fiorduri. În primăvara acestui an fiecare dintre cunoscuții lui Traian din țară a primit câte-o fotografie. Aceeași. Traian lipsea din ea, cum lipsește, fără excepție, din toate fotografiile pe care le face. În schimb în ea apar spirale de fosfor în diferite nuanțe, de la sângerieu la auriu. Se pare că pentru cele cinci zile (vineri, luni-joi) de la sfârșitul lui februarie și începutul lui martie n-a fost plătit și nici nu i-a păsat. Le-a adus și șefilor a doua zi, vineri, câte-o fotografie identică cu aurora boreală.

— De data asta te iert – o să-ți tai din zilele de concediu, i-a zis Mr. Conygar și s-a uitat la fotografie, să zicem c-ai fost bolnav. Data viitoare te concediez.

Acum aurora boreală se încolăcește pe hârtie mată printre sute de alte fotografii ce dorm în teancuri prin toate colțurile casei, îmbrățișate cu broșurile.

Dacă s-ar cunoaște cumva, Răzvan i s-ar părea un tip interesant, iar Maria o fată frumoasă — ceea ce și sunt. Pe Gruia l-ar înregistra rapid, ca un flash de bliț și-apoi l-ar uita într-u

nteanc de alte flash-uri. Sabina cred că l-ar lăsa rece, ceea ce e păcat. De fapt, dacă Maria l-ar fi întâlnit cumva înainte, când erau amândoi în București, l-ar fi putut iubi pe Traian așa cum merită. L-ar fi putut iubi pentru că Traian i-ar fi dat voie să aibă grijă de el să nu sufere, pentru că ar fi fost uimită de franchețea lui de-atunci (care acum s-a aburit ca o fereastră închisă dincolo de care e frig și dincoace de care e cald), pentru că Traian are mâini frumoase, pentru că atunci părea să nu-i fie teamă de lumea largă (între timp temeritatea s-a domolit până la limita cu indiferența), pentru că n-avea mintea plină de dubii, era consecvent cu o serie de principii ale lui pe care le urma de bine, de rău fără prea multe bătaii de cap. Atunci. Acum e altă treabă.

Ceva totuși tot a reținut Traian din anii trecuți: acea bravă capacitate de a se arunca trup și suflet într-o relație. A deținut-o dintotdeauna, exersată în relația cu matematica și apoi aplicată în cele patru pasiuni amoroase ale sale la care în mintea sa se referă cu titlul generic de „puncte cardinale” (Nicoleta, Emilia, Veroana și cea care-a sfârșit într-o scurtă căsătorie — Simona). Exact așa, în engleză expresia sună cel mai potrivit — *falling in love*. Traian poate fi imaginat în cădere liberă, cu iluzia intactă a unor aripi larg deschise ce-l vor purta în zbor peste prăpăstii, fericit până în ultimul moment, cel al impactului cu solul. Apoi durerea e mare și lui Traian îi ia mult timp s-o înfrângă cum se pricepe mai bine (și n-a fost niciodată prea iscusit la treaba asta). Durerea e mare nu numai din cauza rănilor, ci și din pricina șocului. Nu s-a așteptat niciodată să cadă cu atâta viteză și să sfârșească într-un punct atât de final. Și toate aceste nesăbuițe i s-ar putea ierta dacă punctele cardinale n-ar fi fost fără excepție coli albe de hârtie, femei cât se poate de obișnuite, una dintre ele puțin mai frumoasă decât multe, alta mai delicată și neputincioasă, una mai abilă în arta iluziilor și ultima ceva mai autoritară. Da, ar fi trebuit să o fi întâlnit pe Maria cumva acolo, în București, înainte de jobul lui de om de afaceri pe care ea l-ar considera plictisitor, dar util, înainte de căsătoria ei cu Dorian, pe care Traian ar considera-o prea complicată ca să se implice. Maria l-ar fi putut iubi o vreme îndeajuns de mult și ar fi avut grijă

să nu-l lase cu sechele, așa cum au făcut-o foile albe. Amândoi creaturi emoționale și idealiste, Traian din pricina propriului temperament, Maria din pricina vârstei, amândoi predispuși la melancolie, ea fiind tipul artistic, el din prea mare singurătate, amândoi așteptând ca dragostea să rezolve toate problemele lumii. I-ar fi plăcut să-l însoțească prin weekendurile lui turistice, i-ar fi gătit mâncare bună și i-ar fi înlocuit farfuriile de plastic cu unele de porțelan durabil. Doar că Traian nu e îndeajuns de „complicat” pentru gustul ei. Ar fi în stare să o mulțumească, dar nu s-o chinuie, iar din cele două, ea o preferă pe ultima. Iar Traian, la rândul său, nu s-ar fi împăcat prea bine cu surplusul ei de artificiu de care Maria are nevoie ca de aer, fiindcă franchețea lui, atâta cât a supraviețuit, nu e doar o trăsătură de caracter, e cu mult mai mult – un principiu de viață.

S-a ridicat. Și-a amintit probabil că lumina de la parter e încă aprinsă și-ar trebui să nu mai fie. Rămâne însă pentru încă zece secunde (clipe rotofeie, înfoiate ca norii de

ploaie ce se adună pe cerul Londrei chiar acum) pe marginea patului. Palma dreaptă îi trece peste frunte și creștet, pleoapele se strâng peste cei mai negri ochi. Picioarele frumoase cu unghii tăiate corect pășesc apoi peste mocheta albastră (ca și cum ar păși prin iarbă) spre baie, unde se proțăpesc cu tălpile goale depărtate în dreptul veceului. Privit din spate, cu fesele ușor încordate și umerii lăți, pare un personaj din visele lui Răzvan. Și toate sticlutele cu șampoane, aftershave-uri etc. de pe raft par să se potrivească mai degrabă tot unui peisaj gay. Doar că Răzvan urăște tot arsenalul de accesorii ale *body-ctilture*, pe care îl numește cu titlu generic *gay pampering*. L-a desconsiderat întotdeauna când a dat cu ochii de el prin sălile de baie ale diverșilor lui parteneri și el însuși n-a deținut niciodată mai mult de tubul de pastă de dinți, un șampon oarecare și-un săpun ieftin. în semn de protest. Traian nu e homosexual, însă e un om de afaceri de succes, ceea ce, automat, îi plasează pe etajera din baie tot felul de sticlute scumpe cu substanțe inutile.

Trage apa și se duce la parter să stingă lumina. între timp norii aceia rotofei și înfoiați ca niște clipe interminabile au

început să se scurgă pe acoperișuri și ferestre. Plouă cu timp. Traian dă la o parte un colț de perdea, atât cât să nu i se vadă de-afară trupul gol, deși la ora asta câinii de rasă și-au dus de mult stăpânii acasă și joggerii încă nu s-au trezit. Privește picăturile de ploaie ce se preling pe geam. Fața obosită și totuși fără cearcăne, cu buzele strânse, fruntea netedă și ochii cei mai negri i se reflectă acum în fereastră și dincolo de ea, în întuneric și-n apele docului care-o iau și-o poartă apoi încet spre fluviu și spre traficul de noapte, în ploaia mărunță și-n cerul acoperit de nori și dincolo, în partea de sus, de unde Waveney Close se vede ca un triunghi isoscel verde.

Ploaia s-a uscat deja pe acoperișuri și trotuare când, șapte ore mai târziu, ceasul lui Traian a sunat. Face un duș. (Din păcate, a închis ușa de la baie, așa că – pauză...) Acum deschide dulapul și-și scoate costumul gri și cămașa bleu Armâni. Apoi le pune înapoi pe umerăș, la locul lor, în dulap. Și-a amintit de e-mailul trimis de tipa de la PR care-a circulat ieri prin inbox-ul tuturor angajaților Luxembourg Exchange și probabil, în variante diferite, pe la toți oamenii de afaceri din the City.

Dear All,

Gness wbat! Tomorrow— 1st April— althotigh it's Wednesday and yon are not going to play cricket or take your partner for a shopping sprint, yon may, nevertheless, show tip at u>ork dressed castially as ifyon did. There's a green protest annotinced to take place în the City and it is advisable to look as tin-bnsiness as yon can bare. This is not an April's Fool sort of thing, it's serious!

Don't get nsed to yonr trainers thongh, it's only lasting for a day.

Adidași deci. O cămașă în pătrățele fără cravată. Și blugi. De ce nu și aparatul Canon, *jnst în case*.

Tot malul de nord al fluviului paralel cu the City forfotește de oameni. Hipioate cu fuste franjurate și colorate, cu *dread- locks* și cercei în buze, activiști cu pancarte:

Change your ways, not the climate!

lj-otc ^C^ Z&6 jd^Ct/

NO BUSINESS WTTHOUT A PLANET!

Etc. Ziariști cu microfoane și camere de filmat, câteva corturi și standuri cu informații, mult zgomot pentru nimic. Pentru nimic, fiindcă Traian tot își face drum nestingherit printre manifestanți, cu laptopul agățat de umăr, cu ochelarii de soare pe nas, tot intră în clădirea cu cinci etaje, tot ia liftul, tot le spune *good morning* colegilor de birou în uniformă de week- end și tot își deschide fișierul cu bursa de valori internaționale. O zi ca oricare alta. Prin ferestrele laminate și fumurii nu se aude nimic, nu se vede nimic. Zgomotul de-afară al acelor pierde-vară nu pătrunde în Luxembourg Exchange.

— Băi Vampire, arăți mai bine *castial* decât în costum, îi aruncă cineva din mers, dintr-un mers încărcat cu un teanc de dosare pline cu date.

„Vampirul” e porecla lui, care s-a lipit de el la birou chiar în prima săptămână de lucru.

Colegii lui știau trei lucruri despre România, ba nu – patru: 1. că românele sunt frumoase și ieftine, 2. că ceva cu comunismul la un moment dat, cu mulți ani înainte, 3. că ȣiganii și copiii din orfelinate și 4. că acolo e *headquarter*-la Contelui Dracula. Traian și-a acceptat porecla, pe de-o parte, fiindcă fusese oarecum uimit de agresivitatea clișeului și nu reacționase la timp și, pe de altă parte, pentru că n-a vrut să se pună rău cu colegii din prima săptămână, în plus, cu timpul, respectiva poreclă s-a dovedit a fi singura răutate cu care a fost nevoit să aibă de-a face în acest context, în rest se poartă cu el cu aceeași indiferență cu care se poartă unii cu alții. Fie că butonează la calculator cu orele unii lângă alții cinci zile pe săptămână, fie că se află în nu știu ce călătorie de afaceri în străinătate și își petrec serile respective în grup prin cluburi și baruri, o armură solidă îl învelește pe fiecare și-l izolează de ceilalți. Știu unii despre alții atâta cât scrie într-un CV – ce studii, ce locuri de muncă, ce calificări, ce vârstă, căsătorit-necăsătorit. Uneori tipele știu și câte minute durează un act sexual cu anumiți ȣipi de la birou. Dar cam atât.

— Cu mine nici măcar zece minute... cinci cel mult! Și-o are destul de lungă, păcat de ea! (Și râd.)

În pauza de prânz CV-urile coboară să mănânce la o cafenea din apropiere, unde rulează un meci de fotbal oarecare pe un ecran enorm. Traian a rămas la birou să termine de citit un raport de marketing al unei companii japoneze și să morfolească un Snikers. Când se ridică de pe scaun ca să-și îndrepte spinarea, observă că afară, sub el, un grup de tineri au început să danseze. Muzica n-o poate auzi, însă mișcările lor i se par extrem de interesante. Un gen de dans experimental, destul de profesionist. Îi vine ideea să dea *zoom* în pe aparatul foto ca să vadă mai bine și timp de câteva minute o urmărește pe-o ȣipă cu niște șalvari verzi și-un tricou portocaliu rotindu-se la picioarele lui, cu brațele aruncate în aer și părul lung dan- sându-i în jurul lor. Traian și-ar dori să fie acolo, să o vadă mai de-aproape, să audă muzica pe ritmul căreia tipa se mișcă atât de bine, să fie așa de aproape, încât să-i audă respirația alertată de efortul fizic, să-i simtă poate și mirosul ușor de transpirație. *Hey, yon, back to u>ork!* Vezi ce-i cu firma aia japoneză!

Lumea aceasta globalizată, multiculturală și deschisă la minte e scindată chiar în miezul ei de libertate. Nu se poate să dai *shnt doum*, nici măcar *bybernate* pe laptop și să iei liftul ca să mergi în stradă să dansezi cu tipa în șalvari verzi. Și nici ea nu poate veni aici, la etajul cinci, să danseze printre rapoarte de marketing. Nu spune nimeni că nu se poate, nu e nici o lege care să-i interzică lui Traian să ia liftul în acest moment ca să ajungă în stradă și să danseze. Pur și simplu e o interdicție atât de statornică și de bine încorporată în natura faptelor, încât nu o poți ignora. Un fel de *and so it goes*, așa stau lucrurile, cu doza respectivă de finalitate din *Abatom! cinci*. O dogmă absolut necesară pentru bunul mers al lucrurilor separate.

„Un apartheid transparent”, și-ar fi spus Traian cu ceva ani în urmă. Acum însă mintea îi e goală.

Pauza de prânz a luat sfârșit și CV-urile se întorc, comentând ceva despre meciul de fotbal. Unuia îi vine ideea genială de a le oferi ecologiștilor din stradă varianta lui de poveste:

— Hai să le-arătăm realitatea, sugerează respectivul.

În doi timp și trei mișcări tot etajul cinci l-a urmat. Deschid ferestrele și încep să fluture spre manifestanți bancnote de zece și douăzeci de lire sterline răsfirate în evantai.

— Hai, Vampire, ce faci? Scoate fișicul!

Traian nu li s-a alăturat. Nu pentru că n-are cash la el și nici pentru că n-a avut timp să se gândească ce poate însemna fluturatul unor bani de la etajul cinci al unei clădiri de afaceri spre o mulțime de oameni care protestează împotriva consumismului. Pur și simplu o paralizie de reacție. Câteodată se lasă copleșit de o astfel de paralizie. Uneori chiar în momente decisive. Și-apoi iese din ea, agățându-se de primul gest activ pe care lumea îl face către persoana lui.

— la colea și-arată-le-n mama lor ce contează pe lumea asta!

Tipul îi întinde câteva bancnote.

— Și vezi să mi le dai înapoi!

Traian, din norul lui de ceață densă în care respiră și prin care privește lumea de la un timp încoace, ia banii. îi flutură și el pe fereastră, până când cei de jos încep să scandeze în cor:

— *Jump! Jump! Jump!*

În douăzeci de minute ferestrele vor fi închise, zgomotul din stradă izolat ermetic dincolo de ele și echipa de brokeri împreună cu cei de la marketing și PR vor lua cu toții loc în jurul unei mese lungi, cu câte-o sticlă de apă plată și un *notepad* electronic în dreptul fiecăruia, ca să urmărească prezentarea în PowerPoint a șefului despre complicațiile crizei economice aplicate pe cazul unuia dintre clienți - Glaxo-Smith-Klein. Din această prezentare vor învăța cum să fenteze indicii în scădere ai economiei de piață, vor învăța cum să diversifice investiția dividendelor ca să minimalizeze riscul, cum să-și păstreze și să-și protejeze clienții mai vechi, ce șmecherii inteligente să aplice ca să atragă clienți noi și cum să recupereze în ritm rapid procentul de profit scăzut înregistrat în ultimele șase luni. CV-urile care bagă bine la cap toate astea și demonstrează o deosebită abilitate în semestrul ce urmează vor beneficia de promovare sau/și creștere de salariu.

Faptul că Traian o vede pe tipa în șalvari verzi dansând pe suprafața lucioasă a mesei printre *notepad-uri* nu înseamnă că nu urmărește *slide-urile* cu grafice de pe ecranul proiector. Tipa dansează ca un grafic al profiturilor și pierderilor în mijlocu unei crize financiare, cu zigzaguri largi, desfășurate fără preaviz în urcușuri și coborâri abrupte, cu reveniri la ritmuri lente ce te induc în eroare, ca imediat apoi s-o ia la vale cu tălpile goale până aproape de marginea de jos a graficului. Dar muzica după care dansează tot n-o poate auzi.

După ședință, când Traian se uită din nou pe fereastră, nimeni nu mai dansează pe trotuar. Poliția metropolitană a inițiat între timp tactica de *kettling*.

— Bravo, băieți! strigă un CV, același care i-a împrumutat lui Traian evantaiul cu hârtii de douăzeci de lire. Așa le trebuie, comuniști ridicoli! Vampire, ăștia parcă sunt de-ai tăi de-acolo, din Europa de Est, anticapitaliști.

Lui Traian îi trece prin cap să răspundă că Europa de Est nu mai e comunistă de mult și că, oricum, libertatea de-a protesta așa cum o fac ăștia în gura mare și-n buricul capitalei nu prea se pupă cu comunismul, însă n-o face. Răspunde în schimb la o altă remarcă. Și anume:

— Ce le pasă lor? Sunt cu toții *middle class*, n-au nici o grijă, a continuat același.

— Și dacă sunt *middle class* înseamnă că n-au dreptate? Și tu nu ești *middle class*?

Cu salariul pe care îl primesc în the City, și femeile de serviciu sunt *middle class*. Are dreptate. În plus, obsesia de clasă la englezi e fără limite și ăsta e unul dintre primele lucruri pe care Traian le-a înțeles acum doi ani, când a venit.

— Tu habar n-ai ce vor ăștia. Tu știi ce vor? Să nu te mai urci tu frumos în avion ca să fotografiezi aurora ta boreală când ai chef, să nu mai mergi cu mașina, ci cu metroul și cu janghinele lor de autobuze, să mănânci ciupercuțe adunate cu mâna ta de pe câmp, și nu friptură de vacă fiindcă vacile sunt date dracului - râgâie și se bășesc și dioxidul de carbon lezează stratul de ozon. Să nu mai mănânci căpșuni din Spania că sunt aduse cu avionul la supermarket, să nu mai folosești electricitate că nu e din surse eoliene și nici petrol că e poluant și resursele sunt pe sfârșite - atunci să mănânci căcat pe întuneric închis în scorburi de copaci, ți-ar conveni? În puii mei de înapoiați...

Lui Traian nu i-ar conveni, evident. Doar a copilărit în comunism. Așa că nu mai răspunde.

(2)

14 scene de sex - 6 mări - 9 fugi

Nu e nevoie să alegi. Alegerea e pentru cei care nu au de ales decât să trebuiască să aleagă. Tu poți să nu alegi. Să iei totul, dacă asta vrei, sau să lași totul, dacă așa consideri că e bine. Singurul inconvenient e că trebuie să ții uneori seama de

consecințe, dar, dat fiind că ești un om cu principii, dispui de o oarecare conștiință și mai ales nu ești legat de nimeni în mod special, se poate spune că n-ai prea mari responsabilități morale în afara celor generale, evident — să nu ucizi, să nu furi etc. Dacă vrei, uite, dacă tu chiar vrei să faci *scuba-diving* sau să te arunci în prăpăstii legat de picioare cu o bandă elastică, poți. Dacă vrei să fotografiezi weekendul ăsta albatroșii de pe coasta de est a Australiei, poți. Dacă vrei să bei vin vechi de-un secol, poți. Dacă vrei să nu-ți pese de politică, de războaie, de drepturile omului, de stratul de ozon, poți. Dacă vrei să fuți, poți. Dacă vrei să nu fuți, poți și asta. Și opusul e valabil: dacă poți, atunci vrei. Lumea e aici ca să alegi absolut ce-ți place din ea, când îți place. Sau să nu alegi nimic din ea. S-o ignori dacă ai chef. Totul e să mergi la serviciu 8-5 luni-vineri ca să-ți poți finanța capriciile.

Exact. Tot ceea ce face Traian face cu perspectiva orizontului plăcerii, oricât de îndepărtat ar fi acest orizont. E în natura umană să te aștepti să fii gratificat cu plăcere pentru tot efortul depus pentru a rămâne viu, nu? Dacă cineva ca Traian pierde din raza vizuală acest orizont al plăcerii, cum i se mai întâmplă uneori, rareori când i se pare că e nefericit, își dublează atunci eforturile. Muncește mai mult, cumpără mai multe lucruri, mănâncă mai mult, face totul într-o doză dublă de intensitate, întotdeauna merge. Întotdeauna Traian poate, dacă vrea, să-și isatisfacă plăcerile. Pentru el, libertatea individului e lege divină. A învățat asta de curând.

Plăcerea lui din primăvara anului trecut a fost să vadă filme. Cât mai multe și, dacă se poate, și bune, dar nu neapărat. E tolerant cu impostura. Important e să nu trebuiască să aleagă să vadă doar câteva filme sau să nu vadă nici unul. Așa că și-a rezervat bilete pentru tot festivalul de film de la BFI. O instituție care nu e dintre cele mai rele – cum am mai spus, Traian are principii. N-o să aibă timp să meargă la absolut toate filmele, fiindcă unele rulează dimineața, când el e la serviciu, însă tot ce se nimerește după 5 după-amiaza și mai ales în weekend – hap! – se-nghite.

În toto 34 de producții. 14 scene de sex mai mult sau mai puțin explicite, 231 de personaje mai mult sau mai puțin figurante, 6 mări, 5 munți, 9 fugi (de frică, de-acasă, de personajul negativ, de amorul artei, sportive etc.), aproximativ 6 idei demne de reținut, care însă s-au pierdut în ansamblul de jocuri de lumini și *trick-uri* de montaj, 2 kilograme de floricele de porumb, 4 litri de cola și – puse cap la cap – 53 de minute de somnolență.

E greu de imaginat un bărbat tânăr și singur care stă ore în șir în întunericul unei săli de cinema, o săptămână întreagă, seară de seară, care face apoi din toate imaginile ce i s-au perindat pe retină un fel de cupolă de sticlă sub care își poate regla temperatura după bunul plac? Poate nu e greu. E trist? Nu neapărat.

Odată, când Traian avea 8 ani, un unchi i-a făcut rost de zece pachete de gumă de mestecat Spearmint. Maică-sa le-a ascuns sub un teanc de haine în dulap, ca să-i dea doar o lamă pe zi. Traian a așteptat prima ocazie când a fost singur acasă și a scotocit până le-a găsit. Când le-a găsit, le-a scos pe toate cincizeci din foițele lor argintii, le-a așezat pe masa din bucătărie sub formă de paralelipiped și apoi le-a mestecat una după alta în liniște până nu i-au mai avut loc în gură.

De ce adică să ne bucurăm puțin câte puțin, firimitură cu firimitură din ceea ce ne place cu adevărat, în loc să ne bucurăm o dată și bine, din plin? Fiindcă fericirea cu rația durează mai mult? Fals. Tânjitul, dorul, nerăbdarea și iritarea de a nu avea ceea ce-ți dorești atât cât și când îți dorești – astea durează mai mult. Cantitatea de fericire e întotdeauna aceeași, oricum ți-ai raționa-o pe zile, săptămâni, ani. Atâta cât îți e dat. Sau atât cât ești capabil să simți.

Asta nu-i trece prin minte lui Traian în timp ce se întoarce de la festivalul de film, într-o seară, cu căștile de la iPod în urechi. A plouat din nou și tenișii albi i s-au mocirlit. Pleoscăie cu ei prin băltoace în pas de jogging. Are și-o ușoară întindere de mușchi la gamba stângă, ceea ce-l irită într-o câțva. Zgârieturile, vânătaiele, diversele dureri sunt inadmisibile. Traian trebuie să fie în plină formă la orice oră din zi și din noapte. Și curat și, pe cât posibil, calm. Calmul nu e doar o virtute, e și o artă. Furia e tot o artă,

dar nu e o virtute. Traian are nevoie de calm ca de aer. Altfel cum să poată trece prin divorțul ăsta insipid și lipsit de scrupule?

— Și cu dragostea cum rămâne?

— Păi, cum să rămână... ori n-a fost îndeajuns, ori, dacă a fost, uite că pe lume totuși sunt și alte chestiuni care contează mai mult.

— Cum ar fi? a întrebat-o.

— Instinctul de supraviețuire, de pildă, i-a răspuns Simona, jubilând la propria asertivitate.

— Instinctul de supraviețuire, ce-i cu asta? Cu mine nu puteai să supraviețuiești?

— Nu puteam. Nu în felul cum mi-am propus eu.

— Adică...

— Adică eu să dau totul – jobul de-aici, din București, familia și prietenii pe care i-aș fi lăsat în urmă — ca să fiu cu tine.

— Poate nu meritam un astfel de preț.

— La fel aș putea și eu să spun – că nici eu nu meritam atâta cât să te facă pe tine să te întorci în țară ca să rămânem împreună.

— Păi, nu e bine așa.

— Nu, nu e bine. Asta și ziceam.

Simona își setează mobilul pe *handsfree* și se sprijină de spătarul scaunului cu mâinile sub cap.

— Altceva voiam să spun. Că nu eram pregătit să plătesc un preț atât de mic ca să fiu cu tine. Dacă mi-ai fi cerut să-mi scot un ochi, poate atunci aș fi acceptat, înțelegi?

— Ești nebun. Habar n-am ce zici. Și nici tu nu cred că ai vreo idee de ce zici.

— Ce contează? Nu mai contează acum...

Traian se închisese în baie cu lumina stinsă. Stătea pe jos cu spatele rezemat de cadă. Era locul lui preferat de vorbit la telefon cu România.

— Hai, e târziu, trebuie să mă trezesc mâine devreme. Mai vorbim. Pa.

— Auzi, Simona?

— Ce e?

— Tu m-ai iubit vreodată?

— O, Doamne, iar începi?

— Iartă-mă, dar am nevoie să știu.

Telefoane au fost multe în acele două luni de iarnă – ianuarie și februarie, înainte de pronunțarea divorțului. Câteva întâlniri, de asemenea, pentru care el a venit special din Anglia, iar ea s-a fardat anume și s-a încălțat și cu cizme cu toc înalt, ca să vadă el ce nu mai poate avea. Regulă de bază. De partea cealaltă, de partea libertății proaspăt dobândite, îți poți permite orice, până și un dram de cruzime, dacă asta te distrează, față de cei ce încă nu sunt liberi. Și era frumoasă. O femeie tânără, cu o carieră strălucită în față, cu suportul unanim al familiei și prietenilor (*.htiman assets*, după cum se referă Simona la relațiile apropiate), cu părul abia aranjat la coafor și sigură pe ea ca o creastă de munte.

— De ce nu-mi spui adevărul?... a mai încercat Traian a zecea oară.

— Traian, adevărul ți l-am spus și ți l-am repetat de zeci de mii de ori. De ce nu poți să-l accepți pur și simplu?

— Din două motive nu-l accept așa pur și simplu cum vrei tu. Unu, că explicația pe care mi-ai dat-o — că ar fi o greșeală să te muți în Anglia, că în țară ți-e mai bine decât ți-a fost oricând și nu vrei să te complici, că nu ți-ai propus să faci copii și să-i crești departe de ai tăi, toate astea sună aiurea. Nu era vorba de o simplă tranzacție, termenii ăștia trebuia să

ți-i negociezi cu tine însăși cu mult înainte de-a accepta să te măriți cu mine. Am avut încredere că ai făcut-o. Doi, îmi oferi o astfel de explicație în același timp în care mă pui în fața faptului împlinit – asta înseamnă că tu consideri că aș putea-o accepta, cum ai spus, „pur și simplu”. Cu asta mă jignești.

— Cum te jignesc?

— Îmi jignești inteligența. Nu sunt un prost...

— Dar, din moment ce aceeași explicație îmi e mie de ajuns ca să fac pasul ăsta, de ce nu ți-ar fi și ție suficientă?

— Îți jignești și propria inteligență atunci... i-a răspuns Traian.

Cafeaua i se răcise pe măsuța de plastic a cafenelei din Herăstrău unde se aflau de mai bine de două ore în duminica aia. Simonei i-a sunat mobilul pe undeva prin geantă și-acum cotrobăie după el.

— Hai, că nu mai stau mult. Ajung până-n prânz, da. Nu, n-am avut timp, mă duc după-amiază sau mâine, când termin jobul. Bine, hai, că mai vorbim când ne vedem. Pa, te pup.

— Cine era?

— Traian...!

— Cu cine trebuie să te întâlnești la prânz?

— Termină cu prostiile. N-am pe nimeni altcineva, ți-am mai spus. Și chiar dacă aș avea nu mai e problema ta. Am vorbit cu frati-meo, e bine?

— Dacă ai avea pe altcineva, măcar așa aș putea începe să înțeleg. Ar avea sens...

Când au plecat, afară începuse să ningă mărunț. Genul de zăpadă care nu se va transforma în vecii vecilor în pătura albă și pufoasă ce șterge orice fel de urme, ci se preschimbă în mocirlă cum atinge pământul. Oamenii mergeau grăbiți pe străzi, înfofoliți în haine groase și cu fețele ascunse sub căciuli și fulare. S-a lovit de frig ca de-un perete. Ar fi vrut să o urce pe Simona într-un taxi și să meargă cu ea într-un pat cald și moale unde să se încălzească unul pe altul. Ar fi vrut s-o scoată din paltonul ei lung și kaki ca pe-un ou fierț tare pe care-l decojești ca să ajungi la albușul moale și cald. Simona însă și-a luat repede la revedere, s-a suit în Audi și-a dispărut în lapoviță și-n traficul de duminică din București. Era una cu lapovița, una cu traficul. De fapt, mai mult – Simona le genera pe-amândouă. Așa i s-a părut atunci lui Traian.

Întrebarea e ce să facă acum. Să conteste legal propunerea ei de divorț fiindcă nu e de acord cu motivele ei sau să semneze frumos hârtiile și gata? Dacă nu le semnează, tipa face recurs, ajung la tribunal și pierde timpul, nimic altceva. Oricum, ce-ar mai rămâne dintr-o relație care a trebuit să treacă prin- tr-un episod atât de drastic de prostie? Pe de altă parte, dacă Traian semnează actele de divorț înseamnă că acceptă tacit să se joace ea cu viața lui după cum o taie capul. Ar putea cel puțin să-i facă jocul mai dificil, să vadă că nu e atât de ușor să intri cu picioarele în viața unui om, după care să te cari senin mai departe pe drumul tău. Poate învață ceva. Poate învață amândoi ceva. În clipa de față, așa cum stau lucrurile, nu e nimic de învățat. Ce să-nveți dintr-o telenovelă ca asta?

Ceva tot a fost de învățat însă. Și, cu reticență, aproape inconștient, Traian a învățat. Că poți, la o adică, să faci ce vrei pur și simplu. Că asta e libertatea într-un cuvânt. Nu cea abstractă, serioasă și filosofică, ci libertatea de zi cu zi. Atât timp cât nu încâlci vreo lege, poți să faci absolut ce vrei. Cum de toți din jurul lui, colegii de birou din Londra, Simona, unii prieteni din țară, cum de știu toți că asta e libertatea, iar el abia acum înțelege...? Și mai mult, că ai dreptul la libertatea asta ca la aer.

N-o să conteste divorțul. O s-o lase-n pace pe femeia asta. O să facă o excepție pentru Simona pentru că a iubit-o. Ea o să fie ultima persoană care-i stă în cale și-i constrânge mișcările. Ultima.

O săptămână mai târziu, în Londra, a ieșit de la birou cu dreptul încălțat în pantof fără șosetă și-a traversat câteva străzi până la Oficiul Poștal.

— Vreau să trimit cartea asta poștală în România. *Air mail*, please.

Tipa de la ghișeu s-a uitat chiorâș la șoseta cu timbru lipit pe elastic și destinatarul scris cu markerul pe talpă {*Simona Deleanu, str. Nufărului, 34A, București, sector 2, România*}.

— Păi, nu cred c-o s-ajungă...

— De ce să n-ajungă... e timbrată corect? E. Are greutatea corespunzătoare? Are. De ce să n-ajungă?

— Trebuie s-o puneți în plic.

- Nu vreau s-o pun în plic. Nu e scrisoare. E carte poștală.
- De ce n-o puneți în cutia poștală?
- Vreau s-o trimit *recorded delivery*.
- N-o s-ajungă, mai mult ca sigur.

Funcționara de la ghișeu se uită când la șoseta pleoștită pe tejghea, când la individul din fața ei, care îi citează acum pe un ton destul de ridicat din regulamentul Royal Mail pasajul despre *postcards*, printat de pe website-ul lor în pauza de prânz a aceleiași zile. Regulamentul nu dă indicații despre formă, ci doar despre dimensiuni și greutate maximă. Nici despre material și nici despre imprimeu atât timp cât nu conține imagini obscene. Șoseta lui nu conține astfel de imagini. E sobră. E crem-căcănie. Imprimată doar cu scrisul ascuțit al lui Traian: *Cadou de rămas-bun. N-o să contest divorțul. Ești o femeie liberă.*

— Deci se încadrează în regulamentul vostru. Nu eu l-am făcut. Voi l-ați făcut. Așa că n-aveți de ce să n-o trimiteți și n-are de ce să n-ajungă.

— Dacă vrei s-ajungă, de ce n-o puneți în plic?

Tipa e politicoasă în stil britanic. În țară i-ar fi aruncat șoseta în mutră.

— Doamnă, dumneata ai probleme de comprehensiune. E o carte poștală, nu o scrisoare. De-aia n-o pun în plic. Vreau s-o vadă toată lumea. Nu e intimă, ca o scrisoare!

A ieșit nervos din oficiul poștal și s-a așezat pe-o bancă să-și tragă șoseta timbrată înapoi pe piciorul drept. Știa clar ce-are de făcut. Avea o idee. O idee intensă, energizată de furie. O idee revoluționară. El, Traian, va schimba Royal Mail Service o dată și pentru totdeauna. S-a săturat de toate convențiile astea de căcat, de constrângerea libertății lui de exprimare, de tot paseismul lor birocratic. O să-i facă să trimită nu numai cartea asta poștală, ci și altele, bucăți de ziar, felii de pâine (felii de pâine nu, fiindcă n-ai voie să trimiți alimente), mă rog, tot felul de chestii. În mama lor, de-aia a venit el să trăiască aici, ca să dea de dobitoci închistați la minte ca-n România?!

Cam pe-aici, adică prin zona crepusculară a acestei idei revoluționare, i-a trecut prima oară prin minte. O altă idee. Subsecventă. Ricoșeu emoțional a celeilalte, cu Oficiul Poștal. N-a acționat imediat. A așteptat ca ceața să se risipească de tot, apele să se calmeze, divorțul să se pronunțe. Ceea ce s-a întâmplat undeva pe la începutul primăverii, chiar în ziua lui de babă, când în Londra a fost senin, iar în București a plouat de dimineață până seara.

Simona a venit la tribunal cu familionul după ea, în eventualitatea în care ar fi avut nevoie de suport (Traian era posibil să facă scandal). El a venit singur. A semnat ce-avea de semnat, oarecum surprins și el de umbra aceea de zâmbet ce i se agățase de colțul buzelor și nu voia să dispară. I se părea – acesta e cuvântul — *ridicolă* toată povestea. Ironică dincolo de prostul gust. La sfârșit Simona i-a întins mâna și el i-a strâns-o, scuturând-o ușor exact cum ar fi făcut-o după semnarea unui contract de afaceri. Și asta i s-a părut extrem de ridicol. A pufnit ușor în râs. Și-a dat imediat seama că râsul lui a fost interpretat ca fiind de natură nervoasă. Ceea ce nu era exclus. Fostul tată-socru l-a bătut ușor cu palma pe umăr:

— Lasă, sunteți copii buni amândoi și tineri. Aveți toată viața înaintea. O să vezi că o să fie bine...

„Sigur c-o să fie bine”, s-a gândit Traian. „Chiar dacă nu mai suntem copii și viața o avem acum și-nainte, și-napoi, deopotrivă.” Ca o balanță al cărei ax de susținere e trupul ăsta uman firav, singur și extenuat din prezent.

Din momentul când i-a trecut prin minte ideea pentru prima oară și până a acționat în virtutea ei, a trecut mai bine de-un an. Fiindcă ceața nu s-a risipit așa de ușor cum credea la început. Dimpotrivă, uneori i se părea din ce în ce mai deasă și mai vâscoasă. Au fost momente când nici la capătul celălalt al pământului, în Madagascar, n-a reușit să și-o scoată pe Simona din minte. În consecință, abia în iunie anul ăsta a sunat la un bordel de lux din Londra.

„E mai ușor — nu-i așa?”, și-a zis, „să faci aici ce n-ai face acolo de unde ești. Cel

puțin pentru mine”. Asta înseamnă până la urmă să fii străin cu adevărat.

Voyager 2 ar trebui să fi ajuns deja la Centura Kuiper. E posibil să fi și trecut de ea. Stint ceva ani buni de când a decolat. îl înregistrează și pe Pluto? Ai idee? Ai văzut vreodată imaginile alea generate pe computer – cu soarele nostru care de pe suprafața lui Pluto se vede ca o stea oarecare? E atât de departe...

Știi ctim l-ati descoperit pe Pltito inițial? Prin calctil matematic. De-asta e și planeta mea preferată. Cineva de la NASA a observat că e nevoie de încă tin corp ceresc cu o anumită masă și densitate care să plutească pe undeva pe la periferie. Fără el sistemtd nostru solar nti și-ar putea susține ecbilibrtd mecanic. De-asta îmi place Pltito. Și din motive estetice, de asemenea. Pltito e o planetă foarte mică (puțin mai mică decât Ltina). De fapt nici nu mai e considerat planetă, ci asteroid. Satelitul lui natural, Charon, are diametrul cam jumătate din cel al lui Pluto, ceea ce înseamnă că forța de atracție gravitațională între cele două corpuri e foarte puternică în ambele sensuri. Prin urmare Pluto nu se învârte în jurul tintii ax imaginar propriu ce secționează planeta, cum se întâmplă cu Pământtil, ci gravitează în jurul unui ax exterior, fiind atras în afara lui de forța gravitațională a lui Cbaron. Mișcarea celor două corpuri – Pluto și Charon – creează un fel de dans. Și totul se petrece în clarobscurul etern al luminii solare îndepărtate. Foarte romantic, cum vezi... Mai mult. Dincolo de dansul lor e sfârșitul. Marginea sistemului nostru solar. Dar ziceam de Voyager. A luat cu el un disc de aur inscripționat cu peisaje, reproduceri după picturi celebre, mesaje în toate limbile, Homer, Biblia etc. O să treacă dincolo și-o să înainteze cât îl (în motoarele, după care o să rămână suspendat în spațiu, sperând ca alte civilizații să-l găsească. Fără cale de-ntors.

Vreau să fiu pe naveta spațială Voyager 2, asta vreau în momentul de față.

În schimb Traian se află în sufragerie, cu fața luminată straniu de ecranul laptopului. E pe chat cu o țipă pe care-a agățat-o pe site-ul de *dating* de la *The Guardian*. Tipa l-a întrebat ce profesie are și Traian i-a zis că e astronom. E î

nchiloți și tricou și lângă laptop stă căscată o cutie goală de ton în ulei.

Tu ce-fi dorești cel mai tare?

Tipa nu-i mai răspunde. Probabil c-a intrat pe chat cu altcineva, unul care nu-i bagă mesaje lungi și tâmpite.

Apoi se află în Canary Wharf. Asta a doua zi, sâmbătă dimineată. Face jogging până acasă, pe Waveney Close, ca de obicei. Lola Lerry îi cântă din Walkman: *There are philosophers of love/ and love practitioners/ there are love healers and love bureaucrats/poets of love and beggars of love/love traders and love diplomats/ lauyers and dealers în love/ There are all these and then/ there are lovers, there are lovers...*

Traian ajunge în sfârșit acasă. Sau, mă rog, la casa închiriată de la firmă. La locul unde doarme și-și ține obiectele personale. Face un duș și-apoi intră iar pe net. Pe Facebook diverși și diverse care își dau în petic – cutărită și-a tras un job super în finanțe în Singapore pentru doi ani, o țipă, o amică mai veche, anunță că s-a despărțit de *boyfriend* și e *available*, un tip postează douăzeci de poze artistice alb-negru cu el însuși pe bucăți, profil, degete de la picioare, palme, ochi, buric etc., una, Rodica (Traian nici nu-și mai amintește când a *friend-uit-o* și p-asta), a născut un băiețel de 3,65 kilograme prin cezariană, vară-sa a intrat în sfârșit la ATF la scenaristică ș.a.m.d.

Pe yahoo messenger nu e nici dracu' la ora asta, sâmbătă la prânz. Traian dă click pe un folder cu muzici mai vechi, de când era student, și *Now în Vienna there's ten pretty women/ there's a sboidder where deatb comes to cry..* Cohen umple casa cu versurile lui Lorca. În timpul ăsta Traian navighează. Dă peste un blog care conține un link spre un text care-i reține atenția pentru câteva minute:

00.00 Daniel Vighi: Victor Preda, hai.

00.03 Victor Preda: Repede, o să punctez doar câteva secunde la lucrul care l-ai spus tu înainte referitor la intelectualii de la Iași. Că de ce la noi și de ce nu în Iași sau în altă parte? Gândiți-vă la un singur lucru: nu intelectualii au pornit revoluția. Intelectualii sunt mai pacifiști, ei fac o disidență, dar o fac în alt mod. Disidenții erau izolați. Eu chiar am convingerea că Doina Cornea, Dinescu, toți, nu zic că au dus-o bine

în perioada în care au fost disidenți,

dar aveau un sentiment de reconfortare, faptul că sunt cunoscuți în lumea întreagă, că ei luptă pentru o cauză, ceea ce le dădea un sentiment de liniște, *there's a piece that was torn from the morning...*

00.54 Daniel Vighi: Iartă-mă puțin, o singură observație: Solidamosc în Polonia a pornit datorită faptului că muncitorii s-au alăturat intelectualilor, pentru că muncitorii aveau un grad de conștiință puțin mai ridicat decât ai noștri. Și aicea muncitorii timișoreni au fost mai ridicați puțin, mai culti. La Brașov la fel. *and it hangs in the gallery of frost...*

01.09 Victor Preda: Apropo de Solidamosc, și o să spun un lucru pe care nu l-am spus niciodată în viața mea. Cred că numai la domnul profesor Milin Miodrag i-am spus. În fine, repede să spun. Deci aveai nevoie de o doză de sălbăticie, de golânism, de, nu zic în sensul rău al cuvântului, adică să fii, nu știu cum să vă spun. Trebuia să ai o furie enormă în tine. *Ayeeee, aye aye aye...* Trebuia să zici: nu mai am nimic de pierdut. Ori mă-mpușcă, ori facem ceva. *Take this waltz, take this waltz with its very old breath of brandy and death.* Exact. De aceea a început la Timișoara. Asta este opinia mea. Referitor la punctul care este acum, cu evenimentele.

Se simte aiurea... ca și cum ar spiona printr-un telescop uriaș trecutul. Fără ca trecutul ăsta să-l fi conținut vreodată cu adevărat. Fără legătura de sânge între revoluția din '89 și moștenitorii ei morali. Înainte, unul ca Traian ar fi suferit. Acum nu suferă. Asta-i tot. De partea aialaltă a Europei se simte în seara asta, douăzeci de ani mai târziu, ca un voyeur spionând o lume tristă și plictisitoare — trecutul. *Close window. New search - unjw.theguardian_dating.co.tik - ENTER..*

.(3)

GUP320 (interludiu cu Ei)

— Păi, e plată fiindcă nu gravitează nici o stea și nici un ax propriu, evident.

— Și-atunci ce face... adică... în ce fel se deplasează?

Femeia - care seamănă cu Simona, doar că e puțin verde - pare plictisită de conversație. Îi răspunde ușor iritată:

— Planează. Rectiliniu.

Trage din țigară. Ciudat. În puburile din UK nu mai e voie să se fumeze de trei ani.

— Are margini? Îmi imaginez că se termină undeva. Că are două fețe dacă e plată.

Traian e sincer interesat de planeta de unde vine tipa asta.

— Păi, are margini, nu ți-am explicat? E ca o farfurie de pește. Ca un platou mare și oval. Un platou aerodinamic.

— Și sub farfurie ce e?

— Băi, da' mă lași?! În puii mei, ce mă bați atâta la cap?!

Tipa și-a ieșit din pepeni.

— Cam cât e de mare? Așa, cu aproximație... plusează Traian.

— Deci gata! Nu mai vreau să vorbim despre asta. Încheiem discuția!

— Dar am dreptul să știu! Îi urlă Traian și lovește cu pumnul în masă. Nu poți să aterizezi aici, la mine pe planetă, să te distrezi, să-ți faci de cap cât ai chef și pe urmă să te cari fără vreo explicație! Asta nu accept, să fie clar!

— Drăguțule, sunt liberă să fac ce vreau.

Tipa stă țeapănă pe scaun și-l ținutuește cu privirea din partea cealaltă a mesei. Traian îi poate vedea vârful ascuțit al

ghetei cum apare și dispare de sub marginea feței de masă. Pe masă sunt câteva sticle de bere și-o pungă de celofan cu alune. Se gândește că ar vrea s-o împuște în piciorul ăla pe care și-l bălăngăne pe sub masă. Poate așa n-o să plece înapoi la ea pe planeta plată. O să rămână și-o să fie nevoită să-i dea explicații. Își duce instinctiv mâna la buzunarul hainei și simte duritatea pistolului.

— OK. Dacă nu vrei să mai vorbim despre planeta ta, măcar spune-mi de ce-ai venit aici, pe Pământ.

— Îmi era în drum. Am făcut escală.

Apoi a sunat afurisitul ăla de ceas.

Se întâlnise cu Ei așa, din întâmplare, într-un pub din Soho. Ieșiseră la o bere. Traian li s-a alăturat. I-au îndrugat o grămadă de prostii, ca de obicei, și, ca de obicei, Traian i-a ascultat din politețe și *political correctness*. Printre descrierile de peisaje din galaxia lor cu râuri de ceai de mentă și copii care se nasc din florile de căpșuni ținute la congelator trei săptămâni de-ale lor (echivalentul a l'/j minute la noi) – evident: îi testau credulitatea – i-au pasat și-o informație care lui Traian i s-a părut demnă de-a fi reținută. Și anume că acolo, la ei; legea se face nu după ce e bine și ce e rău, ci după ce e frumos și ce e urât. În consecință, întregul lor sistem legal se străduiește de milenii (echivalentul a secole aici, pe Pământ) să regleze această distincție, să dezbată și să impună promulgări estetice, să bată în cuie o dată și pentru totdeauna toate nuanțele semantice ale cuvintelor *fnimos-tirât* și, respectiv, interpretările lor pragmatice.

— Ceea ce nu e frumos e o crimă, i-au spus capetele verzi în formă de octogoane. Și se pedepsește după gradul de urâtenie și circumstanțe atenuante (precum factorii genetici, accidente etc.) cu exilul pe satelitul natural (unicul) GUP320¹¹ al planetei lor, unde criminalii sunt lăsați să facă ce-i taie capul.

După o vreme însă, pe la sfârșitul mileniului trecut (acum un secol și % adică), cică a avut loc o reformă pe GUP320

.— Urâții s-au organizat între ei și au decis să adopte o constituție de sine stătătoare conform căreia frumusețea e o crimă și trebuie pedepsită prin lege, cu exilul pe planeta vecină, de unde inițial fuseseră ei înșiși exilați. Așa că în momentul de față există un schimb de populații major între cele două corpuri cerești, fapt care mulțumește ambele populații (planetară și satelitică). Se pare însă că la a cincea generație de frumoși cu genealogia tarată de gene recesive urâte apar bube pe nasuri, urechi și cozi. Etc.

Pe Traian nu l-au interesat atât detaliile de sistem legal al extraterestrilor, cât tipa care i le explica. Putea să vadă că e frumoasă, în ciuda căpățânii octogonale și a cozii spiralate care-l tot strângea de glezne pe sub masă. Și-n plus – draci! – semăna leit cu Simona! A reușit să schimbe subiectul până la urmă și să discute cu ea vrute și nevrute – ce mănâncă Ei acolo, la Ei, ce fac cu deșeurile, unde le depozitează, ce umplutură avem noi, oamenii – „inimă, plămâni, mațe și altele”, i-a explicat el; Ei aveau niște grăunțe moi sidefii. Au glumit, au râs (cel puțin simțul umorului, în mod ciudat, era asemănător). Frumusețea ei se vedea în felul în care se mișca, de parcă ar fi dansat pe ritmuri numai de ea știute și mereu schimbătoare. Se mișca precum o rază de lumină văzută prin- tr-o gaură mâncată de molii într-o perdea unduită de curenți. Ba nu. Se mișca de fapt ca un șuvoi subțire de apă rece stors printr-o crăpătură în stânca muntelui. Parcă tot nu așa se mișca. Parcă mai mult semăna cu nisipul dintr-o clepsidră de-o formă labirintică ce măsoară un altfel de timp decât al nostru, mai cu dus și-ntors, nu numai cu dus.

— Și voi cum faceți sex? a întrebat-o Traian după mai multe halbe cu bere, când a prins curaj.

— Păi, așa, ca acum, i-a răspuns tipa.

— Așa cum?

— Așa, cu coada.

Tipa și-a încolăcit și mai tare coada cu solzi în jurul gleznei lui drepte.

— Acuma asta facem — sex, tu ce credeai? Coit codai — dacă vrei denumirea științifică.

— Da' eu n-am coadă... a zis Traian amuzat.

— A, mă rog... o mică perversiune...

Traian n-a fost surprins, doar vorbea cu o extraterestră – a fi surprins ar fi fost o tautologie.

Mai târziu, cam pe la 5 jumate dimineața, când cearceafurile erau deja umede de

11 Genetically Ugly People; 320 e factorul-limită al suportabilității non-esteticului, dincolo de care urâtenia devine malignă pentru privitor.

transpirație, extraterestra din pub a schimbat moneda. Așa, dintr-odată, când Traian nici nu se-aștepta. A devenit dintr-odată rea.

Traian s-a trezit pe la 6, când a sunat ceasul, cu o durere crâncenă între coapse, ca o încordare de mușchi ce se întindea până la buric. La 8, când a ajuns la serviciu și s-a așezat la birou, în fața calculatorului, încă o simțea.

În pauza de prânz a ieșit să mănânce la restaurantul lui preferat din the City. Unul japonez.

În drum spre restaurant trece pe lângă unu' cu vioara pro- țăpit pe trotuar care-i dă-nainte cu o melodie destul de iritantă. Adică nu iritantă în sine, doar că de-o familiaritate iritantă. *Ciocârlia* parcă-i zice. Traian își bagă mâna în buzunarul hainei, pregătit să scoată pistolul din vis. „Mama voastră de țigani nenorociți, nici aici nu scap de voi...!” Scoate în schimb ceva mărunțiș și-l aruncă din mers în cutia viorii, deschisă în dreptul tipului cu geacă albastră. „Sene iu!”, aude în urmă. Și apoi mintea îi cotește înapoi spre tipa din visul de azi-noapte.

Au mai fost și-alte țipe până la zână. Și nu toate extraterestre. Vreo patru-cinci de pe site-ul *The Gttardian*. De pildă:

— Scuză-mă o secundă.

Individa respectivă s-a dus la toaletă să se pișe, să-și mai aplice un strat gros de *lipgloss* (Traian observă că stratul precedent s-a lipit tot de marginea paharului de gin tonic – băutura standard a pipițelor) și – cu siguranță – să-și sune o amică, să-i spună în două cuvinte cum merge. Între timp Traian golește sticla de spumant.

E a cincea: designer de mobilă, cu țâțe perfecte. Asta e tot ce-a remarcat la ea și probabil și tot ce-o să-și amintească vreodată. Gagica cinci, aia cu țâțe perfecte. „Poate sunt sili- coane. A, uite că se-ntoarce”:

— Auzi, pot să te-ntreb ceva personal?

„Futu-i! Și-a dat iar cu rujul ăla grețos.

”— Poți, îi răspunde Traian, făcând un efort să nu se uite la gura ei.

— Pe site ai dat la detalii că lucrezi în the City. Pot să te-ntreb cât câștigi, dacă nu sună prea...? Știi, am o prietenă care lucrează și ea în the City și nu vrea să-mi zică...

— Șase lire pe oră, i-o taie Traian scurt și se lasă mulțumit pe spătarul scaunului.

— Numai atât...?! Adică... te plătesc cu ora?

— Păi, da... sunt liftier.

Tipa a rămas interzisă.

— Tu faci mișto de mine...

— Nu, mă, cum...? Sunt sincer. Sper că nu ești dezamăgită.

— A, nu... Cum săăă... adică... doar că nu m-așteptam. Adică vreau să zic că mă așteptam la altceva.

Pauză. Mai beau ea din ginul ăla cu gheață, el din spumant, mai tac, iar mai beau. Tipa începe să se-agite pe scaun, ceva nu-i convine. Simte că-și pierde vremea. Și Traian simte același lucru. Și totuși, se gândește că vrea foarte tare s-o fută și-n același timp i se pare trist că-l excită tipa asta. Apoi:

— Pot să te-ntreb și eu ceva personal?

— Sigur...

— Ai silicoane?

Gagica ezită. E luată pe nepregătite. Totuși, răspunde:

— Am, e vreo problemă?

— Nu... Doar că mă așteptam la altceva..

.(4) deshumarea lui bărbie

Pe 22 august Traian și-a pus rucsacul în spinare și-a plecat în Polinezia Franceză. De fapt, a ajuns până la Heathrow, unde a trecut prin *check în*, s-a descotorosit de rucsac și s-a așezat cuminte pe scaunul rotativ al unui bar, s-aștepte. În dreapta, pe panoul enorm cu decolări, sunt scrise cu verde toate destinațiile posibile. Printre ele, un avion British Airways spre București. O să decoleze fix într-o oră. Traian bate darabana cu degetele în tejgheaua barului și-și sughe o măsea. Apoi sare de pe scaun și-aleargă înapoi spre *check în*.

— *Sorry... woidd it be possible to get my Inggage back? I don't u/ant to go anymore. I've changed my mind.*

E posibil. Tipa îi ia biletul din mână, dă un telefon, rucsacul apare din nou, ca dintr-o moarte clinică.

Și-a cumpărat ultimul bilet disponibil. La *economy class*. N-a mai călătorit la *economy class* de ceva ani buni. A auzit ca prin vis ceva mai târziu, în timp ce-și trecea iarăși bagajul prin infraroșii: *Mr. Traian Lefter please embark at gate 7 for tbeLisbonflight, repeat, Mr. Traian Lefter...* Le-a rămas în baza de date. Avionul de Lisabona în care ar fi trebuit să se afle și el conform planului inițial și care avea mai apoi să fie schimbat cu unul pentru Otuofai urmează să decoleze în zece minute.

În ăstăalt avion, cel în care se află acum, are loc la fereastră, spre coadă, lângă un tip tânăr cu mânecile de la cămașa albă suflecate. Tipul miroase vag — i se pare lui — a transpirație.

După o oră Europa a prins să se lățească sub tălpile lui.

„Europa se-ntinde dedesubt ca un poligon”, îi trece prin minte. Nu, nu ca un poligon, ci ca un urs uriaș cu blana

maronie plină de purici — un urs bătrân și năpârlit, ghemuit între mări și oceane. Obosit, ursul își trage răsuflarea în apusul de soare. Dedesubt sunt milioane de oameni care chiar acum deschid ferestrele, apasă pe butoane, se ceartă, își leapădă hainele, oameni care se nasc, oameni care chiar acum mor sau plâng și râd și-și spală trupurile și le e frică și iubesc și mint și regretă și nu le pasă și oameni care cântă, urcă scări, distrug, se distrug. Oameni care au uitat și oameni care nu pot uita. Sub tălpile lui sunt mii și mii de copii care trăiesc un prezent fără început și fără sfârșit și bătrâni care trăiesc un trecut fără limite. Și oameni ca el, ca Traian, care sunt trași de forțe egale în direcții opuse — oameni ai trecutului și ai viitorului laolaltă, ai plecării și ai întoarcerii, oameni ai rătăcirii, plini de aspirații și reminiscențe. Oameni ca el, care trăiesc în cel mai dens populate zone din blana ursului și totuși sunt nespuse de singuri.

Alături de el tipul în cămașă albă și-a scos un teanc de foi cu titluri bolduite: *Council of Europe, Report on the Romanian and Polish Involvement in the Secret Renditions and „Black Sites” Progratnme*, citește Traian cu coada ochiului. Tipul are obraji lungi și palizi, buzele subțiri, ca o tăietură de lamă orizontală între nasul drept și bărbia îngustă. Traian își întoarce privirea spre fereastra dincolo de care întunericul începe să se ridice din pământ ca o răsuflare mahmură. Cineva îl strigă la poartă. Un copil îmbrăcat într-o rochiță portocalie de pânză topită și cu picioarele fără șosete pline de praf în sandale. Fetița are părul împletit în codițe și întreaga expresie împletită într-un zâmbet știrb.

— Vrei să vii să culegem cireșe?

Cerul de vară, dintr-o altă vară, e împletit printre crengile enorme ale cireșului amar din fața casei Alinei. Minte lui Traian e împletită în zeci de șuvițe răzlețe de amintiri. Dedesubt, lat și lung respiră un urs în bârlogul nopții.

— A căzut din avion și și-a fracturat șoldul. Adică n-a căzut, s-a parașutat în junglă și nu i s-a deschis parașuta, explică fetița.

Păpușa Barbie a Alinei, căpătată după multe rugăciuni la Dumnezeu și scrisori de implorare către o rudă îndepărtată

din Occident, are piciorul ieșit din țâțanii șoldului. Ceea ce trebuia să-l țină în loc — un fel de os metalic acum ruginit, varianta ei de ischion — îi iese acum din zona lombară ca un cui. O inadvertență de o cruzime inexprimabilă. Așa că Barbie e nevoită să poarte toată viața o centură de elastic peste șolduri care să-i țină piciorul în loc. Acest fapt nu importunează în nici un fel îmbrăcatul și dezbrăcatul rochiilor de prințesă sau costumelor de baie. E doar un fel de centură de castitate. Ceilalți copii au poreclit-o „Barbiciunea” — o alterare a inițialului „Barbie-ciunta”. Barbiciunea e prezentă aproape peste tot pe unde umblă Alina. Până și la biserică, duminică dimineață, când părinții și-au îmbăiat și și-au îmbrăcat cu haine curate pruncii greco-catolici și i-au dus în Piața Mare, la Catedrală, să mormăie psalmi și să se-nchine la icoana cu ghimpi. Barbiciunea a fost prezentă și la petrecerea de ziua lui Traian, când a împlinit 7 ani. A venit

îmbrăcată într-un costum din spandex roz bombon mulat pe faimoasele ei protuberanțe barbicești. Atâta doar că nu putea să stea în fund din cauza benzii elastice.

— *Yottr dinner, sir?* – stewardesa îmbrăcată în culorile British Airways, exersată în arta de-a se ține pe tocuri chiar și-atunci când avionul se întâmplă să treacă prin furtuni.

— *No, thank yoti. Just a glass of wine, please.*

— *Red or white?*

— *Red, please.*

Vecinul său însă s-a debarasat de hârtii și și-a așezat tăvița cu mâncare pe măsuța rabatabilă. Lui Traian i s-a părut că tipul vorbise cu stewardesa într-o engleză cu accent străin. Îi trece vag prin minte ideea neimportantă că ar putea fi polonez sau român, luând în considerare datele din titlul bolduit. N-are însă chef de conversație. Soarbe din vin și-și lasă apoi capul pe spate, sprijinit de fotoliu. Închide ochii.

La un moment dat, când aveau vreo unșpe-doișpe ani, Alina a anunțat într-o după-amiază că i-a venit ciclul și că de-acum nu mai e copil, e domnișoară. Prin urmare, s-a hotărât să sărbătorească trecerea printr-un ritual funebru de despărțire de jucăria ei preferată. Se îmbracă toți în ce-au găsit negru prin casă, își fac pantofii cu cremă, Alina o convinge pe maică-sa să-i facă o colivă și-o înmormântează pe Barbiciune sub cireșul amar, într-un cartuș de Kent căptușit cu vată. Îi pun și cruce, îi citesc și-un pasaj cu Judecata de Apoi.

— Nu ere' c-o s-ajungă direct în Rai, îi șoptește Cristina peste umăr. Cre' c-o vreme o să stea prin Purgatoriu.

Apoi i-au aruncat pământ peste coșciug. Mai târziu au băut suc la praznic, au ronțăit biscuiți și colivă așezați pe bordura trotuarului și-au jucat Țările în haine de doliu.

We are 30,000 feet above the sea level flying at a constant speed of 600 miles per hour. We are expecting to land in Bucharest at 00.35- local time. Vocea pilotului i-a ridicat pleoapele lui Traian pentru câteva secunde. Nu se mai poate distinge nici un nor dedesubt, nici măcar cât o pernă pe care și-ar putea sprijini tâmpla. Doar întunericul acela cosmic, impersonal, care înghite timpul pe nemestecate. Ca o groapă săpată-n cer.

— Care e cea mai mare dorință a ta, îmi spui?

— E secret, nu pot să-ți spun.

— Trebuie să-mi spui, doar mi-ai promis că mă iei de bărbat când ne facem mari. N-ar trebui să avem secrete unul față de altul.

— Bine, hai că-ți spun, da' să nu mai spui la nimeni!

În toamna aia, când deja Piața Aurarilor se transformase într-un leopard de zăpadă cu câteva pete pământii de-a lungul blăniei pe care alunecau acum săniuțele lor atât de bine, Alina i-a spus că cel mai tare își dorește să fie prințesa aia de dincolo de Valea Plângerii, unde nimeni nu îmbătrânește și nimeni nu moare vreodată. Să locuiască în castelul ei de cleștar din inima pădurii, unde umblă cerbii și lei.

— Și eu cine să fiu? a întrebat-o Traian.

— Tu să fii, dacă vrei, fiul de împărat care-a plecat după o căprioară și-a ajuns la mine la castel.

— Nu vreau să fiu el. Că el nu rămâne cu tine până la urmă. Pleacă înapoi peste Valea Plângerii și nu mai găsește nimic la el acasă. Numai ruine și șopârle prin ierburi.

— Atunci nu te-ntoarce. De ce trebuie să te-ntorci? Rămâi cu mine în castelul meu de cleștar. Eu n-o să mă-ntorc niciodată.

Era ger la sfârșitul acelui noiembrie și țurțurii rânjeau de sub streșini.

We are flying through a cold air current. Please fasten your seatbelts.

Traian își pune centura de siguranță. Din fereastra mozolită cu noapte îl privește țință un bărbat tras la față, cu colțurile buzelor adâncite între parantezele unor riduri fine. Privirea îi e mai neagră ca noaptea de dincolo, noaptea cosmică. Trage jaluzeaua de plastic cenușiu între el și el. Tipul din stânga a dispărut între timp la toaletă și-acum se întoarce clătănându-se printre scaune, cu sprâncenele încruntate. E mai înalt decât

pare când stă așezat. Și ochii lui nu sunt negri ca noaptea, ci albaștri precum cerul la decolare. *Click* – și-a pus și el centura.

Primul lucru pe care l-a făcut Traian în dimineața de luni, când a ajuns la lucru după sâmbăta zânei, n-a fost să intre în baza de date a Luxembourg Stock Exchange, ca în fiecare dimineață luni-vineri, ci pe Facebook, ca să dea *search* cu numele ei. A aflat că n-are profil și asta l-a liniștit într-o câțva, fără să înțeleagă de ce. Dacă tot se afla acolo, i-a căutat și pe Radu, pe Raluca, Adrian, Matei și pe Cristina și i-a găsit pe toți, ceea ce l-a bucurat, pe de-o parte, și l-a neliniștit, pe de alta, tot fără să-nțeleagă de ce. Radu, de pildă, avea nu mai puțin de 934 de prieteni, iar ceilalți tot pe-acolo. În pauza de prânz le-a scris câte-un mesaj prietenilor lui din copilărie și-o invitație să îi devină *friends* pe Facebook.

O lună mai târziu au căzut cu toții de acord că ar fi frumos să se întâlnească în carne și oase la sfârșitul lunii august. Mai puțin el, Traian, care nu mai era prin România și oricum avea deja bilet luat pentru Pacificul de Sud. Le-a trimis și lor poza cu aurora boreală din iarna precedentă, de la fiorduri. Și-apoi a regretat. Acum, când se gândește la ținuturile grei de sub streșinile Sibiului, aurora boreală i se pare și lui un moft. Și-apoi, imaginea cu *northern lights* începuse să-l sâcâie, să i se pară dintr-odată vulgară din sâmbăta cu pricina.

Orașul arată altfel, cum era -de așteptat. Ultima oară a venit aici cu Simona înainte de nuntă, acum un an și mai bine. Apoi nunta în București, la sfârșitul lui noiembrie, luna de miere în Londra, cu Crăciun și Anul Nou cu tot, după care ea a trebuit să se întoarcă la lucru în țară, rămânând să rezolve cu demisia. El trebuia să-i caute un job tot în finanțe prin Londra, viitoru

llor oraș, unde își vor crește copiii etc. etc. La sfârșitul lunii ianuarie însă a primit un e-mail scurt, nici măcar un telefon, nici măcar o scrisoare, prin care Simona îl anunța că totul fusese o mare greșeală, o mișcare necalculată din partea ei care se cere rapid rectificată prin divorț. Primise o avansare de poziție la firma de consultanță la care lucra, devenise *regional manager între timp*. „Ar trebui să fiu nebună să las totul baltă acum ca să vin după tine în Londra.” Așa a scris în e-mail. El a zis nu, a amenințat-o că o să se opună divorțului -”incompatibilitate de caracter”, cum a zis ea, nu era un adevăr, „lăcomie, egoism, lașitate” ar fi fost mai bine spus, „lipsă de caracter, lipsă de dragoste”; totul s-a încheiat destul de limpede la sfârșitul primăverii, cu o înfățișare la tribunalul sectorului 1 din București, cu o strângere de mână cordială între foștii soți și-o urare de „succes mai departe”.

Sibiului nu i-a fost dor de Traian. S-a emancipat între timp cu fonduri europene, s-a împopoțonat, iar pe el l-a luat la bruftuluit încă de la gară, cu claxonul unui 4x4 supărat că Traian traversa pe trecerea de pietoni cu rucsacul în spinare.

Acasă, pe Strada Argintarilor, nu-l aștepta nimeni, fiindcă a uitat și să sune când a aterizat în București, să-i anunțe pe-ai lui. Se-așază pe rucsac în fața porții, să aștepte și să se uite spre mica piață care se deschide ca o coadă de ochi abia trezit din somn, în dreapta. Casele și-au schimbat tencuiala. Unele au acoperișuri noi și termopane. O porțiune înainte pietruită din piață e acum acoperită cu asfalt și, peste asfalt, multe mașini parcate. Dacă ar vrea acum să se joace, n-ar mai avea loc de ele.

Duminică după-amiază s-au întâlnit cu toții la o terasă de pe Strada Mare. E clar că au devenit între timp cât se poate de diferiți. Au crescut ca boabele aceluiași coccinellid de porumb plantate în soluri diferite. Îi unește totuși, trebuie să-i unească o copilărie comună – un măr mare și necopt și împărțit în șapte bucăți: una lui Radu, una Cristinei, una lui Adrian, una lui, una lui Matei, una Ralucai și una lipsă acum, după douăzeci și cinci de ani, care i se cuvine Alinei. După un scurt și dificil intro despre prezent — cine cu cine s-a căsătorit, câți copii, unde lucrează, în ce oraș etc. – Traian le propune să-și termine

cafelele și să meargă înapoi în Piața Aurarilor, unde se jucau când erau mici. Să adune dudușii din duzii lui nea Ciucu (nea Ciucu a murit între timp, a zis Radu, dar duzii sunt tot acolo), să sară coarda, să joace Maștele încurcate, Țară, țară, vrem ostași și tot tacâmul. Apoi, când se face întuneric, să stea înghesuiți pe trotuar, să spargă sâmburi

de caise și să povestească cu fantome. E destul loc pe bordură. Din fericire 4 x 4-urile au plecat în weekend care-ncotro.

Apoi poate Adrian o să încerce să o pupe pe Raluca și Radu poate o s-o tragă de codițe pe Cristina, deși Cristina nu mai are codițe, ci părul scurt, vopsit blond cu șuvițe platinat.

— Da' Alina pe unde o mai fi? De ea n-ați dat? Întreabă tehnicianul dentar pe care-l cheamă Radu.

Traian tace. E absolut sigur că nu trebuie să le spună. Nici asta și nici de căsătoria lui de-o lună. Și o grămadă de alte chestii.

— Mai știți când a sărit ca o capră de pe cotețul cu pui și și-a frânt mâna? Pe urmă un an de zile nu te mai puteai atinge de ea că „Au! Mă doare la fractură”. Și cât porumb fierț putea să bage la ghiozdan, mamă, ziceai că explodează. (Adrian)

— Și la Cibin, când s-a prefăcut că se-neacă, să sară ăsta după ea s-o salveze, ce fază... Era să vă înecați amândoi de-adevăratelea, mai ții minte, Traiane? (Radu)

Traian își amintește totul. Lui Traian viața i se pare din- tr-odată auxiliară, superfluă. Se gândește fără vreun motiv aparent la mâinile de bărbați cu pielea bătucită și unghiile murdare și tari ca de cremene ce se țin strâns de barele de metal din rata de navetiști. Rata pleacă la 6 fix din Șura Mare spre Sibiu în fiecare dimineață.

— Să nu te cobori până nu-l vezi pe tactu-n stație la Sibiu, ai înțeles?

La sfârșitul vacanțelor bunica scuipa în poalele rochiei și-l șmotruia pe față, apoi îl suia în rată și-i făcea cu mâna prin geamul murdar care mirosea a praf și benzină. Tot ce ține minte acum, când rochiile bunicii au fost toate date de pomană, sunt mâinile de bărbați, de oameni mari, de oameni cu viața în spate, în trecut, mâinile lor cu unghii jegoase agățate de bare.

— Mi-e un dor de Alinuș... o aude ca prin vis pe Cristina

(profă de germană la liceul greco-catolic)

— Ciudat că tocmai Alina lipsește. yfi CjiO^^ da ea ar fi fost aia care să nu plece nic care umblase în șlapi și se rostogolise mingea de fotbal și care acum e ziarist 1 otdfei prin praf dS/S imentul Zilei.)

Come doum slowly, I'm waiting by your

Come doum carefully, I'm waiting by yatir^d^Qt^-j

Câteva versuri răzlețe de refren de pe o casetă veche cu o formație căreia Traian i-a uitat numele i s-au aciuat acum

prin minte. Dansase cu Alina pe cântecul ăsta la un chef și el credea că, dacă o ține strâns când dansează, ea o să-i simtă bătăile inimii accelerate și-o să-și dea seama, fără ca el să mai trebuiască să-i spună, cât de îndrăgostit e de ea.

— Ce mă strângi așa? îmi șifonezi rochia...

Matei, Cristina și Radu au rămas însă. Au fost care-ncotro prin alte orașe și-apoi s-au stabilit în Sibiu. Părinții Alinei nu mai locuiesc de mult pe Strada Argintarilor. Le-au vândut casa unor austrieci, care — se vede bine de pe bordura unde stau așezați foștii copii — au renovat-o, i-au schimbat acoperișul de tablă cu unul de țiglă roșie și ușa de la intrare cu una blindată, deasupra căreia licărește acum luminița roșie, intermitentă a sistemului de alarmă.

După ce Adrian le-a servit șpilu' cu munca lui de ziarist mai bine de-o oră, s-au hotărât să se ducă la râu după gălbenele, ca fetele să și le prindă-n păr și băieții să le spună încă o dată, poate ultima dată, că arată ca niște proaste. La Cibin s-au jucat și Pitită și s-au căutat unii pe alții pe după toate sălciile și tufișurile de brusture. S-au distrat de minune, parcă nici nu le venea să creadă. Exact ca atunci când erau mici. Singura diferență e că acum au cu ei vreo cinci cutii de bere. Traian a căutat-o și pe Alina, însă ea era ascunsă prea departe și nici când jocul s-a terminat n-a ieșit din ascunzătoare, să alerge cu tălpile goale și murdare să scape turma. S-au bălăcit cu picioarele în râu, Traian a alergat-o pe Cristina cu un mănunchi de urzici s-o piște, Adrian a alergat-o pe Raluca s-o

pupe (slavă Domnului că n-a prins-o nici acum, mai ales că Adrian are nevastă acasă, în București), Radu s-a julit la genunchi cățărându-se pe o răpă după mure și l-au pansat cu frunze de pătlagină (dar nu unse cu scuipat de data asta), au mâncat nuci verzi până li s-au înverzit buricele degetelor. Când a venit noaptea, s-au trântit pe spate în iarbă cu brațele sub cap, aproape unii de alții, și-au vorbit de fantoma lui Vasile, care nu mai umblă de mult prin Sibiu, nestingherită, în nopțile cu lună plină.

— S-a evaporat... zice Matei.

— Sau a emigrat... sugerează Traian.

Lui Adrian îi sună mobilul.

— Ce să fac? Bine. Mă-ntorc mâine, da. Ai vorbit cu avo- catu', să fie toate actele-n regulă? Bine, lasă că rezolv eu când mă-ntorc. Ce face ăla mic?

Vraja s-a rupt, dar nu de tot. Fâșii de ceață mai flutură din ea prin aer. Zdrențe de vrajă. Adrian închide mobilul și încearcă s-o rupă de tot:

— Nevastă-mea. Ne luăm niște teren în Băneasa și-avem de pus la punct tot felul de acte.

Pauză. Nu mai zice nimeni nimic. Tavanul exagerează cu stele.

— Hei, Matei, întotdeauna am crezut... (Cristina, cu flori în părul vopsit și buzunarele pline de pietre prețioase adunate de pe malul râului pe lumină) ...am crezut că ești pe invers...

Asta e o voce care vine din viitor, de pe o altă planetă, se repede la grupul de copii tolăniți pe iarbă cu gheare și colți.

— Cum adică „pe invers”? întreabă Raluca cu glasul modificat, de fetiță, care nu mai semănă deloc cu vocea ușor răstită de contabilă la primăria din Curtea de Argeș de acum.

„Rădem. împreună ne e bine.” Traian zâmbește pentru sine. Matei nu mai e nevoie să răspundă. îl apără curgerea frântă de bolovani a Cibirului, stelele ce se holbează la ei de pe cer, fantoma lui Vasile, care-a prins din nou să mormăie prin beznă, și Adrian, care se oferă să-i explice Ralucăi ce e ăla un homosexual:

— Adică când ești băiat mare și te-ai făcut frumos și fetele ca alde voi n-au nici o șansă, oricât și-ar pune ele părul p

ebigudiuri și s-ar cățăra pe toate. Nici Barbiciunea lu' Alina n-are nici o șansă.

— Băi, chiar așa, ce s-o fi întâmplat cu Barbiciunea? Parc-am îngropat-o la Alina sub cireș, mai țineți minte?

Aici le-a venit ideea.

Nu iau un taxi în drum spre casă. Merg pe sub frunzele castanilor, care se ating ușor una de alta în adierea de vară, în adierea de amintiri. Greierii țârâie pe Strada Dogarilor, fluturii de noapte sunt muți și mulți în Pasajul Scărilor, liliicii chițăie prin jurul turlei bisericii luterane, o cucuvea cântă pe la Podul Minciunilor.

— I-auzi, a venit iarăși cucuveaua dracului, zice Traian.

— Repede, hai s-o alungăm, sare Raluca, cu mâinile-n șoldurile nu tocmai înguste.

Au depistat-o pe-un acoperiș din Piața Mică și-au huiduit-o cu corcodușe răskoapte căzute pe asfalt, exact așa cum făceau și când erau mici și cucuvelele trebuiau admonestate pentru că aduceau semn de moarte.

— Lui nea Ciucu, cică, zice Radu, i-a cântat cucuveaua trei nopți în șir în duzi înainte să moară.

Nevastă-sa, doamna Speranța Ciucu, nu putuse să doarmă din cauza ei. O alunga, o blestema și cucuveaua dracului se-ntorcea iar și iar să cânte de moarte. Dar asta de acum n-a insistat. A zburat în noapte spre Piața Mare, unde, în forfota de duminică seara, avea de-ales.

Cei patru bărbați și cele două femei au luat-o în direcția opusă, spre începuturi, spre Aurarilor.

— Bă, voi mai țineți minte când am făcut un zmeu din cravatele de pionier? întreabă Matei, care e acum DJ la Art Cafe.

— Chiar, îmi amintesc, spune Cristina. Le-am cusut pe toate șapte în romb după figurile geometrice desenate de Traian...

— Nu era romb, era hexagon. (Traian, bineînțeles.)

— Mă rog, hexagon, ce era, le-am cusut și-am făcut un zmeu mișto roșu cu marginile de tricolor, mai știți, mă?

— L-am lansat de pe deal în Valea Aurie, parcă... Chiar din spatele bisericii, cum îi spune...? (Traian)

— Pogorârea Sfântului Duh. (Cristina)

— Așa. Era în vacanța de Paști, dacă mai țin bine minte, continuă Matei. Și-a venit popa, care era cu partidu', că cică ce faceți voi aici, bă, tocmai în Vinerea Mare cu zmeiele prin curtea bisericii? Voi n-aveți respect? Și pentru Partidu' Comunist, care vă dă de mâncare și vă crește, nici pentru partid n-aveți respect, de-ați făcut zmeie din cravatele de pionier? Ia, valea acasă, la vopsit ouă, și duminică să vă văd pe toți înșirați la sfânta împărtășanie, că altfel vă spun la tovarășu' la partid! Ai cui sunteți voi, ă?

— Mai știi ce i-a răspuns Alina? Fază tare, intervine Adrian. Cică „Da' Dumnezeu e și El comunist?” I-a întrebat.

— Cum îl chema, mă, pe tip, că-l știa tot Sibiul că e nu știu ce mare pe la partid? Zi să-i zic... (Radu)

— Purcărete.

— Da, mă, Purcărete-l chema și, când i-am spus lu' tata acasă de faza cu zmeu', pe urmă l-am auzit vorbind cu mama în bucătărie de el și-i ziceau „Spurcărete”, că se spurca cu pâra la tovarășii. Preot, auzi...

— Asta nu știam. (Traian)

— Spurcărete... așa-i ziceau... Nu se ducea nimeni la spovedit la el, de frică să nu-i pârască la partid. (Radu)

Au ajuns. Cireșul e tot acolo, în fața porții. Austriecii nu l-au tăiat. Un bec pe senzori se aprinde undeva deasupra. Cei șase sunt învăluiți în lumină, ca pe-o scenă – așa i se pare lui Traian. Încep să scormonească cu bețe la rădăcina pomului.

— Nu era, mă, aici... Mai în dreapta, de partea astalaltă, nu mai țineți minte? spune Radu.

— Taci, mă, aici era, unde săpăm. (Raluca)

Când o scot, hainele de prințesă îi sunt numai zdrențe. De fapt n-au mai rămas din ele decât dantelele și fundele din fibră artificială. Elasticul care i-a ținut piciorul proptit în șold de când cu parașuta ratată din junglă s-a dezintegrat și membrul răzleț și-a găsit propria poziție de repaus, câțiva centimetri mai departe de trup. Dislocat poate de ploii. Culorile de pe față, ca acelea ale statuilor antice, au dispărut. O față de cauciuc îngălbenit fără pupile și fără buze.

— Arată îngrozitor... spune cineva. S-o punem la loc...

— Ce ne-o fi venit și nouă... s-o dezgropăm...

O tăcere stranie li se înfășoară în fâșii lungi și reci în jurul capetelor. Matei o rupe:

— Hai la mine la bar. La Art Cafe. Să bem ceva...

O oră mai târziu, conversația care s-a lățit ca un balon de săpun, închizând în geometria ei sute de reminiscențe, multe străzi străbătute cu piciorul, o cucuvea, fluturi de noapte mulți și muți, tăceri, întrebări, s-a spart. N-a mai rămas nimic de spus, nimic de-mpărțit. Tot ce-aveau să-și amintească în comun și-au amintit. Trecerea de la nostalgie la o senzație din ce în ce mai clară de plictis și iritare a fost scurtă.

— Auzi, mă, tu cât câștigi acolo-n Londra? (Adrian)

Traian uitase. Nu cât câștigă, ci uitase de fapt de Londra. A răspuns ca și cum ar fi făcut-o în fața unui pluton de execuție sau ca la spovedit în confesariul răcoros și întunecat din Catedrală, unde maică-sa îl depunea de cel puțin cinci ori pe an când era adolescent.

— Cam o sută de mii de lire pe an câștig.

În noaptea care-a urmat, Traian a adormit cu greu. Era zăpușeală și se simțea un intrus în propria cameră, încă decorată cu tot felul de postere: unul cu Iron Maiden, altul cu Nichita Stănescu fumând, altul cu Einstein. Și, când a adormit în sfârșit, a visat că era propria clonă și suferea imens că nu era Traianl. Traianl era și el pe-acolo,

încerca să-l liniștească, se purta blând cu el, de parcă ar fi fost un copil. În vis și-a condus originalul la aeroport, Traian1 i-a promis că or să țină legătura, i-a făcut cu mâna prin vamă. El, Traian2, i-a făcut și el cu mâna și-a observat că avea degetele bătucite și jeg pe sub unghii. Apoi s-a-ntors acasă, pe Argintarilor, și n-avea nici un rost. Maică-sa i-a zis să-și depună actele de șomaj până una, alta. Traian2 însă n-avea chef de nimic. Era obosit. Se simțea ca un protagonist în propriul film, lăsat cumva pe dinafară, înlocuit cu un actor mai bun. În tot visul l-a încercat un impuls vindicativ față de originalul său din Londra. A pus la cale un plan complicat în care să-l omoare pe Traian1 și să se dea drept el, deși – chiar și-n vis – toată chestia i se părea aiurea rău de tot: „Cum să mă dau drept eu însumi...?! E absurd”.

Târziu, spre prânz, a doua zi, l-au trezit niște rățoieli care veneau din sufragerie. Alarmat, a dat buzna-n pijamale ca să vadă ce se-ntâmplă. Uneori, și când era mic, părinții lui se mai certau și nu țineau niciodată cont de volum. Acum însă vocile ce se suprapuneau neinteligibil erau de bărbați. Doi, trei, poate și mai mulți. A descoperit că era vorba de un talk-show politic cu Cristoiu. Ceva despre inundații, despre fonduri europene care-au dispărut pe apa sâmbetei.

— Vrei să guști niște sărmăluțe, Trăienăș mamă?... Acuma-s gata

.(5) sâmbăta zânei

Trebuia să se ducă. A fost un imperativ. Ce altceva putea să facă un bărbat singur ca el, de 36 de ani, în Londra? Câte filme poate să vadă? Câte vise poate să aibă? Ars, cu siguranță ars de tentativa aia de căsătorie (pe unde-o fi acum fosta lui soție, soția lui de Crăciun? – a durat doar pe întinderea îngustă și umedă a lunii decembrie, acum vreo doi ani). Poate că până la urmă și el își iubea tranzacțiile la bursa de valori mai mult decât pe ea, dar asta nu e pe de-a-ntregul adevărat. Doar arată așa, din perspectivă exterioară. Din perspectivă interioară, el era plin vârf cu ea la vremea aia. Și încă ceva timp după divorț. *Anyway*, unde e ea acum, ce face tocmai în seara asta de sâmbătă, când noaptea se răstoarnă încet peste Londra ca un trup ostenit pe un pat gloduros de case și străzi, când traficul curge prea repede, aerul e greu, mulțimea a ieșit la distracția de weekend ca să cheltuie bani, să uite, să râdă în hohote, să rabde, să creadă...? Ce face Simona acum, la 10 fără un sfert, 17/06/2010, ar vrea Traian să știe.

Nu se mai gândește la ea când apasă butoanele unui inter- fon din dreptul unei uși albe cu o clanță în formă de dragon. Dragonul se simte rece și alunecos la atingere. Nu se gândește câtuși de puțin la ea — și foarte bine face — când deschide ușa pe jumătate și vede în fața lui un coridor ce se termină într-o scară. I se pare fără sfârșit — scara. Una dintre clădirile alea edwardiene de pe Saffron Hill construite după ce mătza și mocirla secolului anterior au fost secate. Cam pe unde și-a dus traiul Oliver Twist înainte să devină burghez.

Sau mai degrabă își alungă gândul de la acel decembrie conjugal exact așa cum ar încerca să îndepărteze cu dosul palmei o muscă iritantă ce i se tot așază pe desert. Ciudat cum locul ăsta nu arată deloc cum își imagina el. Se aștepta să găsească perdele grele din catifea roșie, ceva muzică în surdină, voci șoptite prin dosul ușilor închise, hlizeli, gemete, lumini pale, poate lumânări, poate și mirosuri orientale de la bețișoare parfumate. În schimb coridorul e gol, cu pereții vopsiți în crem-magnolia pe care atârnă în pace câteva reproduceri futele după lucrări de artă abstractă. Se oprește în fața unui tablou și-l privește. Îl surprinde cât de asemănător e în lipsa de gust și determinarea de a nu spune absolut nimic cu picturile de pe pereții apartamentului lui închiriat din Waveney Close.

Mocheta gri-nisipiu îi amintește vag de o plajă pe unde s-a plimbat odată, o plajă cu nisipul plin de particule de fier care-ți înnegreau călcâiele – unde-a fost asta? Nu mai ține minte și nici n-are timp să se gândească acum. Acum urcă scara din capătul coridorului și numără treptele, cum face întotdeauna când se întâlnește cu o scară. Numărul de trepte care urcă sau coboară spre un loc poartă o semnificație adâncă asupra locul respectiv – e superstiția lui de căpătâi proprie și personală, poate singura în afara alteia, pe care o împarte cu lumea din țară: dacă uiți ceva acasă, nu trebuie cu

nici un chip să te întorci din drum pentru că poartă ghinion; mai bine lasă-l în urmă, lucrul acela, uită de orice-a fost de n-ai luat cu tine.

Unsprezece trepte! Ca să vezi! 11 cel norocos. Un semn bun. într-adevăr 11 îi e favorabil lui Traian din mai multe motive. Mai întâi că s-a născut pe data de 11 noiembrie. Apoi pentru că e numărul-cheie din povestea lui preferată din copilărie – cea cu unsprezece frați transformați în lebede cărora sora lor trebuie să le îndeplinească câte-o haină din fire de urzică cu care ei să se îmbrace ca să se facă înapoi oameni; n-a mai putut termina ultima haină, așa că al unsprezecelea frate, mezinul, va rămâne pentru totdeauna cu o aripă de lebădă în loc de un braț de bărbat. El — Traian — mezinul. Va trebui să se strecoare în haina lui de urzici incompletă chiar în noaptea asta dacă vrea să-și restaureze propria natură. Cine i-o va împleni și i-o va strecura pe pielea goală? Apoi pentru

că 11 este un număr prim, iar numerele prime au ceva nobil și misterios în natura lor. Ca să nu mai vorbim de frumusețea faptului de a-l avea pe 1 lângă 1 – o împreunare inseparabilă ce nu poate fi divizată de nici un intrus numeric.

În capătul scării e invitat să ia loc pe o canapea din piele neagră atât de joasă, încât, așezat, genunchii îi vin la același nivel cu pieptul. Arată ca un *office*. „De ce e nevoie să arate ca un *office* încăperea asta?”, îi trece prin minte. Cu cât mai mare prețul, cu atât mai decorată ca un sediu de afaceri. „Poate clienții trebuie să fie convinși că personalul de-aici e profesional, se ocupă cu afaceri serioase.” Clienții trebuie să-și facă impresia că n-au venit aici chiar pentru o tăvăleală, ci pentru încă o tranzacție, încă un contract de semnat, o afacere de dus la capăt.

„Unde naiba mă aflu...?”, s-a întrebat în gând Traian când a intrat în „camera de recepție”. I-a trecut prin minte că poate a greșit clădirea. N-o greșise. „Oare de ce tot mediul oamenilor de afaceri trebuie să fie conceput întotdeauna identic?” întrebarea i s-a formulat pe jumătate în minte după ce-a înțeles că se află totuși acolo unde a intenționat să ajungă. Casele lor arată ca birourile lor de la serviciu – a lui nefăcând excepție din moment ce se închiriază exclusiv celor care lucrează în the City. Mașinile oamenilor de afaceri seamănă cu hotelurile și restaurantele unde se duc, care la rândul lor seamănă cu fotoliul lor rezervat din avion, cu iahtul personal de vacanță, care și el trebuie să fie identic ca design interior cu bordelul pe care-l frecventează.

Doamna de-aici — secretară, *assistant manager*, ce-o fi — îi oferă politicos un pahar cu șampanie cât așteaptă. Ce trebuie să aștepte? Traian a așteptat deja o săptămână întreagă de când a dat telefon, luni după-amiază, după lucru, alegând numărul aproape la întâmplare de pe un site. Aproape la întâmplare pentru că s-a orientat după preț, ca în orice tranzacție la bursa de valori. O mie cinci sute de lire a fost cumva un indiciu că serviciile prestate nu cad în categoria de jos, ci tind să aspire spre statutul de lux. *Exquisiteness, knowledge and discretion* — spunea reclama. *Go on a fantasy trip with a professional woman of your choice.*

Pe măsura din fața canapelei femeia aceasta între două vârste, surprinzător de sobră, femeia Charon ce-i va facilita lui trecerea dintr-o lume într-alta, îi plasează un catalog. Trecerea dinspre principiile/prejudecățile lui greco-catolice (și-așa vagi) spre tărâmul întunecat al plăcerii și poftelor. Se gândește – dacă se gândește în vreun fel – la distincția asta în altfel de termeni: „eu de-acum vs. eu de mai demult”. Ca și cum ar fi la un pas de a se depăși pe el însuși, gata să se lase-n urmă, ză *challenge*, cum ar spune colegii lui de la birou. Dar poate nu doar atât. Poate și o altă disjuncție: companie vs. singurătate, chiar dacă a trebuit să plătească pentru asta și e conștient că n-o să dureze mai mult de câteva ore din noapte. Ceva ce ține de supraviețuire.

Prin urmare, de-asta a fost pus s-aștepte și-și soarbe acum fără poftă din șampanie: trebuie să aleagă din catalog. Fiecare pagină e dedicată unei fete diferite îmbrăcată în veșminte sumare de diverse forme și imprimeuri, fardată în diverse feluri, încercând să semnaleze natura sexualității pe care crede că o poate satisface. Iată asistenta medicală, iată o *dominatrix* două pagini mai încolo, femeia cowboy și uite și femeia maternă, cu ugerile pline și îmbietoare și privirea protectoare. Mai răsfoiește puțin și dă peste profesoara severă cu ochelarii pe nas și arătătorul în mână, vampa, țărâna

sănătoasă cu obraji rumeni și flori de câmp în păr, *theptissycat*, *thepopstar*, Marilyn Monroe, mai încolo e și sado-maso, sclava apoi, la pagina 30 e una cu țâțe cât două globuri pământeste, apoi și-o țipă gen băiețel cu părul scurt și pieptul plat ca o câmpie. Urmează o bodybuilder, jucătoria de tenis și genul interbelic decadent francez, cu ochii fardați fumuriu și-un șirag de mărgelile lung peste rochia transparentă, apoi hermafroditul și o femeie de vârstă a treia care poartă riduri și perle, hipioata care poartă *dreadlocks* și cercei în nas, uite chinezoaica, africanca, mulatra, mongoloida și suedeza (separate sau în combinație, la alegere, precum diversele tipuri de înghețată în același con). Apoi genul minion, apoi o obeză, *boot fetish*, *spanking*, *bandcuffs*, *whips*, *pegging*, masaj oriental... Nu! de-ajuns. N-are să se uite în catalog până la sfârșit. Oricum Traian nici nu știe ce vrea, ce i-ar plăcea în mod special. Sunt toate atrăgătoare în felul lor

.Închide catalogul și-l împinge pe măsuta din fața lui. Paharul înalt de șampanie se dezechilibrează și împroașcă cu ultimele picături de conținut efervescent fața fetei de pe copertă. Charon sare cu un șervețel și-l întreabă pe un ton deferent:

— Ați ales, sir?

— Da. Ultima poză din catalog, răspunde la întâmplare, din moment ce n-a ajuns oricum la ultima pagină.

„Mai bine să fiu surprins”, își spune în gând. Ideea de a-și alege dintr-un catalog o țipă în fața căreia urmează să rămână în pielea goală îi cam alungă cheful, dar acum oricum e prea târziu – recepționera îl felicită pentru alegerea făcută:

— Isabell e deosebit de frumoasă, îi spune ea și-l conduce pe o ușă afară din „sala de așteptare” într-o altă parte a clădirii.

Nu și-a imaginat că locul ăsta poate fi atât de mare. Trebuie să fie, doar e nevoie de atâta spațiu pentru a conține atâtea fantezii... „Sau poate aceeași țipă e și Marilyn Monroe, și *cowgirl*, și asistentă medicală, după caz, cine știe...”

— A cincea ușă pe stânga.

Și Traian e lăsat singur.

Înaintează și rămâne nemișcat în fața ușii. Dincolo de ea e liniște. Încearcă să-și formuleze un gând, însă nimic nu-i vine în minte. Încearcă să-și dea seama care e cel mai potrivit gând cu care să-și umple mintea în momentul de față. Ar trebui să se simtă rușinat sau să se simtă curajos, puternic și în control? Ar trebui să se simtă cum? Pierdut și însingurat în căutare a unui contact cu o altă ființă umană? Ademenit, curios, excitat, nerăbdător? Să-i fie milă de el însuși? Să-i pară rău că trădează și ultimele picături de iubire pentru fosta lui soție care-i mai rătăcesc prin inimă? Sau că trădează mirosul de lumânări din Catedrala Greco-Catolică din Sibiu, unde maică-sa l-a tras după ea duminică de duminică acum douăzeci-treizeci de ani? Ar trebui poate să simtă în piept igrasia resemnării sau dimpotrivă — fanfara unei victorii de mult așteptate? Nu simte nimic din toate astea. Traian se simte... OK.

Bate la ușă. Ea deschide. Poartă cel mai bizar costum la care te-ai putea aștepta în astfel de circumstanțe. Cine-ar crede că există pe lumea asta bărbați care au fantezii sexuale cu

zâne?! Tiara îi sclipește pe creștetul capului în lumina feerică a stelelor electrice ce decorează încăperea. O lună plină atârână de tavan într-un colț. Fosforescentă. Rochia sidefie de voal îi ajunge până undeva la jumătatea pulpelor. Din spate i se zăresc colțurile aripilor. Mâna stângă i-a înțepenit pe clanță, iar cea dreaptă, cu bagheta magică, i s-a oprit la jumătatea unui gest, a unei vrăji. Toate detaliile astea Traian le înregistrează în nu mai mult de trei secunde. Restul de cincizeci și șapte de secunde din minut cei doi s-au privit unul pe altul împietriți.

— Alina...?! se adună în sfârșit Traian și reușește să șoptească.

Cele trei silabe i-au ieșit dintre buze uscate, stafidite, cu intenție de implorație și efect de deconcertare.

Ea e - Alina. Prietena lui de când era mic. Au crescut pe-aceeași stradă. Strada Argintarilor.

— Îmi pare rău, mă confundați cu altcineva, îi răspunde zâna cu un accent est-

european cât se poate de distinct.

Traian i-a mai prins privirea doar o fracțiune de secundă până ea și-a aplecat capul. Apoi observă că umbra zânei îi picură pe pantaloni și pe pantofi. Bagheta magică coboară lângă pulpa descoperită, cu steluța sclipicioasă în jos.

În acest punct ar fi trebuit să-l invite înăuntru, nu? În schimb zâna a rămas nemișcată în ușă, cu toate stelele alea de neon sclipind îndărăt. Poate așteaptă ca el să facă următoarea mișcare. Traian însă nu face nimic. Stă cu umerii aduși în fața ei. Își apleacă privirea într-o parte, de-a lungul coridorului cu uși de-o parte și de alta și mocheta în alb-negru. Șah. Când s-a urnit în cele din urmă din loc și-a călcat când pe alb, când pe negru, i s-a părut că parcurge distanțe inimaginabile. Cosmice. Și că în spatele lui se formează rapace o gaură neagră.

— N-ați găsit ușa, sir? E totul în regulă?

Traian a traversat recepția aproape în fugă, dar, înainte să apuce s-ajungă la scara norocoasă, vocea l-a agățat și l-a tras înapoi:

— Nu ați plătit, sir! Cash, vă rog.

S-a întors și-a numărat fără un cuvânt bancnotele. Apoi a dispărut în jos pe scări, pe coridorul cu picturi abstracte, pe ușa de la intrare cu clanta în formă de dragon și apoi în noapte, în zgomot.

Când s-a oprit, orizontul se mânjise deja cu zori și el traversase deja jumătate de Londră. Ajunsese în dreptul Tamisei.

Alina. I-a dat un inel de logodnă când aveau amândoi 6 ani, un inel nu cumpărat de la tarabele din bâlci toamna, în Sibiu, ci făcut cu mâna lui din buruieni împletite în care montase cu grijă o piatră prețioasă din rășină de brad. Ea i-a promis că o să se mărite cu el când or să se facă mari. Ciudat, a uitat cu totul de întâmplarea asta. O mână transparentă și nesimțită – poate a voinței, poate a zeilor – i-a șters logodna aceasta timpurie de pe cortex. Și-a amintit de ea abia acum, după treizeci de ani, la mai bine de două mii de kilometri depărtare de castanii cu ramurile bătrâne încrucișate peste stradă.

Acum, în dimineața asta de duminică, mâinile i se prind de balustrada de fier de pe malul apei și clădirea BFI îl flanchează din spate. Simte că plutește, că planează mut în propriul destin. E singur. La fel de singur ca duminica asta de iunie aciuată în virtutea inerției printre zilele, lunile, anii lui. Nu e nimeni s-o consoleze.

Aceași mână – poate a zeilor sau poate a voinței – tot până în seara de față a ținut strâns, ascunsă în căușul palmei, o altă amintire și i-a dat drumul dintr-odată să zburătăcească prin aer ca un pui de rândunică. Alina spunea că voia să se facă doctoriță atunci când va fi mare. El, Traian, urma să facă filme cu „cauboi”, prerii, corturi de indieni, murgi și bălani călăriți de pistolari și cuțitari. Altcineva zicea că ea o să fie cântăreață de muzică ușoară. Parcă Cristina, nu-și mai amintește bine. Cristina i se părea ridicolă încercând s-o imite pe Mirabela Dauer la microfonul ei din știulete de porumb. Alinei însă i-a dat voie de nenumărate ori să-i asculte bătăile inimii cu stetoscopul de jucărie. I-a spus că are o inimă bună, puternică, „probabil că n-o să se oprească niciodată din bătut”. Traian își duce instinctiv palma la piept ca să simtă bestia mărunță culcușită în cuibul moale al plămânilor cum îi pulsează sub stern.

Restul zilei de duminică Traian l-a ciopârțit în fragmente mici, pe care le-a trăit unul câte unul fără tragere de inimă. A răsfoit un *Time Out* la o terasă de pe Southbank, încercând să găsească ceva care l-ar putea distra(ge) în seara asta. La Renoir Cinema din Russell Square rulează *4 hini, 3 săptămâni și 2 zile*. La Tate Modern o nouă instalație – *brainstorming*, ca de obicei. O piesă la National a lui David Hare, pe care ar trebui s-o vadă la un moment dat, însă acum n-are starea de spirit propice pentru adevăruri imense, dreptăți infinite și respectivele lor obstacole. Nu se simte de fapt atras de nici unul dintre sutele de evenimente care animă Londra în duminica asta de vară. Sau mai degrabă nu se simte în stare să se concentreze ca să aleagă ceva. Mintea îi e aburită, iar gândurile nu i se pot formula clare și decisive. Cioburi de gânduri.

Mai stă la terasă vreo oră și mai bine. Soarbe rar și absent din paharul cu suc

natural 100% și *fair trade* de portocale roșii de Sicilia, proaspăt stoarse, fără aditivi, conservanți, fără nimic în compoziție care ar aduce cea mai mică indispoziție stomacului său de consumator. îi privește pe trecătorii înstăriți, îmbrăcați bine, cum calcă apăsător și siguri pe ei de-a lungul malului. Aproape că ai crede – sau te-ai putea lăsa convins de peisajul ăsta uman – că în după-amiaza asta de iunie nu există nici un război în Irak, nu există nici încălzire globală, nici criza economică mondială. Nimic în afară de autograti-ficare. *Nothing but interesting-ness*, cum ar fi spus Martin Boswell-Harper. Nimic pe lume care să nu fie modă, coafuri, alimente fără grăsimi. *Nothing but life style*.

Cum a ajuns Traian aici, în punctul ăsta al poveștii? Cum au ajuns picioarele lui în tenisii ăștia de patru sute de lire? Când era student în București, își înfășură picioarele în pungi de plastic înainte de-a le introduce în ghete, ca să nu-i intre apa atunci când trebuia să traverseze orașul pe jos, după ce ultimul metrou plecase și n-avea bani de taxi. Ce anume a făcut bine? Sau greșit, depinde cum privești lucrurile.

— *Excuse me...*

Chelnerița asiatică de la Giraffe Cafe se îndreaptă zâmbitoare spre masa lui:

— *Yes*

?— *Could I have a soya latte, please?*

— *Large or small?*

— *You choose for me.*

Tipa zâmbește un zâmbet asiatic, care-i mijește ochii și mai mult.

— *Large?*

— *Perfect. Thank you.*

„Eram bun la numere. Atâta tot.” A înțeles cum numerele își fac curte unele altora, cum experimentează de unele singure sau în grupuri sau în șiruri infinite, cum performează mutații, algoritmi, fracții și funcții. Cum se aglomerează, cum se destind. „Nu-mi amintesc să fi trecut printr-un anumit moment în care am luat o hotărâre, în care am ales să devin *stock broker* în Londra sau să nu devin.” Mai degrabă a fost luat de curent, tras pe un covor zburător în timp ce dormea și dus de vânturi cumva, undeva departe de el însuși. *He was swept into wealth as other people flow downstream into poverty*, cum ar spune... nu mai contează cine. „Presupun că ar trebui să mă simt un om norocos.” Dar tot ce-și amintește e că i-a plăcut matematica. A fost bun la matematică dintotdeauna. În școala generală era chiar nesănătos de pasionat de plimbările lungi pe câmpuri de ecuații, printre copaci întortocheați cu radicali grei atârână- du-le de ramuri. Culegea fracții de prin tufișurile minții ca și cum ar fi cules zmeură. La război Traian se înarma cu săbii bisectoare, cu spade diagonale și ipotenuze și bricege catene și înălțimi. Și-a ales unghiurile de atac în mod sistematic cât mai ferite, mai nepotrivite, ascuns după vreo secțiune de sferă, de unde să-i fie cu atât mai greu să răzbată victorios. Apoi l-au trimis la olimpiadele naționale, unde a luat premii, pentru că nici nu se putea altfel. „De ce mă gândesc la toate tâmpeniile astea acum?”

„Futu-i...!” Și-a pătat pantalonii albi de în cu cafea.

Mai târziu covorul zburător luat de curenți l-a dus la ASE și l-a depozitat ușor, tot în ceață, pe băncile din sălile de curs. l-au dat și bursă. Traian a strâns-o lună de lună și și-a cumpărat o cameră de filmat. Nu prea bună. Cu camera de filmat nu prea bună „am înregistrat mulți nori deasupra creștetului Bucureștiului, mulți aurolici la picioarele lui, pe mama spălând

rufe în cadă la Sibiu, pe vecina mea de cămin întinzând rufe la uscat, pe vară-mea gătindu-se de nuntă. Și altele, tot prostii”. Mai târziu, prin timpul masteratului, City Bank l-a răpit mai mult sau mai puțin chiar din perioada examenelor, să lucreze la ei. l-au dat un salariu mare. Câțiva ani mai târziu, cineva de-aici, din the City, a stat la pândă împotriva fusului orar ca să descopere cine de-acolo, de la capătul continentului, din țara aia cu vampiri și gagici mișto, e mai rapid în calcule și mai agil în reacții decât oamenii lor, așa încât, atunci când e el la calculatorul lui, tranzacțiile cele mai bune se duc ca muștele la miere spre buricele degetelor lui lipite de tastatură.

„Și, când m-au descoperit, mi-au pus pe tavă un salariu de zece ori mai mare și-un apartament” decorat cu picturi abstracte, al căror scop esențial e să nu spună absolut nimic.

Și Traian a acceptat oferta. La fel cum a acceptat fiecare fază, fiecare porțiune de drum cu aceeași combinație de umori – puțină uimire, ceva recunoștință, multă politețe, nici o urmă de bucurie. Acestea n-au fost niciodată aspirațiile lui Traian. În ecuația lui grațitudinea e cunoscută, bucuria e o necunoscută, se notează cu x. Tot ce-și amintește acum e că i-a plăcut foarte tare matematica și că era deosebit de bun la această porțiune de viață.

— *Seven fifty, please.*

Își plătește sucul de portocale și cafeaua și pornește fără țință. Se simte oarecum anesteziat de mulțimea sabatică/săl- batică de pe Southbank. Și-a pus în cap să-și amintească mult. Cât de multe amănunte în legătură cu Alina de când erau mici. N-are, la drept vorbind, nici un motiv să întreprindă acest exercițiu nu foarte ușor (difícil ca o ecuație cu prea multe necunoscute și difícil ca o emoție cu prea multe cunoscute), dar i se pare a fi o rațiune urgentă, o chestiune deosebit de importantă. „E absolut esențial”, își repetă, „absolut esențial să mi-o refac pe Alina din memorie”. Nu reușește însă să pătrundă de-a binelea în încăperea aceea ticsită de obiecte inutile și cu miros de praf luat pe tălpile goale care se numește copilărie. Ușa de la intrare scârțâie din țâțâni și refuză să se deschidă îndeajuns cât să-i facă loc adultului să se strecoare înăuntru, în plus, o frânghie nevăzută (nu un ștreang, dar nici o eșarfă de mătase) îl trage parcă de gând prin mulțimea Londrei spre o altă încăpere, în care de asemenea n-a putut să pătrundă: cea de aseară, din clădirea cu clanța de la intrare în formă de dragon.

Așa că recapitulează.

Să recapitulăm, atunci. Mai întâi de toate, să fim cât se poate de clari – în economia generală a faptelor a fost necesar să se ducă la bordel. Traian e un bărbat tânăr și singur, un străin pierdut printr-o metropolă occidentală. Cu o copilărie catolică relativ obedientă. Are inima ciobită de un mariaj abrupt și crud ca un briceag lăsat în zăpadă. Apoi, își permite. Are bani de aruncat pe-un moft, dacă asta a fost – un moft. Și, cum se întâmplă întotdeauna cu băieții deștepți și cumiți, a căzut pradă anturajului. De câte ori sunt trimiși peste hotare în vreo călătorie de afaceri, colegii lui de birou se simt obligați să guste cele mai scumpe și mai neobișnuite mâncăruri de pe meniu, să bea cât pot și-apoi să se ducă în grup la vreun bordel de lux de prin Shanghai, Seul, Sofia etc. îl invită și pe el de fiecare dată. Apoi râd și-i spun că e un mare tăntălău că refuză să meargă. „Băi Vampire, atâta virtute nu face bine la coaie!” Deși nu anturajul l-a determinat până la urmă să meargă și el la curve. N-ar fi cu totul adevărat. Mai degrabă i-a fost frică să nu devină amar. De la o vreme începuse să-și simtă propriul gust al sufletului din ce în ce mai sec. Iarăși, Traian nu trebuie judecat. Mai ales el, care nu s-a culcat niciodată cu vreo femeie de mai puțin de o sută de ori, s-a implicat sincer și total în toate cele patru relații pe care le-a avut.

Traian e un om în procesul pierderii. Pierderea sa progresivă e de o violență relativ confortabilă — ceea ce nu știe și mai ales, dacă ar începe să bănuiască, n-ar crede.

„Altcineva ce-ar fi făcut în locul meu, aș vrea să știu. Vreo idee?” Altcineva ar fi continuat să se masturbeze în apartamentul ăla din buricul Londrei, decorat cu picturi abstracte a căror singură rațiune este de a nu exprima absolut nimic? „Ce era să fac? Să continuu să mă uit la site-uri porno pe net noaptea târziu, după ce mi-am călcat singur cămașa pentru a doua zi la serviciu? Ce-ar fi făcut altcineva în locul meu, aș vrea să știu, unul ca mine?” Unul la fel de singur, la fel de introvertit ca Traian. „Poate ar fi trebuit să continuu să zâmbesc aiurea la tipele alea de la birou care miros a deodorante scumpe și a sictir. Poate ar fi trebuit să continuu să mă dau cu capul de coșciugul unui mariaj de-o lună de zile”, cu o femeie pricepută la calcule pragmatice, cu ochi frumoși și cu inima ca un burduf de brânză Stilton...

În schimb, de frică sau pur și simplu dintr-un instinct de conservare (ba nu – din pricina revelației ăleia: că poți până la urmă să faci absolut ce vrei), în dimineața

aceea s-a trezit târziu, a sunat acasă la maică-sa, cum face în fiecare sâmbătă, dar apoi nu și-a mai îngrămădit în rucsac tenișii și-un prosop, ca să se ducă la sală. S-a frecat bine pe dinți, s-a spălat pe îndelete, părul cu șampon special de întărire a rădăcinilor, s-a bărbierit cu mai mare atenție decât de obicei, și-a tăiat douăzeci de unghii cu unghiera, s-a îmbrăcat curat, cu pantalonii noi albi de în de la Max Mara, a stivuit zecile de DVD-uri lăsate alandala prin casă, n-a mâncat nimic, n-a băut nimic, deși n-avea să se ducă la împărțășanie, și-a ieșit pe ușă pe la 5. Peste încă cinci ore, în care a cutreierat fără țință precisă (dar cu o idee bizară în cap: „îi dau cinci ore. Cinci ore în care să mă întâlnească și să mă abată din drum. Oricine ar fi ea”), a format cu arătătorul combinația de cifre la interfon și-apoi a apăsat clanța-dragon.

Peste douăzeci și patru de ore, acum, nu mai miroase a aftershave, însă cutreieră tot fără țință, tot prin Londra, cu tâmplele zvâcnind. Din întâmplare sau pur și simplu pentru că s-a desprins din reflex de gloatele din Soho și de cele din Covent Garden, a ajuns în Russell Square. Dacă tot a ajuns aici, s-a simțit obligat cumva să-și cumpere bilet la filmul ăla românesc. În întunericul sălii de cinema ușa aia, ce până acum scârțâise din țâțâni și refuzase să se deschidă ca el să poată să pătrundă și să-și amintească, s-a deschis deodată la perete.

Era fragilă. Slabă și delicată. Singura parte din ea care nu se potrivea cu restul erau mâinile. Avea mâini mari, cu palmele netede, fără linii șoptitoare de destin, cu unghii late și pielea zgâriată de pisici. Da, chiar așa, Alina avea vreo șase pisici plăpânzi ca și ea. Toți fie albi, fie negri, fie alb cu negru. Mocheta de pe culoarul cu uși multe pe ambii pereți. Pisicii

Alinei au tors la soare și-au mieunat în călduri pe toate acoperișurile Străzii Argintarilor.

În pădurea cu alune aveau casă doi pitici.

Vine pupăza și spune: vreau să stau și eu aici.

Pu pu puuu, pu pu puuu, vreau să stau și eu aici...

Traian se trezește fredonând în timp ce pe ecran o fată tânără deschide cu cheia ușa unei camere de hotel.

Și-apoi și ursul, și-un bursuc, și-o vulpe, toți se înființează la ușa piticilor, să-i primească și pe ei. De parcă pădurea mare căptușită bine cu mușchi moale nu le-ar fi ajuns și scorburile de copaci ori bârlogurile săpate printre buruieni nu le-ar mai fi convenit odată ce-au văzut că există pe lume și căsuțe. Ca niște imigranți care vor să stea și ei aici, în Occidentul uns cu miere.

— Poate pentru că n-aveau mamă și tată și cine să aibă grijă de ei? specula Alina. Poate ploua afară și li se făcuse frig. Când se udă frunzele moarte, ele nu mai sunt călduțe, sunt reci și lipicioase, se umplu de noroi. Poate era și noaptea târziu și se rătăciseră prin pădure, le era frică. La pribegi trebuie ca să le deschizi ușa.

În film ușa camerei de hotel unde așteaptă cele două fete s-a deschis și-a intrat un bărbat urât.

— Poate căutau să se ascundă de șerprii răi care trebuiau să-i muște, fiind șerprii, dacă îi prindeau... a continuat Alina dintr-o altă cameră, nu de hotel, ci din mintea lui Traian.

„Poate o face dintr-un simț al carității./, îi trece prin minte lui Traian, în bezna din sală. „Poate îi primește pe bărbații necunoscuți la ea în pat – pe cei rătăciți, pe cei singuri, pe cei înfricoșați, ca piticii din cântec, din milă. Deschide ușa la pribegi...”

— Păi, așa ne-am înțeles noi?!

Bărbatului urât din film nu-i convine suma de bani oferită de una dintre fete. Ca s-o ajute pe cealaltă cu o sarcină nedorită.

A ajuta. Eu ajut/tu ajută/el ajută... Sună ca o tăietură adâncă într-un material moale. Și tipului o să-i fie milă de fată în următoarele secvențe și-o să accepte s-o ajute chiar dacă din fișicul ei de bancnote lipsesc câteva. În următoarele minute o să găsească el o cale de compensat.

„A, mi-am amintit! La Tomis, chiar în dreptul ruinelor arheologice... acolo e plaja cu nisip amestecat cu granule fine de fier. Am fost acolo acum mulți ani de zile, nici nu mai știu bine când. Era atâta liniște, de-ți amorteau timpanele...”, ți se opreau

mişcările în aer retezate de o sabie nevăzută, tot a liniştii. Doar şopârlele mişcau prin iarbă ici şi colo.

Dacă ar fi să-i cerem părerea Măriei, ar spune că ceea ce-a mai rămas din fanteziile occidentale ale părinţilor lor e o impresie exacerbată de libertate pe tărâmul unde visele se coc în ciorchini, unde posibilul e altoit cu vlăstari de realitate. Maria ar spune că poate Alina a simţit că, orice-ai face pe acest tărâm al viselor, nu poţi fi responsabil. Până la urmă, în vis poţi să ucizi, poţi să fii curvă şi totul e OK atât timp cât nu te trezeşti. De partea astalaltă, a realităţii, nu contează ce faci pe tărâmul viselor. Aşa că într-o ţară străină, ca-ntr-un vis (şi cu atât mai mult într-o ţară străină la care s-a visat timp de câteva decenii), toate distincţiile morale ce poate se aplică încă acasă acolo tind să devină edulcorate. Ca şi americanii/ nemţii/englezii etc., să spunem, care pleacă în excursii de futut prin Thailanda şi Filipine, deşi aceiaşi indivizi n-ar face acelaşi lucru în ţara lor. Sau altfel: într-o limbă străină, oricât de bine ai vorbi-o, atunci când ţi se spune „te iubesc” sau „du-te dracului”, răspunsul tău emoţional e înjumătăţit — nu eşti complet impresionat şi nici complet ofensat, cum ai fi dacă aceleaşi cuvinte ţi-ar fi adresate în limba ta maternă.

Răzvan ar zice că depinde unde te plasezi – în ceaţă sau în claritate. Ar zice aşa: „Să ai grijă să nu faci nimic în realitate care să distrugă visele”. El e de partea clarităţii. Sau aspiră.

Însă Traian nu gândeşte aşa. Traian e de părere că în cazul Alinei n-ar trebui să căutăm justificări. „Până la urmă singura diferenţă dintre mine şi ea e că eu sunt cel care plăteşte, cel cu bani. Actul în sine ne-ar fi implicat egal pe amândoi. Ar trebui să cred că sunt mai presus de ea doar pentru că eu o plăteam pe ea, şi nu ea pe mine?”

”Tipul din film, după ce le-a futut pe-amândouă domnişoarele, îşi ţine promisiunea şi-i provoacă avort aleia cu părul lung. Asta apropo de vise.

În cea mai mare parte a timpului nu răzbatem prin propria viaţă ca printr-o pădure de cauze şi efecte, nu organizăm materialul existenţial în silogisme, ci plutim în derivă. În cea mai mare parte a timpului accidentele sunt regula, coincidenţa, inspiraţia de moment, gestul spontan, presentimentele şi instinctul de supravieţuire ne orientează. Faptele, pe de altă parte, sunt rare, extrem de rare. În cea mai mare parte a timpului nu ni se întâmplă mai nimic. Şi tocmai de-aceea, când ni se întâmplă ceva, cei mai mulţi dintre noi sunt mai mereu luaţi prin surprindere

.(6) cub 1

Se dă: o sferă cu raza de atât în interiorul cărei se află un cub cu diagonala de atât, în interiorul căruia se află ciulini de diferite dimensiuni. Ciulinii au reflexe azurii, ca şi partea de nord a sferei. Să se afle dimensiunile liniei orizontului şi unghiul format de aceasta cu suprafaţa neaccidentată a cubului¹².

Problema nu sună chiar aşa. În clasa a opta nici măcar unui elev atât de bun la matematică cum e Traian nu i se dau probleme atât de complicate. Însă e asemănătoare.

Traian se chinuie de mai bine de trei ore la ea. Record. Niciodată n-a avut nevoie să stea pe o problemă mai mult de-o oră, o oră şi ceva. Şi-a ascuţit creionul cu gumă de nu ştiu câte ori, a desenat figura geometrică tot de-atâtea ori pe-o pagină nouă, şi-a repetat în gând toate teoremele, ca să fie sigur că le ştie bine. Prin camera lui, la ora asta (e 3 noaptea fiindcă tocmai a sunat schimbul de tură la fabrica de conserve), zburătăcesc cârduri de cosinusuri şi sinusuri, umblă dus-întors bumeranguri de triunghiuri dreptunghiulare cu catenele ciuntite, se tăvălesc sfere durdulii şi behăitoare prin păşunea persană a covorului, unghiuri ascuţite şi răutăcioase se reped ca ulii din tavan.

Problema adevărată nu e cea cu se dă şi se cere, ci a lui Traian însuşi: cum e posibil ca el să nu poată rezolva o problemă dintr-o culegere de geometrie? Se ridică şi se duce la baie să se spele pe faţă cu apă rece, dar apa (şi rece, şi caldă) e oprită. Taică-so sforăie în camera alăturată, doarme cât poate

de adânc fiindcă peste două ore va trebui să se trezească, să se-mbrace în uniformă, să-și încalece bicicleta și să pedaleze până la celălalt capăt al Sibiului, peste râul Cibin, până la Iazul Morii, unde va trebui să sorteze saci întregi de corespondență, să trimită pe drumul lor mii de declarații de dragoste și tot atâtea de despărțire, sute de chitanțe și facturi fiscale, vești de la bunici, poze cu nou-născuți, invitații la nunți și pomeni, litigii, hârtii de divorț, rânduri nostalgice, de resemnare, de regrete, de explicații, de furie și poate și câteva scrisori de rămas-bun. Multe dintre acestea, mai ales cele care vin din străinătate sau pleacă din țară, îi ajung în mână deja desfăcute. El și încă un cetățean trebuie să le lipească la loc fără să se vadă.

Mama lui Traian nu sforăie, deși doarme și ea în noaptea asta la fel de adânc ca în toate nopțile, întrucât, ca printr-un făcut, și ea, ca și bărbatul ei, trebuie să se trezească mai devreme decât toți sibienii. În dosul Pieței Mici, peste două ore, o să-și pună pe ea halatul alb și șorțul de mușama, o să-și strângă părul sub o bonetă și-o să înceapă să toarne apă peste făină și drojdie și să frământă până la răsărit.

Traian însă e treaz în noaptea asta. Ce-are de aflat nu reușește să afle. Un unghi parcă. Un amărât de unghi care pe figură arată aschilambic și mototolit într-un ungher de paralelipiped. De fapt arată ca o sulă-n coaste. Cu furca lui Pitagora nu se lasă extras, cu vâtraiul lui Thales nici atât.

La 3-21 nu se poate spune că lui Traian i-a picat fisa. Se poate spune că, din pricina unei înțepături minuscule lăsate de vârful ascuțit al creionului în pagina cu pătrățele, undeva la nord-vestul sferei cu reflexe azurii, din pricina ei toți ulii, toate oile, toate bumerangurile și lighioanele matematice care-au împânzit până în acest moment încăperea s-au retras brusc într-un colț, sub pat, în defensivă. Traian a strâns din dinți ca să spună printre ei „fir-ai a dracului de problemă!” și în același moment a aruncat cu creionul în pagină. A fost de fapt un gest al capitulării, însă încurcate sunt căile matematicii, mai încurcate chiar decât ale lui Dumnezeu, cum îi place lui să se exprime.

Și-abia acum se poate spune că-i cade fisa. Traian se uită la punctul acela de la nord-vest, zâmbește, desenează o steluț

ăînfoiată în junii lui și-apoi o cometă cu două cozi, una care se termină în vârful unghiului ATO și cealaltă în FGT. Monstrul de pe pagină s-a dat o dată peste cap, și-a digerat ciulinii din burtă, și-a scrântit axele și poate și-a fisurat și câteva catene. Cert e că s-a calmat, de fapt a amortit. Arată și altfel, așa, agățat cu două ațe de o stea. De-aici lui Traian nu i-a mai luat decât vreo trei-patru minute să-l disece, să-i umble prin burtă și să-i scoată frumos ghimpele acela de unghi aschilambic din splină.

Fără să gândească neapărat în acești termeni, Traian a început chiar de a doua zi de dimineață să vadă altfel lumea. Mai interesantă. Mai plină de surprize, mai plină de joc. A început să simtă că dincolo de forme, fapte, voci există în pânza densă a fiecărei zile mii de împunsături cu vârfuri de creion ascuțite, apărute așa, din pură generozitate, ca să le vină în ajutor oamenilor. Tot ce trebuie să facă de-acum încolo e să se uite dincolo de figura geometrică, spre unghiul format de linia orizontului și linia timpului

.(7) cub 2

„Alina e ca o înțepătură cu vârful creionului într-o pagină cu pătrățele. Așa trebuie să mă gândesc la ea. Alina e în afara figurii geometrice de acum în interiorul căreia stau contorsionat. Dacă mă prind cu două ațe de ea, una a trecutului, alta a prezentului, îmi voi putea afla necunoscuta.

”sabina

Respirația este o hotărâre absolut personală Care din când în când potrivește liniștea cu un clic.

(Răzvan Țupa)

CD

cu cine-ați votat, domnule ferguson?

Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pământ. Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi și ne iartă nouă păcatele noastre precum și noi iertăm greșităilor noștri. Și

nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău. Căci a Ta e împărăția și puterea și mărirea – a Tatălui, a Fiului și-a Sfântului Dub, acum și pururea și-n vecii vecilor. AMIN.

„De spovedit, nu mă pot spovedi, că mi-e nu știu cum în engleză. Nu pot. Nu-mi vine. Poate mai încolo, când o să mă mai obișnuiesc cu limba.”

Sabina aprinde în schimb lumânări: una la icoana Maicii Domnului (pe care-o și pupă), una la morți (pentru sufletul răposaiilor, care sunt mulți — Sabina are un fel al ei de a-ți ține minte pe toți la pomenire: Mara Geta mama Veta/ Gheorghe Mirea Patru Silea/ tătaiță mămăiță și-unchiu' Ghiță), alta la vii (printre vii îl menționează și pe Sănducu, deși nu merită). Și-apoi acasă, că în după-amiaza asta vine Oliver

.Oliver însă n-a venit drept la taică-so. A trecut mai întâi pe la frizer, să-și tundă părul deja scurt. Sabina a avut timp să facă o plăcintă cu mere la sugestia domnului Ferguson. E și ziua alegerilor. La televizor nu mai conținesc ăștia cu pălăvrăgeala politică. Labour, cu actualul prim-ministru în frunte, o să piardă după treisprezece ani de guvernare consecutivă.

— Cu cine-ați votat, domnule Ferguson?

Nu că ar înțelege ea mare lucru din programul politic conservator, Lib-Dem sau Labour sau că i-ar păsa în vreun fel. Nici în țară n-o interesa ce se-alege de votare. Toți o apă și-un pământ. Doar așa, de dragul conversației și pentru că domnul Ferguson pare implicat în chestiunea votului. S-a trezit devreme azi și și-a pus costumul bun, cu cravată și tot dichisul, și-a luat cuminte medicamentele și, împins în căruciorul cu roțile de Sabina, s-a transportat la cea mai apropiată secție de votare.

— Cu UKIP¹³ am votat, îi răspunde.

— Ăștia cine mai sunt?

Sună cineva la ușă. Fiul rătăcitor.

Prima oară a fost când Oliver a scăpat din greșeală o bucată de plăcintă pe jos. Atunci au început scuzele. Concomitent cu descrucișarea și reîncrucișarea picioarelor, avea să-și ceară iertare în decursul după-amiezii de cel puțin douăzeci de ori și, după părerea Sabinei, din te miri ce, lucruri pentru care ea una nu și-ar fi bătut capul, ca, de pildă, că a uitat să-și scoată pantofii la ușă, deși nimeni, niciodată în casa asta, de când au cumpărat-o Fergusonii, prin '70, n-a fost nevoit să se descalțe la ușă. Sau că n-a avut timp să se primenească puțin, de tuns, s-a tuns, dar hainele – spălate la nouăzeci de grade cu detergenți aspri laolaltă cu alte zeci de Țoale ale altor deținuți – arătau boțite și decolorate, după părerea lui. După părerea Sabinei, ăsta era doar un amănunt nesemnificativ. I s-a părut că fiul domnului Ferguson o luase ușor razna în cei patru ani petrecuți în închisoare. Parcă nu mai putea să distingă între

^{Ce contează ^ ?' ce nu >} ce plictisește și ce face omul curios. Mașinile de spălat din închisoare chiar n-o interesează pe ea. Și cu atât mai puțin pe tatăl lui Oliver, în situația în care se află.

Să-ți duci geanta sus... dacă vrei. Zăbiina, îl ajuți tu? Ți-am pregătit la mansardă...

Sigur, erau și scuze pe care avea sens să și le ceară. De exemplu, pentru că n-a răspuns la nici una dintre cele cincisprezece scrisori trimise de taică-so în tot acest timp. Asta merită nu numai scuze, ci și explicații:

N-am știut ce să-ți spun, tată. Toată lumea era împotriva ^{mea \$* eu 'n} continuare nu reușeam să înțeleg cu ce greșisem. Nici acum nu pot sincer să spun că am făcut ceva rău. Și în scrisori mi s-a părut că ești de partea lor... îmi pare rău...

Altă scuză. Cad pe carpetă tocită ca niște petale de margarete uscate și Sabina le ia pe tălpi în timp ce se flutură încoace și-ncolo cu tava cu lingurițe și pahare, cu sticla de limonadă, apoi cu doctoriile domnului Ferguson de la ora 6. Răspunsul tatălui Sabina nu l-a prins fiindcă glasul lui, rebegit de bătrânețe și stafidit de boală, se dizolvă ușor în orice atmosferă, nu mai traversează aerul cu precizie și direcție, cum a făcut-o ani în șir pe șantier, când a lucrat ca inginer proiectant la firma aia de restaurare a clădirilor de patrimoniu. Pe atunci, când avea vârsta lui fîu-so acuma, vocea lui se putea

13 UK Independence Party, cu un program politic naționalist, care susține independența Marii Britanii față de Uniunea Europeană și controlul sever al imigrației.

strecura cu dexteritate printre pereți pe jumătate dărâmați, peste țevăraie ruginite și grinzi mâncate de carii, așa încât cei câțiva muncitori suiți pe schele, care învăteau la mașinăria de amestecat cimentul, băteau țigle sus pe acoperiș sau ciocăneau țevile, îl puteau auzi fără probleme. Acum însă, deși casa nu e bruiată de nici un zgomot, Sabina nu-l aude din bucătărie, unde toarnă apă fierbinte peste pliculețele de ceai negru.

Când s-a întors în sufragerie cu tava cu *paraphernalia* de la ora 5 p.m. (*QEnglish time*), schimbaseră subiectul și domnul Ferguson tocmai zicea:

— Găsește-ți o nevastă și-o slujbă, asta ai de făcut. Cu cât mai repede, cu atât mai bine.

Sabinei i s-a părut că tatăl grăbește lucrurile puțin. Fiu-so abia a ieșit din închisoare în dimineața asta. N-ar trebui să fie

lăsat o vreme să se reobișnuiască cu libertatea, să se gândească, să se bucure și el nițel, săracu', de tot ce i-a lipsit acolo, după gratii?

— Pe Zăbiina n-o știi. Nu ți-am spus de ea în scrisori.

O prezintă acum, peste aburul de ceai care face strângerea mâinilor călduță, moale și umedă.

— Zăbiina are grijă de mine ca un înger și gătește extraordinar. Poate n-ai observat cât de curată e casa. N-a mai fost așa de când era maică-ta pe-aici.

Sabina pufnește încă o dată în răs, dar nu perceptibil, ci undeva bine ascuns în piept, așa că cei doi bărbați n-o pot auzi.

Despre Oliver a auzit tot ce se putea spune. Adică, mai degrabă, tot ce poate spune un tată despre fiul său. Știe și în ce fel de circumstanțe a cunoscut-o Oliver pe victimă (*victimă* e cuvântul cu care se referă domnul Ferguson la fată; Oliver o numește „Clara” și Sabina are tendința să o cheme tot „Clara”), a aflat cum s-a desfășurat procesul, cu martori, SMS-urile lui Oliver către fată, ce-au spus părinții ei, cum s-a apărat inculpatul, i s-au povestit cu de-amănuntul episoade din copilăria și adolescența fiului, care în mintea tatălui (obosită de cancer – își explică Sabina) ar fi constituit semne timpurii ale sexualității denaturate de mai târziu.

În nopțile în care nu se gândea la Andrei, Sabina se gândea la omul ăsta pe care pe-atunci, prin lunile de vară, încă nu-l văzuse vreodată decât în câteva fotografii destul de prost prelucrate – Oliver Ferguson, despre care ajunsese să afle atâtea lucruri, că nu știa ce să facă cu ele, ce păreri să dezvolte, cum să se raporteze la ele emoțional. Așa că uneori, noaptea târziu, când nu putea să adoarmă și după o vreme înceta să mai și încerce fiindcă la 4 dimineața oricum suna ceasul și trebuia să se trezească să-i dea xantralul și adenosto- pul domnului Ferguson, în nopțile astea scotea lucrurile pe care le aflase despre Oliver din sertarele minții, le așeza într-o ordine aleatorie (nici nu se putea altfel) și începea să le contemple. Uneori bărbatul acesta străin i se părea un monstru, o aberație umană, un fel de Frankenstein al regulilor de bun-simț și-un Caliban al normelor sexuale. I se făcea frică

ă

de el. În astfel de ocazii, când i se făcea frică, i se făcea și dor, într-un mod absurd — doar nu-l cunoscuse niciodată pe individul ăsta periculos. De fapt, ajungea ea să concluzioneze undeva spre 3 dimineața, nu dor de Oliver simțea, ci dor de brațele puternice și pasionale ale unui bărbat. Clișeu-clișeu, dar măcar nu artificiu. Al ei îi părăsise și pe ea, și pe Andrei, care, atunci când divorțul se pronunțase, acum cinci ani, avea doar unșpe ani și mare nevoie de un model masculin în preajmă, dar de, asta-i viața, ajungea să-și spună de fiecare dată Sabina la sfârșitul oricărui gând legat de fostul ei soț.

„Pe-atunci eram încă tânără; aș fi putut să-mi găsesc pe-altu dac-aș fi trăit și eu într-un oraș, cu mai mulți oameni, cu bărbați disponibili, cu locuri unde poți să-i întâlnești. Dar așa, acolo-n Lunca, unde ăia doi-trei bărbați cu vârstă potrivită și necăsătoriți era leneși și bețivi, unu' chiar hoțoman... Și nu mai zic că munceam zi de zi de dimineață până seara, cot la cot cu tătucu' — vânjos tătucu', ca un taur la șaiș'cinci de ani — ba pe câmp la păpușoi și ovăz, ba la grădină la zarzavaturi colo-n dosu' casei, ba cu vaca

la păscut încoace și-ncolo, găștele de adunat de pe gărlă și de-adus seara la coteț... ce timp să mai am de găsit bărbat? Mai era și Andreiș de păzit, să nu facă vreo prostie, să-și facă temele pentru școală, să fie curățel și hrănit, bașca trei zile pe săptămână la dispensar în sat... Ce chef să mai am să-mi pun zarnacadele-n păr... Și, de-ntinerit, nu întineream, dimpotrivă. M-a curtat domnu doctor ce m-a curtat el și n-ar fi fost de lepădat de n-ar fi avut nevastă acolo, la el, în Botoșani. Cu bărbați însurați să mă ferească Dumnezeu!”

Când Andreiș a intrat la Liceul Industrial din Botoșani, i-a găsit o gazdă de încredere și ea și-a depus dosarul la o agenție de recrutat forță de muncă pentru străinătate. Asta a fost toamna. „Tătucu’ s-a cam înfoiat, a zis că ce să muncesc la străini, n-am treabă destulă și-acasă? Ne-om descurca noi cu banii...”

La începutul lui martie, când tocmai dădeau mugurii pe ici, pe colo și se descleiase nămolul din gheață, a primit un telefon de la agenție, să se prezinte la sediu. Aceași primăvară începută cu muguri de salcâm și tei în Lunca Sabina a sfârșit-

oîhtr-o casă întunecoasă din sudul Londrei scuturând cuverturi, apretând cearceafuri, aspirând carpete și frecând unsoarea de pe oale, dozând medicamente și gătind mâncăruri de regim, ștergând broboane de transpirație de pe o frunte ridată, ridicând un trup plăpând de pe canapea în scaunul cu roțile, împingând același scaun prin parcul din Croydon, printre plop de-acum de-a binelea înfrunziți, răsaduri cu panseluțe și voci de copii.

(2) în jurul ochilor

Povestea lui Oliver i-a fost încredințată în doze mici și cu iz confesional fie în timpul unei astfel de plimbări, fie în nopți de insomnie, fie în după-amiezi tihnite și necontorsionate prea brutal de accesele de tuse seacă ale domnului Ferguson, după-amiezi cu ceai și chec de nuci.

— Nu știu ce-a fost cu el... Nu s-a gândit, nu i-a trecut prin cap ce-o să urmeze...

Domnul Ferguson are felul lui personal de a-și mișca dintr-o parte-ntr-alta capul atunci când dezaprobă ceva. Îl mișcă de parcă ți-ar perinda lumea-ntreagă de la dreapta la stânga prin fața ochilor, ca o eșarfă — vagă, iremediabil futilă.

— Da’ câți ani avea fata, domnule Ferguson?

— Paispe. O copilă.

Sabina își șterge palmele de șorțul de bucătărie. Un gest pe care l-a făcut de mii și mii de ori până acum, astfel încât, în ciuda naturii sale futele, a căpătat un substrat de autoritate:

— E... o copilă, domnule Ferguson... La noi în sat se mărită unele la paispe ani! Tare încurcată mai e legea pe-aici, pe la dumneavoastră. Acasă, dacă s-ar băga oamenii la închisori după cât sex nelegiuit au făcut, apai toată România ar fi după gratii.

— Tu nu-nțelegi, Zăbiina. De-aia suntem o țară avansată aicea, pentru lucruri de genul ăsta, fiindcă luăm în serios drepturile copiilor, chestiunea pedofiliei...

— La paispe ani nu mai e nimeni copil în ziua de astăzi, domnule Ferguson, îl întrerupe Sabina, nu-mi spuneți mie, c-am și eu un băiat cam de vârsta asta. Englez sau român, la paispe ani faci alegeri responsabile. Și, dacă e să te ispitească diavolu’, apai tot te ispitește până la urmă, la paispe sau la patruzeci de ani, din orice țară ai fi.

— UK e un stat secular. Aici nu funcționăm după religie, Zăbiina, ci după legislație.

Din poze Sabina își făcuse ea o altă părere despre fiul rătăcitor. Diferită de imaginea spoită cu dezamăgire paternală pe care i-o crease domnul Ferguson. Și secretă, numai a ei, un fel de exercițiu de perspicacitate.

Se dau următoarele:

1. Bărbatul se află în închisoare de patru ani de zile pentru a fi întreținut relații sexuale cu o persoană minoră.

2. Înainte să intre în închisoare, încăperea era cunoscut ca un individ timid, taciturn, înclinat spre melancolie, fără a atinge totuși limita depresiei, ușor șleampăt sau neglijent cu propria imagine.

3. Subiectul a părăsit școala la vârsta de șaispe ani, după obținerea a patru O *levels*, toate apreciate cu nota C, în horti- cultură, sport, textile și astrofizică. O vreme a lucrat într-un atelier de restaurare de mobilier, demonstrând oarece aptitudini spre tapițerie și zero îndemânare la tâmplărie.

4. Au urmat apoi aproape zece ani departe de Londra, timp în care maică-sa a cerut divorț și după oarece tevatură l-a obținut, taică-so nu s-a lăsat de fumat, cum ar fi trebuit, iar Oliver a strâns frunze în maldăre și le-a dat foc într-o rezervație naturală de pe coasta de est a Marii Britanii, a adunat găinaț verzui de stârc cenușiu și gălbui de lișiță de pe acoperișurile de lemn ale punctelor de observație, a numărat binocluri la sfârșitul zilelor de lucru, a smuls buruieni, a împletit garduri de trestie, nămolul și apa i-au trecut de nenumărate ori de marginea cizmelor de cauciuc, vântul i-a suflat șapca de și mai multe ori, un lebădoi o dată l-a mușcat de nas și atâtea excremente de pasăre l-au nimerit din zbor direct pe creștetul capului, pe umeri sau pe mâneci, încât Oliver ar fi trebuit să fie cel mai norocos om din lume.

Se mai dau:

5. Subiectul s-a întors în locurile natale la vârsta de 31 de ani, în casa părintească de pe Church Street, unde a locuit cu tatăl său, pe vremea aceea încă neinvadat de celule maligne,

aproape un an de zile, trăind din pensia domnului Ferguson și din ajutorul propriu de șomaj.

6. 7 iulie 2005 a însemnat că proprietarul micului magazin de fructe și legume de la numai două străzi depărtare de casa întunecoasă de pe Church Street, în care Oliver nu era pe atunci prea fericit, a decis o dată și pentru totdeauna că musulmanii sunt niște japițe și a vrut ca decizia lui să fie clară pentru toată lumea, așa că i-a concediat pe cei doi băieți, unul egiptean și unul pakistanez, care cărau lădițe cu vinete, cartofi, castraveți și altele din dubița de aprovizionare pe rafturile magazinului său ori băgau frunze mixte de salată în pungi de plastic în încăperea din dos ori spălau păstârnacii și morcovii până luceau. Oliver le-a ocupat slujba celor doi „teroriști” pentru simplul motiv că a fost primul individ cu pielea albă, cu accent sănătos Cockney și cetățenie britanică ce-a apărut să ceară de lucru. Acest fapt i-a facilitat schimbarea rezidenței.

7. Pe parcursul evenimentelor care au condus la incriminare și apoi la privarea de libertate a subiectului, acesta a împărțit chiria unui apartament modest, tot pe undeva prin Croydon, cu un fost coleg de generală, fratele victimei.

Apoi:

8. Subiectul prezintă predispoziție spre programele ușurele de televiziune – *sitcom-uri*, *soap-uri*, *stand up comedies*, spre cartofii prăjiți cu cod pane (© UK), spre puburi convenționale gen Red Lion sau Weatherspoons; ar fi suferit dacă ar fi fost în libertate când Woolworths a dat faliment, la începutul crizei financiare, fiindcă de-aici își cumpărase cu religiozitate șosetele, chiloții, crema de ghetă și obiectele de toaletă.

9. Și-a făcut ușor câțiva prieteni, însă legăturile s-au destrămat repede și-au fost înlocuite aproape aleatoriu cu altele; cu domnul Ferguson vorbea puțin și numai ce era esențial pentru organizarea spațiului comun, a cumpărăturilor și a finanțelor domestice. Și aceste discuții sporadice au luat sfârșit odată ce Oliver s-a mutat cu chirie. Au fost înlocuite cu conversații telefonice ocazionale și vizite de complezență la prânz în câte-o duminică.

10. Apoi a apărut Clara.

Toate astea Sabina le enumera și trage linie sub ele, adăugând cerințele. Se cere, prin urmare, să se afle necunoscuta „Oliver”. Domnul Ferguson a rezolvat problema, după o depunere considerabilă de eforturi psihanalitice, în felul următor: Oliver a fost dintotdeauna un copil retras, care ascundea ceva. Când maică-sa s-a cărat (trădătoare ce-a fost), legătura lui primară cu lumea din afară s-a destrămat și demonii proprii au început să-și arate colții și să iasă din întunericul secretiv în care lănceziseră tăcuți până atunci. Și-au încolțit-o pe-o fată de 14 ani, cu douăzeci și cinci de ani mai tânără ca el. Concluzia: Oliver e un om pierdut.

Concluzia Sabinei însă e cu totul alta. Poate din pricina metodei aplicate în procesul

rezolvării problemei (mult mai detașată și mai binevoitoare față de necunoscuta „Oliver”, excluzând pista dezamăgirii și pe cea a șocului și ocolind instinctiv traiectoria eticii protestante, deosebit de sensibilă la sex), poate din simplul motiv că necunoscuta arăta în fotografiile alea pe care le-a văzut și ea în câteva rânduri nu atât de străină cum ar fi fost cazul, ci cumva familiară, de parcă cei doi – Sabina și Oliver – s-ar mai fi întâlnit undeva. În spațiul singurătății, își spunea Sabina, pe tărâmul sterp și bătătorit al singurătății i se părea că-l întâlnise. Ceva în jurul ochilor necunoscutului din poză îi sugera acest detaliu. Aproape mereu în jurul ochilor celor singuri se creează un fel de concentrare, astfel încât privirea, atunci când întâlnește o altă ființă umană, devine mai intensă decât cea obișnuită, a animalului social normal, care tinde să fie opacă sau, în cel mai fericit caz, nestatornică. Oliver avea acea privire, a unui om ce s-a obișnuit să hăărăduiască prin viață mai mult sau mai puțin singur.

Și cu aceeași privire o privește acum și pe Sabina, care îi spune ceva despre satul ei din Moldova, ceva despre o companie agricolă americană, Monsanto, care a cumpărat pământ acolo și l-a cultivat cu păpușoi modificat genetic:

— S-au încurcat boabele cele negenetice cu astea ale lor genetice, oamenii au vândut, au cumpărat de răsad, că peste un an din propria ta recoltă a ieșit mălaiu’ fără gust, bun numa’ la orătării, nu și la mămăligă

....ceva despre furtunile de zăpadă de la sfârșitul lui decembrie și inundațiile de peste vară, despre tatăl ei, care în curând va fi nevoit să vândă fâneața și vaca și să țină doar grădina de legume și găștele, că îmbătrânește și nu mai poate munci, ceva despre băiatul ei, Andrei, care i-a zis mai deunăzi că vrea „aifon”:

— Eu nu-ș’ ce-i ăla, n-am văzut niciodată; l-am întrebat: „De mâncare-i? De-mbrăcat? Cât costă oare?”... Aci, în străinătăți, tot e iute de scump. Te plictisesc? Vorbesc cam multcel... Așa mi-i felu’, taca-taca...

— O, nu, mă interesează. Sunt doar puțin obosit. Și povestești atât de frumos... Eu n-am fost în străinătate niciodată.

— Niciodată? Cum vine asta? Nici măcar în Franța, că-i coala, aproape, ș-acuma, cu Eurostaru’ pe sub Canalu’ Mânecii, mai ușor...

— Niciodată, a subliniat Oliver Ferguson și Sabine i s-a părut că distinge sub expresia clară de repetență și una mai vagă de mândrie.

— Da’ ce vorbesc, că nici eu n-am fost nicăieri altundeva, peste hotare vreau să zic, până să vin încoa’. Cel mai departe m-am dus până la Neptun.

— Neptun?! Asta-i destul de departe... zice Oliver și zâmbeste. N-a mai ajuns nimeni înaintea ta pe planeta Neptun.

Are un molar cariat, dar Sabine tot îi place cum a zâmbit.

— E, ferească sfântu’... doar nu de nebună prin galaxii! Nu-s genu’. La noi la Neptun, la Marea Neagră. Așa-i zice la stațiune – Neptun.

Arată cu zece ani mai bătrân. Arată de 50 și ceva. Lungan și ațos, cu umerii aduși și coloana vertebrală nu tocmai dreaptă, cu hainele șifonate, a purces s-o mai întrebe:

— Și-ți place aici, în Anglia?

Femeia de 40 de ani abia împliniți cu o săptămână în urmă, cu ochi căprui de căprioară și părul încă neveștejit, grație ultimilor cinci ani în care n-a considerat că ar avea vreun sens să se mai coafeze, să se permanenteze și să se vopsească, cu genele rimelate și buzele sidefate pentru prima oară după o lungă perioadă, i-a răspuns:

— Păi, îmi place, ce să zic? Curățenie pe străzi, oameni politicoși, nu atâta țigani ca la noi... Și de spitale și de doctori nu mai pomenesc. Au grijă de bolnavi, se poartă frumos, nu cer mită... D-apăi, dacă domnu’ Ferguson s-ar fi îmbolnăvit la noi în sat, apăi pân-acuma ar fi contractat vreo boală din alea de spital, de care nu mai scapă nici necuratu’. Și și-ar fi vândut și casa ca să-și cumpere doftorii și să dea șpagă la medici. Doar vremea-i cam proastă, ponosită și umedă mai tot timpu’. În rest...

În rest toate bune și frumoase în UK. Și în pânțelele acesta adoptiv al Sabine, care s-a dovedit a fi Londra, viața ei e tot așa, în mare tihnită, confortabilă și plină de siguranță. Asta dacă nu se pune la socoteală proximitatea suferinței. Doctorii nu sunt

prea optimiști. Deocamdată nu s-au pronunțat asupra unui termen-limită, dar e clar că prea mult n-o să mai aibă de trăit. Domnului Ferguson nu vorbește prea mult despre boală – s-ar putea spune că își dă silința să ignore pe cât posibil răspândirea celulelor cancerigene de la plămâni spre restul trupului. Stă în pat mai tot timpul și citește *The Stin* sau *Daily Express*, pe care Sabina i le cumpără cu regularitate de la chioșcul din colțul străzii. Seara moțăie la televizor la vreun talk-show politic, vreun meci de cricket sau la vreun block-buster. Uneori îi vorbește Sabineei câte-n lună și-n stele. Despre fosta lui soție, blondă și adulterină, despre Oliver, care dădea semne de precocitate când era mic și pe urmă s-a prostit, poate-a fost mazilit de colegii de clasă în generală, poate ei, părinții, nu s-au ocupat de el cum ar fi trebuit; despre cum a pus aer condiționat într-o casă Queen Anne pe când era inginer proiectant și cât de bine era plătit în anii ăia – de unde și casa în care se aflau acum, că altfel, după ce-a plecat Thatcher de la Number 10, n-a mai mers așa de bine etc. etc.

Când a venit *Rememberance Day*, domnul Ferguson a insistat:

— Lași ce-ai de făcut și te duci în oraș. Cumperi o floare de mac și mi-o aduci să mi-o prind la butonieră. Dacă nu plouă și nu mor până diseară, te scot la restaurant.

Sabina s-a uitat cruciș și-a strâmbat din buze:

— D-apăi unde să găsesc eu flori de mac la vremea asta... în noiembrie... mai am văzut garofițe la supermarket, da' maci?... n-am băgat de seamă să aibă... Și macii se pleoștesc repede, nu-s buni de pus la butonieră. Vă iau un trandafirăș dacă vreți. Un bobocel...

— Zăbiino, la voi, acolo, în România, nu vă-nvață istorie?

Și domnul Ferguson i-a explicat ce și cum cu eroii și florile de maci.

Din păcate, în ziua respectivă n-au putut ieși în scaunul cu roțile să scoată macul la restaurant fiindcă, da – a plouat cu găleata și vântul a bățut răzvrătit. Bătrânul a purtat macul prin casă, prins cu un ac de siguranță reverențios de reverul halatului.

Despre '89 a întrebat-o doar o dată, în treacăt, deși ea simțea că ar fi putut să-i abată atenția de la efectele secundare ale celor șapte medicamente puternice pe care domnul Ferguson le lua în fiecare zi (defecație moale și la intervale scurte, balonare, gaze intestinale, amețeală și uneori insomnie prelungită, retenție de lichide, dureri musculare și uneori amorțirea extremităților, plus palpitații) cu povestea revoluției, cu dictatorul care-a zbughit-o cu elicopterul de pe acoperișul Sediului Central, cu teroriștii bărboși, cu execuția în ziua de Crăciun, cu gropile comune unde zăceau în anonimat trupurile revoluționarilor și ce-a mai fost. „Poate nu vrea să-și încarce memoria cu lucruri noi.” I se părea și ei, Sabineei, că domnul Ferguson își folosește timpul care i-a mai rămas rumegând amintiri, încercând să aducă la lumină tot felul de episoade trăite de mult. Ajungea uneori, când insomnia îi crăcăna pleoapele și căminul de foc cu gaz din sufragerie scurgea o lumină opacă peste figura lui extenuată și peste pătura în carouri care-i înfășură genunchii, ajungea să-i povestească Sabineei ore în șir despre Lancashire, unde a copilărit, despre stațiile de energie electrică de la marginea orașului, despre trenuri ce veneau și plecau la diferență de trei minute din gară, încărcate cu cărbuni sau cu navetiști, despre orice îi poate trece prin minte unui muribund în serile lui numărate.

— Viața e complicată, dragă Zăbiina, să știi de la mine... din ce în ce mai complicată pe măsură ce se trece...

„Mie-mi spuneți, domnule Ferguson...”, și-a zis Sabina în gând.

Nu că am deveni niște fapte mai complicate pe măsură ce îmbătrânim. Cu asta Sabina nu e de acord. Ei i se pare că, pe măsură ce înaintăm în viață, devenim mai conștienți de propria complicație. Experiențele de după 30 de ani parcă iau forma recognoscibilă a unei traiectorii și au tendința să devină „fapte de viață” de necontestat. Și cu siguranță după 40 de ani experiențele nu mai sunt recipiente izolate ale unor idei sau emoții amorfе. Capătă semnificație proprie – și de cele mai multe ori o semnificație irefutabilă. Acum experiențele au consecințe.

Românca, binevoitoare, asculta, puneă întrebări, îi potrivea pătura peste trupul

împușinat, îi făcea încă un ceai, îi dădea medicamentele la ore fixe și începea să-l îndrăgescă într-un mod nebănuit, necalculat și confuz până și pentru ea, care dacă învățase vreodată o lecție clară de viață era că „bărbații îs toți niște mojici”.

Cei din memorie, nu însă și cei din imaginație. De multe ori, duminicile, când domnul Ferguson dormea oarecum liniștit, iar ea reușea să-și facă timp să ajungă la biserica ortodoxă de pe Westow Street, încercase să-și facă curaj să se spovedească. I se părea aiurea, nesincer să se spovedească într-o limbă străină. „Spovedania cea sfântă-i pentru destelenirea conștiinței și iertarea păcatelor. Dumnezeu mi-o ierta El toate cele, dar eu nu mi le iert într-o limbă străină.” Apoi: „Te pomenești că ăsta-i doar pretextu’ ca să nu mă spovedesc, cine știe...”, își repeta de fiecare dată, însă nu cu suficientă convingere încât să se apropie de preot după slujbă și să-i vorbească. Dacă ar fi făcut-o, confesiunea ei nu s-ar fi referit la fapte din trecutul îndepărtat, din timpul căsniciei, deși poate Dumnezeu ar fi considerat că ceva greșeli ce meritau recunoscute și iertate făcuse ea și-atunci. Nu, confesiunea ei s-ar fi legat de lucruri mult mai recente, de fapt de unul singur și ar fi sunat cam așa:

„Doamne Dumnezeul nostru atotputernic, am păcătuț în dimineața de 14 octombrie lăsându-mă pradă instinctelor josnice și nedemne de preasfinția luminii Tale. Mi-am oferit trupu

Ispre pângărire unui bărbat nectinoscut, care prin mila și vigilența Ta neștrămutată m-a salvat de la păcat în preajma înfăptuirii lui, căci m-a respins... Părinte, roagă-Te pentru mine să fiți iertată că mi-am aplecat tirechea la ispitele diavolești, că am fost nevrednică de mesajul Sfintei Marii, cea nepângărită, că am tânjit după scrum”.

Că Sabina n-a ingenuncheat sub odăjdiiile sfinte ale preotului ortodox după rușii, macedonenii, bulgarii și grecii și românii care ingenuncheau duminică de duminică pe lespede rece și sacră a paraclisului nu s-a datorat atât lipsei de curaj și nici faptului că singura limbă în care s-ar fi putut spovedi ar fi fost engleza, o limbă străină. Nu s-a datorat nici măcar faptului că Sabina nu s-ar fi căit cu adevărat. A hotărât să n-o facă, adică mai degrabă să amâne spovedania indefinit, fiindcă într-un fel, în adâncul cel mai adânc al inimii, simțea că fusese neîndreptățită. Simțea că are dreptul la dragoste și, fiindcă Atotputernicul nu se învrednicea să facă dragostea posibilă pentru ea pe căi cunoscute, își luase inima-n dinți, o dată, o singură dată în viața ei, să ceară ce i se cuvine

.(3)

blândețea zorilor înainte de trafic

Dintotdeauna s-a trezit cu noaptea-n cap, n-a dormit niciodată peste ora 6, 6 jumate, cu excepția unei dimineți de mai în care un prunc abia născut cu cinci ore mai înainte dormea și el, alături de sânul ei, pe un pat de spital din Botoșani deasupra căruia, pe perete, un convoi haotic de libărci deja își beau cafeaua nestingherite.

A avut un vis în noaptea aia. Un vis pe care nu l-a uitat nici până-n ziua de astăzi. „Muierile scânceau în dureri în juru’ meu și eu visam ce n-ar fi trebuit ca să visez.” Visa că dealul cu ovăz unde muncise la semănat până-n luna a opta se pleoștise. Se lăbărțase ca o câmpie, ca o burtă de femeie după ce fătul s-a născut. Și ea, Sabina, stătea în picioare în buricul câmpiei și se uita fix la linia orizontului, cu mâna streășină peste sprâncene. Acolo, în depărtare, a apărut un punct. Punctul a început să se miște. Și să se apropie. Un om. Sabina l-a urmărit cu privirea și, când a ajuns la o aruncătură de băț de ea, l-a recunoscut. Domnul nostru, Iisus Hristos. Sabina a căzut în vis în genunchi și El a apucat-o de umeri și-a ridicat-o. Îi dăduseră lacrimile. Lui, nu ei. Lacrimile cele sfinte. Și-apoi Domnul nostru a făcut ceva ce nu s-ar fi convenit să facă, după părerea, chiar și-n vis, a Sabinei. A tras-o spre El și-a pupat-o pe buze. Poftim.

Pe 14 octombrie anul trecut, aceeași femeie, al cărei prunc avea acum șaispe ani și probabil râvnea în orele crude ale aceleiași dimineți la sânul altor femei, mult mai tinere decât ea, Sabina a deschis ochii la 5 fără zece. „De parc-aș auzi lumina făcându-și loc prin beznă afară și mă trezește.” Plescăit de bice, asta i se pare Sabinei că aude dis-de-dimineț, ca și

cum primii zori ar fi niște funii lungi și învârtoșate trântite cu forță pe spinarea nopții

ca s-o alunge. În plus, cum deschide ochii, cum sare în picioare, face patul, deschide ferestrele și Sabina începe ziua.

Până în jurul orei 9, când se trezește domnul Ferguson, Sabina are cam trei ore numai pentru ea, timp în care deretică prin casă, face un duș, descuie ușa de la intrare, udă florile din glastre și papanășii și salata cu frunze crețe din seră, mai ascultă la radio, acum, că engleza ei s-a pus pe picioare, citește ziarele de cu o zi înainte și câteodată îi scrie lui Andrei. Uneori, când nu plouă și nu e prea frig, Sabina face o plimbare prin parcul din apropiere. Wandle Park, îi zice.

Nu e chiar Hyde Park, unde n-a fost decât o singură dată, mai pe la început, când a trebuit să facă poze turistice, să le trimită acasă, la rude, ca s-o invidieze, dar, oricum, e bun. Are o grădiniță special amenajată pentru copii și un lac artificial cu rațe (și, bănuiește ea, și șobolani de apă). Într-o seară i s-a părut c-a văzut și-o vidră tupilându-se alunecos pe sub maluri, dar nu poate fi sigură că n-a fost doar o umbră.

O umbră i se pare acum, în dimineața asta de octombrie, omul care se îndreaptă spre ea într-o geacă albastră și pantaloni de fâș. O umbră fâșâitoare, ce, dac-ar fi să aibă de ales, Sabina ar prefera să nu se fi ivit așa, de niciunde, în pustietatea matinală a parcului, cu un iz implicit de amenințare. Sau poate mai aproape de adevăr ar fi să spunem „cu un parfum discret de amenințare”, fiindcă bătăile inimii s-au întetit în pieptul Sabinei și din cauza firavă a fricii, dar și din pricini de o altă natură. Premonitorie.

— *Uer is Bachingăm Palas, iti năti?* sună vocea străinului care s-a oprit în fața băncii unde e ea așezată cu mâinile împreunate în poală.

O voce relativ înaltă pentru un bărbat, s-ar putea spune, însă tot masculină. „Și cu accent puternic”, își zice Sabina, „care nu poate fi decât românesc”.

În plus individul e tuciuriu și îmbrăcat exact ca bișnițarii de rând cu care memoria Sabinei e atât de familiară din călătoriile ocazionale cu rata Lunca-Botoșani, Lunca-Suceava. „Iar țișanii din străinătăți vorbesc toți românește, nu?” Așa că îi răspunde direct în română, la plesneală, poate-poate, să-și testeze suspiciunile:

— Păi, în centru, un' să fie? Spre nord, încolo... E ceva de mers. Cu metrou'...

Și întinde un braț să-i arate nordul.

S-a rătăcit, evident. A luat-o spre vest imediat ce cheful s-a sfârșit și uite c-a ajuns undeva prin sudul orașului. Măcar dac-ar fi avut harta aia la el sau dacă pantoful stâng nu l-ar freca deasupra călcâiului atât de recalcitrant. Mai bine să stea jos puțin.

„Își scoate pantofu'... evident, dacă-i țigan, ce maniere să aibă? Și-n cutia aia ce poa' să care?”

— Ce-ai în cutia aia? Scuză-mă că-mi bag nasu'...

Sabina n-are obiceiul să intre în vorbă cu persoane străine. Punctul unu. Punctul doi – cu atât mai puțin cu cât respectivele persoane străine se întâmplă să fie bărbați. Și punctul trei: și cu siguranță nu, dacă bărbatul străin se întâmplă să mai fie și țigan. „Și individul ăsta-i clar țigan. Te uită la el: păru' negru și soios, fruntea-ngustă, buzele vineții, semn clar, culoarea vineție a buzelor și nasu'. Nasu' coroiat. Și, dacă-i totuși român, cu mutra asta i-ar fi dat și lui prin cap să se îmbrace mai cu gust, nu ca un golan d-ăla, ca să nu pară țigan.”

— O vioară.

„Lăutar get-beget deci...”

Sabina nu reușește să înțeleagă de ce nu-i e frică de bărbatul ăsta între două vârste care s-a aciuat din senin pe bancă lângă ea. Poate fiindcă au acceptat amândoi cu atâtă naturalețe familiaritatea unei limbi comune. În mod normal însă, în astfel de circumstanțe, dimineața foarte devreme... – cât o fi ceasul? 5 și zece – „Ceasul cadou de la Sănducu, oare de ce-l mai port? Ar trebui să-mi cumpăr altu'”. De la o vreme însă – mai exact, de când a plecat din România – Sabina s-a lăsat covârșită de o senzație destul de nouă pentru ea: curajul. Când o încearcă, se excită ușor. Ca urmare, scotocește acum prin locurile unde se ascund astea, cum le zice? – trăirile interioare, ca într-un cufăr cu țoale de tot felul îngrămădite de-a valma, unele vechi, scămoșate și

mâncate de molii, altele mai acătării, bune încă de purtat, altele ieșite din modă etc. Ce simte ea

acuma e una dintre alea vechi și scămoșate. O zdreanță de teamă pe care nu vrea s-o poarte, nu-i șade bine, așa că o aruncă la loc în cufărul cu astea, cu trăirile interioare. Mai scormonește nițel și scoate de-o mânecă o rochie nouă, una pe care n-a mai văzut-o niciodată, de fapt o rochie pe care nici nu știa că o are. E roșie foc și pe talie are fluturi brodați cu croșeta. O îmbracă rapid și se simte nu numai în totală siguranță, ci și binedispusă față de străinul de lângă ea, cu piciorul stâng scos din pantof. „Are o gaură în șosetă. Da' numa' una mică, nu se pune la o adică.”

— Am cântat toată noaptea la un bairam. La Balkan Star, știi?

— Ce Balkan Star? Nu știu.

— Un restaurant cu specific balcanic. Sunt angajat acolo. A fost un chef. Ieri. Adică azi-noapte. Chefu' lu' șefii' și io am cântat la vioară.

Ceva soare chirnog se zgâiește la ei.

— Mai a fost și-un sârb cu acordeonu' și-un turcalete cu muzicuța. Orchestră totală...

Cioara își moaie cu limba buricele degetelor de parcă ar vrea să spună că îl dor de la atâta frecat și ciupit corzile. Are unghiile pline de jeg, însă degetele sunt frumoase. Lungi și fără noduri.

— Vrei o țigară?

Sabina și-a scos cutia de metal cu tutun și-și rulează o țigară.

Doar atâta își permite și ea, o țigărușă, nici măcar din alea cu filtru adevărate, din când în când, când iese prin oraș. Că la domnul Ferguson, Doamne ferește, nici nu-i trece prin minte să fumeze.

— Mulțumesc. Foc ai?

Sabina îi întinde bricheta.

Câți ani să aibă? 30, poate 30 și ceva? E greu să spui cu țiganii. Arată toți la fel la maturitate. „D-apăi n-ar fi chiar așa de rău dac-ar arăta chiar toți la fel cu ăsta. Nu-i chiar de lepădat, nu e din ăia borâți... e frumușel băiatu' în felu' lui.” Și Sabina mai cotrobăie în grabă prin cufărul ăla și scoate un șal de vise. Se-nfășoară în el. „Eu sunt mai ușor de ghicit.

Riduri la coada ochilor, în jurul gurii... nu ere' că pot ca să trec de mai tânără decât sunt.” Sabina își trece mâna pe sub ochi, netezind pielea.

Totuși: are un corp cu forme rezonabile și postură dreaptă, cu capul ușor ridicat (fără nici o nuanță de superioritate, ci ca și cum s-ar uita undeva în depărtare clipă de clipă) și știe ce să facă cu mâinile, când să și le țină în poală cumiți, când să le lanseze în aer în gesturi elegante și elocvente, când să și le treacă absolut întâmplător prin păr etc. Pentru o femeie e esențial să știe ce să facă cu mâinile. Punctul forte al Sabinei însă e lumina din ochi.

„La început am crezut c-o să stăm acolo, pe bancă, un pic, să mai vorbim de-una, de-alta, că doar amândoi eram străini prin niște locuri străine.” Doar că nu s-antâmpnat așa.

Cele două siluete, una de bărbat în geacă albastră și una de femeie cu un *roii np* între degete, rămân așezate pe bancă fără să mai aibă ce să-și spună. De fapt, fără să mai simtă nevoia de-a sporovăi. În schimb privesc rațele care se trezesc în fața lor pe-o băltoacă de lac artificial. Își întind aripile și-și scufundă capetele în apă. Câteva măcăne și deranjează un șobolan de apă de sub o tufă de alun de pământ de pe mal. „A, bănuiam eu! Deci sunt șobolani și p-aicea, lua-i-ar necu- ratu'!” Nimeni nu se sinchisește în afară de Sabina. Un rățoi se uită în sus, spre cer, și plutește patriarhal printre duduile rațe. Mucul de țigară încă fumegă undeva în fața lor, pe alee. Cel din care-a tras bărbatul.

— S-ar putea să plouă, se aude vocea bărbatului.

Și după o vreme, aceeași voce:

— Sau poate nu...

Sabina răspunde că așa e, nu știi niciodată cum e cu vremea aici, la englezi. Ba

plouă, ba nu plouă, ba e soare, ba e nor.

— Cică vremea asta schimbătoare influențează cum e oamenii aicea, în Anglia, adică cum se simt.

Bărbatul nu răspunde, dar ascultă. Femeia a aruncat și ea mukul țigării pe ciment. N-a aterizat lângă celălalt mukul de țigară, al țiganului, cum ar fi fost frumos și simbolic. Îl stinge cu vârful espadrilei

.Eu cred că-i tocmai pe dos. Că cum e oamenii aicea influențează starea vremii.

Râs scurt, ușor nervos, de Sabină.

Țapul slăbănog, dar vânos, înfășurat în geaca albastră, rămâne tăcut. Își întoarce capul spre ea și strângerea buzelor laolaltă cu lărgirea ochilor formează ideea de „poate” sau de „ai putea să ai dreptate, dar ce contează”.

„Mă gândeam în clipele alea și și mai târziu, când îi puneam plosca lu' domnu' Ferguson, mă gândeam c-acasă nu vorbesc niciodată cu țiganii dacă nu-s obligată s-o fac. De fapt, dacă mă gândesc bine, nici c-am vorbit vreodată cu un țigan așa, din senin, fără să am vreo treabă de vorbit, cum mai vorbești uneori cu omu' din fața ta de la coadă la mezeluri, cu omu' de lângă tine din maxi-taxi. Adică ce vreau să zic, dacă pot ca să fiu sinceră, niciodată până-n dimineața aia nu mă uitasem la un țigan cum m-aș fi uitat la un bărbat de-al nostru.”

Și iat-o pe Sabina, pe o bancă, la capătul celălalt al continentului, uite-o cum stă alături de țiganul ăsta oacheș cu vioara după el și pantoful stâng descălțat și e incapabilă să se dezbrace de o senzație ce-a pus stăpânire pe ea total pe nepregătite – că se află în prezența unui bărbat atrăgător. Nu s-a mai simțit așa de ani de zile. Părul ca pana corbului, nasul acvilin, buzele cărnoase și sângerii, stereotip-stereotip, dar ce contează? Poate tocmai de-aia – bărbia pătrătoasă, mâinile așa, și masculine, și delicate în același timp, chiar și cu jeg pe sub unghii. „Pulpele mușchiuloase, gambele păroase, pieptul semet”, continuă Sabina în gând. Pieptul cu sfârcuri cenușii care se ridică imediat ce le-ai atinge cu buricul degetelor. Și pe urmă, își zice ea, tot în monolog interior sau flux al conștiinței sau cum îi zice, mai în jos – perechea aia de mușchi pornind din șolduri, mușchi care la femei se lăbărțează și se moaie odată cu timpul, iar la bărbați devin vânoși și proeminenți, conducând palma, privirea, orice ajunge în zona aia, irevocabil, fără scrupule, către pulă...

— Vrei să te culci cu mine?

Sabina și-a acoperit gura aproape instantaneu, dar prea târziu. Cuvintele i-au pornit clare de pe buze și acum, cântărind după privirea surprinsă din ochii negri întorși spre ea, au

parcurs deja traseul scurt și permeabil dintre ea și el și-au adăstat pe timpanele bărbatului.

S-a ridicat cât a putut de repede de pe bancă și-a luat-o la fugă în jos, pe alee. Fuge repede, inima îi bate tare și și-a uitat cutia cu tutun pe bancă. Doar că nu s-a mișcat din loc. Impulsul nervos a pornit de unde avea el de pornit de prin creier cu toată forța, însă undeva pe parcurs s-a pierdut, s-a moleșit, s-a diluat în fierberea sângelui.

— Iubesc pe altcineva, vine răspunsul după ce-ar fi putut fi ore în șir, chiar zile, cel puțin așa a simțit Sabina scurgerea timpului.

De pe buzele alea cărnoase și sângerii vorbele i s-au desprins clare, simple, conținând nimic altceva în substraturi și suprastraturi decât propria semnificație la propriu.

„Nici măcar nu s-a uitat la mine când mi-a răspuns”, își amintește Sabina uneori, mai ales când tocmai s-a hotărât să nu se ducă la spovedit nici de data asta. „Cerceta încă ceru' cu nori” cu capul ridicat și fruntea tuciurie brăzdată nu de riduri, ci de razele tinere de soare ale dimineții.

„Apoi am stat acolo fără să mai spunem nimica încă vreo zece minute sau așa ceva.” Timp în care orașul începe să se trezească, mașinile dau buzna pe Croydon Road, lumini se aprind una câte una la ferestre, un avion intersectează tăcerea celor doi.

Când a devenit clar că încă o zi s-a rostogolit în avalanșă peste Londra, bărbatul s-a ridicat, s-a scuzat că trebuie să plece – e foarte obosit, a spus, și-i e somn — și a mai întrebat o dată în ce direcție e Buckingham, femeia i-a răspuns cu aceleași cuvinte cu care îi răspunsese cu vreo jumătate de oră mai înainte.

„Și pe urmă l-am privit cum se depărta cu cutia viorii agățată pe umăr pân-a dispărut peste stradă, colo, printre alți oameni.” Doar atunci a reușit să vrea să se miște și să și poată. „Și tot atunci mi s-a făcut frică dintr-odată, așa, din reflex. Frică și rușine.” O haină grea, un palton din piele de oaie ținut la naftalină, care se lipise acum de trupul Sabinei. Frica. Cu revere de rușine

„M-am întors repezător acasă, că se făcuse târziu și micu’ dejun al domnului Ferguson tre’ pregătit cu grijă – calorii, grăsimi, una-alta, toate măsurate bine.” Și, în timp ce Radio 4 pâlăvrăgește pe tonul său moralist obișnuit (*if we are going to build a strong and fair society, individuals must carry the consequences of their own actions*, zice David Cameron), în timp ce apa din ceainic bolborosește pe limba ei de apă adusă la o sută de grade Celsius, Sabina încearcă cum se pricepe ea mai bine să se convingă pe sine c-a visat. Că toată dimineața asta de 14 octombrie 2009 n-avut loc în lumea asta, cu remușcări și consecințe, cu păcate și morală, cu rușine și resemnare, cu instincte de tot felul și nebănuite, ci în cealaltă, în lumea visului, unde toate astea, chiar dacă există, ce contează?

Dar nu poate uita

.(4) ruj & cancer

— Aveți *Advantage Card*? Întreabă vânzătoarea pe a cărei insignă scrie *Kim - Boots Shop Assistant* și pe-a cărei figură asiatică stă agățată o altă insignă: un zâmbet peren, consecință a lungilor ore de training în politicile PR ale firmei.

— N-am, nu...

— Nouăsprezece lire, vă rog. Doriți o punguță?

— Am plasa mea, mulțumesc.

Nouăsprezece lire, în mod normal, dintr-odată și exclusiv pentru uz personal, sunt o inadvertență, un semn de egoism, când Andreiș are nevoie urgentă de mobil nou (p-ăla vechi cică i l-au furat la școală sau, mă rog, așa i-a zis Sabinei la telefon săptămâna trecută – e posibil să-l fi vândut), vrea și „aipod” – „C-o fi, c-o păți, dacă n-ai pod, îți ia mumă-ta din Anglia; casa ți-o faci singurel mai la urmă, peste pod. Și pui beciu’ sub acoperiș” (a glumit ea) și „adidași niche, iar tătucu’ zice că, până vin ploile, tre’ schimbat jgheabu’ ăla de la casă, că se scurge apa pe tencuială și-o macină”.

„Ei și? D-apăi ce? O dată-mi iau și eu ceva pentru mine, ca să mă simt bine. De câte ori adică, în ultimii ani, am mai dat banii pe smacuri? Poate-ar fi trebuit să-mi iau și-un par- fumel acolo, unu’ ieftin. Porumbu’ cică trebe dus la moară și parcă zicea tătucu’ că s-a-mprumutat la nea Gheorghe de bani pentru lemne. Ce mai vreau acum e o carte de bucate *low fat* sau *detox*. Da’ ș-astea costă, fir-ar ele de cărți de bucate, mai ceva ca mâncarea. Poate să găsăsc prin Oxfam...”

Asta a fost fix a doua zi dimineață după faza cu țiganul. Sabina și-a cumpărat un ruj sidefiu (deși, la drept vorbind, nuanța n-o prinde de nici o culoare – ar fi trebuit să-și ia un

roșu aprins, dă bine la doamnele de vârsta ei, pentru că atrage atenția din zona ochilor, unde s-au aciuat ridurile cele mai vizibile), un rimei și-un fond de ten cu vitamina E și elasten. Nu pentru el, bărbatul cu vioară care i s-a părut atât de sexy, încât a trecut peste toate principiile ei de doamnă de Lunca cu credință-n Maica Sfântă și i-a făcut propunerea aceea josnică. Evident că nu. Pe el n-o să-l mai întâlnească niciodată. Nici măcar nu-și dorește să-l mai vadă vreodată.

Din *pricina* lui, mai exact. El, care a redeclanșat în Sabina o scânteie crudă de feminitate.

Acum e martie și plouă și Sabina s-a apucat să strângă rufele lăsate afară la uscat imediat ce-a ajuns acasă de la biserică.

— Zăbiina...

Rochia ei cu imprimeuri tomnatice, ce-a mai purtat-o, săraca... O are de când era

tânăra. Sănducu i-a desfăcut nasturii de câteva ori. „Pe-asta o s-o port pân' la adânci bătrâneți, poate și-n mormânt, cine știe. Nu renunț la ea, chit că e de modă veche și-uite, s-a tocat pe la subțiori.” Noroc că încă mai intră în ea.

— Zăbiina...!

„Imenși, ia te uită la ei, parcă sunt de hipopotam, nu de om. Oare toți bărbații, când îmbătrânesc, ajung să poarte chiloți d-ăștia, din bumbac lăbărțat? Păi, slavă Domnului că n-am să aflu pe propria piele, că, după cum stau lucrurile, slabă speranță să îmbătrânesc alături de un bărbat al meu. Cămașa asta n-are un nasture. Să nu uit să-l cos la loc.”

— Zăbiina, vino odată!

— Acuma viu, acușica! Olecuță, numa' s-adun rufele-astea, că le smiorcăie ploaia.

„I s-a răsturnat pleosca-n pat și săracu' de el tot a fleoscăit în pipi cât timp eu eram pe la icoane. Asta mi-ar mai trebui acuma, să mă pun rău cu domnu' Ferguson!”

— O, Doamne, ce s-a-ntâmplat?... De cât timp stați așa? Nu-i nimica, gata, acuma vă curăț repejor și schimb și cearceafurile. V-a plăcut plăcinta cu dovlecei? Da? Păi, o să mai fac. Și mie-mi plac mâncărurile vegetariene. Mult mai sănătoase. Când era cu comuniștii, și-așa vedeam carne din joi în Paști

.Tot poporu' era vegetarian. Noi,ăștia de la țară, mai aveam câte-o pasăre, câte-o oaie, da' orășenii, săracii de ei... Cine? Când iese? Pe 6 mai? A, felicitări, dacă ăsta-i cuvântu' potrivit. Adică vreau să zic că mă bucur pentru el. Lăsați, că se adună el de pe drumuri greșite, o să vedeți. Vă e foame tare? ăsta-i semn bun. Fac niște cococi la cuptor cu untșor și brânzică. Să vedeți ce buni sunt. Am cumpărat brânză de regim, da, doar mi-ați scris pe listă. De desert avem plăcinte poale-n brâu. Și rebusuri, sigur, am cumpărat și rebusuri. Hai, binișor, binișor, rezimați-vă de mine. Restu' l-am pus pe frigider, cu chitanțele. Hopa sus! Ah, înc-o dată. Sus! Nu mi-e greu, domnule Ferguson, că m-ajutați și dumneavoastră cu sprinteneala din fire. E, cum să ziceți una ca asta, că îmi place să flirtez cu bărbații muribunzi...!? Asta-i bună! îmi place să fiu amabilă cu bărbații gentълmeni, din galanterie, nu așa? Și eu sunt o gentълmenă, nu? Ușurel, ușurel. Gata. Stați comod? Uitați pro- sopu' ăsta să vă acoperiți până aduc niște apă călduță. E, am văzut eu multe la viața mea, nu vă faceți griji. La dispensar în sat, unde credeți? Doar n-am umblat brambura. Dumnezeu să ne-ajute, că-ncolo... Dacă-s religioasă? Păi, sunt. Ca să-mi fie de pacea sufletească. Dumneavoastră? Ateu-ateu? Adică complet necredincios? Păi, asta nu-i bine, să știți, domnule Ferguson. Omu', chiar dacă nu crede în Dumnezeu, tot tre' să lase loc în inima lui pentru pogorârea Sfântului Duh la nevoie. Așa, le bag pe-astea la mașină imediat și pun altele curate. Cearceafurile-astea albe sau pe-aste cu buline, pe care le vreți? E, râdeți, râdeți, domnule Ferguson, da' aicea, în țara asta, oamenii d-asta pornesc războaie împotriva altor nații nevinovate, fiindcă și-au pierdut credința. Or fi și-unii dintre ei teroriști, da' nu ere' că toți. Nici Dumnezeu lor, cât e el de păgân, nu permite atâtea teroriști. Ce ziceți? Păi, e vina lor că dumneavoastră n-ați făcut decât un copil? Ce, ei v-au împiedicat, dară? Ei își fac copiii lor și noi, creștinii, pe-ai noștri. Sigur - d-apăi, dacă noi facem câte unu', cum am făcut și eu, la un moment dat ei, cu câte șapte-opt, o să fie mai numeroși. Da' asta nu-i vina lor. Ușurel, ușurel. E, nu vă mai sclifosiți atâtea, că am fost asistentă la noi în sat toată viața ș-am văzut și mai rău de-atâtea. Pe unu' l-a mușcat odată un cal de organ.

Ce poa' să-mi dea Dumnezeu de nu poa' să-mi dea și semenii mei? Păi, iertare, zic eu. Dumnezeu te-nvață cum să ierți și te și iartă. Unde-s șervețelele alea umede, ce-am făcut cu ele, că-n mână le-am avut? Oamenii din fire sunt neiertători. Trebuie să fie învățați cum să ierte, asta cred. Știu că știți mai multe despre război, domnule Ferguson, nu zic. Ați trecut printr-un război mondial ca copil, da, mi-ați povestit. Eu nu pot să mă laud cu experiență, haideți, cracu' stâng mai întâi, da' așa, instinctiv, simt eu că războiu' ăsta la nimic n-a fost bun. Mai mult i-a-ntăritat pe musulmani. Poftim? „Instinct de muiere”, da. D-apăi așa suntem noi, femeile, mai instinctive, mai pacifiste din fire, ce să-i faci? Ce-am făcut cu cureaua aia de la pantaloni? Da' spuneți-mi, Oliver, când s-o libera, unde-o să stea? O să stea aici cu noi? La mansardă... A, n-am

nimi- ca-mpotrivă, ce să am? Doar e fiul dumneavoastră. C-o fi, c-o păți, o să ne-ajutăm unii p-alții cum putem și noi. În mai iese, ziceați? E, mai e ceva vreme până-atuncea. Ia uite, s-a făcut 11 deja. Tre' să luăm everolimu' și deferasiroxu'. Bun așa. Rezemați-vă acuma de pernele-astea. Ușurel

.(5) catapultarea

Cât timp plăcinta de mere se coace în legea ei în cuptor, iar domnul Ferguson se prefacă că citește pagina de sociale din *The Sun*, în așteptarea lui Oliver, Sabina are timp să facă un duș. După, prosopul acoperă un abdomen nu tocmai plat și o pereche de sâni nu tocmai fermi. Cumva cu senzația că întreprinde o acțiune clandestină, Sabina șterge cu dosul palmei aburul din oglindă și desface tubul de rimei și rujul. „Am ochi frumoși...” Are dreptate.

— Cum, domnule Ferguson, nu i-ați spus? Nu i-ați scris în scrisori?!

Vocea Sabinei a sunat în surdină, atenuată în parte de uimire și în parte de faptul că nici tatăl și nici fiul nu-i dau atenție.

Normal ar fi ca ea să se retragă acuma, să-și facă de lucru prin bucătărie sau sus, la etaj, unde are de pregătit camera pentru Oliver. Doar că Sabina, fiind Sabina, rămâne prezentă. Oricum n-o mai bagă nimeni în seamă din acest punct. A rămas așa cum o prinsese anunțul domnului Ferguson, cu mâinile împreunate în poală, peste imprimeurile tomnatice ale rochiei.

O privire de un albastru spălăcit, cea a lui Oliver, s-a întâlnit cu o altă privire, kaki mat, a domnului Ferguson, cam așa cum s-ar întâlni pe sârmă doi saltimbanci, față-n față, fără ca acest exercițiu să facă parte din program. Echilibrul și l-a pierdut primul Oliver, cum era de așteptat, și s-a prăbușit acolo unde se prăbușesc fiii când tatăl le dă lovitura de grație – adică în abisul plexului unde propriile bătaii ale inimii nu-ți mai sunt de ajutor, ci dimpotrivă, îți devin dintr-odată străine și antagoniste.

— Și când ai aflat?... Adică știai de mult?

Explicații la obiect, dacă se poate spune așa.

— Ești sigur?... Ești absolut sigur că...?

Măcar s-a oprit ploaia.

— Și de ce nu mi-ai spus?

— Păi, ce era tu să faci? Și-așa aveai altele pe cap...

Aici începe, cu replica asta, cu aerul care devine gelatinos din pricina izului de virtute și sacrificiu paternal, cu gustul abia simțit de acreală și victorie facilă, cu gestul subtil, dar precis al unei vendete de mult scontate, cu intenția inconștientă a unei pedepse finale. Domnul Ferguson, în ultimul an de viață, măcinat de celule maligne care se multiplică nestingherite în tot organismul, alb la față din cauza dozajului ridicat de sintetizatori artificiali de calciu, cu pupilele decolorate și dilatate în urma tratamentului cu inhibitori de feromoni, cu venele umflate de la dializă și creștetul capului netezit complet de chimioterapie, zâmbește. Îl poate face acum pe fiu-so să se simtă un nimic. Îl poate face acum, mulțumită unui mecanism psihic de bază existent în natura umană, cel al remușcării, să se simtă un gunoi. Și-a păstrat secretul bolii și-acum îl folosește ca pe un trântit de ușă, ca pe-o carte câștigătoare față de care inadvertențele fiului și dezamăgirile pe care le-a pricinuit tatălui devin chestiuni minore. Iată, chiar așa, bolnav cum e, domnul Ferguson e gata să ierte și să se ridice astfel pe un pedestal moral bine construit în prealabil, în decurs de doi ani, de când a primit primele rezultate la analize. Față de o astfel de poziție de superioritate etică și umanism incontestabil, cine nu se simte umil și învins?

Dacă Sabina nu s-ar uita undeva spre piciorul mesei, ci spre domnul Ferguson, ar putea să-i observe pe față dâra aceea firavă de zâmbet.

— I-am spus că sunt bolnav, evident. Dar nu i-am spus că am cancer. I-am zis că am o pneumonie cu complicații, îi explică domnul Ferguson Sabinei mai târziu, când în sfârșit liberal-democrații au decis să intre în alianță cu conservatorii ca să formeze guvernul Marii Britanii — ultima oară o astfel de coaliție s-a dovedit falimentară

.Fața îi e gălbejită. La fel și corneea și palmele și foarte probabil și restul corpului.

„De la anemie”, se gândește Sabina. „Tumoarea îi înghite tot sângele.”

— Fierul... Tre' să vă luați pastila de fier...

Ceva mai târziu, după ce Oliver s-a instalat analgezic în fața televizorului de la el din mansardă, de unde nu iese decât ca să se ducă să-și facă nevoile sau să-și ia de mâncare din frigider când îi chiorăie mațele, de obicei fără program fix, se poate întâmpla la fel de bine la 11 ziua sau la 2 noaptea, într-o dimineață de joi:

— Zăbiina! Vezi că e cineva la ușă.

Domnul Ferguson s-a trezit cu noaptea-n cap să-și ia pilulele și pe urmă nu s-a mai culcat la loc, ci a flușturat tot felul de hârtoage vechi, a tușit peste ele cu stropi acri și gălbui, le-a împăturit la loc și le-a aranjat într-un dosar ocru din imitație de piele, pe care îl ține acum pe măsuta din sufragerie, lângă el, la îndemână.

Toate aceste îndeletniciri matinale i-au trezit Sabine o curiozitate ascendentă, care s-a transformat de-a dreptul în suspiciune când domnul Ferguson i-a cerut, spre ora. 10, să-i perie un costum de haine pe care nu l-a mai purtat niciodată de când e ea aici în casă (duhnește a naftalină) și să-i înnoade o cravată la gât.

— Domnul Ferguson este acasă? Sunt avocatul dânsului.

— Poftiți, vă rog.

Domnul Ferguson i-a zis Sabine să-i lase medicamentele pentru ora 11 și să-și ocupe timpul după cum are chef, prin oraș, până după prânz.

— A, și ia-l și pe Oliver cu tine, dacă poți.

Oliver n-a vrut la început. Iese foarte rar din casă de când s-a instalat în mansardă și de obicei seara, după ce se lasă întunericul. Se ambulează doar până la centrul de închiriat filme, câteva străzi mai încolo, de unde se-ntoarce cu câte-un DVD *over 18* ascuns sub haină și cu două-trei cutii de Guinness. Apoi se-nchide-n camera lui și nu-l mai vezi mult și bine, până i se face foame. Pe internet nu mai caută nimic altceva decât oferte de lucru. Pornografie nu mai îndrăznește. Știe că poliția îi supraveghează orice mișcare, orice tastare.

— Mergem la un film dacă vrei, l-a momit Sabina și l-a convins.

Merg să vadă *Up in the Air*, fiindcă *Up in the Air* e pe toate afișele zilele astea și fiindcă oricum nu-l interesează pe nici unul dintre ei ce film văd atât timp cât stau undeva unde e cald fără să trebuiască să converseze, înfășurați în întunericul protector ca într-o plapumă în timp ce sorb încet fiecare din propriile gânduri.

Mai exact, Sabina se gândește la faptul că n-a mai fost acasă, în România, de mult timp. „Da... în mai s-a făcut un an. Nici de ziua băiatului n-am putut merge. Și Andreiș s-a făcut mare, nu mai e puști, e aproape bărbat, i-a mijit mustața parcă, în poza aia care mi-a trimis-o. Oh, și nu seamănă cu mine de fel. Seamănă cu putoarea aia de ta-su. Cică s-a-nsurat. Mi-a zis Lucica la telefon. Cu una din Bacău mai tânără ca el. Cu zece ani, auzi... Și blondă. Coafeză...”

„De ce nu mi-a spus adevărul? Fiindcă nu-i pasă de mine, de-aia. Asta nu-i o noutate. Sau poate a așteptat să ies din închisoare ca să-mi poată spune acasă, față-n față. Oricum, n-am să-mi bat mintea cu astea acum. Detalii. Astea nu sunt decât detalii nesemnificative. Ce contează e că nu mai are mult de trăit.”

„Oare dintotdeauna să-i fi plăcut femeile blonde? Poate de-asta m-a și lăsat, că-s brunetă. Sau eram, că acuma am fire albe, nu mai merge nici să le mai smulg. Sunt prea multe. Poate-ar trebui să-mi vopsesc păru' la un moment dat. Ce culoare să mi-l fac? Blond. Ha, asta-ar fi chiar culmea! Culmea vulgarității. Blondu' artificial e vulgar. Și ăla natural tot vulgar e, până la urmă. Oare ce învârte domnu' Ferguson cu avocatul ăla? Nu mi-a suflat o vorbuliță și de obicei mie-mi spune tot. Are mare-ncredere-n mine.”

„Ar trebui să fac ceva, dar ce? Să vorbesc cu el așa... despre tot felul de lucruri pe care le-am evitat amândoi mereu? Doar că lucrurile-alea, care-au fost, nu mai contează așa de mult pentru mine acuma. M-am schimbat. Am devenit... altfel. Ce-am devenit?”

„E om bun. Doar cu chestia cu Oliver, când nu i-a spus că are cancer, n-am considerat c-a făcut bine ce-a făcut. Părerea mea. Și Oliver, mi-e milă de el. A făcut o greșală și-acuma toată viața i s-a dus pe apa

sâmbetei. Ce ușor e să faci o prostie mare care să-i plătești la urmă consecințele pentru tot restu' vieții... Ca eu, de pildă, care m-am grăbit să mă mărit cu primu' venit, că dacă eram și eu mai coaptă la minte... da' ce să fiu, că nu m-a-nvățat nimenea și-n plus ce puteam ca să fac? Avort nu se putea, că săraca mama, Dumnezeu s-o ierte, nici s-audă. Copil din flori, așa, fără căsătorie, iar nu se putea, că la noi, în Lunca, m-ar fi arătat cu degetu' tot satu'. Așa că ce să fac? M-am măritat cu Sănducu, doar el m-a lăsat gravidă. Și i-a și convenit lui, că tata era înstărit și-ai lui niște bețivi. Frate-su, barem, și trândav, și cu gura spurcată. Da' ce să mai vorbim ? Astea-s toate-n trecut. Poate-am să mă vopsesc acaju, ca vară-mea Lucica."

„Ce-am devenit, ce n-am devenit iarăși sunt chestii cu care n-ar trebui să-mi bat capul acum. Vorba lu' taică-meo: să fiu realist. Să mă gândesc la ce-am de făcut de-aici înainte. Un loc de muncă și-o nevastă. Loc de muncă... cine să mă angajeze pe mine, cu cazier? Cre' c-am trimis peste treizeci de aplicații și nimic. «Mai trimite, nu te lăsa. Trimite până te angajează careva», cum zice tata. Chiar crede că-mi place să completez hârtii din astea, chiar dacă nu folosesc la nimic. Să-mi scriu numele și prenumele, data nașterii pe liniile lor punctate, să semnez la sfârșit... la nesfârșit..."

„la uite și la duduia asta din film – *Eu stint femeia pentrti care nu trebuie să-fi faci griji*. Apăi da, domnișorico, zi-le la bărbați ce vor ei s-audă! Da' cine crezi că te crede pe tine? E, da' dacă Jorj Cluni te crede tot e bine... Ce-aș vrea să mă creadă și pe mine Jorj Cluni..."

„Nevastă la fel, unde să-mi găsesc... cine să se mărite cu un «pedofil»? Oare ce s-o fi ales de Clara până la urmă? Nu mai e minoră. Ar trebui să aibă optșpe ani acum. Împliniți în aprilie. S-o fi gândit vreodată la mine în tot timpul ăsta? Dacă scrisorile alea ar fi ajuns la ea, să le citească... Le-a confiscat domnu' polițist. »N-ai voie să intri în legătură cu victima pe nici o cale, ordin de restricție, înțelegeți?» Am înțeles."

„N-ar trebui să-l sun pe domnu' Ferguson, să văd dacă n-a uitat să-și ia pastilele? Dacă s-a luat cu vorba cu avocatul ăla
aș-a uitat? Și-asudă de la triptolerina aia... mereu tre' să-i schimb cămașa după ce-o ia. Poate-ar trebui să-l sun, să-i zic să-și schimbe neapărat cămașa că altfel răcește și tușitu' o să-i facă și mai rău."

„Dacă tot mă gândesc la ea înseamnă că încă o iubesc? Ce e clar e că n-o urăsc. La prietena aia a ei acasă... atunci a început. Mai erau și alții, colegi, amici... Și prietena ei m-a întrebat câți ani am și, când i-am spus că treis'nouă, asta, prietena (cum naiba o chema?), s-a întors spre Clara și i-a zis: •Ce te-a apucat, fată, să ieși cu pedofilii? Tu nu ești sănătoasă la cap?»."

Atunci a râs Clara. A râs tare și răspicat, ca o lamă de cuțit de tăiat beregata la porci. A râs și și-a desfăcut încă o cutie de bere. A râs în loc să le spună tuturor că-l iubea.

„Am râs și eu pentru că râsese ea. Prietenă-sa era cu Sam ăla, coleg de clasă, cu care știam de la Clara că și-o punea la veceu la școală. Sam ăla, care a apărut ca martor al acuzării la proces. Asta nu pot să înțeleg deloc. De ce adică eu trebuie să stau la închisoare patru ani de zile că m-am culcat cu o minoră, iar ăla, tipul ăla care se culca cu prietena Clarei, la fel de minoră, n-are nici o problemă... Doar că el avea cînșpe ani și eu treis'nouă? Asta mi se pare mai degrabă discriminare de vârstă. Plus că eu am iubit-o pe Clara cu adevărat, în timp ce Sam ăla pe aia, habar n-am, da' nu mi-a dat impresia că-i păsa prea mult de ea. Clara și ea, adică mi-a spus, a fost sinceră cu mine de la început, mai fusese și cu alții. Tipi mai de vârsta ei, e drept, dar întotdeauna a fost atrasă de bărbații adevărați, în toată firea, cum zicea ea. Dar șapte?! Șapte tipi deja, până la mine? Eu nu mă puteam lăuda cu atâta experiență. Acuma, când mă gândesc, dintre mine și ea, cred că mai degrabă ea a fost pedofilul."

„Poate Oliver să știe ce treabă are avocatul ăla să vină la ta-su. Îl întreb după film. Poate-i ceva cu el, cu Oliver adică, ceva privitor la căzu' lui."

„Dacă nu mă luam cu frati-so, poate n-ajungeam unde-am ajuns. S-a folosit de Clara să mă dea-n gât. Să se răzbune că l-am caftit. În puia mea de labagiu inconștient! Pe el în urăsc, nu pe Clara."

„Ce profil interesant are Oliver... pe-ntuneric, așa, pare mai tinerel. Nici nu se uită la film. Are ochii închiși. O sforăi când doarme? Nu suport sforăicioșii. Ce mai sforăia Sănducu... mai ales după băutură. Și se mai și băsea...”

„Miroase frumos. Sabina miroase frumos.”

După film au ezitat puțin în fața cinematografului, neștiind dacă să intre înapoi sau să-și facă curaj s-o ia prin răpăiala de ploaie, pe sub streșini, spre stația de autobuz. Până la urmă au intrat într-o cafenea și și-au șters frunțile ude cu șervețele de hârtie.

Sabinei îi pare rău că plouă. Ar fi vrut să se mai plimbe prin oraș, să se mai zgâiască la vitrine. Și lui Oliver îi pare rău că plouă fiindcă ploaia l-a pus acum față-n față cu româncea asta despre care nu știe mare lucru și cu care acum trebuie să converseze:

— Ți-a plăcut filmul?

Sabina a părut deconectată preț de câteva mișcări circulare ale lui Oliver cu talpa piciorului – una, două, trei – pe sub măsuta pe care aburesc cafelele. Pur și simplu a uitat despre ce-a fost vorba în film.

— A, filmu’, da... mi-a plăcut.

— Ce ți-a plăcut?

Întrebarea lui Oliver aproape că a sărit călare-n spate răspunsului ei. Ușor agresivă i s-a părut Sabinei, drept pentru care a mai ezitat preț de alte trei-patru rotiri ale gleznei vecine. „Are ghetele pline de noroi. Și cracu’ pantalonului destrămat la tiv”, îi trece prin cap.

— Ce ți-a plăcut? Că zboară ăla înapoi și-ncolo de bezmetic? Habar n-are ce-i cu el. Și la urmă se smiorcăie c-a rămas pe dinafară, fără nevastă și copii. De parcă ăsta e scopul unui bărbat în ziua de astăzi: ori să bezmeticească, ori să se domesticească. Aiurea...!

Pauză de uitat în gol, dreapta, jos.

— Aiurea de tot... a repetat Oliver și pe urmă s-a întins după cafea fără s-o privească pe Sabina.

A, da, acuma își amintește și ea ce film au văzut. Chiar așa: i-a plăcut sau nu? Parcă da. „Adică mi-a plăcut în sensu’ că nu m-a deranjat.”

— Nu știu, da’ mie mi-a plăcut. N-a fost d-ăla cu împușcături și sânge, știi? Adică nu-i un film care să te supere.

— Asta nu-nseamnă că-i un film bun. Unu la mână: nu toate filmele cu împușcături sunt proaste. Ai văzut *Star Wars*? E, ar trebui să-l vezi. Excelent. Și e cu împușcături. Doi: nu toate filmele fără împușcături sunt bune.

— Poate am eu criterii mai diferite... răspunde Sabina apologetic.

— Și ce criterii ai, mă rog?

Sabina nu știe foarte clar ce se întâmplă. Dacă Oliver glumește sau e de-a dreptul agresiv. Hotărăște că deține un simț al umorului de tip englezesc, pe care ea n-a putut să-l înțeleagă niciodată. Își duce și ea ceașca de cafea la buze. „Arș!” Și-a fript limba și cerul gurii. „Și nici măcar n-are gust. Un ibric, asta ar fi trebuit să-mi aduc cu mine din țară dacă știam.”

— E... mai simple... Dacă se ucid unii p-alții nu prea-mi place. Criterii mai pacifiste...

Urmele rujului i-au rămas vizibil imprimate pe marginea ceștii (chiar în dreptul logo-ului stacojiu – *Italian about coffee*), chestiune care ei i se pare de-a dreptul inadecvată, la limita cu vulgaritatea, așa că șterge discret cu degetul mare urmele incriminante. Incriminante în ce fel, în raport cu ce crimă? „Nu știu. Așa, parc-aș avea reverul hainei dăsfăcut prea mult peste sutien sau așa ceva, cu ruju’ ăsta pe porțelanu’ alb.” Oliver a văzut însă. Și lui nu i se par nicidecum vulgare buzele alea rămase lipite pe ceașcă. A văzut multe urme de ruj pe cești, pahare și sticle. Ceea ce i-a plăcut în mod special la urmele lăsate de buzele Sabinei a fost că au fost șterse discret cu degetul.

Conform logicii absurdului, cu care vremea din Marea Britanie e extrem de consecventă, ploaia ar fi trebuit să înceteze imediat ce cei doi s-au așezat confortabil în cafenea. De data asta însă a început să răpăie și mai tare, cu grindină cu tot. Acoperișul de plexiglas urlă de durere.

— O să se spargă... zice Oliver.

Însă acoperișul nu s-a spart. Le-a rămas transparent și protector deasupra capetelor. Altceva s-a spart. Gheața.

— Tu știi ce e cu avocatul ăla? continuă Oliver, fără legătură. Ți-a spus tata ceva?

— Habar n-am. Mă întrebam și eu. Adică voiam să te-ntreb pe tine.

— Nu mi-a spus nimic, da' știi ce cred?

— Hm...

— Cred că-și face testamentul.

— Păi, și de ce nu ți-ar fi zis? Măcar ție trebuia să-ți zică, doar ești copilu' lui...

— Se dă mare, face pe misteriosu'. Știe că n-am de nici unele, n-am nici un căpătâi și acuma, că nu mai are mult de trăit, se folosește de proprietate ca să-mi râcăie conștiința, ce știu eu?... Simptomatic pentru tata.

— Crezi?

— Păi, ce altceva poa' să fie? Doar dacă n-are legătură cu „crima” mea, da' nu văd cum.

— Nu cred. N-are cum.

— O să vezi că peste câteva luni, pe patul de moarte, o să-mi spună că mi-a lăsat casa și-o să adauge, așa, cu glasul stins: „Deși nu meriți...”. Și eu va trebui să fiu impresionat de bunătatea lui și să mă simt umilit.

— E, și tu, Oliver... Exagerezi. Domnu' Ferguson e om bun. Doar ești singuru' lui copil, e normal să ceară mult de la tine.

— Păi, n-a cerut niciodată mult, tocmai asta e! Și de la mama, și de la mine a cerut mai puțin decât puteam noi da. Orice pas am făcut dincolo de așteptările lui l-a luat ca pe-un afront personal, o inadvertență. Și cu mama la fel a fost. Cred că de-aia l-a și părăsit. Deși versiunea lui e cu totul alta.

— Dânsu' ce zice?

— Zice că și-a găsit pe altul și că nu i-a mai păsat de noi. Da' asta a fost de mult, nu mai contează acuma. M-am văzut cu mama oricum între timp și-am lămurit multe lucruri. Vezi, asta să nu-i spui lu' tata, că nu știe. Ție ți-a vorbit vreodată de mama?

— Mi-a zis câte ceva. Mi-a zis că era flușturistică și că nu-i stătea mintea la casă și copil. Asta mi-a zis.

— Era o femeie frumoasă. Asta cred că-l enerva pe tata cel mai tare – că se uitau bărbații după ea. Ar fi vrut s-o țină la bucătăreală tot timpul. Și mama, înainte să se lege la cap cu tata, era cu feminismul. Știi ce-i aia?

— Apăi știu...

— O mătușă de-a ei a fost sufragetă... E, tata nu i-a dat voie nici să-și ia serviciu cât am crescut eu. Că zicea că ce nevoie are? Aduce el destui bani cât să ne descurcăm.

— Și-acuma? Maică-ta știe de boala dânsului?

— Nu cred că știe... adică, dacă nu i-am spus eu, cine să-i fi spus? Și n-am mai văzut-o de mult. A venit o dată să mă viziteze la închisoare. A plâns, mi-a zis că tot mă iubește și că tot sunt copilul ei, orice-ar fi, și pe urmă n-am mai văzut-o de-atunci. Țin minte că mi-a adus niște prăjitură de casă cu ciocolată. Atât de dulce, că n-am putut s-o mănânc. Mi s-a făcut greață.

— Și n-ai de gând să-i spui? De boala lu' taică-to...

— Dac-o văd. E prin Spania acuma. S-a recăsătorit la vreo doi ani după ce l-a lăsat pe tata. Cu un hipiot spaniol. Are trei copii cu el. Nu i-am cunoscut niciodată. Trei fete, cică. De obicei ea mă căuta și venea să mă vadă. Când lucram în East Anglia, în rezervația aia naturală, atunci venea destul de des, cam o dată la trei luni sau așa ceva. Da', după cum îl știu pe tata, cred că n-ar vrea ca mama să afle. Vrea să-i dea lovitura de grație el însuși, când o să moară. Adică prin faptul că o să moară și, vezi Doamne, ea n-a știut nimic tot timpul ăsta și-a trăit bine mersi pe unde-o fi trăit, prin Spania, pe la soare. Bag mâna-n foc că deja a început să-i scrie o scrisoare lungă și lacrimogenă în care o iartă de toate păcatele și speră să fie fericită.

— Ești tare crud. Vorbești așa de... așa de rece despre tatăl tău...

— Și el cum vorbește despre mine? Hai, zi! Că bănuiesc că ți-a spus de mine o

grămadă de lucruri și sunt sigur că nu de bine.

Sabina își schimbă poziția pe scaun și soarbe din cafeaua care de mult nu mai e caldă. Și răpăie în continuare pe acoperișul ăla de plexiglas, că abia te poți înțelege om cu om. Trebuie să ridici glasul.

— Mi-a vorbit de tine, ce-i drept, de multe ori. Da' mi s-a părut că ține la tine, așa, în felu' dânsului, cum să-i spun?... Nostalgic. Mai mult mi-a zis de când erai tu mic și că vă-nțe- legeați bine pe vremea aia.

— Tipic! Tata niciodată n-a vrut să accepte c-am crescut, c-am devenit adult. Și-acuma mă tratează de parc-aș avea 10 ani. Poate de-asta m-am și încurcat cu copiii, mai știi?

— Cu Clara, vrei să zici? Păi, dânsa, la paispe ani... nu mai poți s-o chemi copilă...

Lui Oliver nu-i vine să creadă ce-a auzit. E prima oară când cineva, altcineva decât el, o vede pe Clara cum a văzut-o el, acum cinci ani: NU un copil. Copiii nu-l atrag. Asta i-a fost clar pe tot parcursul procesului, deși toată lumea a încercat să-l convingă că e un pedofil nenorocit. Dar nu vrea să deschidă subiectul. Despre asta nu mai vrea să vorbească cu nimeni. Niciodată!

— La fel și cu mama... a ocolit el subiectul. N-a putut s-o vadă ca pe-o persoană în sine, cu interesele și nevoile ei, ci doar ca pe-o nevastă. Propria lui nevastă. Are așa, o idee clară și fixă despre lume, de la care-i e greu să facă rabat. Uite, și-acuma, de exemplu, mai știi după-amiaza aia când m-am eliberat și-am venit direct la tata...

— Da...

— Mai știi ce-a găsit de cuviință să-mi spună, că erai și tu pe-acolo... Abia ieșisem după patru ani de pârnaie. Să zicem că nu eram neapărat gata de luat lumea-n piept – și el mai întâi îmi zice că are cancer, ceea ce-ar fi putut să-mi spună de mult, de când a aflat, și doi: pe urmă începe să-mi spună ce-am de făcut: „Găsește-ți slujbă, ia-ți nevastă”. Așa, pur și simplu. Că el e un individ responsabil care înțelege ce e de făcut în viața asta. Înțelege pe dracu'...

— Îți vrea binele. Adică sunt de-acord – și mie mi s-a părut ciudat că nu ți-a spus de boală din timp. Asta nu pot ca să-nțeleg. Da', cum te-a sfătuit să-ți găsești slujbă și nevastă, poate se gândea că, dacă nu mai are mult de trăit, vrea să te vadă și pe tine aranjat la casa ta și fericit. E-adevărat că domnu' Ferguson a intrat așa, într-un ritm mai accelerat, și-i încordat

.Din cauza bolii, evident. Și poate spune lucruri mai direct. Nu-mi vine să cred că asta-i firea dânsului.

— Aiurea. Așa a fost dintotdeauna, și când nu era bolnav. Ordine și disciplină, nene. Responsabilitate și datorie. Iar el tre să organizeze toate astea și-n viața lui, și și-n viața altora. Aici nu s-a schimbat.

D-apăi s-a schimbat în vreun fel? Eu nu l-am cunoscut înainte de boală — nu pot să zic cum era înainte. S-a schimbat după părerea ta în vreun fel de când cu canceru'?

Cu coatele pe masă, Oliver își ține palmele strâns lipite de tâmple. De parcă fisuri invizibile în pielea de peste lobii temporali ar trebui acoperite.

E greu de spus. Fiindcă între timp a fost și faza cu închisoarea, care a intervenit între noi la fel ca o tumoare. Poate e mai puțin nefericit, dacă e să se fi schimbat ceva. Ciudat, nu? Că mi se pare mai puțin nefericit tocmai când ar avea motive să fie cel mai nefericit om. Adică și-a mai relaxat sufletul într-un fel, dacă se poate spune așa. Parcă nu mai are tot timpul mina aia insuportabil de drastică pe care-o avea înainte. Acuma îl mai auzi că face câte-o glumă, e mai puțin critic. Înainte era atât de critic cu absolut tot... Cunoștințe, colegi de serviciu, știri la televizor, tot. Nu putea să intre în contact cu ceva sau cu cineva dacă mai întâi nu trecea totul ?i pe toți printr-o mașină de măcinat. Care supraviețuia mai mult sau mai puțin întreg, atuncea cu ăla stabilea o relație. Știi ce m-am gândit de multe ori?

— Ce te-ai gândit?

Grindina s-a transformat în burniță moale, șoptită, dar tenace. Și vocea lui Oliver a scăzut în intensitate. Aproape de șoaptă. Și s-a apropiat peste masă de vocea Sabine.

— E rău ce zic, poate n-ar trebui să spun asta, dar m-am gândit de multe ori și mai înainte. Mi se pare că, dacă tata s-ar fi născut în Germania pe la începutul secolului trecut, ar fi fost nazist. S-ar fi înrolat în SS voluntar.

Sabina pufnește scurt în râs, un râs nu cauzat de umor, ci de-o stare de inconfort trezită undeva între sinapsele creierului.

— Ei, Doamne iartă-mă, cum poți să spui așa ceva?!

— Așa cred eu. O impresie de-a mea.

Sabina l-a luat pe domnul Ferguson așa, bolnav, incontinent și uscat, abia reușind să-și mestece prânzul până la capăt, dar agățându-se de viața care i-a mai rămas ca o frunză de-o ramură zgribulită de ger, și l-a pus pe-un taler. Pe celălalt taler l-a așezat pe Oliver, încă tânăr și vânjos, dar cu sufletul țândări, confuz și, până acum – până în după-amiaza asta cu grindină și cuvinte grele –, tăcut și închis în sine. L-a ținut așa, în balanță, câteva momente și, când unul dintre talere a părut să se lase în jos, a pus pe celălalt o frântură, două din ea însăși, ca să restabilească echilibrul. Apoi a spus:

— E greu de zis care dintre noi n-ar fi fost naștiți. Mai important e, zic eu, dacă tot n-am fost, să nu devenim

.(6) rămășițele vinei

Când au dat colțul pe Church Street, aproape de casă, ploaia s-a oprit, evident. Avocatul plecase, iar domnul Ferguson stătea la fereastra din living. L-a văzut probabil întorcându-se, pe Sabina cu pașii ei grăbiți și moi de parc-ar călca pe chifle de pâine și alături de ea pe lunganu' de fiu-so, care-și bălăna- gâne mâinile mari pe lângă corp și nu reușește să evite băltoacele.

— Ei, v-ați distrat, ce-ați făcut?

— Am fost să vedem un film, răspunde Oliver în timp ce-și întinde haina udă pe calorifer.

— Bun?

— Nu. Da. (Oliver și Sabina în același timp.)

— Hai, repejor – un ceai și niște prăjiturile, ceva. Avem de sărbătorit.

— Prăjiturile nu-i voie, domnule Ferguson, dulcele vă face rău.

— Ce-avem de sărbătorit? (Oliver)

— E, am pus în ordine niște lucruri de care trebuia să mă ocup mai de mult. Acuma gata, totul s-a aranjat.

— Și nu ne spui și nouă ce și cum? Ce lucruri, adică?

Oliver s-a proptit cu mâinile în buzunarele blugilor în mijlocul camerei.

— Nu acuma. Nu-i momentul acuma. Altădată. Acum sărbătorim cu niște ceai.

Spațiul dintre orele 4 și 5, ocupat în mod normal de ceș- cuțele și ceainicul cu imprimeuri albastre imitație victoriană, e ocupat și de data asta, aproape la fel de normal, cu cititul ziarului și discutatul diverselor articole, mai ales cele de pe pagina de sociale. În a doua parte a ritualului (Oliver s-a obișnuit deja și și-a dezvoltat un fel de armură de manieră cu care să facă față acestui gen de episoade), domnul Ferguson citește cu voce tare din rubrica de oferte de joburi din *The Sun* sau din *Daily Express*. Când și când își ridică ochii de pe pagină și cercetează expresia de pe fața lui Oliver. Acesta rămâne tăcut, cu o mină abil compusă ce nu trădează plictisul sau iritarea, ci inspiră concentrare și o oarecare umbră de docilitate. Deformație filială. Răspunde acolo unde i se pare că taică-so se așteaptă ca el să răspundă, cu un „Da, asta pare interesantă” sau „E o idee...” sau „La asta am aplicat deja”.

Sabina soarbe din ceai, ascultă, își face în minte planul diverselor chestiuni de care trebuie să se ocupe în seara asta – medicamentele pe rețetă de ridicat de la farmacie, schimbat lenjeria, călcatul rufelor, sunat pe Andrei, gătit o supă și-o budincă pentru mâine la prânz etc.

— Ce zici de asta? *Social worker for Magna House Association, full time, £14 thousand per year*. Și e chiar în zonă, pe-aici. E, da' în domeniul social, tu, cu dosarul tău penal, nu cred că te vor.

Oliver strânge din fălci, dar nu îndeajuns, fiindcă totuși răspunde:

— Păi, nu cred să aibă vreo legătură... Adică atât timp cât nu lucrez cu copii, nu văd

care-ar fi problema. Și pe urmă există schema aia, cum îi zice – *Equal opportunities*...

Domnul Ferguson ar fi trebuit și el măcar să încerce să strângă din fălci și să nu răspundă, însă nu se poate abține, în schimb pufnește sarcastic în râs și:

— Pe ce lume te crezi, băiete? *Equal opportunities*, auzi...! Dacă voiai șanse egale cu restul lumii, păi, te gândeai mai bine înainte să faci ce-ai făcut. Da' să lăsăm asta acuma. N-or fi șanse egale, da' ceva șanse tot trebuie să fie și pentru tine. Ia să mai vedem ce-au ăștia aici.

Sabina tresare, ar vrea să spună ceva în apărarea lui Oliver, însă, până să-și formuleze ideea, domnul Ferguson a trecut deja la următoarea ofertă de slujbă:

— Grădinar public, 6,50 lire pe oră, *part-time*. Asta ar merge, că nu văd ce-ar putea să aibă-mpotriva. Plus că tu a

imai lucrat cu plantele, cu natura, în rezervația aia. Ai experiență. (Și-a înconjurat cu pixul respectivul anunț.) Vezi că tre' să trimiți aplicația până pe 15. Mai departe. *Ftill time cleaner în a retirement home*. Și-asta merge. Doar că e la mama naibii, în celălalt capăt al Londrei. Pierzi patru ore numai dus-întors pe drum. Da', dacă începi să câștigi, poate-ți iei undeva cu chirie mai aproape. Ce zici?

Oliver zice ce trebuie să zică:

— Da. Sună OK.

Taică-so încercuiește cu pixul. Acesta e felul domnului Ferguson de a-și ajuta fiul. Și continuă astfel până în preajma orei 6, când Oliver observă prin fereastră întunericul și mâinile i se răcesc împreunate între genunchi. Sabina e aplecată să șteargă de pe covor o pată de ceai care s-a expus ca o crimă, deși n-a fost decât rezultatul unei clipe de necoordonare a domnului Ferguson.

Aproape în fiecare zi de când s-a eliberat, Oliver își petrece două-trei ore în fața calculatorului. Downloadează formulare de aplicație și le completează, citește specificații de slujbe, printează, semnează, își atașează CV-ul, pune totul în plic, timbrează, duce la cutia poștală. Între șase și zece plicuri A5 din hârtie maronie pe săptămână. La distanță de douăzeci-trei-zeci de zile, câteodată și mai curând, primește plicuri albe și înguste cu respingeri. Rareori totuși e invitat la interviuri. Atunci Sabina îi calcă cu grijă o cămașă, îi potrivește nodul de la cravată și-i urează baftă din ușă. Accidentul însă nu s-a petrecut încă. Nici unul dintre potențialii angajatori n-a stat să se gândească atunci când, întrebând ce-a făcut în ultimii ani, Oliver le-a spus că a fost la închisoare. De obicei asta marchează sfârșitul interviului. După o strângere de mână și un la revedere spus grăbit. Uneori, dacă e vorba de femei în special, strângerea de mână se poate întâmpla să se combine cu o expresie de milă și solicitudine, pe care Oliver, de câteva ori, până să se obișnuiască, a luat-o drept semn pozitiv și și-a creat iluzii că o să fie acceptat ca zugrav, șofer, stivuitor de cherestea etc. Unde să-și găsească unul ca el ceva de lucru în mijlocul crizei financiare?

— Păi, cum să-și găsească?... Vin polonezii și fură toate slujbele... s-a pronunțat o dată domnul Ferguson.

Ar fi zis „est-europenii”, însă Sabina se întâmpla să fie de față.

Acum, după câteva luni bune, completatul de formulare i-a intrat în sânge. A ajuns cumva să o facă automat, fără să mai poată sau să vrea să se imagineze în toate contextele alea, făcând slujbele la care aplică. E o activitate ca toate celelalte – mâncatul, privitul la televizor, îmbrăcatul și dezbrăcatul de haine. Pe undeva, în rarele ocazii când se gândește la ce înseamnă toată tevatura asta, Oliver simte că prin hârtoagele astea birocratice și inutile pe care le produce săptămână de săptămână, ca o excreție, se ține încă legat cu un fir de ață de lume. De lumea reală adică. Lumea în care se întâmplă lucruri, se semnează hârtii, oamenii muncesc și cheltuie ce câștigă, lumea în care se fac planuri de viitor, în care se plătesc taxe pe venit și se investește în conturi de pensii, iar simplul act al luării metroului dis-de-dimineață în drum spre slujbă e mai mult decât o rutină, e un semn al împlinirii individului. Ciudat cum tocmai lucrurile adverse vieții ne dau impresia că suntem încă legați de ea. Credem că, dacă ne aflăm în mijlocul traficului, asta înseamnă că luăm parte la adevăr și că acolo unde oamenii fac același lucru zi de zi alături de milioane de alții asemenea lor – acolo are

loc lumea, acolo se întâmplă viața.

Așa a trecut vara și toamna lui 2010. Cu zeci de aplicații respinse și nenumărate filme de căcat la televizor. Cu câte-un telefon de la vechi cunoștințe prefăcându-se că sunt interesate de soarta lui. Cu câte-un episod nocturn de masturbare în fața vreunei reviste porno. Așa a înflorit magnolia din fața casei, le-a stârnit furori estetice babelor din cartier care se perindă cu bastoane sau cu sacoșele de cumpărături agățate pe ghi-donul mobilului pe sub fereastra lui, apoi a început să-și scuture petalele albe și să-și arămească frunzișul. Lunile august, septembrie și cele care i-au urmat până la Crăciun au trecut, cu domnul Ferguson care s-a simțit din ce în ce mai rău și s-a dat jos din pat din ce în ce mai rar. Cu diverse asistente medicale ce-au apărut prin casă, au pus perfuzii, au făcut injecții, cu câteva ambulanțe care s-au oprit în fața porții și l-au transportat pe taică-so la spital, apoi l-au adus înapoi

peste două-trei zile. Cu Sabina care deretică non-stop prin casă și uneori vine cu tava cu gustări la Oliver în mansardă, seara, să sporovăiască împreună vrute și nevrute.

Au ajuns să se cunoască destul de bine. Sabina i-a povestit de Sănducu, el i-a spus cum a fost cu Clara. Au hotărât împreună că amândoi – Clara și Sănducu – sunt oameni răi și periculoși și s-au bucurat că au găsit un dram de înțelegere, în sfârșit, la cineva.

— N-ar trebui să te mai simți vinovat. Doar ți-ai ispășit pedeapsa... patru ani de zile, cât ai stat acolo...

Oliver însă încerca să-i explice că anumite stări de vinovăție, atunci când n-ai simțit niciodată că ai greșit cu ceva, în timp ce toată lumea din jurul tău e convinsă că ai înfăptuit o crimă, astfel de stări de vinovăție, pentru că sunt procurate artificial, creează un fel de dependență. Ca morfina injectată în organism împotriva voinței tale.

Sabina i-a zis că exagerează sau că se complică: „Lucrurile s-au schimbat, viața merge înainte... o să vezi tu că totul va fi bine...” – ceva de genul ăsta.

— Tu n-ai nici un sentiment de vină din asta care să nu te fi părăsit niciodată? a întrebat-o el într-una dintre serile lor în mansardă cu cidru și Bob Dylan.

— E, cum nu?...

Și-a găsit Sabina un colț de cuvertură verde pe care să-l frece-ntre degete, de parcă i-ar analiza cu atenție țesătura.

— Zi-mi!

Ezită un pic. Sinapsele din cortex sunt gata de atac. Alveolele pulmonare se umflă de aer.

— Îți zic, da' promiți că ții secret?

— Jur.

— Bunică-meo... pe bunică-meo l-am iubit așa de mult... am fost cu el când a murit. A murit în pătul. A făcut infarct...

Tace. Se uită spre un zid unde-ar vrea să fie încă o fereastră și nu e.

Oliver se sprijină cu fundul de-o masă și ascultă cu un zâmbet proptit cam aiurea. Molarul ăla trebuie neapărat dus la dentist. Sabina continuă fără să-l privească.

— Nouăș'trei de ani... Și era vânjos ca un taur. O dată s-a-nfuriat pe cal că nu trăgea la căruță... l-a deshămat și l-a trântit la pământ. Din paie și lut mi-a făcut o căsuță numai a mea, în grădină, unde să mă joc cu păpușile... mă iubea mai mult ca pe-oricine altcineva... n-am înțeles atunci de ce... mă iubea fiindcă eram prea mică și nu știam...

E liniște acum la mansardă. Zgomotul vine de-afară – un convoi de camioane care aduc marfă la un Tesco, două străzi mai încolo.

— Ce nu știai?

Oliver se transferă pe pat lângă ea.

— Zeci de mii de evrei au fost deportați din România... la moarte...

Noaptea e ea însăși rebegită de frig. Se târâie în încăpere, la cald, prin geam. I se aciuiază Sabinei în poală ca o pisică neagră.

— Eu l-am iubit pe bunicu'... Și, când am aflat, mai târziu, era deja mort...

Pisica neagră își arcuiește spinarea și-și scoate ghearele. Cască. În căscatul ei cade Sabina, pentru a suta oară.

— Le-a servit legionarilor toate adresele de evrei de la noi din sat. S-a și oferit voluntar să ajute la arestarea lor... Pe urmă, după război, s-a făcut membru de partid. Mai târziu comuniștii l-au făcut și primar...

Și exact atunci s-a-ntâmplat. Atunci, când și Sabinei, și lui Oliver li s-a părut că noaptea a adormit în sfârșit și liniștea ce s-a lăsat între ei e borțoasă cu semnificație, un fel de invitație tacită la un nou episod, atunci fereastra s-a făcut țândări și pe podea, printre cioburi, a aterizat un pietroi. Sabina a țipat scurt și și-a dus mâinile la gură. Oliver a scăpat paharul cu cidru din mână și cidrul s-a culcușit în rochia Sabinei.

Piatra e înfășurată în hârtie. Pe hârtie scrie cu litere roșii:

4/7 I^M^!

$wt\ t > Wr\ K^{\wedge T} V_D FVi^{\wedge} iN4\ iM-^{\wedge} M^{\wedge} NTf\ H^{\wedge}$

!(7) *home-coming*: întâlnirea cu aerul

Cu toate astea, decembrie a fost o lună de grație. Poate și datorită Crăciunului, dar nu în mod esențial. Și în ciuda faptului că domnul Ferguson a tușit înfundat mai mult decât n-a tușit. Decembrie a fost o lună bună din două pricini. Mai întâi că Oliver și-a găsit în sfârșit de lucru și apoi – poate și mai important — că într-una dintre seri Sabina, ca să sărbătorească noua slujbă a lui Oliver, a desfăcut sticla de zmeurată (producție proprie) și-a adus-o pe tavă, lângă o farfurioară cu cozonac și două pahare, în mansardă. Și-au urat noroc unul altuia, Oliver a pus muzică (Tom Jones, Paul Simon și The Beatles), au deschis fereastra plombată cu bandă adezivă, deși era sub zero grade afară în noaptea aia, ca să vadă ploaia de stele anunțată la radio mai devreme, și apoi s-au sărutat.

Oliver i-a spus că voise de mult s-o sărute. Sabina i-a răspuns că:

— Păi, și ce ți-a stat în cale, omule? Lenevia...

Apoi domnul Ferguson a început să horcăie și-au trebuit să cheme ambulanța. Au petrecut noaptea în lumina puternică a neoanelor într-o sală de așteptare a spitalului din Croydon. Priviți așa, așezați pe scaunele de plastic printre reviste de modă și de decorațiuni interioare, în lumina necruțătoare, par decupați dintr-o altă poveste și lipiți cu scotch pe pagina asta unde se află acum. Trec dintr-o parte-ntr-alta – de pe partea îngrijorării față de bătrân pe partea unei bucurii intime, știută numai de ei. De pe partea unor răni mai vechi, care doar în seara asta au început să se cicatrizeze cu adevărat, spre partea exaltării. Și-napoi.

— Știi când am început eu să cred că nu mai sunt copil, c-am trecut în rândul oamenilor mari?

Oliver se întoarce spre ea, îi ia mâna într-a lui și așteaptă ca ea să continue. Slavă Domnului, slavă Domnului că femeia asta atât de blândă se află lângă el în noaptea asta.

— Când bunicu' m-a lăsat să scot singură apa din puț cu ciutura.

Oliver se simte de parcă ar fi adăstat ani în șir pe fundul unei fântâni și deodată, în seara asta, Sabina îl scoate la suprafață. Întâlnirea cu aerul e de nedescris.

— Tu când ai crescut?

— Nu știu... nu m-am gândit niciodată. Poate încă nici n-am trecut cu adevărat de partea cealaltă, a oamenilor mari.

Oliver îi zâmbește. Sabina îi apucă obrazii ridați între palme și-l sărută pe nas, pe cicatricea lăsată de lebădoi.

Tot bunicul îi spusese Sabinei că, dacă e să-ți alegi loc de casă, mai întâi de toate trebuie să începi să sapi o fântână.

— Unii nu dau niciodată de apă și pe urmă, dac-au apucat să-și ridice casa, apăi sunt nevoiți să depindă de vecini. Nu-i lucru ușor.

Știa de o familie din sat, din Lunca. Au lăsat totul baltă – fundație și tot – fiindc-au săpat și-au săpat și nimic.

— Nu ajungeau la apă. Au luat tot de la capăt mai la vale, spre pârâu. Dar bunicu' nu s-a lăsat. A săpat luni în șir – peste douăzeci de metri adâncime – și-a dat până la urmă de pânza freatică. Și apa a țâșnit curată cum îi cristalu'. O folosea și popa. O lua și-o sfințea și-o pune la cristelniță la botezat pruncii.

„Cât de răcoroase îi sunt mâinile...”, se gândește Oliver.

— Măine poate să luăm și noi un brad de Crăciun... șoptește Sabina după o vreme. Orele trec. Singurul lucru care nu se modifică e lumina neonului. E la fel de aseptică.

Cei doi o contrazic inconștient.

— Ce-ai de gând să faci după ce moare tata?

Sabina tresare, parcă trezită din vis.

— Nu știu... Nu m-am gândit.

— Vrei să te-ntorci în România?

— Îl am pe Andrei acolo... pe tata... De tata cin’ să aibă grijă...?

Oliver nu răspunde. Ridică de pe linoleum un pahar de plastic de unică folosință cu urme de cafea pe fund și-l așază pe măsuța din fața lor. Măsuța e plină de reviste. *Hello Magazine*, *OK*, *Vbgué*, *Perfect Home* și altele. Sunt la reanimare, îi trece prin minte. Cine naiba vrea să citească despre operațiile estetice ale lui Paris Hilton într-un loc ca ăsta?

— Tu? Te-ai gândit?

Vocea Sabinei e în contradicție cu lumea asta. Cu lumea starletelor anorexice și-a X Factor, a colecțiilor de primăvară deja lansate de Zara și Max Mara. Se opune cu intransigență chiar și noptii ăsteia complicate și reci.

— Poate o să-ncerc să m-angajez din nou în Minsmere. În rezervația aia...

— Bună idee...

— Ți-ar plăcea și ție... Ți-ar aminti de câmpurile de-acasă.

Sabina nu răspunde. Se uită-n gol peste ceilalți câțiva oameni din sala de așteptare. Toți au pe cineva drag căroră le dă târcoale moartea chiar în clipa asta. La sfârșitul nopții unii dintre ei vor plânge.

— N-ar trebui să chemăm un preot? Mă gândesc și eu așa...

— Păi, pentru ce?

— Ca să se spovedească...

— Tata?! Să se spovedească?!

Minutele trec. Sunt pușcăriași cu cătușe la mâini și lanțuri prinse de glezne ce-și târșâie picioarele în coloană pe linoleumul de la reanimare. Un doctor în halat verde iese dintr-un salon și le rupe rândul. Un bătrân și-o doamnă care s-a descălțat de tocuri acum două ore sar în picioare. Expresia de pe fața doctorului spune tot. Nu mai e nevoie de cuvinte. Ușa se-nchide după ei și Sabina se uită la pantofii cu toc rămași părăsiți lângă scaunul unde-a stat femeia când încă erau speranțe. Își face cruce. Apoi pușcăriașii își refac rândurile.

— Când eram mic, mai ales după ce-a plecat mama, tata mă bătea...

Sabina lasă tocurile și ia în primire ce-a auzit.

— Cum așa?! Rău te bătea?

— Rău...

I-a luat mâna păroasă-n poală și-a început s-o mângâie peste literele alea verzui, acum indescifrabile. Și le-a tatuat acum șase ani, cu numele ei. Apoi în închisoare, într-o noapte, după ce și-a luat rămas-bun în inimă de la Clara, le-a cicatrizat cu mucul de la țigară.

Domnul Ferguson s-a simțit deocamdată îndeajuns de bine să scape de spovedit. A trebuit să rămână însă internat. Dăduse înghețul peste noapte și primul lucru pe care Sabina l-a aflat când a dat drumul la televizor, spre prânz, a fost că acolo, spre marginea de est a Europei, cam pe unde se sfârșeau Carpații, se așternuse zăpada. Andrei i-a trimis o poză pe mobil cu el și bunică-so în fața porții troienite. Toată grădina era agățată albă de casă ca o trenă lungă de mireasă. Sabina s-a hotărât să nu meargă acasă nici de Crăciun. Cât ar fi dat pe biletul de autocar mai bine să le trimită la ai ei. Și-așa Andrei zicea că e invitat să facă sărbătorile la familia prietenei lui. O văzuse în poze. Era frumușică. Orășeancă. Și părea că are ochii blânzi, în fotografie Andrei o ținea de după umeri cum o ținuse și Sănducu pe ea cu ani în urmă, tot într-o fotografie. Oare ce s-a ales de ea? De fotografie, adică. „Că Sănducu nu cred s-o fi luat cu el când a plecat. N-a luat nimic care să nu fie de valoare. Doar combina muzicală, Dacia, un

teanc de mileuri – alea și-așa erau de la mă-sa – și banii de pe porumb din toamna ceea.”

A doua zi dimineată, pe 23, Sabina și-a pus paltonul în carouri, iar Oliver și-a încălțat cizmele de cauciuc și-au plecat împreună să caute un brad de Crăciun.

— Știi ce mă gândesc? i-a spus Sabina și o clipă Oliver i-a văzut ochii căprui sticlind prin aburul ce-i ieșise odată cu cuvintele dintre buze. Mă gândesc că poate-ar fi mai bine ca să nu-i spunem domnului Ferguson... nu deocamdată.

— De noi, adică? a continuat alt val de abur.

Lui Oliver îi place cuvântul ăsta, *noi*. I se pare dintr-odată sexy. Îl repetă în gând.

— Da, de noi. Adică să nu lăsăm să se vadă. Dânsu-i din ce în ce mai rău, cine știe cum ar primi vestea. Am, așa, un presentiment că n-o să-i cadă bine

.Ai dreptate. O să ținem secret. O să fie secretul nostru. Și cele două valuri de abur s-au contopit preț de-un sărut. Au găsit un brad la Tesco, la reducere. L-au împodobit cu nuci îmbrăcate în staniol și felii de portocală agățate cu ață de papiotă de ramuri.

— Ce să-i facem cadou domnului Ferguson?

Intrebare-cheie: ce poți să-i faci cadou unui om care așteaptă să moară... I-au cumpărat un ghiveci de noptițe pe care i l-au dus la spital în noaptea de 24 decembrie. Dimineata următoare Sabina a găsit un cadou și pentru ea, sub brad, când a ajuns acasă, pe Church Street, să facă un pachetel cu mâncare și să i-l ducă la spital lui Oliver. O sticlă de parfum scump de care n-a pupat neam de neamul ei până în momentul de față. „Și-a dat tot ajutoru’ de șomaj pe el”, s-a gândit Sabina, ceea ce era adevărat, dar nu mai conta fiindcă oricum era ultimul ajutor de șomaj – din ianuarie Oliver începe slujba. Pe ambalaj mâna noduroasă a lui Oliver scrisese mărunț și aplecat spre dreapta „Pentru Sabina, cu mult drag, Oliver. Crăciun, 2010”. Inima Sabinei s-a accelerat și obrazii i s-au îmbujorat. „O, Doamne!” S-a uitat pe fereastra înghețată de la bucătărie și i-au dat lacrimile. Când Oliver a desfăcut, mai târziu, cadoul lui, a găsit înăuntru o pereche de șosete de lână croșetate de ea pe ascuns.

Pe 3 ianuarie domnul Ferguson a fost adus acasă cu ambulanța. Doctorul i-a zis lui fiu-so că n-o s-o mai ducă mai mult de-o săptămână. Măcar să moară acasă. La 10 seara Oliver și-a tras pe el o salopetă neagră cu buzunare multe și inutile, o șapcă pe al cărei cozoroc stă scris cu litere galbene *Ironsafe Ltd.*, și-a încălțat șosetele de lână de la Moș Crăciun, ghetete, și-a luat lanterna, stația radio portabilă și punga cu sendvișuri pregătită de Sabina, i-a spus la revedere domnului Ferguson, i-a zâmbit Sabinei și-a plecat.

Cinci nopți pe săptămână, de la 11 seara la 7 dimineata, până-n toamna următoare, se va afla într-un chioșc de beton armat de șase metri pătrați aflat la intrarea din dos a Battersea Nuclear Power Station. În nopțile cu ger Oliver va bea nenumărate cești de cafea în fața a trei ecrane de monitorizare și uneori, când cerul va fi senin, se va plimba pe-afară cu luneta -

cadou de ziua lui de la soția sa într-un august care va urma – și va vâna constelații și galaxii. Lumea i se va părea că n-a fost niciodată pentru el mai plină de sens decât în nopțile-ace- lea cu puzderie de stele peste orele lui de liniște și calmă singurătate.

Domnul Ferguson a rezistat până la sfârșitul lui ianuarie, când a trecut „în lumea celor drepti”, după cum s-a exprimat Sabina, deși lui Oliver nu-i venea să creadă că există o astfel de lume dreaptă unde poți trece atât de simplu cum trecuse taică-so, în somn. La capătul unei boli lungi și mistuitoare, la sfârșitul unei vieți nici complicate, nici ușoare, a murit chiar în ziua când fereastra nouă a fost în sfârșit montată la mansardă, înlocuind folia de plastic prinsă cu piuneze. Oricum Oliver nu-și mai petrecea acolo nopțile, ci, pe ascuns, în camera Sabinei, unde îi era cald și bine. În legătură cu acest fapt, Sabina chiar s-a dus săptămâna trecută la biserică pusă pe spovedit. Și s-a spovedit, în engleză, cu zâmbetul pe buze ascuns sub patrafirul preotului, încercând să-și confecționeze oarece remușcări, fără să reușească prea bine. În aceeași seară a păcătuțit din nou.

Unul dintre muncitorii din echipa Acorn Windows e român. Sabina îl aude bolborosind la mobil pe limba lui – adică a lor. Victor îl cheamă.

— De unde sunteți din România? Adică din ce zonă, vreau să zic...

— Timișoara, îi răspunde bărbatul de 40 și ceva de ani, chel și îndesat. (Degetele scurte și grase întind o dâră de silicon de-a lungul pervazului.) Dar am plecat de-acolo de mult...

— Da' de ce-ați plecat?

Sabina știe că trebuie să termine de curățat morcovii pentru supă, însă le-a făcut ceai celor doi muncitori – un dulgher și-un geamgiu – și s-a hotărât să și-l bea și pe-al ei în compania lor. Și vrea cu tot dinadinsul să afle de ce pleacă oamenii când pleacă. Și mai ales de ce pleacă așa ca ea, din România.

— E... poveste lungă, doamnă... n-am venit direct în Marea Britanie.

Muncitorul zâmbește ușor, „de parcă l-ar fi durut zâmbetul”, ^{se} gândește Sabina, și a scos din trusa de unelte un fel de daltă cu care a început să scrijelească surplusul de spumă expandată din jurul ramelor. Zgomotul rezultat e iritant. Ca atunci când zgârii cu unghiile un bloc de celuloză.

Am fost mai întâi în Polonia... După revoluție, vreau să zic. Am avut de lucru pe-acolo...

Scârț – scârț – scârț – ssscârrrț...

— Apoi în Africa de Sud.

Celuloză.

— Și pe urmă în Filipine.

Scââââârț!

Sabina nu prea știe ce să creadă... „Da' de ce adică să-l iau de mincinos pe omul ăsta, pe care nici măcar nu-l cunosc? Poate spune adevărul.”

— Ați călătorit mult prin lume...

— Am călătorit... Și prin viață...

Sabina urmărește diversele manevre ale montării ferestrei, îi trece prin minte că e ciudat să montezi o fereastră nouă în casa unui muribund, dar nu stă să se gândească ce înseamnă asta. Muncitorul scoate o folie de glaspapir și începe să răzu- tască cu ea ce protuberanțe au mai rămas din nenorocita aia de spumă galbenă expandată care scoate un zgomot de celuloză. Poate e rudă cu celuloza...

Hârș – hârș – hârș – hârș...

— Acasă mergeți des? continuă Sabina, deși morcovii ăia așteaptă pe masa din bucătărie.

— Acasă?

— În România.

— A... România... Nu. N-am mai fost de multă vreme...

— Cum așa? N-aveți rude, familie...?

(Dacă tot e muiere, de ce să nu-și bage nasu'?)

— Ce să mă duc?... E vraște-n România. O țară făcută vraște...

„Gata! La curățat morcovi, Sabinico, că acușica vine ora prânzului și tu stai la taclale! Mă duc, dară!”

Domnul Ferguson de-abia aștepta să guste supa Sabinei, chiar și-așa, trecută prin sită, pasată și fără pic de sare, însă

n-a mai apucat, fiindcă a murit. Adică mai întâi a făcut stop respirator – așa, din senin, chiar îi zisese Sabinei: „Zăbiina, mă simt excelent! Parc-am întinerit cu douăzeci de ani!” – și apoi a venit Salvarea, l-au resuscitat nițel, l-au conectat la perfuzii și monitoare etc. etc., după care a dat ortu' popii, pe la 2 și ceva.

Cenușa i-au împrăștiat-o unde și-a dorit – în Portsmouth, fiindcă acolo a debarcat Lordul Nelson conservat într-un butoi de Madeira, aducând cu el victoria și faima armatei regale britanice.

Doamne, fă-i sufletul ușurel, să zboare la Tine, în Hai. Pace sufletului, odihnă veșnică. Iartă-l, Doamne, de păcate – și de cele de care s-a căit, și de cele de care nu s-a căit. Primește-l la Tine.

Asta a rostit Sabina în românește, cu mâinile împreunate, pe plaja din Portsmouth.

— Ce-ai spus? a întrebat-o Oliver, luând-o de umeri în timp ce se îndepărtau.

Mara Geta mama Veta/ Gheorghe Mirea Pătru Silea/ tătaifă mămăiță și-unchiu' Ghifă și de-acum și domnul Ferguson, chiar și-așa, străin de ceilalți și fără rimă.

Sabina s-a hotărât să rămână. De altfel, nici n-a avut de ales. Oliver i-a explicat cum s-a priceput mai bine că fără ea el nu poate. „Andrei poate să vină și el, dacă vrea.” A și căzut în genunchi în fața ei, cum văzuse prin filme, și i-a cerut să se căsătorească cu el. Și ea, cu ochii umezi, tot ca prin vreo telenovelă, a acceptat fericită, cu condiția să se cunune și religios.

Două luni mai târziu sunt soț și soție, cu luna de miere amânată pe termen nedefinit, până când or să strângă ceva bani. Tot acum, prin iunie adică, sună telefonul:

— Cu domnul Oliver Ferguson, vă rog.

— La telefon.

— Avocatul tatălui dumneavoastră vă sună. În legătură cu testamentul. Nu știu dacă știți... tatăl dumneavoastră a lăsat un testament. Sunteți la curent cu conținutul?

— Vag, răspunde Oliver.

Nu știe de fapt nimic.

— Ne-am putea întâlni pentru formalități?

Sabina a pregătit niște pișcoturi în virtutea vizitei avocatului, însă acesta suferea de intoleranță la făinoase și-a refuzat să guste măcar. Conform legii, a zis dumnealui, rudele de sânge cele mai apropiate trebuie să fie prezente la desigilarea testamentului și în actul semnat de decedat Oliver apare ca singurul urmaș. E corect?

— E corect, a răspuns fiul decedatului.

Îi trecuse de câteva ori prin minte că va trebui să se ocupe de transferul de proprietate al casei la un moment dat. Bănuia că există un testament după cum îl știa pe taică-so, atât de precaut, responsabil și mândru de toată birocrăția legislativă a țării lui, că nu putea concepe să nu se implice în ea ori de câte ori avea ocazia. Însă amânase toată tevatura mai întâi pentru că voise să dispună de un spațiu liber de câteva luni în jurul nunții și apoi fiindcă bănuia că vor fi taxe de moștenire de plătit și banii nu-l dădeau afară din casă.

Banii nu-l dădeau afară din casă, însă propriul tată l-a dat. Vocea ușor pițigăiată a avocatului a răsunat destul de răspicat în sufragerie în după-amiaza asta de iunie.

— Proprietatea imobiliară adresa 11 Church Street, Alington Terrace, Croydon, London, cu tot conținutul, se lasă doamnei Sabina Dimitriu, cetățean român etc. la fel și suma de douăzeci și cinci de mii de lire sterline din contul Barclays pe numele subsemnatului.

— Bogdaproste, domnule Ferguson! Dar tot nu pricep... a zis Sabina mai târziu, la două-trei săptămâni distanță. Parcă era cu ăștia, cu UKIP-ul, împotriva imigranților, partid naționalist...

— Păi, tocmai, i-a răspuns Oliver. Taică-meo ura imigranții. Dacă nu erau nemți sau americani.

— Pe mine m-a plăcut, dară... pentru mine a făcut o excepție...

— Posibil. Nu știu ce să zic... l-o fi îndreptat mințile tumoarea aia... l-o fi adus pe căi mai drepte...

— Nu-i frumos... Nu-mi place când vorbești așa. Oricum, nu mi-ai spus de ce crezi că m-a ales pe mine din moment ce zici că nu suporta imigranții. Ca să-mi lase casa...

— Tocmai de-aia. Să-mi transmită mie: „În ochii mei meriți mai puțin decât ăia pe care îi disprețuiesc cel mai mult”. Cam așa ceva. Cred că...

— Știi ce mă gândesc eu? Îl întrerupe Sabina. Ce-ar fi ca să vindem casa asta și să ne luăm alta acolo, în Minsmere, unde ziceai tu, pe lângă rezervația aia... O vindem cu tot ce-i în ea. Ce zici
?gruia

*I am a sightless vagrant on the road with not one letter in civilization's alphabet.
Meanwhile in my own time I plant my trees*

I sing of my love.

(Mahmoud Darwish)

(1) nitrat de argint

Când ai luat-o pe jos de-a lungul fluviului, n-aveai încă nici un loc anume în cap. Unde se poate săpa o groapă minusculă în cea mai mare metropolă europeană, o groapă cât un căuș de palmă caldă? Un loc liniștit, unde n-or să se construiască birouri peste ea. Un parc, bineînțeles, relativ departe de trafic și zgomot, un adăpost provizoriu al istoriei tale. Nu o saltea, nu o bancă, nu un seif.

Cumva, prin schimbări de direcție spontane și instinctive, ca printr-o hartă a orașului trasată de mâna unui copil, ai ajuns într-o zonă cu muzee și galerii de artă, care nu ți s-a părut deloc potrivită. Ai luat-o apoi în jos pe Exhibition Road, pe la umbra de cărămidă roșie a clădirilor, până la stația de metrou South Kensington. Nu aici. Nu e bine. Te-ai întors, ai trasat un ziczag de cardiogramă peste West End, iar mâna dreaptă ți s-a strâns în buzunar peste învelișul de șervețel și pungă de plastic în care ți-ai culcușit secretul. Până în Hyde Park. Hyde

Park ar fi o idee. E multă verdeață și nici o urmă de bursuc sau de cârțiță care ar putea să sape, să destelenească pământul, să descopere ce nu trebuie descoperit. Dar să mai vedem, să nu ne grăbim. Un-doi, un-doi, ca un soldat pornit într-o misiune cu totul și cu totul specială. Pantoful stâng te cam strânge. Te apleci să-i slăbești șireturile. În virtutea inerției, timpul se scurge și depune aluviuni inoportune sub pașii tăi. Ora prânzului, de pildă – o astfel de aluviune. Neavenită, fiindcă ți se face foame și n-ai nimic de mâncare astăzi. N-ai mâncat nici de dimineață, însă de dimineață n-ai mai mâncat din primăvară, asta nu se mai pune la socoteală. Prânzul însă e cu totul altă problemă. La 1 jumate nu te poți gândi la altceva. Vrei o felie din pizza aia din care mușcă puștanul pe role. Și o gură din cafeaua aia din care soarbe domnișoara. Și pufuleții ăia pe care îi scârțâie între dinți o fetiță de 5 ani. Bani n-ai, fiindcă azi nu te-ai dus pe podul de sârme¹⁴ să freci corzile. Azi te-ai trezit cu o singură idee în cap. Să găsești un loc sigur. E riscant să tot umbli cu ea în buzunarul de la geacă. Dacă te înhață poliția că n-ai acte, te scormonesc, o găsesc și zic c-ai furat-o? Ți-o confiscă. Sau dacă te fugăresc punkerii, te prind, te rup în bătaie și ți-o și șutesc? Cum te-au mai fugărit acum trei săptămâni prin Hackney. Noroc că nu te-au prins.

Dar să revenim la actualitate. Uite că e posibil să-ți chiorăie mațele chiar și cu aur în buzunar. Paradoxal. Mai încolo, mai pe seară, când se deschid terasele, o să te duci să freci arcușul și-atunci o să faci rost de ceva mărunțiș de-o supă, poate și de-un hot dog. Deocamdată prefă-te indiferent și așază-te pe banca asta din Hyde Park. Urmărește-l p-ăla de pe banca opusă în pantaloni de fâș, adidași roșii și șapcă de baseball fiindcă pare – cum să-i zic – ne-nativ. Pare adică un tip neobișnuit cu curățenia din spațiile publice. Tipul de tip care ar putea foarte ușor, la o adică, din pur instinct, să arunce o sticlă de cola goală pe stradă fără probleme de conștiință. Genul de individ care ar putea foarte simplu să lase cutia de poliester cu resturile *take-away-ului* chinezesc chiar acolo, pe bancă, unde a mâncat. Urmărește-l atent.

Doamne, mare ți-e puterea și, deși căile tale sunt în general întortocheate, fă un efort de simplitate de data asta. Nimeni nu-ți cere să prefaci apa în vin, să umpli plasele pescarilor de pește aici, în mijlocul Londrei. Doar fă ca tipul ăsta în pantaloni bufanți de fâș să nu ghiolbănească chiar tot din cutia aia de poliester – una la mână – și doi – dacă mila ta e mare, fă-l să n-arunce cutia la coșul ăla de gunoi de la trei metri în dreapta. Fă-l nesimțit, Doamne, pe omul ăsta, fă-l iresponsabil față de curățenia publică!

Timpul trece, mațele chiorăie. Pe cer apare și dispare soarele ca-ntr-un videoclip cu Adrian Copilul Minune, pe care ți-l amintești vag.

Și uite că există Dumnezeu. Tu te ridici încet de pe banca ta și te așezi ușor, nebănuț de nimeni, pe banca de unde adidașii roșii au făcut pași. Așa, ca din întâmplare. Ca să zici că te-ai mutat pe banca asta că e mai la soare, de pildă. Te tragi spre cutia de poliester ca spre o domnișoară străină cu care vrei să intri în vorbă. *Hello, beautiful! Are* părul de culoarea sosului de soia și părul de fidea îi acoperă ochii

mijiți de chinezoaică. *How are you today? Fine? Good. What is it that I want from you? Ob, but I want to eat you, of course. May I?*

Iată! Noroc cu imigranții care încă n-au descoperit menirea pubelelor. Altfel multe mațe ar mai chiorăi prin Londra.

Și totuși, întrebarea a rămas în picioare. Unde să-ți îngropi secretul? Ți-ai dori pentru ea – blondă și neperisabilă – un așternut cald de catifea. Îți trece prin minte că cel mai sigur ar fi să ți-o bagi pe sub piele, la propriu, direct în mușchiul cald și viu al brațului. Poate chiar sub tatuajul cu 20.12.89 făcut de frati-to. Îi ești dator cu grijă și afecțiune. N-a fost ea salvată de la multele tentative ale lui Desdemonde de a o șuti din ascunzătoarea bunicii? De câte ori taică-to n-a bălăcărit-o pe bătrână să i-o dea ca s-o bea? Și, când a avut maică-ta extrauterina, aproape că s-a dus, săraca blondă, pe apa sâmbetei, transformată în plicuri cu mită pentru doctori. Uite că n-a fost să fie așa. Moneda asta de aur ți-a fost menită ție. Gologanul tău și numai al tău. „Să ai grijă, Gruio, să n-o dai din mână dacă nu e de viață și de moarte.” De ce, adică, dintre toți, bunică-ta a ales să ți-o dea ție? Cu ce ești tu mai

breaz? Poate fiindcă ceilalți plozi s-au așezat cum au putut mai bine – frati-to în Spania, soră-ta în Rai, ăla mic la un orfelinat sponsorizat de Martorii lui Iehova olandezi, aia mică de bine, de rău merge cu școala, poate iese ceva de capul ei. Doar tu rămăseseși de izbeliște. Ție ți s-a luat întotdeauna fără să ți se dea nimic niciodată. „Gruia e mai plăpând din fire”, a explicat bătrâna mult după ce-ți pusese în palmă galbenul fără să știe nimeni. „Nu mai e, gata, degeaba îl mai scotociți pe supt țoale. I l-am dat lu' Gruia când s-a dus, na!” Vezi? Și bunică-to ți-a dat vioara. Nu poți să spui că nu te-au iubit. Dar ai grijă ce faci, unde-o ascunzi, când alegi s-o dai din mână. De viață și de moarte, ține bine minte!

Te scârmi între dinți cu unghia de la degetul mic. Scurpi. Plasezi civilizat cutia de poliester în coșul de gunoi din dreapta și ieși din peisaj. Pleci spre Buckingham Palace. Acolo te așezi pe-un perete de piatră și te uiți la gârzi pentru o vreme, prin mulțimea de turiști cu aparate de fotografiat și zâmbete de circumstanță. Dacă vrei să știi, ai ieșit în polaroidul turistului japonez care-și poza nevasta sau amanta în direcția unde te așezaseși tu. În fotografia japonezului apare în prim-plan o femeie tânără îmbrăcată într-un sacou verde, cu ochelari de soare ridicați pe coafură și o poșetă aurie. Femeia se uită direct în cameră și zâmbește de parcă ar spune: „la uitați-vă, unchi, mătuși, nepoți, unde-am ajuns! La Buckingham, Londra, UK. Sunt în drum spre absolut”. O expresie răutăcioasă pe fața ei. O femeie pe care eu n-aș iubi-o. În spatele zâmbetului te afli tu, cocoțat pe zidul de-un metru care ține în loc un maldăr de pământ plantat cu panseluțe. Picioarele îți atârnă în gol, deși tălpile par să-ți fie fixate orizontal și ferm pe o suprafață invizibilă. Te sprijini de aer. „Unde sunt?” – întrebarea ți se încolăcește în jurul gâtului ca un șarpe. „Unde dracului sunt? N-am nici un șmen pe-aici, prin locurile astea.” Adică nici un Dumnezeu. N-ai, e adevărat. Locurile unde avem un Dumnezeu sunt locurile unde suntem iubiți de lume, cât de cât, oricât de mică ar fi ea, lumea. Unde-i Dumnezeul unuia ca tine, Gruia?

— La marginea Brașovului.

— De ce l-ai lăsat în urmă

?Erai nefericit. Ai fost nevoit să pleci. Voiai să fii nefericit altundeva, în locuri străine, unde contează mai puțin. Și spiritul de aventură, și exemplul lui frati-to...

Acolo, la marginea Brașovului, sub tinctura umbroasă a munților, Dumnezeu e un plod desculț cu părul ciufulit, care a învățat să înjure de la 2 ani și care chiar acum, în timp ce flash-uri foto sunt declanșate în fața Palatului Buckingham, vinde zmeură dintr-o găleată în Piața Sfatului. Peste câteva ore Dumnezeu va fura o merdenea de pe o tejghea din centrul Brașovului și va fugi cu ea în dinți cât îl vor ține picioarele goale. Și nimeni n-o să-l poată ajunge din urmă, oricât s-ar strădui ei. Nimeni n-o să-l tragă de umerii plăpânzi ca să-l întrebe: „Al cui ești tu? Cine ești tu, mă?!“.

În fotografia japonezului îți ții mâinile adâncite în buzunarele gecii de fâș. Ceea ce nu se vede în poză e că pumnul drept strânge aur. Acum cei doi turiști s-au îndepărtat. Privesc de pe partea cealaltă a bulevardului aripa de vest a palatului și steagul ridicat

deasupra, semn că regina e acasă. În poza lor te vei uita mereu dintr-o parte, cu privirea ușor coborâtă la nivelul inimilor oamenilor. Te uiți în gol, cu buzele strânse, și ai spatele ușor încovoiat sub gluga enormă a gecii albastre. Dacă ai sta drept în fața zidului, și nu cocoțat pe el, dacă ți-ai scoate mâinile din buzunare și dacă te-ai fi bărbierit în dimineața asta, dacă ai privi fără să te-ncrunți, s-ar putea spune că ai ieșit bine în poza lor.

Hai, adună-te și mergi mai departe. Dacă există locuri anume unde să te oprești să-ți plângi de milă, Palatul Buckingham nu e unul dintre ele. Pe-aici mila e rară. În afară de asta, ai o misiune.

Parcul St. James e plin de rațe și copii scăldați în băltoacă și respectiv în soare. Nu-i nici frig, nici cald, iar veverițele zburdă indiferente prin copaci. Uite un tată cu un biberon în mână. Încearcă să-și convingă pruncul din cărucior să-și termine laptele. E în concediu de paternitate. Uite o femeie singură pe o bancă. Își ridică mâneca să vadă cât e ceasul. Mai are un sfert de oră din pauza de prânz. Și cuplul de pensionari care se plimbă fără cuvinte de-a lungul lacului. Ea nu i-a spus lui niciodată de bărbatul acela pe care l-a întâlnit în timp ce

el era la război, un *conscientious objector*. Uite frunzele de sfârșit de august și mușchiul de pe trunchiurile de copaci. O lebădă ce te privește circumspect când treci pe lângă ea. Uite câte rațe! Asta e bine de reținut. Rațele, adică. În caz că, la o adică. Dacă ai avea țigări, ți-ai aprinde acum una. În schimb ai ales să te așezi pe banca asta și să aștepți să se lase întunericul ca să-ți poți îngropa moneda în pace. Ai decis deja: teiul ăla bătrân din dreapta, cu tulpina străbătută de-un labirint de scoarță cu ieșire la cer. La poalele labirintului, unde începe procesul transformării pământului în sevă, acolo o vei îngropa.

— *Hey, mate, got a light?*

Engleza ta e abia în scutece.

— *Sorry?* răspunzi, accentuând consoanele.

— *You don't speak no English, mate? Oy, fuckin' Paki, nevermind.*

Și se îndepărtează, fâșâind abstract din blugii cu turul lăsat.

— Parc-a spus ceva de *light*. Lumină. Voia lumină de la mine...?

— Voia un foc. O brichetă, Gruia.

— *Light* - lumină, foc, repeți în șoaptă în timp ce ochii îți cotrobăie prin iarbă, printre frunze.

Light - ușor, fără consecințe, fără dificultate.

— Diseară la 7 mă-nființez la lucru. Cânt la un restaurant cu specific balcanic. Bacșișul poa' să fie super dacă e. Și-mi dau și haleală pe de-a moaca dacă clienții e satisfăcuți pozitiv cum le cânt io la vioară.

— Și ce le cânti?

— Păi, *Dunărea albastră* și *Ciocârlia*, ți-am mai zis. Da' mie-mi place să improvizez. Sunt tare la improvizat. Dacă am în cap o muzică, p-aia o zgândăr la nemurire.

O altă fotografie în care apare Gruia la sfârșit de august 2009 se află acum în Siracusa. Cei doi adolescenți din prim-plan se țin după umeri, unul râde, celălalt se abține. În spatele lor, mare ca roata unei biciclete imense, se ridică London Eye, pe malul sudic al fluviului. Tu doar treci prin peisaj în dreapta și-ți acoperi cu palma jumătatea de jos a feței. Dacă de obicei, când strănuți, ți-ai acoperi gura cu mâna ca să nu-ți împrăști

germenii prin lume, atunci s-ar putea crede că asta faci în poza sicilienilor - strănuți pur și simplu. În schimb îți amintești ceva hilar chiar în acel moment și camera a prins fix reacția ta involuntară de a-ți acoperi gura cu palma stângă.

— Ce-ți trecea prin minte în momentul ăla, mai ții minte?

— Mă gândeam când a fost c-am distrus yala de la un chioșc ca să intre văru-meo Șumahăr și gașca lui.

— Ce-ați furat din chioșc?

— Bohotin și pălincă. Și niște sticksuri parcă. Mă gândeam ce băiat bun e văru-meo. De multe ori m-a scos din căcat. Și plin de caterincă.

În poza soților Douland, aflați în luna de miere, abia te vezi, flancat de corpurile sănătoase ale câtorva copii cu șepci și rucsacuri pe umăr. Te uiți în sus, spre cer, cumva fără focus. Sau poate te uiți la Big Ben. Francezii par ușor obosiți. Nopti lungi de sex și zile la fel de lungi de mers pe jos cu ghidul turistic în mână. Peste trei ani vei stai cocoțat pe un samovar Biedermeier. Te vei uita din poză pe furiș spre soții Douland, ce stau întinși pe pat unul lângă altul, cu trei ani conjugali mototoliți între corpurile lor laolaltă cu cearceafurile.

— E ceva fascinant în a seduce aceeași persoană de zece, de o sută de ori, de câte ori poți, nu crezi? Mai interesant decât a seduce zece, o sută de persoane diferite.

Privirea ta pare să se concentreze. Ceasul bate de ora 10 acum trei ani, august, în vârful Big Ben.

— Habar n-am... zice femeia și ridică un braț ca să-și privească liniile din palmă, absentă.

— Pentru că a seduce — nu-i așa? — înseamnă mai întâi de toate a cunoaște. E un exercițiu prin excelență hermeneutic.

— Ah, o lecție de filosofie... mi-era dor...

— Ascultă, lasă-mă să-mi termin ideea. Spuneam că nu poți seduce pe cineva dacă nu ajungi să-ți cunoști obiectul seducției îndeajuns de profund încât să știi instinctiv și spontan cum va răspunde la diferiți stimuli. Aceeași teorie e parțial valabilă și pentru subiect. Trebuie să te lași cunoscut îndeajuns de mult încât individul .sedus să poată avea încredere în tine și să vrea să știe mai mult.

Tu ai pierdut logica truismului. Ai rămas, evident, proțăpît în colțul dormitorului lor, însă nu mai asculți. Nici femeia nu mai ascultă. Își amintește de o altă teorie – a unei prietene – conform căreia, cu cât un bărbat vorbește mai mult în pat, cu atât e mai puțin potent. De pe samovar ești de acord cu ea. Tu n-ai pălăvrăgi niciodată în pat. Tu n-ai pierde vremea, n-ai avea nevoie de-un preludiu filosofic, ai trece direct la treabă, mai ales într-o după-amiază ca asta, când Parisul e scaldat în soare și Sarkozy a fost dat în gât pentru expulzarea semenilor tăi. Și când te gândești că, din toate locurile de pe lume unde ai fi putut asista la o asemenea conversație, ea are loc tocmai în Paris... Poate că francezii sunt convinși că le pot face bine pe amândouă – și filosofia, și amorul. Și simultan.

Tu însă îți ții mâinile în buzunare și te uiți în sus. Un trecător, o geacă albastră, un detaliu, o imagine ușor blurată care tocmai și-a dat seama că prin zona Westminster nu se poate îngropa în siguranță o monedă de aur.

— La ce te gândești? Întreabă monsieur Douland în cele din urmă.

— La ce mă gândesc? Sincer?

— Sincer.

— Mă gândesc că ar fi mai bine să divorțăm.

În Manhattan ești pe biroul de *assistant manager* al lui Jeremy Perkins. În poza lui e doar el în prim-plan, intrarea de la Muzeul Madame Tussauds pe fundal și între acestea – tu, care te-ai infiltrat în cadru ignorând efortul lui Jeremy de a fi prins doar el însuși. De la etajul unșpe al clădirii de birouri ai o perspectivă destul de bună asupra orașului. Te bruiază însă în timpul zilei țârâitul telefoanelor și zumzetul neîncetat al tastaturii de laptop. Doar pe timp de noapte te poți concentra nestingherit. Și atunci te gândești la oalele de lut frământate de Fara acum mulți ani, când erai mic. Soră-ta te lua cu ea la râu s-o ajuti să scoată bucăți mari de argilă din maluri și să le aducă înapoi cu căruciorul de butelie în curtea casei ca să le transforme în câni, ulcioare și uneori și soldăței de lut mărunți cu care te puteai juca. N-a ținut prea mult. Doar două veri. Cuptor de ars lutul n-aveați și unchi-to, care ave

aunul, locuia prea departe ca să vă puteți duce des cu căruța cu oale până la el, în jos, spre Prahova. La asta te gândești noaptea în Manhattan: te întrebi oare ce s-a ales de omuleții tăi de argilă făcuți de soră-ta. Omul din prim-plan asigură contracte între cei care au și cei care vor arme. În timpul liber Mr. Jeremy Perkins își face planuri de viitor și joacă squash.

Boris are 3 ani. De fapt i-a împlinit chiar astăzi. Mama l-a îmbrăcat în costumul lui

preferat, de Spiderman, iar prietenii de la grădiniță i-au adus multe cadouri și s-au îmbrăcat și ei în cosmonauți, pirați, albinuțe etc. Casa lui Boris e plină de copii astăzi. Copii sunt OK. Părinții lor nu sunt. Mai ales ai lui Boris, despre care nu s-ar putea spune că sunt niște oameni foarte subtili, însă, precum mulți cărora le lipsește subtilitatea, sunt foarte voioși și sociabili. Cum nu au nimic altceva de pălăvrăgit cu părinții celorlalți plozi de pe sub mese sau lipiți de ecranul televizorului, s-au hotărât să le arate superbe poze din superba excursie cu Euroturul prin Europa de astă-vară. O zi în fiecare capitală mai ca lumea. Adică nu București sau Tirana.

— lei avionul dimineată la 9 și la 10 ești într-o altă țară, într-o altă metropolă. Paris, Roma, Londra... Timp de zece zile, zece capitale, înțelegeți? Eram cazați peste noapte, evident, în orașul în care ajungeam.

Peste tot au fost părinții lui Boris cu Euroturul. Și peste tot au făcut tone de fotografii, că doar n-au avut la dispoziție decât o zi în fiecare peisaj, așa că de altceva n-a fost timp. Poze și shopping.

— De obicei s-a mâncat într-un restaurant cu specific culinar.

Restaurant organizat în prealabil tot de compania de turism și uite că n-a fost rău – nimeni n-a vomat sau n-a avut indigestie în afară de profesorul ăla universitar pensionar plin de ifose. Oaspeții se uită atenți la poze și-ascultă diversele explicații ale tatălui lui Boris.

— Aicea suntem noi în aeroport în Sofia, la plecare. Pe ăsta micu' l-am lăsat acasă, la bunici. Nu l-am luat cu noi că n-avea rost. Ce să-nțeleagă el din cultura europeană la 2 ani jumate, cât avea astă-vară? Aicea suntem în Paris și ăsta e Turnul Eiffel

(arătând spre o fotografie cu... Turnul Eiffel). Aicea e Sonia în față la Colosseum. În Roma, bineînțeles. Era foarte cald în Roma. Ne-am topit, nu-i așa, dragă?

Și Sonia dă din cap pe bulgărește că da, s-au topit de cald în Roma.

Între timp Boris s-a strecurat ca un Spiderman sub măsuța din sufragerie, unde sufragiul culturii europene e în plină desfășurare, și a sustras din grămada de poze una, la întâmplare, fără ca nimeni să-l observe. A dus-o în bucătărie, unde cosmonautul și albinuța se ceartă pe niște carioci. A apucat o cariocă verde, ca să demonstreze proverbul *când doi se ceartă, al treilea câștigă*, și s-a așezat cu spinarea dreaptă la măsuța lui personală, pe scăunelul lui personal, unde Boris s-a considerat întotdeauna matur și invincibil, un om serios, ca taică-so la birou, la procuratură. Apoi s-a pus pe semnat, ca și taică-so, documentul din fața lui. Cu carioca verde. Mai întâi a colorat părul blond oxigenat al maică-sii din prim plan. Apoi i-a prelungit zâmbetul care, sincer, nu mai avea nevoie de nici o prelungire, astfel încât i-a ieșit femeii de pe față și s-a întins verde până la umărul soțului ei. Și, cum vârful de cariocă tot a ajuns la taică-so, Boris a încercat să-i facă ochelari — care n-au ieșit ochelari, ci bucăți de gresie sparte cu ciocanul. Cupola Catedralei St. Paul din spatele părinților lui a fost decorată cu stelute, ignorând jurământul de austeritate decorativă al Bisericii Anglicane. Apoi Boris s-a apropiat cu vârful bont de figura trecătoare a străinului din planul secund, îmbrăcat într-o geacă albastră. I-a urmărit conturul fără să-l atingă, nedecis în privința transformărilor estetice convenite acestui intrus, prins în plină mișcare, cu pasul larg și umerii aduși. Părul negru tăiat scurt la spate îi cade peste frunte în șuvițe. Are nasul deja prea mare și coroiat. Boris l-a privit o vreme și apoi l-a lăsat în pace, nedecorat.

În sufragerie vocea tatălui său se cațără din ce în ce mai sigură pe ea pe pereți, pe oaspeți, pe mobilă, susținută docil de elasticitatea frazelor scurte ale mamei și de „oh!”-urile și „ce superb!”-urile vreunui musafir.

Apoi noaptea se lăbărțează peste Sofia, înlocuind lumina zilei cu lumina de halogen a reclamelor de la mallul de peste

drum. Boris a fost trimis la culcare și-a visat că apăruse și el în poza aia, nu cu mama și tata, ci în spatele lor, de mână cu străinul cu geacă albastră, care mușcă acum dintr-o felie de tort de la ziua lui Boris și îi explică printre-mbucături cum ei doi or să descopere o comoară în orașul acela îndepărtat din poză, or să sape în pământ și-or scoată la lumină într-una din zilele astea. „Secret! Să nu spui la nimeni!”, i-a zis omul

acela.

Poate cea mai interesantă fotografie din după-amiaza asta e cea care va rămâne în Londra. Un tip care-arată de vreo 38 de ani, deși are 47, îmbrăcat într-o *tu'eed jacket* cu buzunare cu clapă și reverul puțin anapoda răsfrânt peste o cămașă albă, ține de mână o fată tânără, cu părul creț și negru. Amândoi par să încerce să-și suprimе un hohot de râs, ca și cum unul dintre ei tocmai a spus ceva extrem de hilar. Par fericiți și foarte aproape. Fata strânge sub braț un volum imens, poate un album de artă, nu se poate spune precis. Între ea și el, în plan secund și traversat de mâinile lor împreunate, ești tu, așezat pe una din băncile de pe Southbank. Te uiți în palma dreaptă. În poză nu se vede la ce te uiți. Te uiți la monedă.

Fotografia se află acum într-o casă destul de mare, cu ferestre largi și luminoase, din Kensington. E proptită pe un raft de cărți alături de propriul lui portret în ulei cu noptițe în urechi. Uneori bărbatul din fotografie o ia de pe raft și o privește. Mai ales când nu e nimeni altcineva în încăpere. Fata din fotografie i se pare încă excepțional de frumoasă, în ciuda faptului că lui i-a devenit clar între timp că nu-l iubește.

— Un hoț și-un criminal, bă! Tu să nu te dai cu alde ăla, că-n pârnaie putrezești!

Așa i-a zis bunicu-so lui Desdemonă și l-a împins într-un gard cât era de mare flăcăul.

— Care pârnaie, tataie? a încercat Desde. Nu vezi că toți sunt bine mersi cu mașini străine și-și fac și palat? Și noi stăm la jupuit urșii dă blană că n-avem ce mânca.

— Io ți-am spus, să nu zici p-ormă că nu ți-am spus. Tu știi că unchit-o l-a tăiat p-unu cu cuțitu'? Știi? Așa vrei s-ajungi. D-aia are ăla bani, bă, puțomanule, că s-a dat cu șmecherii și cu criminalii.

— Tataie, n-am chef de balamuc! Dă-mi în puia mea moneda aia și terminăm, gata!

— Moneda-i a lu' mă-ta mare. A pitit-o. La ochi, zdreanță ce ești! La ochi! Vrei palat? Du-te la șparleală și șmangleală prin Spania cu văru-to, da' p-aici să nu mai calci, că te calc în picioare, auzi, mă? Auzi?!

— Hai sictir, tataie, ești dus. Nu mai trăiești pe lumea asta din ziua de azi.

— Bă, tu mă-nveți pe mine cum să trăiesc?! (Și l-a plesnit cu o palmă grea și murdară fix peste bot.) Mucosule și căcă- ciosule, rahat cu ochi!

Desde l-a împins cu toată forța din brațele lui de nouășpe ani pe bunicu-so, care a luat-o la vale doi-trei pași înapoi, gata-gata să cadă-n cur peste ligheanul cu osânză de făcut săpun.

— Io nu te-nvăț nimic, tataie, că nu-ți mai folosește la nimica. Da' nici tu să nu mă-nveți pă mine care-i treaba, că mai mult beat ai fost toată viața, ca și tata. Și-n Spania tot ajung, o să vedeți voi!

Bătrânul a apucat o bâță de lemn și de-aici Gruia nu mai știe ce s-a-ntâmplat, pentru că s-a cărat cât a putut de repede în pădure. Acum asta-ți mai amintești, când te uiți la moneda pe care o ții în palmă în poza din Kensington. Și că Desde, doi ani mai târziu, tot a intrat la pârnaie pentru furt de mașini.

— Băi pulă, ca să faci afaceri pe cont propriu, îți trebe cap. Tu n-ai.

Asta i-a spus lui Desde unchi-so.

— Trebuia să-mi zici că vrei să te bagi la produs și-l puneam pe văru-to să-ți arate una-alta, calicu' dracu'! Să te prezinți direct la mine când te liberezi, clar?

Ai așteptat până s-a înnoptat. Te-ai plimbat în sus și-n jos pe lângă lacul din St. James Park, ai găsit un ziar și te-ai uitat la poze. E cam frig pentru luna august. A început să ți se zbârlească părul pe pulpe. Faci niște jogging ca să te mai încălzești nițel, însă cu pantoful ăla, din stângul, care te cam freacă, nu prea merge. Mai sunt și alții care aleargă prin parc la ora asta, în special una tânără și rotundă cu care încerci s

ății pasul, adică fuga, de la câțiva metri distanță. Îți plac fesele ei: dreapta stânga, dreapta stânga...

— Pe la 9 sau așa, când s-a-ntunecat, m-am întors la copacu' meu și — să vezi noroc — nu era nici un felinar prin jur. Nu putea să vadă nimenea ce făceam io. M-am pișat și m-am uitat dacă nu sunt urmărit. Eram singur.

Apoi te-ai așezat rezemat de tulpina teiului și-ai rămas așa o vreme, uitându-te

aiurea. Scoți iarăși moneda din învelișul ei de șervețel și-o freci între degete și podul palmei. E caldă. Și bună la suflet.

— Adică cum să n-o dau din mână decât dacă-i de viață și de moarte...?

Întrebarea ți se înfundă în creier ca un tirbușon.

Nu prea ești sigur că înțelegi. Nu te vezi în stare s-ajungi într-o asemenea împrejurare, tu, care, și dac-ai fi pus față-n față cu o astfel de situație, n-ai ști ce-i cu tine. Atât de bine e camuflată moartea în dosul vieții, încât să le desparți ți se pare aiurea.

E posibil să fi ațipit vreo jumătate de oră, poate și mai bine. Pentru că acum, când deschizi ochii, e noapte de-a binelea și joggerii își scot tricourile transpirate pe undeva prin casele lor și dau drumul la duș.

— M-a văzut cineva? A trecut poliția?

Stai liniștit. Nu te-a văzut nimeni. Și, chiar dacă te-au văzut, te-au uitat instantaneu. Găsești un băț cu care sapi o groapă adâncă și moale în burta pământului, ca un buric. Pipăi cu degetele înăuntru ca să te asiguri că ascunzătoarea e potrivită și-apoi o îndeși înăuntru, bine-mpăturită în șervețel și punga de plastic. Nici un vierme n-o s-o mănânce, viermilor nu le place aurul. Nici o cioară n-o s-o ia în plisc să zboare cu ea – deși ciorilor le plac sclipiciurile – pentru că n-o s-o găsească. Nici un bursuc sau cârțiță n-o s-o deranjeze din vizuina ei, fiindcă nu miroase a hrană. Doar oamenii să nu vină. Ei ar lua-o.

— Bun așa. Gata treaba.

Și-ai acoperit secretul cu pământ, l-ai tasat bine cu piciorul, ai pus o învelitoare caldă de mușchi deasupra și-ai răsfirat câteva frunze. Acum te îndepărtezi, dai o tură în jurul lacului

își te întorci la copac să mai arunci o privire. Aproape că nu mai știi exact unde e vizuina. Îți vine în minte frati-to ăla micu', plasat la orfelinat.

— Asta e bine, îți spui. Înseamnă că nu se observă.

Stai acolo, galbenule, până când viața lui Gruia se va distila de moarte și cele două licori se vor solidifica într-atât, încât vor putea fi puse față-n față și supuse comparației. Dacă moartea e mai mare, atunci vei ieși din nou la lumină ca să te topești în aloiul vieții și să-i ții partea

.(2)

ce ține de om (fragment dintr-un interviu cu Gruia, februarie 2009, Londra)

G: Tu știi ce-a făcut nebunu' dracu'? Și-a vândut un rinichi ca să facă rost de pașaport fals, s-ajungă-n Spania mă-sii. Că viză-i mai dădea ăștia la ochi cu ce cazier avea.

[Am văzut odată la știri un om care și-a donat un rinichi nevaste-sii și peste zece ani, când au divorțat, l-a vrut înapoi. Mi-a venit în cap povestea asta, de niciunde. Gruia și-a continuat-o pe-a lui, cu frati-so.]

G: Pe urmă a încercat să mă convingă și pă mine să donez. Zicea să donăm toți din familie, să punem banii grămadă și să ne facem casă. L-a cășunat și p-aia mică, că cică organele de puradei să dă scump. L-a caftit tata. L-a caftit tata de i-au ieșit ideile din cap. „Da' de ce să donăm toți?“, i-a zis. „Mai bine te tai pe tine și-ți vindem tot conținutu': inimă, coaie, tot. Să vezi ce palat ne tragem.“ Noroc că s-a cărat în Spania.

[Gruia râde.]

U: Și-n Spania ce-a făcut? Cu ce se ocupă?

G: Păi, cu ce să se ocupe... de un' să știu... n-am mai vorbit cu el de când a plecat, prin '96. Dracu' știe cu ce se-ocupă. Ultima oară când am aflat de el a fost când cu frati-meo ăla micu'. Cic-a sunat la orfelinat să zică că vrea să-l scoată pe fra-su să-l crească-n Spania. Ția o caută pe mama și mama zice: „Clar nu! Nu-s de nici un acord. Să rămână băiatu' acolo, la Martorii lu' lehova, că-i bine unde e“.

U: Unchi-to are legătură cu faza asta? Cu donarea de organe?

G: Tu ești conștient sau nu ești conștient că e ilegal?

U: Ce anume? Donarea de organe?

G: Pă bani, frate. Donarea de organe pă bani e ilegal. Și, dacă-i ilegal, de ce mă pui

să-ți spun? Vrei să mă bagi în căcat, asta vrei?

U: Mi-ai spus o grămadă de chestii ilegale până-acum...

G: Frate. Să-ți explic. Ce e ilegal pentru tine nu e și pentru mine. Donarea de organe pă bani e ilegal și pentru tine, și pentru mine. Asta să fie clar. Restul mai negociem.

U: Dă-mi un exemplu. Ce e ilegal pentru mine și nu e și pentru tine?

G: Păi, ce exemplu să-ți dau? Ce ține de lege nu e neapărat legal. Ce ține de om e legal. Scoți organu' din om – e ilegal. Furi o mașina – asta nu-i așa de ilegal.

U: Proprietatea privată nu ține de om?

G: Nu.

U: De ce ține-atunci?

[Subiectul pare iritat și ridică ușor tonul.]

G: Ține de circumstanțe. Te fut, te omor, asta ține de om. Îți sparg casa să-ți sparg televizoru', asta ține de circumstanțe.

U: Ce fel de circumstanțe?

G: Că tu ai și io n-am. Și n-am cum să am decât dacă iau de la tine, că altfel nu-mi dă nici dracu'. Cu sau fără televizor, tu tot ăla ești. Dacă-ți bag cuțitu', nu mai ere' că ești tot ăla. Te-ai halit.

U: Asta se poate spune și despre tine. Cu sau fără televizor, tu tot ăla ești. Atunci de ce să-l mai furi?

[Gruia ezită, își confecționează o expresie omniscentă și se lasă pe spătarul scaunului cu mâinile în buzunar.]

G: Uite-așa, fiindcă-s dat dracu'...

[Exprim confuzie. Subiectul continuă pe un ton provocator:]

G: Tu nu știi că țiganii e hoți? Fură din instinct...

[Pauză. Mă privește ținută și așteaptă să-i răspund. Nu știu ce să-i răspund. Continuă.]

G: Uite cum vine treaba. Să zicem că România are numa' doi oameni. Tu și cu mine. Să zicem că tu ești român și io-s țigan, da? Tu ai casă, mașină, faci bani din cărțile tale, nu din vândut organe. Eu am la ochi, n-am nimic. Vin la tine și-ți zic: dă-mi și mie niște bani ca să am ce să mănânc. Îmi dai sau nu-mi dai

?U: De ce nu muncești pentru bani, ca mine?...

G: Deci nu-mi dai. Bun. Nici io nu ți-aș da. Atuncea ce să fac? Îți fur televizoru', îl vând și fac bani. Asta nu e muncă? Dacă nu e muncă, atunci dă-mi tu de lucru și nu-ți mai fur televizoru'. Nu-ți dă nimenea de lucru, frate, dacă ești țigan, îți jur. Te duci la patron, mai apare trei-patru români și patronu' nu te ia pe tine, îl ia p-unu' dintr-ăia. Tu dă bine, dă rău, fără televizoru' ăla poți să trăiești. Io nu pot să trăiesc fără televizoru' tău. Pe tine te distrează, filme, chestii, mie-mi dă dă haleală o săptămână, înțelegi?

[Gruia se apleacă peste masă și oprește reportofonul. Continuarea interviului e refăcută din memorie.]

G: Frate, îți spun io... România e o țară de căcat. Și nu din cauza noastră, a țiganilor. Fură președinții de-o sută de ori mai mult ca toți noi ăștia la un loc. Și-altceva. Mai vrei să mai știi?

U: Zi-i...

G: Păi, uite cum stă treaba, frate. Pretini-pretini, da' tu îți scrii cartea aia și mă folosești pă mine și la urmă ți-o cumpără fraierii ăia și tu faci bani. Io ce câștig, hă?

U: Vrei să te plătesc?

H: Exact. Vezi că știi? Nu ți se pare corect?

U: OK. Te plătesc. Cu condiția să-mi spui adevărul.

Dacă vrei adevărul, te costă extra. Și chestii mai delicate, ca asta cu frati-meo și organele... și mai extra

.(3) coș sau cutie

1.Sally și Anne sunt în aceeași încăpere. Sally are un coș de nuiiele în care pune o bilă de sticlă colorată. Anne are o cutie de carton în care nu pune nimic.

2.Sally pleacă. Anne îi fură bila și-o pune în cutia ei de carton.

3.Sally se întoarce. Vrea să se joace cu bila ei de sticlă colorată.

Întrebare: unde o să-și caute Sally bila?

Majoritatea copiilor vor răspunde corect: în propriul coș de nuiiele, pentru că acolo a lăsat-o și nu știe că Anne i-a furat-o și-a pus-o la ea în cutie. Sally n-o s-o găsească, evident, la ea în coș. Dar acolo e normal s-o caute mai întâi.

Câtiva copii, printre care și Gruia, or să răspundă altfel. Or să spună că Sally va căuta direct în cutia lui Anne. Și asta nu pentru că din fire e o fetiță suspicioasă, ci pur și simplu pentru că acolo se află bila acum, și nu în coșul de nuiiele, iar Sally vrea s-o găsească.

Dacă băiețelul Gruia se concentrează și ascultă explicațiile domnului doctor, va înțelege în cele din urmă cum vine treaba, însă va continua să creadă că acolo trebuie căutate lucrurile pe care vrei să le găsești – unde se află în realitate, și nu unde ai vrea tu să le găsești¹⁵.

Și-apoi oamenii se vor uita la el toată viața cu milă. Sau cu dispreț, depinde. Mila și disprețul sunt niște pisici siameze.

Unii ar spune:

Dacă Gruia s-ar fi născut în J^îmiilie care-să-l fi primit cu bucurie...

Dacă la vârsta de 5 ani tatăl săt|, mare și duhnind, a^p^lincă, nu l-ar fi trântit cu fața la pământ kîn praf, într-una ttajivnu- măratele sale demonstrații de\^\\tergându-și apoi p^știța cu dosul mânecii de dărele de K^^Ş^ișe concoip/tentjcu diverse înjurături...

Dacă mama lui Gruia și-ar fi petrecut^teța^QțiiââtS' altfel decât continuu borțoasă și având grijă de o hoardă de puradei...

Dacă mocirla din fața cocioabei cu acoperiș de azbest ar fi căzut de acord din când în când să se usuce și să lase loc câtorva pete de iarbă verde pe care tălpile lui Gruia ar fi putut păși fără să se murdărească la fiecare pas...

Dacă iernile de la poalele Carpaților ar fi fost mai puțin crâncene și verile mai cumsecade...

Alții ar spune:

Dacă s-ar fi ținut de școală în loc să se adune cu alde văru-so și ceilalți la șmanglit.

Dacă l-ar fi dus capul la altceva decât la cerșit prin gări.

Dacă n-ar fi fost țigan.

Unii oameni ar zice:

Dacă Fara – prescurtare de la numele ei adevărat, „Faraoana”, sora lui mai mare – nu s-ar fi mototolit sub roțile unui camion plin cu pepeni ce trecea într-o dimineață mototolită de august pe la marginea Brașovului în drum spre piață...

De ce-a trebuit să moară Fara? Ce-a avut Dumnezeu ăla – puradelul ăla bezmetic – cu cei șaișpe ani ai Farei pe care și i-a trăit la fel cum își trăiesc toate celelalte fete din șatră anii? Unde s-a tras linie și s-a hotărât că Fara nu mai poate continua? De câte ori n-a tras el însuși, Gruia, o linie clară despăr- țind dramul de fericire necesară de nefericirea fără sfârșit și de câte ori nu s-a surprins Gruia pășind peste această linie dintr-o parte într-alta și-napoi... El de ce-a putut să se balanseze ca un saltimbanc pe linia asta și totuși să nu cadă? Și soră-sa mai mare n-a putut?

Poate, dacă Gruia ar fi iubit măcar o singură dată până la cei 30 de ani ai lui, o singură oară fără să ezite, fără să s ecutremure la perspectiva-fericirii, dacă cineva ar fi avut răbdare cu el să-l învețe să iubească. așa cum l-ar fi învățat alfabetul...

Dacă la 6 ani n-ar fi fost nevoit să se furișeze noaptea prin curțile oamenilor ca să scârmeîn pământ după morcovi sau cartofi... Cartofii cruzi au gust de lapte din țâță de mamă care nu te-a'.vrut, nu te-a- _ iubit și doar te-a tolerat.

Dacă n-arjfl-trăit de-” la o zi la alta ca o armată gata de defensivă îh brice” moment, cutreierând câmpuri nesfârșite și sterpe, călcând pe frică, pe absență, pe vină ca pe mine...

Dacă diminețile ar fi fost mai blânde, mai puțin zdruncinate de plânsete de copii, de

15 Test de diagnosticare a autismului la copiii sub 5 ani, preluat din Utah Frith, *Autismul*.

înjurături de adulți...

Dacă cineva l-ar fi strigat măcar o dată în toți anii copilăriei fără să-i traseze un ordin, fără semne de exclamație, fără imperative...

Dacă s-ar fi născut undeva departe, la capătul celălalt al lumii, undeva unde cresc banane și nuci de cocos, și nu conifere...

Alții ar spune:

Dacă Desdemond, frati-so, nu și-ar fi vândut un rinichi ca să facă rost de bani și să-și ia lumea-n cap să plece-n Spania...

Poate dacă Gruia n-ar fi șutit un total de 23 de poșete de doamne și 32 de roți de bicicletă, 28 de găini și nenumărate ștrudele cu brânză, 15 telefoane mobile și 15 kilograme de gutui...

Unii ar spune:

Dacă ar fi primit măcar de câteva ori în viață fără să trebuiască să cerșească. Fără să fie nevoit să fure. Să fi primit nu din milă, ci din generozitate, din afecțiune față de propria persoană... Dar cine să-i fi dat?

Poate dacă n-ar fi fost pus în ultima bancă la școală, iar ceilalți copii nu l-ar fi strigat: „Hei, păduchiosule, hei, căcăcio- sule, cât cere mă-ta pe-o juma’ de oră?“...

Astea sunt sentimentalisme de doi bani – ar spune unii. Și ce dacă? Adevărul n-are de-a face cu stilul.

Mulți ar zice:

Dacă s-ar spăla nițel, dacă n-ar puți ca un tomberon...

Dacă n-ar fi leneș și-ar munci ca românii...

Dacă n-ar fi un retardat...

Dacă și-ar plăti taxele la stat...

Dacă ar respecta legea...

Câțiva ar spune:

Singura dată când cineva l-a apărat – „E și el om...” – a fost în clasa a treia și ultimul an al său de educație formală. „E și el om.” a zis aproape în șoaptă o fetiță cu codițe blonde pe care Gruia a iubit-o instantaneu. Deși nimeni altcineva n-a auzit-o rostind cuvintele astea și ea nu le-a repetat niciodată cu voce tare. A doua zi Gruia a cules un buchet mare de pădării din curtea școlii și l-a depus cu mare grijă pe banca ei. Degeaba.

Dacă cineva l-ar fi învățat câteva cântece, câteva poezii în anii ăia de școală care să n-aibă conținut patriotic...

Atunci poate Gruia n-ar fi ieșit așa...

Așa cum?

În mintea lui Gruia are loc un proces alchimic fără întrerupere. În alambicul din șuvițe de păr soios și os cranian, lobul frontal, unde se stivuiesc amintirile, e în perpetuă activitate intensă. Visele lui Gruia sunt intersecții de drumuri lungi, de voci de oameni care l-au cunoscut, cărora le-a rămas străin. Un dialog continuu se desfășoară între el și lume, între el și noi, în spațiul terfelit și totuși extraordinar de blând al minții sale.

Uneori visezi că-ți cresc aripi. Nu din pene, ca la îngeri, ci din aer. Aer compact, solid ca o membrană de liniște. Le fâlfâi și te simți fericit. O iei la fugă pe străzile Londrei și prinzi viteză și-apoi pașii ți se lungesc până când nu-ți mai rămâne de făcut decât un singur pas – ultimul, cel mai mare. Și-l faci. Te lansezi într-un zbor lin, ca de vultur. Și-n vis nu-ți poți da seama cum de nimeni până la tine n-a reușit să-și crească aripi și să zboare. Ți se pare atât de simplu, atât de firesc. Când te trezești, îți iei vioara la spinare și te duci la cântat pe podul tău de sârme. Și, cu toate că le cânți de dimineață până seara, nimeni nu pare interesat să învețe să zboare.

Dacă doctorii l-ar analiza, ar spune despre el că e pe undeva pe treptele inferioare ale scalei autistice

.(4) suit beris/orient express (extras dintr-un interviu cu Gruia, 25 martie 2009, Londra)

U: Unde te-ai născut?

G: Sub un tei. Mi-a arătat mama odată. Pe maidanu' ăla, știi? Care urcă la Pietrele lu' Solomon. „Uite, aicea te-am fătat, sub teiu' ăsta.” Cică erau în drum cu căruța la adunat sticle și borcane. Soră-mea mai mare striga: „Sticle și borcane luăm, sticle și borcane!”. Venise puhoi din munte cu bolovani și mocirlă. De la ploi. Când s-au poticnit cu căruța, pe mama a apucat-o crampele. S-a dat jos și s-a târât până sub teiu' ăsta. Și-a ridicat fustele și io m-am născut cât ai zice „sticle și borcane”. Așa m-am născut. „Ca o ghiulea ai ieșit. Ți-am tăiat mațu' cu dinții și te-am culcușit în șorț. Răcneai de mi-era frică să nu cauzezi avalanșă. Și-apoi m-ai supt de lapte până la 3 ani.” Și tata, unde era tata? „Păi, tac-to un' să fie? Cre' că cu Desdemonde.” (Care acum e plecat în Spania, știi, ți-am zis, după ce-a ieșit din închisoare, s-a cărat.) „Cre' că cu Desde la furat știuleți, ce știu io?...”

Știuleții de porumb ajungea acasă toamna sub o pătură, în căruță. Apoi noi, ăștia mai puradei, trebuia ca să-i descojim și să-i culegem de boabe, că p-ormă îi vindea la ăia cu orătării de prin zonă.

Lângă casă, mai spre râu, era tufe de mure și jmeură unde-am văzut ursu' pentru întâiași dată din viața mea. Era prin septembrie, mai seara, așa, am venit cu găleata la adunat, când aud o mișcătură de frunze mai încolo, în dosul tufișelor. „Ursu!”, am strigat către mine fără glas. S-a oprit chiar în fața

mea, jur, și s-a uitat așa, mai lateral, fix în ochii mei. M-am pișat pe mine de frică. Acu' o să-mi sară la beregată și-o să-nceapă să mă mănânce. S-a uitat ce s-a uitat la mine, de la doi pași, și eu — băiat deștept — am lăsat găleata cu jmeură și-am fugit. Nu m-a mâncat, dar și dacă mă mânca nu era mare lucru, că ce? Aveam doar 6 ani. Ce-am trăit io ca să-mi pară rău că mor?... Nu poți să zici că era cum a fost cu Fata. Da' totuși, dacă mă mânca, nu mai apucam să-nvăț să cânt la vioară. Păcat.

U: Și cu murele și zmeura ce făceai?

G: Păi, le vindeam mai jos, la vale, spre oraș, și mai mă trimeteau și la gară-n Brașov, să vând la turiști. Așa am învățat și primele vorbe-n englezește. *Suit beris! Iti uant? Veri nais, veri cip.* Le dam la dublu preț la turiștii străini. Soru-mea era pe-atuncea profilată pe sămânțe de floarea-soarelui, care le vindea în cornete de ziar pe la restauranturi. Desdemonde se ocupa vara cu agricultura de prin grădinile oamenilor, mai un morcov, mai niște cartofi, verze, struguri toamna... ne-ajungea de-o supă. Tata la crâșmă. Aveam și două-trei găini leneșe — nu se oua ca lumea, da' bunică-mea le iubea și de-ăia le țineam. Bunică-mea făcea șosete de lână. De la șosete venea ceva bani, mai ales iarna, când nu era mure sau știuleți. ăia micii mai venea și ei cu ceva de la cerșit. Mai ales de Crăciun și Bobotează. Cerșea pe la biserici.

U: Zi-mi de buncii tăi.

G: Buncii mei. Păi, alde bunicu-meo cu bunică-mea a fost babani când era tineri, că mamaie înc-avea câțiva bănuți de aur de la maică-sa. Da' le-au vândut pe rând. Mai întâi caii, a rămas numa' ăla de căruță, apoi Dacia, apoi auricalele și, când m-am născut io, ce mai aveau? Decât căruța cu cal și cocioaba unde trăiam cu toții. Și numa' o monedă. Tataie nu mai vedea bine cu ochii, da' tot mai lucra la zgarande din când în când. Mai mult din aloi, că aur canei. Decât dacă venea clientu' cu aurul lui. Da' cine să-i dea aur lu' tataie, că, dacă știa tata că e aur în casă, pune laba și-l vindea. Mie-mi convenea că tataie n-avea de lucru continuu, că așa avea timp să frece arcușu' și să mă-nvețe și pe mine. Uite-o vezi? Asta-i vioara lu' tataie. [Scoate mândru vioara din cutie.] Nu-i aș

acă-i o bomboană de fată? [O pupă pe cutia de rezonanță.] Deci vioara asta n-aș vinde-o nici pe ochii din cap. Am adus-o cu mine în Anglia și ce-am mai pătit, că abia am avut loc în bagaje. Care de fapt n-am avut prea multe, că nu era spațiu la mine în compartiment.

U: Cu ce bagaje ai venit când ai venit?

G: Doar cu cutia cu vioară, ca să zic, și moneda de aur de la mamaie, care mi-a pus-o-n palmă când am emigrat. Era moneda pentru soră-mea când să se mărite, dacă n-o călca camionu'.

U: Și cum ai ajuns în Londra?

G: A... asta e o poveste lungă. N-ai tu timp.

U: Am tot timpul din lume. Povestește-mi.

G: E, asta e o călătorie care-a început mult mai demult decât când am plecat. Într-o zi de iarnă a început. Când eram cu găleata cu jmeură la gară-n Brașov și cine crezi că apare din senin?

U: Nu știu. Ceaușescu?

G: E, Ceaușescu, căcat! Orient expresu', nenică. Ăla adevărat, nu din filme. În carne și oase. Frate, jur, s-a făcut liniște-n toată gara, parcă eram în biserică. Mai eram și cu alții, pretini de-ai mei din șatră, da' i-a cărăbănit miliția. Io, țin minte și-acuma, am sărit într-o ghenă și nu m-au văzut. Io și cu încă alți trei. A tras la prima șină și când s-a oprit, avea la ferești perdele și vase de flori. Plin cu străini îmbrăcați ca la paradă, care, când am izbucnit cu găleata de jmeură din ascunzătoare și ăia, milițienii, n-au putut ca să mai mă oprească – ere' că le era nașpa să vadă străinii că se poartă urât cu copiii. [Râde scurt.] Ei, când m-am dat cu jmeură la ei, la străinii care cobora ca să mai își îndrepte oasele, mi-au golit găleata în două secunde. Alții arunca cu lame de gumă de mestecat de pe la ferești la copii, pe peron. Am strigat: „Bă, ce aruncați cu gumă de mestecat în noi! Ce, io arunc cu jmeură în copiii voștri?”. Mi se scurgea balele, da' tot nu m-am aplecat să le-adun de pe jos, de pe peron. Nu-ți mai spun că pormă am dat o claie de bani pe-o lamă care mi-a vândut-o unu', un pretin.

U: Ce legătură are asta cu Londra?

G: Păi, are. Că m-am interesat la un ceferist care era pretin cu mine. Și mi-a zis că vine doar o dată la trei ani, că partidul a interzis. Asta se întâmpla când avem vreo 7 ani, deci să fi fost prin '86. Ce mi-am zis eu? Mi-am pus în gând să țin minte să fiu acolo când vine următorul Orient. Și, ca să nu uit, l-am pus pe Desde să mă tatueze aici — ia uite! [Gruia își suflecă mâneca dreaptă.] Data din viitor. Zice douăzeci doișpe opt- zeșnouă? Zice. Ce, credeai că-i număr de pușcăriaș? Nu, frate, nu! E numărul libertății!

U: De unde găseai zmeură iarna ca s-o vinzi la gară?

G: E, poate nu era jmeură, nu mai știu. Poate era porumb fiert. Sau alte care mai vindeam, să zic mărgele. Acu' și tu te iei de mărunțișuri! A, ba stai! Că de pe la 6 ani încolo frati-meo m-a luat cu el într-o afacere cu blăni. Avea un pretin, unu' Nufăru'. Băiatu' ținea un restaurant și vindea fripturi de urs. Desde îl mai ajuta să jupoaie vânatu' și-i mai ieșea și lui câte-o blană din afacerea asta. Le usca pe gardul din spatele casei și le dădea pe urmă cu alcool și vaselină, le pieptăna de insecte și mergeam cu el la oraș să le vindem. Și pe la Peleş am fost. Mai mergeam și la gară câteodată, iarna, când ninge și trebuia s-avem acoperiș ca să nu se strice blănille.

U: Vă lăsa ăia de la gară să vindeți blănuri?

G: E, draci, ne lăsa stătu' p-atuncea să vindem orice dacă puteam. Și balegă, dacă se cumpăra. Și-am vândut și baligi, ce zici? De-ngrășăminte. Da' mie tot cu găleata de mure și jmeură-mi plăcea mai mult. Că câștigu' cam la mine-n buzunar rămânea dacă nu mă-ntâlneam cu tata. Pe cân' cu frati-meo, toți banii de la blăni îi lua el și mie-mi dădea la ochi de-o pungă de pufuleți acolo. Și pe urmă mai era și-o treabă între mine și blana de urs. Că, cum ți-am zis, m-am văzut cu ursu' ăla-n pădure și ne-am privit în ochi și-acuma mă tot gândeam: „Blana asta ce-o vând acuma o fi chiar a lui?”. Înțelegi?

U: Cum a ajuns frati-to să lucreze pentru Nufăru'?

G: Păi, nu ți-am zis? Cu văru-meo, Șumahăr, care vâna?

U: Nu mi-ai spus...

G: Hai, că ți-am spus data trecută, faci mișto? Șumahăr se ducea la vânat urși, porci mistreți, căprioare, alea alea. În sus pe munte. Adică nu vâna chiar el, îi orienta pe baștanii de la partid, care venea în excursii la vânat. El i-a făcut lipeala lu' Desde cu Nufăru'. La jupuit...

U: Continuă povestea cu Orient Expressul.

G: A, cu Orientu'. Da. Păi, deci era iarna, prin decembrie, când am văzut Orientu'

pentru prima oară în viața mea și trei ani mai târziu m-am înființat înapoi la gară-n Brașov, să-i fac poze, că mă gândeam că pot ca să le vând ca cărți poștale la urmă. Tot văru-meo mi-a împrumutat un aparat. Mai vroiam să văd și care-i treaba cu străinii ăia. Da' adevăru' adevărat e c-am avut visul ăsta cu Orientu'. Să mă fac ceferist pe Orient când cresc mare. Asta-mi doream. Am așteptat ce-am așteptat, doar că era oameni căcălău pe străzi și cu greu. Și la gară nu m-au lăsat să intru. Era miliție peste tot.

U: Revoluția, bănuiesc.

G: Vezi că știi? Și pretinu' meu ceferist care l-am prins din greșeală-n mulțime – că era cu revoluționarii – mi-a zis că gata cu Orient Expresu'. Nu mai vine până nu scăpăm de dictator și pe urmă o să vină-n fiecare zi. M-am uitat la tatuaj și mi-am zis: „*Ftick!* L-am așteptat trei ani de zile!“. „Și cum scăpăm de dictator atunci?“, l-am întrebat. „Strigă și tu un slogan, două p-acilea, stai cu noi“, mi-a zis. Și m-am băgat cu ei, cu revoluționarii. Le-am furat portofelele. Am stat cu ei până noaptea târziu și și zilele care-a urmat. Am strigat „Ceașescu PCR pâinea noastră la la la“ pân-am răgușit. Oamenii se făcuse așa, dintr-odată, buni la suflet. Îmi dădea să mănânc de la ei, o gagică mi-a dat o pătură cu romburi. Da', când am ajuns pe urm-acasă, mai peste câteva zile, ce mamă de cafteală... De la frati-meo. Că ce-am făcut cu blănille? Păi, blănille a trebuit ca să le depozitez undeva că mă încurcau la fugit, nu? Oamenii mai fugea încoa și-ncolo de miliție și io cu ei. M-am dus după blăni mai pe urmă, da' nu mai le-am găsit. Două bucăți era. Țin minte. Le-am dosit în spate la gară, dup-un tomberon. Canei. Nu mai era acolo.

U: Și cum se leagă povestea asta cu Londra, că de-aici pornisem?

G: Păi, se leagă, că mai pe urmă am rămas cu tatuaju' pe piele, nu vezi? Nu contează că data nu mai era valabilă, tot am ținut minte. Mai încolo, prin 2006, când Orientu' a venit iarăși în gară la Brașov, am planificat totu' din timp. Cu cap. Știam de la văru-meo Șumahăr, care avea net și-a zis că dă el sărci pe gugăl pe oraru' de trenuri. Știam când și la ce oră vine, linie, cât staționează, tot. Meseriaș, nu așa... Deci m-am ascuns cu vioara și banu' de aur dincolo de linii, mai în jos de gară, și-am așteptat. O noapte-ntreagă-am așteptat. Aveam informații că trenu-ncetinește la mers de oaie cu vreun kilometru înainte de gară. Și-am sărit pe el la capăt de tot și, când a oprit, doar m-am strecurat și dus am fost, nene, până-n Viena. La Viena m-am dat jos și m-am apucat să cânt pe la terase. Am făcut ceva bani, l-am plătit pe-un sârb cu camionu' care mergea în Anglia. M-a ascuns într-o mașină de jocuri electronice și-așa. Pe scurt, că au fost și alte activități care n-am timp de povestit acum.

U: Dacă mai așteptai câteva luni, puteai pleca doar cu buletinul. Din 2007, știi? De când cu Uniunea Europeană...

G: Ca văru-meo, știu. Unde vrea mușchii lui în Europa se duce de când cu Uniunea Europeanilor. Da' bani de bilet tot îți trebuie și de unde? Șumahăr, nene, doar cu Lufthansa...

U: Cum ai reușit să intri în Orient Express? Îmi închipui că era securizat, ceferiști pe peron...

G: Asta nu pot ca să-ți spun. Punct!

U: De ce?

G: Deci nu pot ca să-ți spun, da? Am avut io niște relații, niște pile...

[Gruia se lasă pe spate și se balansează pe scaun cu mâinile împreunate pe abdomen. Scot câteva hârtii de zece și douăzeci de lire și i le întind peste masă. Le ia.]

G: Da' nu mai spui la nimeni, ne-am înțeles? *Top secret*. Și nici în text – ce scrii tu – să nu bagi asta, OK?

U: Pe cuvânt de onoare.

G: Deci ceferistu' – ăla care era pretin cu mine, ții minte că-ți ziceam? Ăla care mi-a zis să stau să strig slogan la revoluție...

U: Da...

G: E, iei a fost.

U: ...?

G: Deci lui i-am dat marmeladă ca să m-ajute să mă urc în Orient.

U: De unde-ai făcut rost de bani?

G: Păi, văru-meo Șumahăr, înțelegeți, tot iei. Că e fiu' lui Babanu', unchiu' Smârdan adică. A șutit o brățară de aur de la mă-sa și cu ea am mituit ceferistu'. Groasă cât căcatu' de pisică. Avea mă-sa la auricale...

U: Vorbeai de o monedă de aur...

G: Moneda, da. Ce-i cu ea?

U: Păi, de unde-o aveai și ce-ai făcut cu ea, ai vândut-o?

G: Dac-am vândut-o?! Păi, cum puia mea s-o vând? Ce-am înnebunit? E de la mamaia mea, nu ți-am zis? Ca s-o am la necaz. Am îngropat-o când am ajuns în Londra, la rădăcina unui tei. Nu spun unde. E valoroasă, veche, nu se vinde pe murături. Ce-aș fi luat pe ea dacă încercam s-o vând în sărăcia care eram atuncea-n vara aia când am ajuns... Ce-s prost? Să mă zdrăvenesc după călătorie, să strâng bani mai întâi, să-mi iau mașină, haine și să devin legal și pe urmă mă duc cu ea la licitație, nene, păi, cum? Da' nici atuncea, că i-am promis lu' mamaie.

[Ezită. Se apleacă peste masă și mă privește direct. Continuă.]

G: Te uiți bine la mine? Mă vezi? Ce vezi? Vezi un țigan, o zdreanță, asta vezi. Crezi că nu știu? Ei, află de la mine: sunt un om de cuvânt. Dac-am zis ceva, aia fac.

U: Înțeleg...

G: Nu e momentu' s-o vând. Mamaia, când mi-a pus-o-n palmă înainte să plec, mi-a zis clar: „Gruio, vezi că numa' p-asta o mai am. De-aci încolo gata cu bogăția, fiecare cum poate. Și face mulți bani, bă, nu cumva s-o dai ca prostu' pe-o nimica toată! Numa' dacă dai de belea și nu mai poți să ieși din căcat. Hai, dă să te scuipe de noroc și valea”. [Gruia scuipe spre exemplificare.] Așa mi-a zis. Deci io o respect pe mamaie, da?

U: Ce fel de monedă e? Are vreo inscripție?

G: E valoroasă, nene. Veche. Cu Alexandru Macedon. Unică. Nici la muzee nu găsești.

U: Nu te cred. Ce scrie pe ea?

G: Păi, nu știu ce scrie că-i cu litere d-alea ruse.

U: Păi, dacă e scris în rusește, nu poate fi cu Alexandru Macedon. Și în plus monedele bătute de Alexandru Macedon sunt destul de rare. De unde să aibă bunică-ta una?

G: Moștenire. Din strămoș în strămoș.

U: Care-i faza?...

G: Nu-ți pică fisa, nu? Deci mamaie e rudă de sânge cu Alexandru Macedon, înțelegeți? A treizecea generație.

[Ezită între a râde și a schimba subiectul.]

U: Poate e cu țarul Rusiei...

G: Domn'e, e din aur pur, nu din aloi cu cupru sau alte alea. Asta contează. Și mai bag de seamă că te legi doar de prostii. Că nu e cu Macedon, că nu puteam să vând jmeură iarna..

.(5) V.P.

Victor a apărut la Balkan Star pe la începutul verii lui 2009. Mai întâi ca mușteriu, deși a consumat cu socoteală. Apoi a făcut cum a făcut să bea cu patronul într-o seară și să-i cânte-n strună așa cum numai un est-european îi poate cânta în strună altui est-european. Adică cu tacâm complet: dragoste de viață, optimism, generozitate și concupiscentă la tragic. A, și totul la volum maxim. *Background* comun, asta a fost moneda de schimb care s-a învărtit în aer de câte ori a fost nevoie și-a căzut de fiecare dată pe partea pe care a vrut Victor să cadă. De ce? Evident, pentru că a fost măsluită.

După ce dramele istorice comune s-au epuizat, s-a ajuns și la confesiune, unde trebuia neapărat să se ajungă. Restul fusese doar un preludiu la futaiul emoțional. Aici să vezi tandrețe, aici să vezi talent și diplomație! Patronul sârb i-a zis lui Victor cum i-au ucis bosniacii figura paternă, Victor i-a spus sârbului cum l-au băgat comuniștii la

pârnaie pentru o pereche de pantofi. Au băut, s-au bătut pe umăr mutual, în final au bătut palma.

Victor are părul tuns aproape la zero. Pe de-o parte, ca să camufleze pe cât posibil un început acerb de chelie, pe de altă parte, pentru că seriozitatea la români apare deseori ambalată într-o tunsoare cât mai scurtă cu putință. Și costum de tip tare. Fără cravată și fără cămașă, doar cu tricou negru pe sub sacou, ca să nu se dea de bănuț că s-a exagerat cu atenția la detalii.

La un moment dat lui Victor Preda trebuie să-i fi căzut fisa. Fisa câștigătoare. Fiindcă a câștigat în proporție covârșitoare ori de câte ori a servit povestea revoluționarului timișorean care a luptat dârz pe baricade în '89 pentru libertatea poporului.

Unul dintre primii care-am ieșit în stradă atunci, în noiembrie, cu alți douăzeci și ceva de oameni, studenți, muncitori. Am vorbit la oameni de la megafon să se-adune și să nu le fie frică, să stăm uniți până la capăt. Adică era clar că nu se mai putea, știți și voi cum era, că doar frați eram toți din Est sub comunism. Și-n Cehoslovacia, și-n Ungaria căzuse partidul, cădea comunismul unde te uitai, în dreapta și-n stânga, doar că la noi Ceaușescu era mai al dracu' și putea să se sfârșească nasol. De-asta ne era teamă. Nu că n-o să scăpăm de dictator. Da' că, până scăpăm de el, o să moară oameni nevinovați. Cum s-a și-ntâmplat. Știați – nu? – că la noi, în România, a fost cea mai sângeroasă revoluție. Cea mai sângeroasă din toate statele est-europene atunci, în '89.

Și tot așa... azi un pic, mâine un pic, povestea s-a înfiripat strategic, s-a acuiat ca o pânză de păianjen prin toate colțurile restaurantului, s-a așternut curată și netedă peste mese, a trecut dincolo, în bucătărie, unde și-a făcut loc printre pastrame, piftii, piroște, pogace și pârjoale până când, vreo câteva luni mai târziu, prin toamnă, dozată perfect, și-a făcut efectul. Patronul i-a devenit prieten la cataramă revoluționarului timișorean și i-a încredințat asistența managerială a localului. Să se ocupe Victor de personal, de angajări, de marfă, de chitanțe și-alte alea. Și el, patronul, să se ocupe cu alte afaceri, mai serioase, care necesită dedicație și timp.

— Bă, mie-mi convine, a spus bucătarul bosniac. E un tip de treabă. A pătit, săracu', și uite cum a ajuns. Prin țări străine, în loc să fie băgat prin politică și să facă bani, ca alții. Că putea. Și la ei ca și la noi, numai comuniști corupți vin la putere și oamenii simpli care au stat pe baricade – nu mai e loc pentru ei.

— O fi căsătorit? Întreabă una dintre chelnerițe (Ucr.) în timp ce-și șterge mâinile de șorț și lasă urme de ciulama.

— Ia-uite-o și p-asta! La ce-i zboară mintea imediat la ucraineancă, i-o retează scurt același bucătar. Te și vezi măritată cu eroi, ă? Gruio, tu ce zici, mă?

Tu îți ștergi vioara cu o batistă umezită cu scuipat.

— Că freci la vioara aia de-o juma' de oră, parc-ar fi bem-veu. Mai bine pune și tu mâna și curăță niște cartofi, că acum avine seara și se-nființează clienții la ghiolbănit. Măcar ai vreo opinie? Ce zici de ăsta, de domnu' Victor? Că doar e compatriot cu tine...

— Ce să zic? zici. N-am nici o opinie.

— Cum, mă, să n-ai? Păi, mai ajungeai tu în Londra dacă nu era din ăștia ca el care să fie curajoși și să răstoarne regimu'? Te pune omu' față-n față cu istoria, cu un erou, și tu freci vioara aia cu cârpa, brânză ce ești! Bă, lu' unu ca el tu tre' să-i pupi tălpile, vere, că te-a scăpat de sub jugul comunist. Alde tact-o bea și futea la țigănci când ăștia murea pe capete, în '89. Lasă să nu-ți pese...

— Păi, nu-mi pasă.

— Și-acuma dați din coadă că n-aveți nici un căpătâi. Bă cioară, ascultă la mine! Că voi așa sunteți neam de neamu' vostru. Nu vă interesează de lumea-n care trăiți, doar să furați și să-nșelați vă duce mintea. Mai deschide și tu ochii, mai informează-te, băiete, că e de datoria ta să nu mori prost. Auzi! Nu pot să cred! N-are nici o opinie... Asta e diferența dintre animal și om, să știi și tu: omu' are opinii.

O altă chelneriță (Pol.) și-a scos capul din dulapul cu fețe de masă și, cu brațele ocupate de-un teanc enorm de albituri, traversează în grabă bucătăria spre sala de

mese, dispărând prin ușa glisantă, nu înainte de-a apuca să spună cu accent puternic:

— Iară te iei de el? Cum prinzi ocazia, cum îl iei la ciufulit. Ce-oi avea cu el nu știu.

Alealalte două mărunțesc legume și-ascultă. Una dintre ele (Pol.2):

— Auzi, mă Gruia, da' tu câți ani aveai la revoluție?

— 10 ani fix dacă calculezi după ziua de Crăciun.

— Cum adică după ziua de Crăciun?

— Păi, atunci l-au omorât pe Ceaușescu. De ziua mea.

— Aha... Ceaușescu - dictatoru'...

— Exact, vezi că știi?

— Și mai ții minte ce-ai făcut zilele-alea, când cu revoluția la voi? Că eu, în sat la mine, învățam să merg de-a bușilea.

— Nu mai țin minte. N-aveam televizor și deci nu știam ce se-ntâmplă.

Oare de ce nu le-ai spus și lor ce mi-ai zis mie?

— Ia uite, mă, la el! N-am zis io? sare bosniacul dintre oale. Ăstora să le faci istorie sub nas, că tot incapabili sunt să înțeleagă ce se-ntâmplă. N-avea televizor, auzi! Păi, n-ai auzit oamenii că strigă pe străzi? N-ai văzut mulțimile, gloanțe, țipete?

— Am stat în casă că era ger.

— Bravo, mă, ia uite ce lucește! Ca diamantu'. Acu' gata, las-o și pune și tu mâna să cureți cartofii ăia, că din cauza ta m-am luat cu discuțiile și-o să întârzii. Cât e ceasu'?

De ce-ar trebui să ai o opinie? Fiindcă dacă n-ai opinii, numai ale tale (cu cât mai crude, cu atât mai bine), e ca și cum n-ai fi. Te topești în ceață. Dar despre Victor Preda nu trebuie să ai vreo părere, ai dreptate. Nu deocamdată.

— Azi nu cânti, frățioare?

Te-ai aciuat și tu în seara asta de joi pe la barul restaurantului, neștiind ce să faci cu tine. O scamă pe haina serii ăsteia. Domnul Victor e însă o stea. Sclipește, vorbește, explică și organizează. La rece, adică privit prin cuburile de gheață din paharul de gin pe care tocmai îl duci la gură, domnul Victor ar putea fi demn de o oarecare opinie din partea ta. „Minte. Omul ăsta minte.” Asta îți trece prin cap când privirea lui densă te șterge în treacăt. „Are ochi de șmenar.” Calzi, sinceri, binevoitori și fără adâncime. Atenți, circumspecți și direcți.

Dar asta e o cu totul altă poveste. Nu te privește pe tine. Ce treabă ai tu cu Victor Preda tocmai în seara asta, să-ți formulezi o opinie despre el?

— Am liber până mâine, șefu'.

— A, da. Uitasem, îți răspunde scurt.

Și pantofii negri lustruiți impecabil au dus cu ei o sticlă de vin roșu din partea casei spre masa rotundă din separeu unde cinci doamne și domni englezi get-beget, trecuți de 50 de ani, iau cina balcanică, tocmai întorși dintr-o excursie de neuitat pe la mănăstirile Bucovinei.

— Și cum vă spuneam... în zilele alea, pe la mijlocul lui decembrie, preotul Lâszlo Tokes fusese destituit și lumea se adunase să protesteze în fața parohiei. Era un ger... sub douăzeci de grade. Crăpau și pietrele...

Dihonii nu e un animal mare, însă e extrem de abil. Punctul lui forte e elasticitatea. Dihonii se subțiază atât cât e nevoie pentru a pătrunde printr-o crăpătură în zid și-a răzbate de partea cealaltă. Micimea aceasta circumstanțială nu îi deteriorează demnitatea de mamifer, întrucât, odată ieșit din crăpătura zidului, dihonii se umflă la loc. A răzbit. Asta e tot ce contează.

Numai că domnul Victor a pus ochii pe Marcella. Asta e problema ta în momentul de față - una personală, nu una politică.

— Bună bucată, frate... l-ai auzit o dată spunându-i patronului.

Foarte puțin probabil ca domnul Victor să nu știe ce și cum cu spanioloaica. Doar se-nvârte pe la Balkan Star de la începutul verii.

— Atunci de ce... adică de ce s-a ales el să se bage? Și să se poarte cu ea cum se poartă... te întrebi mai mult retoric.

— E un gentleman, Gruia man. Știi ce-i aia? Domnu' Victor e gentleman adevărat,

ce dacă vine din Balcani? Are stil, cum se zice... are...

De când Pol.2 i-a luat apărarea („E și el om, lăsați-l în pace, ce-aveți cu el?“), Gruia s-a simțit copleșit de o senzație de deja vu intensă până la greață – de-atunci toată suflarea de la Balkan Star îl strigă „Gruia man“ și sună cum ar suna *homo gniens într-un alt registru*.

— Maniere, îl ajută Pol.2 pe bosniac.

— Exact. Are maniere.

Bosniacul a terminat de gătit tocănița de ciuperci și-acum stă tolănit pe-un scaun cu o cutie de bere la-ndemână. Pol.2 și Ucr. se învârtesc prin bucătărie să spele oalele. Gruia e și el pe-acolo fiindcă n-are unde altundeva să fie.

— Auzi, fată? Tu știi că i-a dat cadou un parfum din ăla scumpu? (Pol.2 către Ucr.) Un Chanel...

— Vorbești serios? I-auzi, mă... Da' de unde știi?

— Pe bune. Mi-a zis ea alaltăieri. Am uitat să-ți zic.

— Ai, lasă-mă! Vezi, mă, Gruia man? Așa se procedează cu femeile.

— E, 'n puii mei! intervine bucătarul. Parfume scumpe nu iei la astea ca ea.

— Bă, deci cum, necum, domnu' Victor e drăguț cu ea, da? E un gentleman, cum ai zis. Poate s-a îndrăgostit de Marcella, mai știi? zice Pol.2. Am auzit eu că românii sunt iubăreți. (Chicotește intens.)

— Mie-mi spui... zici tu fără te-audă nimeni, cu un zâmbet sarcastic înfipt în colțul buzelor.

— Ai, fată, și tu acuma... s-a îndrăgostit de Marcella... Auzi... Poate invers! rectifică Ucr. în timp ce freacă cu buretele de sârmă fundul năclăit al unei tigăi.

— Mai degrabă ea de el, zic la fel, zice bucătarul. Are aspirații gagica. Se lasă de meserie, se mărită c-un revoluționar, ce mai... altă lume.

— Ei, rahat se mărită... (Ucr.) La ochi!

Aproape concomitent cu replica pesimistă a ucrainence! sari și tu din colțul tău ca un pudel călcat pe coadă:

— Ba n-o să se mărite cu domnu' Victor!

— A da, mă, uitasem. Marcella o să te ia pe tine. Ți-e menită ție, cum zici tu. (Cele două chelnerițe râd în sincronizare.)

De măritat, Marcella nu s-a măritat cu domnul Victor, însă e clar că se futeau. Se vedea. Nu știi unde se vedea, dar era clar dacă te uitai bine. În perioada aia – adică prin toamna lui 2009 — tu aveai vise pline de anxietate în legătură cu Victor Preda. Îți apărea când jupuind un urs de blană, când pipăind-o pe Fara pe sub fuste. O dată, prin noiembrie, l-ai visat cum te urmărea prin Londra până în St. James Park ca să vadă unde-ai ascuns moneda și să ți-o fure. Puse una peste alta – vise negative.

Într-o dimineață (asta mai încolo, după Anul Nou, când dăduse înghețul, iar reputația lui Victor Preda se așternuse peste regnul uman din Balkan Star exact ca gheața pe sol, intransigentă), în dimineața aia tocmai te întorseseseși de la amușinat locul cu pricina din St. James Park (de cel puțin două ori pe lună vrei să te asiguri că pământul n-a fost dislocat, că iarba crește-n pace la rădăcina teiului) și ți-ai găsit camera/celula/debaraua din spatele restaurantului răvășită complet. Dulapul de metal golit și țealele împrăștiate pe jos. Patul cu salteaua murdară desfășat și întors pe-o parte. Preșul mototolit într-un colț. Și... o, Doamne! Cutia viorii...

Vioara zace pe jos ca o vulpe hăituită ucisă de câini. Două corzi rupte și arcușul frânt. Se ține în firele de cal ca un femur într-o fractură deschisă care mai atârnă doar de piele și de mușchiul ațos.

Râzi. De ce râzi, Gruia? Ai izbucnit într-un hohot de răs care te ia și pe tine prin surprindere. Acum se deschide ușa brusc. Bubuitura ușii trântită de perete îți bagă râsul sub apă. Nu se mai aude. Patronul se așază pe pervazul ferestrei.

— Gruia man... zice și-și ține mâinile grăsuțe proptite pe genunchi.

Tu te uiți când la cutia viorii deschisă goală pe jos, când la pantofii lucioși și ascuțiți ai sârbului, încrucișați lângă ea.

— N-am știut... adică am crezut că...

Ție îți vine iar să râzi, însă de data asta nu te mai surprinde. Și reușești în schimb să strângi din dinți.

— Uite cum stă treaba, continuă șefu'. Adică faptele, cum s-au petrecut.

— Șefuuu! strigă cineva din restaurant.

E Ucr. E vocea ei. Șeful nu-i răspunde. Își dregă vocea.

— Au dispărut banii din casă azi-noapte. Și toți din seif. Banii pe trei luni, înțelegi? Și ăia de marfă, și ăia de salarii, și profitu' de la sărbători, tot...

Gruia își simte mâinile reci. E o reacție psihosomatică ori de câte ori îl traversează un sentiment de familiaritate acută.

— Înțelegi...? (Pauză.) N-am nimic cu tine personal.

— Șefuuuuu!

Ucr., din nou.

— Hai, ai liber astăzi...

Scoate niște bancnote din buzunar și ți le întinde.

— Uite. Să-ți repari vioara...

— Cine-a fost? întrebă.

Patronul își întoarce capul spre fereastră și încearcă să-și proptească privirea pe ceva dincolo de ea. Găsește o pubelă.

— Victor.

Ai rămas cu banii în mână vreo câteva minute bune după ce patronul a dispărut, închizând ușa după el cu o grijă ce ți s-a părut intolerabilă prin contradicție cu harababura din încăpere. Și-abia atunci ai râs și-ai înțeles perfect de ce râzi

.(6) futurofobia (fragment dintr-un interviu cu Gruia, noiembrie 2009, Londra)

U: Cum ai ajuns la Balkan Star?

G: Cum? Păi, nu ți-am mai zis?

U: Nu cred.

G: M-am pus să cânt *Ciocârlia* la vioară chiar în față, pe trotuar și cineva dinăuntru – un client român – a recunoscut-o. Patronu' m-a chemat înăuntru ca să cânt. I-a plăcut. Mi-a zis: „Stai și cântă-n seara asta – ce câștigi bacșiș de la clienți, o ciorbă și-o bere”. Vinerea care-a venit după m-am înființat iară cu vioara și-uite-așa.

U: Cât te plătește?

G: Tu nu știi că salariile e discrete aicea-n Anglia? [Râde.] Păi, nu mă plătește. Mi-a dat de dormit, camera din dos și mâncare ce mai rămâne prin bucătărie. Pe condiția să cânt seara, să mai spăl un vas, să curăț un cartof. Să-i spăl bemveu' din când în când. Mai mă trimite și cu treburi la pretini de-ai lui.

U: Ce fel de treburi?

G: De dus pachete, de adus...

U: Ce fel de pachete?

G: Adică cum? Pachete. Ce știi io? Corespondență...

U: Și bani de unde ai?

G: De la cântat pe podu' de sârme. Hai că de-asta ți-am mai zis. Asta făceam și-nainte. Înainte să mă bag aicea, la restaurant.

U: Și te descurcai?

G: Păi, da' cum? Mă vezi pe mine unu' care să nu se descurce? Mai cu paharele, mai cu alba-neagra... Problema e că plouă aicea, la ăștia, de nu poți și tu să faci un ban cinstit afară la aer curat. Da', atuncea când plouă, mai intru și la metrou. Doar că nu prea merge la metrou aicea. Nu te sfătuiesc. Vine trenurile prea repede unu' după altu'. N-are timp omu' să fie impresionat, să caute mărunțiș prin geantă.

[Cu paharele: Douăzeci de pahare de sticlă conținând cantități diferite de apă cărora li se freacă ușor marginile umezite cu căușul degetului mijlociu pentru a produce diferite tonalități sonore, creând o melodie.]

U: Și-altceva nu mai făceai în perioada aia? Înainte de Balkan Star, vreau să spun.

G: Ce-mi dai să-ți zic?

U: Ce vrei?

G: Ceasul.

U: OK. Ia-1.

[Scot ceasul de la mână și i-l întind peste farfuria de somon afumat pane din fața lui. Îmi trece prin minte că o să-i plătesc iarăși cina, ca de fiecare dată și că – la fel ca de fiecare dată – și-a comandat ce-a văzut mai scump pe meniu fără măcar să știe ce e. O dată a nimerit stridii în sos de nucșoară și nu s-a atins de ele – a zis că sunt scârboase.]

G: Pe bune?

U: Pe bune. Ia-1! Și-așa nu-mi folosește la nimic. Eu am tot timpul din lume.

G: E de firmă?

U: E. Are diamante Swarovski.

[L-am mințit. Avea cristale de zircon.]

G: Bun așa. [Clămpăne scurt din degete în direcția chelnerului.] O sticlă de șampanie, te rog. Avem de sărbătorit.

U: Ce sărbătorim?

G: Cum ce? Ceasu'. Sărbătorim ceasu' cu diamanturi șvar- loști, baftă ție!

[Își prinde ceasul la mână dreaptă și-l analizează. Abia după ce ciocnim – Gruia plin de entuziasm, eu plin de iritare (mă supără orice întreruperi în cursul poveștii; sufăr crunt din pricina lor, aproape fizic, psihosomatic) –, abia atunci binevoiește să-mi dea explicația pe care i-am cerut-o.]

G: Mă cârdoșisem cu un negru – un sudanez. Se specializa gagiu' în spart farmacii.

U: Farmacii?!

G: Mișto, nu? Ciordeam niște medicamente... de-astea, cum le zice? Care te face să visezi. Care numai pe rețetă se dă la pacienți. Amfetamine, așa le zice. Io doar la spagere mă băgăm. El pe urmă le plasa cine știe, pe la puștani, la adolescenți. Avea prin Londra aranjamentele lui cu clienți, cluburi, treburi, nu mă bag, nu știu, nu m-a luat cu el la plasare niciodată.

U: Și ție cât îți ieșea la afacerea asta?

G: Deci mă plătea cu cinci lire pe oră, minimu' pe economie. Că mi-a zis: „Așa e corect”. Dacă ar putea, mi-a zis, mi-ar face carte de muncă și pensie și tot.

U: De treabă tipul...

G: Știi ce mi-a zis odată? Mi-a zis că ei, musulmanii, în țara asta e marginalizați. I-am zis că și eu, țigan în țara mea – la fel. Mi-a zis că tre' să ne unim împotriva urii de peste tot.

U: Să vă uniți ca să ce? Să șparliți medicamente?

[Râde.]

U: Și cu banii câștigați cu sudanezul ce-ai făcut? Nu-mi închipui că i-ai strâns pe toți ca s-o impresionezi pe Marcella.

G: Deci nu. Mi-am luat lăntișor de aur – ăsta, îl vezi? [Își desface nasturele de la cămașă să mi-l arate. Pandativul e un crucifix.] Un blueberry pe care mi l-a șmanglit un țigan bozgor. Că bozgorii e ai dracului – am avut io experiențe negative cu ei și-n țară... Oricum nu era marca care-o vroiam io. Și p-ormă cu coardele și arcușu' când cu Victor. Asta mai târziu, când patronu' a pus vina pe mine pe degeaba. Ți-am zis povestea, nu?

U: Mi-ai zis.

G: Deci cam asta e. Așa m-am descurcat. Că nu puteam să cânt pe podu' de sârme iarna, nu? Îmi degera deștele.

U: De ce-ai ales să cânti pe podul de sârme, și nu în altă parte?

G: Trafic, tăticule! Și e și îngust. Nu poa' să se ferească. Mai am încercat io și prin alte părți. La muzee te gonea ăia cu paza. În the City — dacă mă crezi – cel mai nașpa loc. Nu-ți dă unu' un ban acolo decât din greșeală, din joi în Paști.

[Traian i-a dat o dată ceva mărunțiș. Pauză: Gruia se duce la toaletă.]

G: Știi ce mi-a zis Marcella mai săptămâna care-a trecut? [Revine, scuturându-și mâinile ude. Și le șterge de fața de masă.] Mi-a zis că problema ei de bază e că nu mai poate să iubească. Nu că nu vrea sau că n-a încercat, da' că acum e prea târziu.

Sensibilă fata. De ce? o întreb. Păi, când te-ai culcat cu prea mulți, zice, nu mai poți ca să iubești cu adevărat. Ca și cu banii. Nu-l vezi cum era unchi-meo Babanu'? După ce-ai făcut prea multă marmeladă, poți ca să ai de unde da, degeaba: nu mai poți ca să mai fi darnic, îți zic io.

U: De ce-o iubești pe Marcella?

G: Fiindcă-i frumoasă.

U: O vezi des?

G: Păi, mai vine pe la restaurant. Când așteaptă pe careva, mai mă bag și io pe fir până vine ăla. Zice că-i place să se converseze cu mine că-s băiat finuț.

[Pauză.]

G: Auzi? Nu vrei să facem schimb? Dă-mi musacaua aia a ta, ce e, și-ți dau șnițelu' meu, că nu prea-mi place. Nu știu ăștia să facă șnițele ca lumea aicea.

[Îi întind peste masă farfuria mea cu *qtiiche lorraine* și refuz somonul lui afumat pane, pretinzând că nu mi-e prea foame.]

U: În România te-ai întors vreodată din 2006, de când ai venit aici?

G: Nu. De ce să mă-ntorc?

U: Nu ți-e dor?

G: De ce puii mei să-mi fie dor? De șuturi în cur? De scuipat între ochi? Să-mi fie dor de ură?

U: De ce crezi că-i urăsc românii pe țigani?

G: Fiindcă le e frică.

U: De ce anume le e frică?

G: Vrei să știi de ce le e friă? Îți spun io de ce le e frică. Le e frică de viitor.

U: Cum așa?

G: Așa bine. Se uită la noi și știu că așa or s-ajungă cu toții. Și ăștia de pe-aici [arată cu mâna spre chelneri], și ăia din Franța, peste tot pe pământ. Vă uitați la noi și vă căcați pe voi de frică. Ține minte ce-ți zic: noi, țiganii, suntem o oglindă la viitorul umanității .(7)

aur în palma marcellei

Ții în mână o hartă hărtănită și împăturită pe la Clapham Junction. Când o deschizi, Blackheath aproape că se desprinde și cade de la atâta îndoit și dezdoit. Câteva locuri le-ai încercuit cu pixul de-a lungul celor patru ani. Piccadilly, unde ai stat pe iarbă și-ai privit un bărbat în salopetă portocalie sudând frunzele moarte într-un maldăr enorm, cu o mașinărie ciudată. Frunzele o luau razna prin aer și păreau fericite, în ciuda faptului că erau moarte. Tot prin zona aia, un an mai târziu, te-a oprit un polițist și ți-a cerut să-ți deschizi cutia viorii. A scos instrumentul și i-a ciocănit cutia de rezonanță cu degetele înmănușate în piele neagră. Apoi l-a așezat înapoi în cutie și ți-a zis *Have a nice day, sir!* Habar n-aveai că te controlase de bombe.

Tot cu pixul e încercuit, și Waterloo Station pe harta ta, unde n-ai fost niciodată, în schimb ai cerut direcții unei fete tinere și frumoase în engleza ta de doi bani, la numai o lună după ce-ai ajuns în UK.

— *Oh, yon mean Waterloo Station?*

Și ți-a dat explicații.

Tu n-ai înțeles nimic, dar ai avut timp s-o privești. De altfel n-aveai nici o treabă în Waterloo Station în momentul ăla. Doar te uitaseși pe hartă și aleseseși un nume de loc pronunțabil și l-ai folosit drept pretext ca să vorbești cu cineva. Nu mai vorbești cu nimeni de câteva zile. Voiai s-auzi oamenii răspunzându-ți. Și eu fac asta uneori. Cer direcții fără să vreau să le urmez. Doar s-aud glasuri. Să pun împreună o figură și-o voce.

Soho – unde-ai fi putut, la o adică, să-ți găsești de lucru dacă n-ai fi dat din întâmplare peste turcul ăla care ți-a zis de Balkan Star din East End. St. Paul e flancată de pasta de pix

ca de un zid de apărare. Nici un foc ai Londrei, oricât de mare, n-o să poată distruge catedrala apărută de asemenea urme groase de pix. Dacă-ți merge rău – loc bun de cerșit.

Apoi zona Balkan Star, hașurată cu altă culoare, mai târziu. Și, bineînțeles, St. James Park, unde ți-ai ascuns comoara.

Pe harta ta străzile cu nume străine sunt vene. Prin ele curgi deodată cu fluxul sangvin al metropolei – o particulă de oxigen pompată inconștient în organismul acesta complex, fără ca nimeni să te bage în seamă și toți să te respire.

— Unde-i e inima...? te-ai fi putut întreba și poate chiar ai făcut-o.

The City? Inima rece de beton armat și sticlă reflectorizantă, inima antiseptică precisă, durabilă și ușoară? Poate. Cine știe? Londra are multe inimi.

Și multe veșminte. Old Miss London poartă atât dantele elisabetane, gri, gălbui și negre, reticente și opulente în aceeași măsură, cât și haine moderne, abstracte, conceptuale, expresioniste, onirice, multicolore, cum vrei să le spui. Îi vin bine ambele stiluri. Haine de flăcări care i-au înfășurat mai bine de jumătate din trup pe-atunci, prin 1666, haine muiate în jeg și puroi la mijloc de secol XIV, haine cu apreturi la manșete și gulere pe sub mantouri normande de început de mileniu, valtrapuri negre de călugări și albe de călugărițe fâșâind în teroarea Reformei acum patru sute de ani și apoi arzând în maldăre pe trotuare, uniforme roșii cu nasturi aurii și epoletți sclipicioși care s-au dus și-au venit de peste tot prin lume, de la India până în New England, țoale rupte, rebegite de frig și stoarse de viață, care s-au îmbarcat pe sute de corăbii ca să traverseze Atlanticul spre vest, spre un continent-evadare, sau spre sud, spre un continent-închisoare. Învelișurile de armură zimțate și zornăitoare ale vikingilor, cele de cânepă și piele tăbăcită ale saxonilor, cămeșoaiele patriotice din în de pe sub vestoanele din blană de oaie ale irlandezilor, fustele crețe și căciulile îmblănite ale galezilor, kilturile în carouri și șosetele trei sferturi venite din nord, de pe partea cealaltă a zidului lui Hadrian, da – și coifurile și scuturile din alamă ale romanilor, sandalele lor sexy înfășurate pe gambe puternice de cuceritori, toate aceste veșminte, plus cele sumare din poliester și scaiete ale Marcellei. Toate îi vin bine Londrei.

Marcella trebuie să vină la tine cu palmele întinse. Trebuie să vrea ceva de la tine. Să bănuiască că tu ai ceva de dat ce nimeni altul nu-i poate da. Și că ea are nevoie absolută de acel ceva. Marcella trebuie să știe precis ce e, să te convingă și pe tine că-l ai. Să-ți explice că nu i-l poți da decât ei. Ea va executa toate aceste mișcări ca un fel de dans. Asta ți-ai dori.

În clipa de față îți scoți vioara din cutie și o ștergi cu dosul palmei de un strat de praf imaginar. Îi zgândări cu unghia de la degetul mic câteva corzi ca să te asiguri că e acordată. Ușa restaurantului se deschide și gleznele fine ridicate pe tocuri ale Marcellei pășesc în lumină. Ție ți se taie respirația, ca de fiecare dată când o vezi. Se așază la una dintre mesele din colț, unde lumânările kitschioase îi fac ochii să-i sticlească precum două corcodușe necoapte, ude de rouă în răsăritul de soare. Cum s-ar zice. Părul ca cea mai lungă noapte din an îi cade lins peste umerii rotunzi și croiala mulată a rochiei. Solstițiul îi ajunge până la șoldurile pline, unde se mijește prima rază de soare, ca o crăpătură între fese. Tu îți ții vioara strâns în poală ca să-ți cumînțești începutul de erecție. Odată ai ejaculat spontan doar privind-o. Și eu privind-te.

— Da' e curvă, nu vezi că-i curvă? (Ucr.)

— Ce, mă, una ca Marcella, care aduce alinare și afecțiune la oamenii care au nevoie – una ca ea o condamnați... Ea e mai superioară pentru mine decât soldatu' care se-ntoarce din Irak cu un picior lipsă. (Pol.1)

— Ia uite ce politică deveniși... i-o taie bosniacul. De unde și până unde...?

— Deci are dreptate, sari tu dintre cojile de cartofi.

— Bă, tu să taci, că nu știi nimic.

Bosniacul se-ntoarce brusc pe călcâie spre tine și-o secundă tu ai avut impresia că mustața și barba i s-au dezlipit de pe chip și-au rămas în aer.

— Tre' să fii neutru, nene, dacă vrei să-nțelegi ceva. Gruio, tu, dacă ești îndrăgostit, devii orb, cum se zice. (Pol.2)

Pol.2 toacă ceapă și plânge. Tu ești într-una din zilele tale locvace. Rare:

— Poate invers. Poate lipsa de dragoste să vă orbească pe voi. Plus că voi n-o

cunoașteți pe Marcella. Adică nu știți ce și cum. Ea are nevoie de ceva care nu poate găsi cu una, cu două.

— Și ce-i aia? se întoarce Ucr. dintre cratițe.

— Păi, pulă nu poa' să fie, că de-astea are grămadă, zice bucătarul și cățele alea de chelnerițe încep să se hlizească-n cor.

— Dragoste, asta caută Marcella.

— Bă Gruia man, aia s-a dat pă politică, tu pă romantisme... te pomenești că azi-măine nu mai rămâne nimenea aci la curățat legume. (Mustața și barba)

— Poate vrea ca s-o salveze, mă... zice Pol.2.

— Chiar! Bă, ăsta se crede Mesia. A venit aicea, pe pământ, în Londra, ca să salveze curvele. (Ucr.)

— Și noi, te pomenești... ca fariseii, nu-i dăm crezare... (Pol.1)

— Da' aia, Maria Magdalena, măcar se căia. Asta, Marcella, lu' asta-i place ce face. (Pol.2)

— Și noi, te pomenești... ca fariseii, nu-i dăm crezare... (Pol.1)

Chicoteli omogene.

— Zi, bă, ești fiu' lu' Dumnezeu? (Bucătarul)

— Da.

Toată bucătăria izbucnește în râs, o oală dă în foc și stinge flacăra cu un sâsâit.

Cel fără nici un Dumnezeu nu poate fi decât Dumnezeu.

Cum s-a întâmplat? Păi, cum nu se-ntâmplă de obicei. Adică n-ai găsit numărul de mobil al Marcellei pe un website sau într-o revistă, ca Traian. Când n-ai sunat, nu ți-a răspuns o „secretară” sau matroană sau pește (gagica asta e *self-employed*) și nici măcar Marcella însăși ca să stabilească ziua, ora și prețul și să clarifice specificitatea pretențiilor clientului. Nici o adresă nu ți s-a dat, fiindcă n-a fost necesar. Ai urmărit-o pe Marcella de zeci de ori înainte, singură sau însoțită de diverși indivizi, și știi cum să ajungi sub fereastra ei și cu ochii închiși. Adresa ei e singurul loc din Londra pentru care n-ai nevoie de hartă. Când te gândești pe ce dau oamenii astăzi aceeași sumă de bani în buricul Londrei... Pe o pereche de pantofi de firmă, de pildă. Pe o roată de Rolls-Royce. Pe două bilete la *Fantom*

ade la Operă. Pe nimicuri. Ai fi putut strânge, la o adică, lirele alea. La o adică, nici n-ai mai fi avut nevoie să dai banii pe mâncare. Resturile adunate seara târziu, frunze de salată neatinsse, ouă nedesferecate din coajă, cămași proaspăt ieșiți din termenul de garanție, ți-ar fi fost de-ajuns. Pentru ea te-ai înțolit. Ai strâns gologani pentru pantalonii de stofă arămie noi-nouți de la Marks & Spencer, pentru haina neagră și lungă cu căptușeală moale și revere petrecute, tot nouă-nouță, pe cămașa albă ca zăpada și apretată ca o tencuială de la solduri din Notting Hill, cu eticheta Dolce & Gabbana. Și pe o pereche de ciocate noi, din piele adevărată, maronii cu cataramă pe-o parte, care te fac cu trei centimetri mai înalt. Și cei mai sexy chiloți, pe care neam de neamul tău nu i-a avut vreodată, cu excepția poate doar a lui văru-to Șumahăr, care e șmecher și are parale „să-și bage și-n cur”, cum zici tu. Chiar dacă... și-așa, lui tot nu i-ar sta pe curul lui mare cum îți stau ție, pe fesele alea mișto. Din vinilin auriu, cu ață-n fund, de la sex-shop, de pe Oxford Street. Na! Ai mai economisit și pentru parfumul ăsta de care duhnești acum – ai fi putut să nu-ți torni juma' de sticlă-n cap și cu cealaltă jumătate să te spoiești pe restul corpului. Yves Saint Laurent, pour homme.

Cât cere ea ți-ai fi permis. Doar că pentru tine valoarea • Marcellei e cu mult mare mare de-atât.

U: Cât? O mie cinci sute? Zece mii cinci sute de „sterlinuțe” (© tu), poate?

G: Cu mult mai mult.

Marcella valorează cât tot culesul de zmeură de-a lungul întregii tale copilării la poalele Carpaților. Zeci de găleți pline vârf cu zmeură. Marcella valorează cât toate răsăriturile de soare care ți-au mijit ochii în toate zilele vieții tale, cât toți pașii pe care i-ai făcut unul după altul prin lume, care te-au dus și te-au întors, te-au apropiat și te-au depărtat. Marcella e un urs stacojiu care umblă prin pădurea de la marginea Brașovului și nu-l mănâncă pe băiețelul încălțat în șlapi și zgâriat de ghimpii tufelor de

mure pe pulpe și brațe de sus până jos. Un urs care nu va fi vânat, despielițat și a cărui blană nu va fi niciodată vândută ca să fie așternută pe-o podea oarecare, peste care oameni oarecare să calce cu picioarele. Și încă – Marcella e Orient Expressul oprit doar pentru câteva ore în gara din Brașov acum mulți ani, într-o dimineață de iarnă. Strălucitoare.

Prin urmare, o femeie ca ea merită un altfel de preț pentru o noapte de dragoste. Așa a gândit Gruia și și-a luat liber de la frecat arcușul pentru toată ziua de sâmbătă, 20 martie 2010, ziua lui Martin.

Ai mâncat bine ce ți-au dat bucătarul bosniac și chelnerițele multiculturale când au aflat de ce ți-ai luat liber. Mai întâi bucătarul a râs:

— Oho, ia uite, băiatu'! Crezi că te ia aia-n serios, prietene?

— Îl ia, omule, de ce să nu-l ia, dacă o plătește cât cere? Ce contează de unde vine banu', de la miniștri sau lăutari... a intervenit Pol.2, cu mâinile pe șolduri. Da' ai cu ce s-o plătești, mă?

— Te pomenești c-a strâns bulangiu'. Cât cere, mă? Așa, de curiozitate... Io n-aș da nici douăzeci de lire pe una ca ea. Deci de-aia mi-am și luat nevastă, bă, ca să nu trebuiască să cheltui aiurea pe sex. (Tot bosniacul.) Deși... nu dau pe sex, da' dau pe cercei și rochițe... (mai mult pentru sine).

În timpul ăsta, într-un colț de bucătărie, tu înfuleci o bucată de pizza vegetariană preparată acum trei zile și cam uscată, dar comestibilă încă.

— Dă-i, mă, și-o picătură de vin roșu din partea casei, că are nevoie să prindă vână s-o fută p-aia deseară...

Și ți-au dat. Și tu ai băut și-apoi ai încercat să explici:

— Voi n-aveți habar. V-am mai spus c-o iubesc pe Marcella, ce-i așa greu de-nțeles?

— Cum, bă, frate, s-o iubești? E de iubit una ca ea? E de futut și gata.

Dacă n-ai fi suferit de teama asta cumplită că orice interacțiune beligerantă cu ceilalți te poate mototoli într-o clipă ca pe-un ambalaj de hârtie, cu siguranță că acum te-ai ridica de la masa de plastic și i-ai mânji barba bosniacului cu felia de pizza, așa uscată cum e. De fapt toată faza ți s-a desfășurat în minte cu lux de amănunte ca o secvență de film. Dar ai tăcut.

— Ai, mă, cu ce s-o plătești? a insistat Ucr. cu vocea ei ușor rățoită de la natură – sau poate de la accent.

— Da, mă, am. Ce te doare pe tine?

— Ascultă la mine, Gruia omule, continuă bosniacul în timp ce ciopârțește cu un cuțit imens un curcan aschilambic. Nu te-ncurca cu de-alde astea ca ea, că la urmă tot tu o să suferi. Hai acuma, că ai pus de-o parte și-ai făcut un efort să strângi s-o plătești p-asta, da-ți spun io, nu merită. Cu și fără un futai, care-i diferența? Nu găsești și tu o nomă de-a ta din România aciuată p-aci, pân' Londra, să ți-o sugă pe de-a moaca? Că te vād băiat bun, nu prea jegos și tânăr. S-o uita careva la tine fără să trebuiască ca să scoți banu'.

— Mă, da', dacă el pe Marcella o iubește, ce? E dreptu' lui să-ncerce la o adică, nu?

Uite și Pol.1, care se dă de partea ta acuma, așa, din senin. Poate e sensibilă la cuvântul *dragoste*, mai știi?

— Tu ce te bagi, fată, că nu putem s-avem și noi o discuție ca-ntre masculi aicea. Ia vezi farfuriile-alea de colo, că stau maldăr de-azi de dimineață și voi vă fâțâiți de colo colo cu deștu-n gură. Dincolo fuseși? Ia vezi dacă n-au venit clienți noi, să te-ocupi de ei! Hai, valea, că te spun la patron și pe tine, și pe moțatele-alealalte două care-au stat la fumat o juma' de oră-n dos când trebuia să coacă croissante, azi-dimineață!

Chelnerița s-a cărat unduitor și cu un scâncet de dezacord.

— Așa... îți spuneam ca-ntre prieteni, frate. Dacă zici c-o iubești, normal e să speri să te iubească și ea pe tine, ca să faceți casă și să fiți fericiți. Io așa consider. Or, asta cum să te iubească, mă, pe tine, că n-ai bani nici să te răhățești? Asta e obișnuită cu țoale scumpe, cu restaurante, cu alea-alea. Coafor, pedichiură, ce știi io? Tu n-o vezi? Nu vezi ce țoale de firmă are pe ea? Tu de șase luni mănânci coji de cartofi ce-ți dau io ca să strângi să te-nțolești și s-o cucerești p-asta, s-o plătești. Și p-ormă ce faci, frate?

Iar mai mănânci coji de cartofi și freci vioara încă juma' de an ca s-o mai fuți o dată? Păi, asta e viață, nene, la tine? Asta e dragoste?

Hârș, hârș, hârș. Cuțitul taie-n curcan.

— Am eu un plan al meu, zici tu.

— Ce plan ai, mă? Zi și mie, să nu mor prost.

— E secret, nu pot să-ți zic.

— Bă, dacă tu o faci p-asta să te iubească, io mă sinucid.

— Da' de ce să te sinucizi, omule, pe motiv că altu' e fericit...?

— Bă, spuneam și io așa, parcă ești bătut în cap, să mor io. Un fel de-a spune că mă sinucid, adică să-mi moară copiii, cu alte cuvinte, dacă Marcella o să te iubească ea pe tine vreodată.

— Păi, n-ai copii. Parcă știam că n-ai copii...

Pol.2 & Ucr. toacă zarzavat și se hlizesc.

— Domn'e, ăsta ori e prost, ori e țigan. Nu te poți înțelege cu el.

Gata. Cuțitul a răzbit prin os. Curcanul e tranșat.

Ești oarecum iritat, însă perspectiva serii ăsteia îți interzice să-ți risipești energiile pe chestiuni ridicole inițiate de oameni neimportanți. Fața bucătarului bosniac va rămâne pentru totdeauna imprimată în mintea ta cu expresia asta de-acum, de autoritate vidă de sens, de răutate mică, neputincioasă și fără consecințe. Moaca unui om care nici măcar nu știe că nu poate înțelege.

G: E un om bun totuși...

Parcă în ciuda lui însuși, e un om bun. Îți amintești cum ați petrecut într-o seară laolaltă - patronul sârb, amanta lui de-atunci, două-trei țipe aciuat la agățat în vremea aia pe la restaurant, un turc cu muzicuța, trei amici ai sârbului, parteneri de afaceri, „share-holders, bă, știi ce-i aia?”, chelnerițele (Pol.1, Pol.2 și Ucr.) și bucătarul bosniac. Tu printre ei, de asemenea. Acum un an și mai bine, prin octombrie parcă. Patronului îi ieșise o mișcare delicată la care lucrase de multă vreme - tu nu știai despre ce e vorba, „pesmet”, atâta ți s-a spus, „pesmet adevărat, frățioare, și mult!”. Cert e că pesmetul l-a pus pe patron într-o dispoziție deosebit de generoasă, așa că a pornit spontan un bairam. Ușile restaurantului s-au închis, tu ai fost suit pe-o masă să zdrăngăni la instrument, barul s-a deschis ca o fufă pe de-a moaca pentru toți cei prezenți.

Ai fost fericit în noaptea aia, cu toate că Marcella nu era prin preajmă. Lumea a dansat, a ciorovăit, s-au înjurat prietenește, s-au luat după gât și s-au pupat de zeci de ori. Au cântat fiecare pe limba lui - bosniacă, sârbă, rusă etc. — în cor, un veceu s-a blocat cu un tampon, „Cine-i nesimțita aia care e la ciclu?”, a strigat patronul și nimeni n-a vrut să răspundă, așa că au hotărât că tu ești și ți-au dat pedeapsă să cânti *God Save the Queen* de zece ori la rând. Mai știi? Pe urmă te-au luat și pe tine de gât și te-au pupat cu votcă pe buze și te-au strâns prietenește de coale ca să se convingă că ești bărbat, nu muiere la ciclu. Ai făcut și ceva bănet în noaptea aia. Arunca patronul cu banu' și partenerii lui de șmen ruși la fel, că deja îți făceai planuri mari, cum să-ți cumperi un pașaport cu permis de ședere permanentă în UK, să intri și tu în rândul lumii.

În special bucătarul a fost bun cu tine în seara respectivă. Te-a apărat când toți ceilalți s-au pus pe tine că ești la ciclu și mai târziu, când cineva a început să latre că ești un țigan nenorocit, hoț și puturos ca toți de-alde voi.

— Lăsați-l, mă, 'n puia mea, ce-aveți cu el? După ce că vă face muzică-aicea ca să petreceți voi... Și ce dacă-i țigan? Aicea suntem toți străini. Imigranți. Nu mai se face vreo diferență care țigan, care musulman și care italian.

În noaptea cu pricina s-a fumat hașis frământat atent de buricele degetelor sârbe în tutun de toată ziua și-apoi înfășat cu dexteritate în foițe fine de hârtie. Ai tras și tu și ți s-a părut că lumea a devenit dintr-odată bună și frumoasă, că globul pământesc e o pădărie în univers, că Marcella coboară dintr-un taxi chiar atunci, în fața restaurantului cu specific balcanic din East End și în câteva secunde va trece pe sub semnul cu litere roșii *Balkan Star* și își va face apariția diafană prin ușa de la intrare. Când te-ai dus să

te piși, chiar ți s-a părut că-i auzi vocea dincolo, la doamne, chemându-te prin peretele de PVA „lubitu, te iubesc. Vino la mine. Vino să te strâng în brațe...” Era gol la doamne când ai împins ușa cu vârful pantofului. Doar un sul de hârtie igienică desfășurat pe gresie. Și-un prezervativ lăbărțat atârând de colacul veceului.

Dar tu te simțeai fericit oricum. Când au pus Elvis la CD-player, chiar ai dansat cu una dintre fete și ea ți-a zis că „la uite, mă, ce mișto știi să te miști”. Când au pus manele sârbești, te-au prins și pe tine în horă și-ai țopăit de jur-împrejurul meselor fără să te mai strângă pantoful stâng. Când au pus Vivaldi, „să fie de sufletu’ lu’ taică-meo”, cum a specificat

patronul, ai ciocnit paharul de gin cu toată lumea și-ai zis și tu la unison *pocivaj ti mini'* și te-ai simțit parte dintr-o familie, te-ai simțit găzduit pe degeaba în inimile celor prezenți.

Și, chiar dacă mai târziu, spre dimineață, când capetele adormiseră pe tejghea și fetele dispăruseră ca prin farmec, familia s-a destrămat fiindcă patronul și-a amintit dintr-odată că „căcăcioșii de bosniaci, futu-vă muma-n cur de înapoiți!” i-au ucis tatăl în '94, iar bucătarul ar fi putut să reitereze un război civil chiar acolo, de pe partea cealaltă a tejghelei, dar n-a făcut-o pentru că era beat frânt și mai era și subaltern – chiar și-așa, tot a fost un chef pe cinste.

Logica după care interesul personal se construiește din amănunte ale contingentului ție îți este străină. Tu funcționezi după marea paradigmă a iluziilor drepte. Ciudat. Tocmai unul ca tine... nimeni n-ar zice.

Din această pricină ai pornit azi pe la 5, 5 și ceva. Londrei îi cunoști bine diversele parfumuri de-acuma: tari și dulcele, transpirație + *shish kebab* + teamă spre est, metal + apă bălțită + eșapament spre sud, flori și vopsea și liniște spre nord, muzici și asfalt proaspăt + ceara topită pe sfeșnice de argint spre vest, parfumuri acide + cărămidă + taxiuri negre și tastaturi de calculator în centru. Parfum de guri în centru, de asemenea. De guri deschise – pentru băut, pentru discursuri, pentru hohote de râs. Ai putea, cu siguranță, dacă ar fi nevoie, să te orientezi spre St. James Park după miros, ca un câine.

Ai ajuns după ora 8, când e vânzoleală. Vânzoleală de burți ieșite de prin case, birouri, mașini, în căutare de hrană. Treci cu mâinile în buzunare pe lângă un hohot de râs, un strâns de mână amical, o floare albastră într-un păr blond. Treci pe lângă un tânăr care spune la mobil *It'll be over soon...* Cât te mai plimbi prin parc, bei o cafea la barul de lângă lac – acum poți să-ți permiți, poți să-ți iei și-un *take au>ay* chinezesc dacă vrei, doar că nu ți-e foame; când ai venit aici ca s-o îngropi, acum trei ani și ceva, mureai de foame și-ai mâncat resturile unuia pe banca aia (îți întorci capul spre banca aia – uite-o, acolo ai stat); cât răsfoiești un *The Times* lăsat de cineva pe Să-i fie țărâna ușoară (în limba sârbă în text)

.masa alăturată, nu te oprești la nici un articol în mod special (e greu în limba ta maternă, care e fonetică, d-apăi într-una haotică precum engleza), doar așa, cât să absorbi imaginile — uite că s-a lăsat întunericul. O pungă de plastic neagră, ca acelea pe care le vezi oriunde pe-aici, cu gura înnodată și depuse frumos la porți, gata de colectat dimineața devreme de gunoieri. Întunericul e o astfel de pungă peste oraș. Sennoadă încet-încet și din ce în ce mai strâns.

St. James Park e liniștit acum. Rațele au adormit pe sub maluri. Mai ții minte când te duceai cu băieții la râu să scormonești cu mâinile pe sub maluri? După păstrăv. Parc-ai fi cotrobăit sub fustele largi ale unei țigănci grase. Sub tufele de alun le plăcea să se ascundă. Trebuia să pătrunzi ușor de tot cu degetele sub stufăriș și să gădili peștele pe burtă. Doar așa îi puteai prinde, că păstrăvii doar la gădilat stau.

— Ai mai fost, mă, la gădilat păstrăv? te întreabă cineva dintr-un alt film.

— Vreo cînșpe-am gădilat azi-dimineață.

— Și câți ai prins?

— Doar opt.

Erai bun la treaba asta. Cel mai dibace dintre băieți. Doar că de multe ori râul venea din amonte cu chimicale în el și prăpădea tot peștele. Atunci degeaba te mai descâlțai

de șlapi și degeaba îți mai băgai mâinile pe sub fustele țigăncii lichide. Halal. Nimic de gădilat.

Doar două lebede insomniace mai plutesc acum încoace și-ncolo ca niște fantome pe lac. Teiului au început să-i dea frunzele pe ici, pe colo. Mușchiul de la baza lui e fraged. Cald când îl pipăi cu palma. Moale ca un pântec de muiere. Ai cu tine o lingură sustrasă de la Balkan Star și cu ea începi să sapi în burtă un buric. Metodic, cu atenție, storci între degete fiecare bulgăre de pământ până nu mai rămân din el decât fibre ațoase de rădăcini de buruieni. Și insecte îngrozite. Aici nu e. Sapă câțiva centimetri mai încolo, spre tulpină! Acolo e.

Acolo sapi cu lingura de inox și fâșâitul moale de pungă de plastic te bucură. Ai rupt membranele, acum pipăi după făt. Pruncul tău de aur, mic cât o monedă, rotofei și sclipicios.

S-a născut din burta pământului „Alexandru Macedon”, copilul alchimic.

Traficul de seară a început să scrâșnească pe Pali Mall Boulevard. Îl auzi, dar nu-l iei în seamă. Mai încolo, în celălalt capăt al parcului, steagul alunecă mut pe bara de fier de pe acoperiș. Regina părăsește palatul. E plictisită și perspectiva unei seri în compania politicoasă a câtorva lorzi și ladies nu o înveselește. Privește absentă prin fereastra limuzinei în direcția ta. Tu însă ești departe de-a fi toropit de zgura plictisului. Tu o vei întâlni pe Marcella în seara asta. Și ea va afla.

— Uite! Îi vei spune și-ți vei deschide palma cu moneda culcușită în căușul ei. Ești liberă în seara asta?

Ea o să-șiridice ochii din oglinjoara în care buzele ei date cu gloss sunt date cu gloss încă o dată și-o să se uite în palma ta.

— E de aur?

O s-o ia și-o s-o inspecteze. Altcineva ar avea nevoie de părerea unui bijutier. Marcella însă recunoaște metalul prețios de la o poștă. Doar frecându-și buricul degetului de el. Îi simte eternitatea.

N-o să fie liberă în seara asta:

— Aștept pe cineva, scumpule, dar pot să mă eschivez la o adică, mai încolo, după miezul nopții...

Bun și-așa. Ai timp să aștepti, ceea ce e plăcut, cu o asemenea perspectivă.

— Unde să te-aștept?

— Vin eu să te iau de-aici, de la restaurant.

— Păi, o să fie închis la ora aia, spui tu.

— Atunci așteaptă-mă la intrare.

Sigur c-o să vină. O monedă de aur nu e rău pentru o oră, două, chiar și cu pupăzoiul de tine. Cu lăutaru', cu șmenaru', cu cocalaru' ăsta de tine. Cu țiganul. De-atâta ai nevoie – câteva ore din noapte numai cu ea. Și în noaptea asta – ești absolut sigur — Marcella o să te recunoască. O să-și dea seama că tu ești cel pe care l-a căutat toată viața. Duminică dimineață Marcella o să fie o cu totul altă femeie. Schimbată pentru totdeauna de întâlnirea cu adevărul etc. etc.

Plouă spectaculos. Ca într-un film cu buget restrâns, în care producătorul nu-și permite să mai aștepte o zi, două până se oprește ploaia ca să filmeze scena asta ce trebuia să aibă loc fără ploaie, pe un cer deschis și plin de stele. Hainele ți s-au boțit și le tot netezești obsesiv cu palma. Gelul de pe păr a început să ți se dilueze. Să sperăm că Marcella ajunge curând. Noroc cu ciocatele. În ele nu pătrunde apa oricât s-ar chinui. Sunt reclame la Tony & Guy și Next, reclame la e-books și *Chitty Chitty Bang Bang*, care se joacă în West End. Sunt pungi de plastic Tesco ce nu zboară poetic prin aer ca în *American Beauty*, ci zac goale și ude și lăbărțate pe trotuar. Placentele Londrei. Un zâmbet perfect care ieri era lipit pe sticla stației de autobuz zace acum edulcorat și mototolit în propriul afiș. Sunt grupuri de tineri care se-ntorc sau se duc, gălăgioși, roșii la față și englezi. Lumini la ferestre care se sting, nori care se îngheșuie, mașini care scârțâie din cauciucuri pe asfaltul ud și sunt clipe lungi, learcă de

așteptare. Buchetul tău de trandafiri albi modificați genetic și crescuți în sera nu știu cărui supermarket rămân nemodificați. Lor le place ploaia. Sau cine știe, poate le e indiferentă.

Ia-o în sfârșit! Coboară dintr-un taxi pe partea cealaltă a străzii. Tocurile ți se nfig în noapte ca o pedeapsă. Părul ei negru e mai negru decât orice noapte, chiar și asta, cu cerul acoperit de nori. Îți spui: „E atât de frumoasă...”.

Unde te va duce Marcella?

Patul e mare. Becul e roșu. Perdelele trase peste cele patru stele verzi de neon, singurele din noaptea asta, agățate afară, pe firma hotelului de peste drum.

— Ce-ți place ție, Gruia?

— Orice... Numai să fie cu tine.

— N-ai vreo preferință? Vreo fantezie?

— N-am.

— Unde-i moneda?

O scoți din buzunar (ca un mire) și i-o pui în palma-ntinsă (ca unei mirese). Strălucește acolo – un soare mic prins între liniile destinului.

— Vrei să faci un duș mai întâi?

— M-am spălat deja, răspunzi.

— Vrei ceva de băut? Un brandy?

— Îhî, mersi.

Apoi rochia mulată dispare într-un colț de cameră, tălpile moi se descalță de tocuri. Tu privești fără să știi ce să faci, de unde să începi.

— N-ai de gând să-ți scoți haina aia de pe tine? E udă rău. O să răcești.

Ți-o scoți. Îți scoți și cămașa Dolce & Gabbana și, cum stai așa, dezbrăcat până-n brâu, cu ciocatele de cocalar în picioare și mădularul ce-ți împinge vertiginos pe sub pantaloni, ești ridicol. Ochii îți strălucesc.

Care e cuvântul? Nu, nu *dibăcie*. Cum i se zice... *candoare*. Marcella are candoare în mișcările brațelor care cuprind și mângâie. Și carnea netedă și tare ca de piatră spălată de valuri. Miroase a multe parfumuri, unul după altul și toate ametoare. Tu abia mai respiri.

— Nu-ți fie teamă, îți zice. Dacă ejaculezi prea repede, o luăm de la capăt. Am timp. În noaptea asta sunt numai a ta.

Oare de ce s-a hotărât să-ți alocă o noapte-ntreagă? Oare de ce dintr-odată se poartă atât de blând cu tine? Începe să-nțeleagă?

Spanioloaica știe ce-are de făcut. Îți desface șlițul și se gândește la perechea de cercei cu bobite de smarald închistate în aur pe care i-a văzut pe la 11 ziua într-o vitrină. Îi vrea. O să-i aibă la un moment dat. Cineva o să i-i facă cadou. Cineva pe care încă nu-l cunoaște, dar în minte cerceii de la el îi sclipesc deja la urechi. E plină de candoare și-ți zâmbește când își strânge degetele peste puia ta. În câteva minute rujul sângeriu o să lase urme pe pielea subțire. Și tu o să-ți ții răsuflarea și-o să te gândești că deja a început să-nțeleagă. De obicei Marcella nu face sex oral decât pentru o sumă adițională de 200 de lire. În cur și-o ia doar pentru încă 500 de lire, de obicei de la celebrități de mâna a doua. Discreția e inclusă-n preț. Moneda ta nu face-atâta. Și ea știe. O face din caritate. Sau poate din fraternitate. Sau perversitate. Sau o face pur și simplu pentru că așa vreau eu...

Privit din spate, cum stai acum, gol complet în mijlocul încăperii, pari un râu ce curge-n cascadă de pe-o stânc

ăabruptă. Inima ți-e un bolovan de care te opintești în cădere liberă. Totul curge prin ea.

Marcella s-a-ntins pe pat și și-a desfăcut sutienul turcoaz. Îți zâmbește în felul acela care spune „Doar pe tine te vreau” și te simți fericit. Are pulpele calde și umede, ca mușchiul din pădure vara după ploaie. Are o scorbura vie în care ți-ai putea face culcuș pentru lunile lungi de iarnă, de hibernare. Are sâni tari ca doi stupi cu miere și tu ești o viespe și ai să le furi mierea.

— Ai prezervativ?

— Ă?

— Prezervativ. Ai?

Nici nu ți-a trecut prin cap că ar fi trebuit să-ți cumperi. — Lasă c-am eu.

Te strânge și te doare și nu-ți place. Dar uiți repede de el, fiindcă Marcella s-a așezat deja în genunchi și și-a desfăcut pizda cu mâinile. Are fundul mare și nervos. Îl săruți. Săruți și mai jos și îți simți buzele electrocutate. În jurul erecției mușchii se strâng și se-ncordează prea tare. Începe să te doară într-un fel plăcut. Mâna ei cu inele multe te strânge de coale și-ai vrea să n-o faci și să continue s-o faci în același timp. Simți că nu te mai poți ține.

— Îți place, iubitule, îți place...?

Respiri sacadat.

— Bagă-mi-o!

Înăuntru e beznă și veșnicie. Acolo începe totul. În nebuloasa stelară se clocesc stele.

— Așa... Nu te opri...

Țâțele mari i se bălângăne și n-ai cu ce să le compari. Sunt cele mai frumoase țâțe, atât. Îți vine în minte Fara și gândul te incomodează. „Fara arăta ca o mătură, fără forme, slabă și cu picioarele mari. Lălâie.” Te uiți la picioarele Marcellei. Are unghiile date cu oja mov. Ai vrea să le săruți. „Fara purta pantofii lu' tata.”

Dacă o femeie geme și imploră când o sfârteci cu penisul cică înseamnă că moare de plăcere. Evident - rezultă că Marcella moare de plăcere. Și-a înfipt ghearele în pernă și

geme. Ai vrea să mori chiar acum. „Oare de ce mă gândesc la moarte tocmai acum?”

— Lungește-te pe spate!

Se ridică peste tine și te călărește fără milă. E grea. E poate mai grea decât tine. Umbrele îi mișună pe corp ca șerpii și ți se face frică. Te-ar putea sufoca cu țâțele alea. „Așa aș vrea să mor. Sufocat de țâțele Marcellei.”

De ce te tot gândești la moarte?

— Ai laaaav iu, Marcella...

Ți-ai exersat replica asta de cel puțin o sută de ori în fața oglinzii.

— Ce zici?

— Ai laaaav iu, Marcella, repeți.

— A, da. Bun așa...

Îi rămân agățate de piele cuvintele astea. Ca un frig, ca o frică. Își amintește ceva. Ceva ce n-are legătură cu tine.

Ție ți se pare că o fuți pe Marcella de-o veșnicie, nici nu-ți mai amintești când ai început, iar ce-a fost înainte e acum pierdut într-o mare beznă. Parcă nici n-ai existat înainte să-ncepi s-o fuți pe Marcella.

Ai început la 1 fără 20 și e acum fără cinci. Nu-ți face iluzii! La 1 fix ejaculezi. Între timp ai sfârcuri de cioflăit, cur de mângâiat, pizdă de-mpuns. Doar că pur și simplu nu-ți trece prin cap că ai putea să faci și altceva decât să stai întins acolo, nemișcat, cu palmele mari ca niște rădăcini crescute din solul roșu al cearceafurilor, ca să te fută ea pe tine și să șoptească într-o limbă străină și pentru tine, și pentru ea:

— *Ab... it's so good... yoti're great!*

E 1 fix. Îți crăcănezi degetele de la picioare și strângi din fălci. Ca o ploaie de stele peste noaptea veșnică a părului ei. Doar că n-a fost așa, întrucât purtai prezervativ. Țâțele se opresc din bălângănit și șerpii de pe corpul Marcellei stau pe loc. Ai apucat-o cu ambele mâini de gât și strângi: una-do- uă-trei-patru-cinci secunde. Dă-i drumul! Ești nebun...?! Gruia, dă-i drumul!!

Îi dai drumul și fugi. Îți apuci hainele de pe podea cât poți de repede fără să te uiți spre pat și fugi. Fugi și plângi. N-auzi horcăitul, nu vrei să-l auzi.

Pe casa scării îți scoți căcatul ăla de prezervativ și te îmbraci. Apoi aștepti o vreme cu spatele lipit de zid și-ți ții respirația. A trecut încă una din veșniciile alea care au tendința să se rezume la chintesența câtorva minute. Când în sfârșit te întorci și-ți lipești urechea de ușă, ascuți mai atent decât a ascultat vreodată cineva — orice a

fost de ascultat. Nimic... După o vreme ți se pare că auzi totuși apa curgând, însă nu-ți poți da seama dacă apa curge undeva în mintea ta, în amintire – un pârau rece și rău de munte prin care mergi în șlapi – sau dincolo de ușa asta, în baie, în cadă.

Acum fugi cât poți de repede în jos pe scări și-afară, pe străzi pe care nu le recunoști, printre case pe care nu le-ai mai văzut niciodată, într-un oraș în care noaptea trebuie să se subțieze ca să-l cuprindă în întregime. Fugi în interiorul unei pungi enorme de plastic, neagră, de pubelă. Spre dimineață, când ar trebui să vină gunoierii, altcineva le va lua locul¹⁶.

Vârful ciocatei lansează în aer o cutie de bere stâlcită și ești înapoi pe pajiștea de la Pietrele lui Solomon, unde șuieră crivățul iarna și crește bășina-porcului nestingherită vara-ntreagă – joci fotbal cu băieții. Desde ți-a pasat mingea și-acum te încurajează s-o bagi drept în poarta adversarilor. Îl auzi de la celălalt capăt al continentului, poate Spania, poate Italia, cine știe pe unde mai e Desde acum!? Cutia de bere nimerește drept între două bannere verticale pe care scrie *Coca Cola* – Gool! strigă Desde de la capătul sudic al terenului de joc. Ți-ai uitat harta hărtănită a Londrei pe undeva prin buzunarele gecii albastre de fâș, dar ce contează? – acum știi unde ești. Începi să recunoști peisajul. Cobori treptele alunecoase din spatele unui centru de reciclare și vântul îți proptește în palma stângă o frunză de stejar aleatorie sau poate nu – un semn, o ultimă strângere de mână cu orașul ăsta înainte să-ți iei la revedere.

Maldăre de frunze moarte adunate cu grebla, pământ de răsad, umed, putred și docil ca o balenă scoasă din ape, gunoaie alimentare scoase cu găleata din containerele dintre blocuri, aduse toate cu căruța în dosul curții și pritocite, acoperite luni în șir cu folii de plastic, compost, pământ fertil de răsad pe care apoi tu și Fara și maică-ta o să-l înfășurați în saci de cânepă și-o să-l transportați pe la casele oamenilor să-l vindeți pe orice: haine vechi, pantofi scâlțiați, un borcan, două de gem, o pătură mâncată de molii, o dată și pe-o tricicletă ruginită care te-a scos din mușenia ta înverșunată de până la 3 ani jumate și te-a făcut să țipi de bucurie și pe maică-ta să sară din căruță, răsturnând un sac cu pământ și prăpădindu-l pe asfalt, ca să vină la tine să te ridice în aer cu ambele brațe, țipând și ea de bucurie că Gruia are glas, și nu e mut, cum crezuseră toți, în afară de Fara. Soră-ta știa că vorbești, pentru că într-una din după-amiezele cu soare vânos, când oalele ei de lut se uscau pe acoperișul de azbest, te-ai apropiat de ea, ai tras-o de poalele fustei și-ai spus clar: „Fă-mi și mie un băiețel din lut. Fă-mă pe mine”.

Cât de absurd arată locurile-astea fără oameni, fără voci și pași, muzici și mașini. Ca mormântul lui unchit-o Babanu', pe care a avut mare grijă să și-l construiască din vreme și care e o casă de fapt și de drept. O casă cu sufragerie, dormitor, bucătărie și baie, construită în fundul curții palatului cu turle unde a trăit împreună cu neamurile lui procopsite și unde voi, „sărântocii lui” pește”, nu erați invitați decât de zilele lui de naștere. Și la înmormântarea lui Smârdan ați fost invitați. Prin ferestrele largi ale mormântului lui se putea vedea televizorul cu ecran plasmă, Sony, pe care fiu-so, Șumahăr, îl pornea și-i schimba canalele cu telecomanda de-afară, din lumea celor vii. Cavoul în formă de pat cu baldachin are o ușiță care n-a fost închisă cu cheia și n-a fost bătută în cuie, așa încât Smârdan să poată ieși când are chef să servească o beuturică. Toate meciurile de fotbal ale echipei lui preferate — Steaua – au fost acolo, pe ecranul plasmă din mormânt, la volum maxim, cu contrast și luminozitate bine ajustate de văru-to, de-afară. Nimeni n-are voie să intre în mormânt în afară de tanti Mazda, văduva lui Smârdan (de altfel nimeni nu știe unde e ascunsă cheia de la ușa armată cu alarmă, în afară de ea), și tanti Mazda alunecă uneori noaptea, cu o lanternă în mână, peste peluza de plastic, printre palmierii sintetici, cu pași ușori și fundul mare, spre casa din fundul curții, dezarmează alarma cu cifru, descuie și intră, lăsându-și papucii la ușă. Înăuntru

poate șterge praful de pe canapelele de piele neagră, poate cercetează acordeonul rezemat într-un colț, poate jelește nițel, poate chiar întredeschide ușița de la patul cu baldachin. Vreme de-un an a deschis și ferestrele larg, să lase să iasă putoarea. Și-a

16 îngerii.

dat cu sprayuri deodorante cu miros de trandafir.

Așa arată orașul ăsta noaptea, fără glasuri de oameni, ca mormântul lui unchi-to Babanu'. Ai vrea să-i deschizi ferestrele. N-ai unde să te duci. Și totuși, nu te oprești pe marginea trotuarului, nu eziți înainte să pășești în stradă. Un pas mare, ca acela din vis, înainte să-ți iei zborul. Și nici taxiul negru nu încetinește și nu frânează la timp

.

1

gț htiMț Bl

ei' © ir - «a^J • n k- <•

'-•//A ^îk^-f¹

nn

W omrJwttww.∕. «M ∴;•∴; rv • ■'∴. ^

*§ X ' . - . 'U * ■

.-∴∴ ∴fc im ** . v. ^ . .

Post-scriptum

Sunt *The Great Ptizzler*- marele făcător și desfăcător de imagini. Am decis să folosesc însă un pseudonim colectiv.

În mod normal n-aș fi avut ce să caut pe-aici, doar că au apărut câteva complicații și m-am simțit responsabil să intervin. Despre asta e și vorba în această postfață de față. Câteva lucruri merită clarificate. Sistematic:

Pe Răzvan l-am lăsat să se descurce singur, cum poate. Sincer vorbind, mi s-a părut un tip destul de articulat, îndeajuns de bine ancorat în realitate, descurcăreț. Cam tipul de erou al generației sale, e drept, dar asta nu mă privește pe mine. De altfel, cred că nici n-ar fi acceptat vreun altfel de aranjament.

Pe Maria a trebuit s-o supraveghez. E mică, avea doar douăzeci și doi de ani când a început povestea. Nu s-a copt bine la minte și a citit și prea multe cărți de teorii care i-au băgat tot felul de idei nocive în cap. Am mai observat și că se lasă prea ușor tentată de filosofări și autoanalize, ceea ce putea deveni dureros la un moment dat. Așa c-a trebuit să-i stau în spate, să mă uit literalmente peste umărul ei și să mai corectez pe ici, pe colo, unde a fost necesar. Ea însă n-a știut nimic.

Cu Gruia a fost mult mai simplu. Am intervenit direct și el a acceptat cuminte. (Mă rog, l-am și plătit, ce e drept.) L-am discutat cum am putut mai bine, l-am pus să povestească ce mă interesa pe mine, cum și de ce, l-am ghidat frumușel pe tot parcursul. Doar finalul a ținut morțiș să și-l aleagă singur, deși inițial n-am fost de acord – mi s-a părut prea dramatic. Dar la Gruia o să mai revin.

Traian? Traian a fost mai tot timpul obosit și trist. Trecea prin faze de elan și-apoi se scufunda în băltoaca propriei singurătăți, de unde de multe ori mi-a fost destul de greu să-l trag la suprafață, să-l pun să-și facă treaba. Am hotărât până la urmă de comun acord că eu o să mă ocup de conjuncții, poduri, frâne, punctuație și pe ici, pe colo și de câte-un pasaj mai dificil. Și încă o chestie (poate n-ar trebui să spun), spre sfârșit Traian a capitulat. A zis clar că vrea să-l scot complet din afacere. M-a amenințat chiar și cu tribunalul. O să vedem cum ne descurcăm.

Sabina nici n-a vrut s-audă. A zis că ea cu de-asta nu se-ocupă, n-are timp. Are o grămadă de corvoade pe cap. Dacă unii ca mine n-au nimic mai bun de făcut, atunci „Na! Fă-o tu”. Și-am făcut-o eu, cap-coadă. Când i-am dat rezultatul final să se uite pe el, mi-a cerut doar să scot scenele explicite de sex dintre ea și Oliver și să modific câteva detalii legate de Sănducu, care nu erau adevărate. I-am respectat doleanțele.

Și-acum să revenim la Gruia. Trebuie să-i spun neapărat jeva și, fiindcă i-am pierdut urma, folosesc această cale. Pe voi, ceilalți, vă salut și baftă!

Dragă Gruia,

Dintre toți, chiar tu – mesagerul anonim, muzicianul întunecat, un *trespasser* peren, cu tălpile încurcate în sinapsele orașului, tu, cel fără de trecut, fără de viitor, aflat mereu sub semnul unui pericol iminent, cel fără de țară, dintre toți, tu ți-ai depus puținele arme în liniște pe trupul bătrân și sofisticat al orașului și-ai dispărut pentru totdeauna.

Îmi pare atât de rău că tu ai tras din pachet cartea de joc cu jokerul, în locul celorlalți sau în locul meu. Nouă ne-au rămas celelalte cărți de joc, cea cu teroarea, cea cu iubirea de gheață, cea cu lentoarea, cea cu resemnarea.

A trebuit să fii tu, cu toate că, atât timp cât ai fost printre noi, n-ai încercat să-ți faci din destin o profesie existențială, ai lăsat frumusețea nerostită, poezia nerevendicată, dragostea neexplicată și umanitatea nesimulată

.Tu ești cel care a trebuit să moară. Te-am văzut în orele alea crude ale dimineții de duminică – mergeai singur de-a lungul Tamisei, înfășurat într-o blană scumpă jupuită de pe animalul mnemonic, cu ciocatele tale de cocalar, printre ruinele unei petreceri care-a durat sute de ani și încă durează, cum ai înlăturat din cale cu călcâiul câteva cutii goale de bere, cum ai călcat peste confetti muiate în ceață. Te-am văzut cum ți-ai făcut drum prin lumina fosforescentă a cluburilor de noapte și-a reclamelor cu vacanțe în Bahamas, ca-ntr-un film ce se derula singur pe-un ecran imens tridimensional, într-o sală goală.

Te-am urmărit de la depărtare, afară din cadru, după cum ne înțeleseserăm, până la momentul potrivit. Momentul când ți-ai strâns haina peste trup, ți-ai ținut răsuflarea și-ai pășit de pe trotuar pe Godwin Road și te-am lovit din plin cu taxiul. Taxiul negru, specific londonez, pe care-l conduceam cu viteză. Noii mei clienți se grăbeau să ajungă în propria poveste.

Vom continua cu toții să ne trăim dramele personale, să luptăm pentru cauze ce ni se par drepte, să ștergem răni, să alungăm temeri, să ne consolidăm carierele și singurătatea. Ca frunzele unui copac, încă o vreme bătute de vânt, când seva s-a uscat în trunchi pentru totdeauna.

Ție asta am vrut să-ți spun: îmi pare nespus de rău.

Yours,

Uther Pendrago

nCuprins

răzvan.....7

(2) pierdere în trei faze: <i>I have nothing</i>	36
(3) marea vraiste: <i>my chest cannot contain such vastness of emotions</i>	46
(4) lostwithiel: <i>hide the sadness of your heart as if în a valley</i>	66
(5) disidența morții: <i>oh,crisis,.....intensify!</i>	86
(6) mine is not: <i>what kind of spring is this/ where there are no flowers?.</i>	102
maria.....	107
(1) glaspapir.....	107
(2) jocul fricii.....	112
(3) spărgătorul de vise.....	121
(4) un leopard de zăpadă și-un curcubeu tranșat	141
(5) recapitulare.....	150
(6) de ce n-a zis maria.....nimic	180
(7) 2B/not 2B.....	191
traian.....	199
(1) broșuri.....	199
(2) 14 scene de sex – 6 mări – 9 fugi.....	210
(3) GUP320 (interludiu.....cu Ei)	221
(4) deshumarea lui bărbie.....	226
(5) sâmbăta zânei.....	239
(6) cub 1.....	254
(7) cub 2.....	257
sabina.....	259
(1) cu cine-ați votat, domnule ferguson?.....	259
(2) în jurul ochilor.....	265
(3) blândețea zorilor înainte de trafic.....	274
(4) ruj & cancer.....	282
(5) catapultarea.....	286
(6) rămășițele vinei.....	299
(7) <i>home-coming</i> : întâlnirea cu aerul.....	305
gruia.....	315
(1) nitrat de argint.....	315
(2) ce ține de om.....	329
(3) coș sau cutie.....	332
(4) suit beris/orient express.....	336
(5) V.P.....	344
(6) futurofobia.....	351
(7) aur în palma marcellei.....	355

Post-scriptum 37

IEGOj

au apărut:

Cezar Paul-Bădescu – *Tinerețile lui Daniel Abagiu*

Mariana Codruț – *Ul Baboi și alte povestiri*

Dan Lungu – *Raiul găinilor. Fals roman de zvonuri și mistere*

Radu Pavel Gheo – *Fairia. O lume îndepărtată*

Ioana Baetica – *Fișă de înregistrare*

Adrian Șchiop – *pe bune/pe invers*
Lucian Dan Teodorovici – *Atunci i-am ars două palme*
Cosmin Manolache – *Ce fătă cumplită am*
T.O. Bobe – *Cum mi-am petrecut vacanța de vară*
Dan Țăranu – *Al patrulea element*
Dragoș Bucurenci – *RealK*
Ionuț Chiva — *69*
Claudia Golea – *Vară în Siam*
Bogdan Suceavă – *Venea din timpul diez*
Cătălin Mihuleac – *Ratarea unui setter*
Veronica A. Cara – *Petrecere cu mama*
Petre Barbu – *Blazare*
Silviu Gherman – *Scurta și plictisitoare viață a lui Kjus*
Sorin Stoica – *O limbă comună*
Filip Florian – *Degete mici*
Dumitru Ungureanu – *Tunul filozoafei*
Adrian Buz – *Zidul moale*
Mircea Gheorghe – *Partida de canastă*
Tudor Călin Zarojanu – *Sfârșitul lumii*
Livi Bleoca – *Erotikon*
Cecilia Ștefănescu – *Legături bolnăvicioase*
Paul Cernat, Andrei Ungureanu – *Războiul fluturilor*
Cătălin Lazurca – *Celebrul animal*
Dan Lungu — *Băieți de gașcă*
Lucian Dan Teodorovici – *Cu puțin timp înaintea coborârii
extratereștrilor printre noi*
Florin Lăzărescu – *Trimisul nostru special*
Mariana Gorczyca – *Cheful nu se organizează, vine de la sine*
Tudor Lavric – *Necăsătoriti*
Doina Ruști – *Zogru*
Cora Flavian – *Marta sau etiologia inconturnabilului eșec*
Antoaneta Zaharia – *Garsonieră în centru*
Dan Miron – *Scândurica*
Maria Manolescu – *Halterofilul din Vitan*
Cezar Paul-Bădescu – *Luminița, mon amour*
Răzvan Rădulescu – *Teodosie cel Mic*
Ana Maria Sandu – *Fata din casa vagon*
Victoria Comnea – *Manuc*
Filip Florian, Matei Florian – *Băiuțeii* (ediția a II-a)
Dan Lungu – *Sunt o babă comunistă/*
Jean-Lorin Sterian – *Lorgean*
Bogdan Popescu – *Cine adoarme ultimul*
T.O. Bobe – *Cum mi-am petrecut vacanța de vară* (ediția a II-a)
Gabriela Gavril – *Fiecare cu Budapesta lui*
Livi Bîrsan – *Ochiul și pulberea*
Alexandru Vakulovski – *Bong*
Dan Lungu – *Raiul găinilor. Fals roman de zvonuri
și mistere* (ediția a II-a)
Călin Ciobotari – *Șșșt! Generalul visează...*
Iulian Ciocan – *Înainte să moară Brejnev*
Ștefan Baștovoi – *Iepurii nu mor*
Lucian Dan Teodorovici – *Circul nostru vă prezintă:* (ediția a II-a)
Mariana Codruț – *Nudul Diane*
Costi Rogozanu – *Fuck the cool. Spune-mi o poveste*
Sorin Stoica – *Aberații de bun-simț*
Răzvan Rădulescu – *Viața și faptele lui Ilie Cazane*

Daniel Maftciu - *Mic tratat de management culinar*
Dan Lungu - *Proză cu amănuntul*
Dan Sociu - *Urbancolia*
Mitoș Micleușanu - *Kasa Poporului*
Ioana -Niclaie - *O pasăre pe sârmă*
Doina Ruști - *Fantoma din moară-*
Radu Pavel Gheq - *Numele mierlei. 50 de clipuri vesele și triste*
Adbla Greceanu.- *Mireasa cu șosete roșii*
Cectlia Ștefănescu - *Intrarea Soarelui* ■
Dan Socii! - *Nevoi speciale*
Dumitru Crudij. f-MăCel în Geoxgfâ
Lucian Dan Teodorovici - *Celelalte povești de dragoste*
Corina Sabău — *Blocul 29, apartamentid 1*
Florin Lăzărescu — *Lampa cu căciulă*
Bogdan Dumitrescu - *SMS*
Angelo Mitchievici - *Cinema*
Daniela Zeca - *Istoria romanțată a unui safari*
Adrian Șchiop - *Zero grade Kelvin*
Matei Florian — *Și Hams Și Regretel*
Ovidiu Pop - *Trickster*
Ana Maria Sandu - *Omoară-mă!*
Doina Ruști - *Cămașa în carouri și alte 10 întâmplări din București*
Ioana Nicolaie - *Cerul din burtă* (ediția a II-a)
Radu Pavel Gheo - *Noapte bună, copii!*
Ioana Bradea - *Scotch*
O. Nimigean - *Rădăcina de bucsau*
Daniela Zeca - *Demonii vântului*
Andrei Ruse — *Dilăr pentru o zi*
Tatiana Niculescu Bran — *Noaptele Patriarhului*
Doina Ruști - *Patru bărbați plus Aurelius*
Bogdan O. Popescu — *Viață de aruncat și alte povestiri*
Ioana Baetica Morpurgo - *Imigranții*

în pregătire:

Lucian Dan Teodorovici — *Matei Brunul*

www.polirom.ro

Redactor: Ioana Aneci

Coperta: Radu Răileanu Tehnoredactor: Daniel Scurtu

Bun de tipar: iulie 2011. Apărut: 2011

Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266 700506, Iași, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;

(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53 • C.P. 15-728

Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Str. Bucium nr. 34 Iași tel.: 0232/211225 fax: 0232/211252

PRINT office@printmulticolor.ro multicolor www.printmulticolor.ro

k / SERVICII TIPOGRAFICE COMPLETE

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul i? -Uniunii Scriitorilor din România

Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA